

MER 2
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

GEMEENTE VEGHEL

21 maart 2013

19 juni 2013 Aanvulling naar aanleiding van toetsingsadvies Commissie voor de m.e.r.

076939864:0.34 - Definitief

B02012.000186.0120

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	14
1.1 Aanleiding	14
1.2 M.e.r.-plicht	15
1.3 M.e.r.-procedure	18
1.4 Consultatie	20
1.5 Leeswijzer	21
2 Visie en beleidskader	22
2.1 Inleiding	22
2.2 Vigerende bestemmingsplannen	22
2.3 Bestemmingsplan 'Buitengebied'	22
2.3.1 Glastuinbouw	22
2.3.2 Grondgebonden agrarische bedrijven	23
2.3.3 Intensieve veehouderij	24
2.3.4 Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven	25
2.3.5 Teeltondersteunende kassen	26
2.3.6 Teeltondersteunende voorzieningen	27
2.3.7 Mestbewerking, mestverwerking of biomassa(co)vergisting	27
2.3.8 Windturbines	28
2.3.9 Kleinschalig kamperen	28
2.3.10 Bed & breakfast	28
2.3.11 Verblijfs- en dagrecreatie	28
2.4 Gemeentelijke structuurvisie	29
2.5 Structuurvisie en Verordening Ruimte	30
2.6 Wet geurhinder en veehouderij	33
2.7 Bescherming van Natura 2000-gebieden	35
2.8 Overzicht kaderstellend beleid en wetgeving	40
3 Huidige situatie en ontwikkeling landbouw	41
3.1 Inleiding	41
3.2 Huidige situatie en ontwikkeling veehouderij	41
3.2.1 Landelijke situatie en mogelijke ontwikkeling veehouderij	41
3.2.2 Huidige situatie en ontwikkeling veehouderij in Veghel	44
3.3 Huidige situatie en ontwikkeling glastuinbouw	47
4 Milieugebruiksruimte	51
4.1 Veehouderij en glastuinbouw	51
4.1.1 Stikstof	51
4.1.2 Geur	54
4.1.3 Fijn stof	56
4.1.4 Depositie NO ₂	60
5 Referentiesituatie, alternatieven en varianten	63
5.1 Referentiesituatie voor de veehouderij	63

5.2	Alternatieven en varianten	67
6	Milieubeoordeling.....	69
6.1	Inleiding.....	69
6.2	Plan- en studiegebied	69
6.3	Planhorizon	69
6.4	Beoordelingsschaal	69
6.5	Relevante aspecten	70
6.6	Natuur	70
6.7	Geur.....	81
6.8	Fijn stof.....	84
6.9	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	87
6.9.1	Landschap.....	87
6.9.2	Cultuurhistorie en archeologie	89
6.10	Geluid.....	93
6.11	Verkeer.....	94
6.12	Water en bodem.....	96
6.13	Gezondheid	98
6.14	Effecten overige onderdelen bestemmingsplan 'Buitengebied'	100
6.14.1	Glastuinbouw	100
6.14.2	Teeltondersteunende kassen en voorzieningen.....	101
6.14.3	Recreatie.....	102
6.14.4	Windturbines.....	104
7	Aanvulling op het MER.....	106
7.1	Inleiding.....	106
7.2	De maximale mogelijkheden van het voornemen en uitvoerbaarheid bestemmingsplan binnen Natuurbeschermingswet	107
7.2.1	Toetsingsadvies Commissie voor de m.e.r.	107
7.2.2	Beantwoording toetsingsadvies.....	107
7.3	Wijziging in de Natuurbeschermingswet 1998 en gevolgen voor het bestemmingsplan 'Buitengebied'	115
7.3.1	Toetsingsadvies Commissie voor de m.e.r.	115
7.3.2	Beantwoording toetsingsadvies.....	115
7.4	Een representatieve samenvatting.....	115
7.4.1	Toetsingsadvies Commissie voor de m.e.r.	115
7.4.2	Beantwoording toetsingsadvies.....	116
8	Vergelijking alternatieven en varianten.....	117
9	Conclusies en aanbevelingen	119
9.1	Conclusies.....	119
9.2	Aanbevelingen	122
Bijlage 1	Passende Beoordeling.....	124
Bijlage 2	Beleid en wetgeving.....	125
Bijlage 2.1	Europees niveau	125
Bijlage 2.2	Landelijk niveau	126

Bijlage 2.3	Provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau	129
Bijlage 3	Details rekenwijze alternatieven en varianten	131
Bijlage 4	Kaartmateriaal ammoniak en geur	138
Bijlage 5	Gezondheid	139
Bijlage 6	Mestbe- en -verwerking.....	143
Bijlage 7	Verklarende woordenlijst.....	148
Bijlage 8	Literatuurlijst	152
Bijlage 9	Toetsingsadvies over het milieueffectrapport	154
Colofon		155

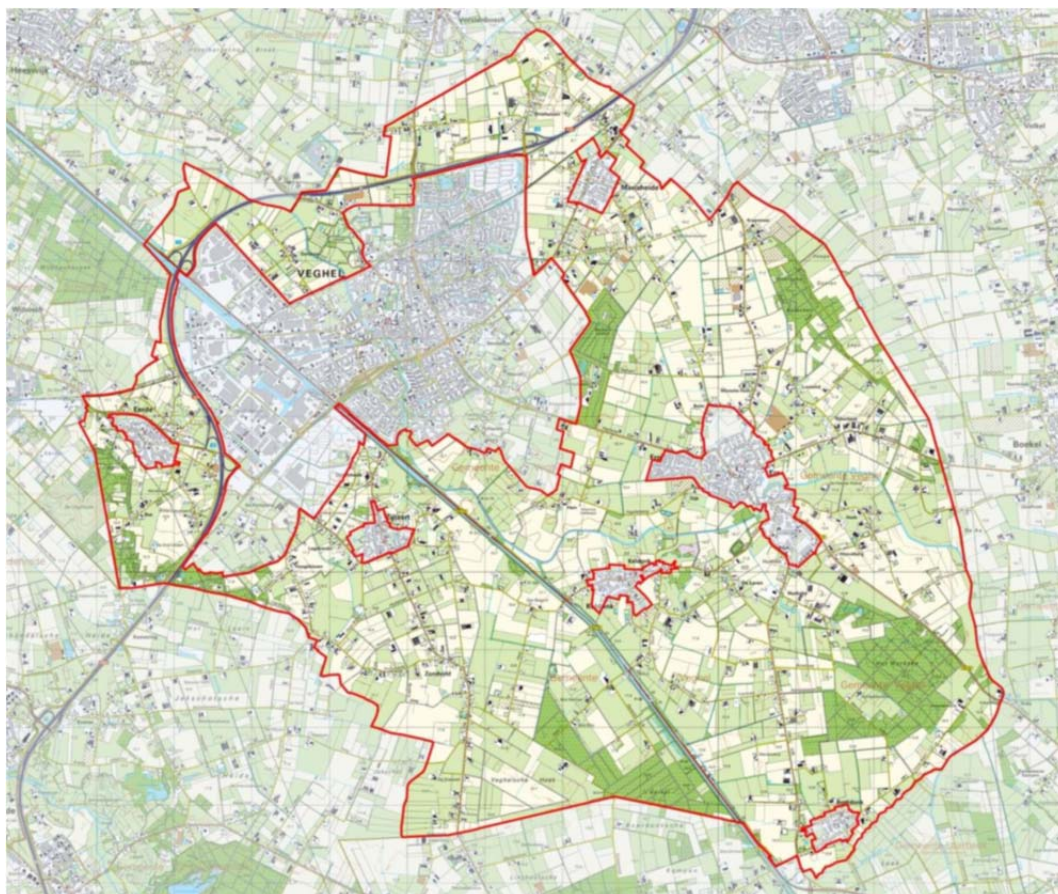
Samenvatting

Inleiding

In 2013 wordt het bestemmingsplan 'Buitengebied' voor de gemeente Veghel vastgesteld. Dit bestemmingsplan vormt een integrale herziening van de voor het buitengebied van de gemeente Veghel vigerende bestemmingsplannen. De aanleiding voor deze integrale herziening is in principe vierledig.

- Ten eerste speelt de gedateerdheid van de vigerende bestemmingsplannen en de verschillende herzieningen, wijzigingen en uitwerkingen een rol. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is geregeld dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.
- De tweede, niet minder belangrijke overweging, is het verkrijgen van eenduidige juridische regels voor het gehele buitengebied. Momenteel kent het grote aantal vigerende bestemmingsplannen evenzoveel variaties in regels. Dit is niet consistent in relatie tot de toetsing- en handhavingstaak van de gemeente en daarbij bovendien moeilijk – zo niet onmogelijk – uit te leggen aan burgers.
- De derde aanleiding heeft te maken met een beperkt aantal recente ontwikkelingen op basis van (eerder) verleende vergunningen. Deze ontwikkelingen worden middels voorliggend plan geformaliseerd.
- De vierde aanleiding voor de integrale herziening vormt de vele wijzigingen in het nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze wijzigingen komen veelal voort uit de veranderingen in de agrarische sector, zoals schaalvergroting en verbreding.

Het plangebied voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Milieueffectrapportage

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. Beide zijn bij het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Veghel aan de orde. Het plan is onder andere kaderstellend voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige veehouderij.

Het opgestelde MER beperkt zich niet tot de m.e.r.-plichtige onderdelen van het bestemmingsplan 'Buitengebied', maar de focus ligt wel op de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij en de melkveehouderij). Verder komen de mogelijkheden voor mestbe- en -verwerking, glastuinbouw, teeltondersteunende kassen & voorzieningen, recreatie en windturbines aan bod in het MER.

Voor de m.e.r.-procedure is de gemeente Veghel zowel initiatiefnemer (IN) als bevoegd gezag (BG). Er is een consultatie over reikwijdte en detailniveau uitgevoerd. Op de daarbij gehanteerde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zijn zienswijzen ingediend. Op basis van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en de ingebrachte zienswijzen is in 2011 een MER opgesteld. Dit MER heeft van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 gelijktijdig met het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied' ter inzage gelegen. Tijdens deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER naar voor te brengen. Gedurende de ter inzage legging is geconstateerd dat het MER van 2011 niet meer voldeed aan de nu geldende normen/vereisten. Vandaar dat in de periode van terinzagelegging is gestart met de opstelling van een MER dat wel voldoet aan de gestelde normen/vereisten. Dit betreft het voorliggende rapport. Op basis van voorliggend geactualiseerde MER is de Commissie voor de m.e.r. beter in staat om een gedegen advies te geven. De Commissie voor de m.e.r. toetst de kwaliteit van het MER en beoordeelt of de informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit te kunnen nemen. Naast het MER uit 2011 dat ter inzage heeft gelegen is ook het onderhavige geactualiseerd MER aan de Commissie voor de m.e.r. voorgelegd. Op basis van beide milieueffectrapportages heeft de Commissie m.e.r. op 16 mei 2013 een toetsingsadvies uitgebracht (zie bijlage 9). Naar aanleiding van het toetsingsadvies zijn een aantal zaken nader onderzocht. Dit is opgenomen in hoofdstuk 7 van het onderhavige geactualiseerde MER.

Visies, wetten en beleidskaders

Voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' gelden als kader verschillende visies, wetten en beleidskaders.

De gemeente Veghel bereidt op dit moment een nieuwe structuurvisie Veghel voor. In deze structuurvisie schetst de gemeente haar visie op het ruimtelijke beleid voor de periode tot 2030. Om deze visie te kunnen realiseren, gelden voor het buitengebied twee uitgangspunten namelijk de groenblauwe ruggengraat versterken en een gedifferentieerd buitengebied. De gemeente Veghel heeft een gebiedsvisie opgesteld waarin eigen geurnomen zijn vastgelegd. Andere relevante visies en kaders voor het buitengebied zijn de provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte en de Natuurbeschermingswet, die de basis vormt voor de Passende Beoordeling die in het MER is opgenomen.

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

Uit beschikbare gegevens en een trendanalyse blijkt dat in de looptijd van het bestemmingsplan:

- de trend naar minder maar grotere veebedrijven zal doorzetten. Bij de ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven nemen de groeiende bedrijven grond en productierechten (melkquotum, varkens- en kippenrechten) over van stoppende bedrijven.
- de glastuinbouw zal zich niet veel verder ontwikkelen, maar mogelijk wel in het doorgroeigebied dat staat in de provinciale verordening Ruimte.

Milieugebruiksruimte

Om te bekijken of er wel mogelijkheid is voor bedrijfsontwikkeling, is de milieugebruiksruimte bepaald.

Een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij en glastuinbouwsector in Veghel voor de meest bepalende thema's (vanwege wettelijke normstelling voor stikstof, geur en fijn stof) geeft het volgende beeld:

- Voor stikstof zijn de Natuurbeschermingswet en de Wet ammoniak en veehouderij bepalend. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Veghel worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld. De Wav-gebieden, met beperkingen voor veehouderijen, overlappen voor een deel met de extensiveringsgebieden van het Reconstructieplan Peel en Maas. De ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden zijn ingeperkt tot het vigerende bouwvlak of (vanaf 1 oktober 2010) tot de bestaande bebouwing.
- De gemeente Veghel heeft een eigen geurverordening op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor, vooral intensieve veehouderij) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. Voor bepaalde veehouderijenbedrijven (zoals melkveehouderijen met alleen melkvee) geldt een vaste afstand.
- Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving voor fijn stof. Er blijkt dat in 2010 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM10) in het buitengebied van Veghel nergens hoger is dan 27,5 µg/m³, wat ruim onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³ fijn stof in de buitenlucht ligt. De trend is dat de achtergrondconcentratie daalt.

Alternatieven en referentiesituatie

Om inzicht te krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelingsruimte in het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied' dat van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 ter inzage heeft gelegen is in dit MER een tweetal alternatieven gedefinieerd:

- Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) richt zich op de mogelijkheden zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan. Hierbij wordt alleen uitgegaan van groei van veehouderijen (en dus geen krimp). Aangetekend moet worden dat de worst-case variant van het voorkeursalternatief een theoretische exercitie is. De kans dat dit daadwerkelijk plaatsvindt is vrijwel nihil. Echter, vanwege rechterlijke uitspraken moeten in het MER de effecten van de maximaal planologisch geboden ruimte beoordeeld worden. In de worst-case variant is geen rekening gehouden met de trend dat er bedrijven zullen stoppen en ook niet dat niet elk bedrijf leghennen zal gaan houden. De effecten die met deze worst-case variant naar voren komen zijn dan ook een zware overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.

- Een belangrijke voorwaarde voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' is dat dit uitvoerbaar is in het kader van de Natuurbeschermingswet. Daarvoor is van belang dat wordt aangetoond dat er een scenario is waarbij de instandhoudingsdoelstellingen niet significant worden aangetast. Met andere woorden, dat de gemeente ervoor kan zorgen dat de stikstofdepositie op Natura 2000 niet toeneemt. Om die reden is het voorkeursalternatief (best-case invulling) ontwikkeld, waarbij als eerste het voorkeursalternatief (worst-case invulling) de basis vormt en vervolgens de stallen worden uitgevoerd conform de best beschikbare technieken.

Mede naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. en de oorspronkelijke uitkomsten van dit MER, heeft de gemeente Veghel de mogelijkheden bekeken om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt te beperken. Als gevolg daarvan heeft de gemeente Veghel besloten de volgende wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan 'Buitengebied':

- De gemeente verwijdt de rechtstreekse omschakelingsmogelijkheid van agrarische bedrijven zonder vee naar grondgebonden veehouderijen.
- De gemeente verwijdt de wijzigingsbevoegdheid van grondgebonden bedrijven tot vergroting van het bouwblok tot 2,5 hectare. Het bouwblok van grondgebonden bedrijven mag maximaal 1,5 hectare bedragen.
- De mogelijkheid tot twee bouwlagen bij pluimveestallen zorgt ten opzichte van de mogelijkheid tot één bouwlaag bij pluimveestallen voor extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Aangezien het bestemmingsplan nu al (uitgaande van één bouwlaag bij pluimveestallen) niet uitvoerbaar is binnen de Natuurbeschermingswet is extra stikstofdepositie, als gevolg van twee bouwlagen bij pluimveestallen, niet mogelijk. Derhalve heeft de gemeente ervoor gekozen om de mogelijkheid voor twee bouwlagen bij pluimveestallen te verwijderen.
- Bedrijven met minder dan 10 nge aan intensieve veehouderij of niet vallend onder het toetsingskader van het Besluit huisvesting zijn niet langer aangeduid als intensieve veehouderij.
- Voor vergroting/verandering van bouwblokken wordt gebruik gemaakt van de beleidsregel duurzame locaties.

Om het effect van bovenstaande wijzigingen in beeld te brengen is een drietal nieuwe alternatieven (een trendmatig voorkeursalternatief, een nieuw voorkeursalternatief (worst-case invulling) en een nieuw voorkeursalternatief (best-case invulling)) opnieuw beoordeeld. Aangetekend moet worden dat het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) wederom een theoretische exercitie is.

Effecten

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is voor een groot aantal thema's beoordeeld op haar effecten. Het voorkeursalternatief (best-case invulling) is alleen beoordeeld voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998, omdat alleen de stikstofdepositie relevant is. Het trendmatig voorkeursalternatief, het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuw voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn alleen voor de aspecten natuur (stikstof), geur en fijn stof beoordeeld. Dit zijn namelijk de meest kritische aspecten voor wat betreft de te verwachten milieueffecten.

In onderstaande tabel is het overzicht gegeven van de effectbeoordelingen.

Aspect	Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Voorkeursalternatief (best0case invulling)	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuw voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Nieuw voorkeursalternatief (best-case invulling)						
Natuur	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	- -	-	0/-	-	+						
	Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	- -	Niet beoor- deeld ¹	0/-	-	Niet beoor- deeld						
	Soortenbescherming Flora- en faunawet	-		Niet beoor- deeld	Niet beoor- deeld							
Geur	Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	-		0/-	-							
	Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	-		0/-	-							
Fijn stof	Bedrijfsvoering: fijn stof (PM ₁₀)	-		0/-	-							
	Verkeer: fijn stof (PM ₁₀)	-		0/-	-							
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	-		Niet beoor- deeld ¹								
	Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	-										
	Beïnvloeding van de archeologische waarden.	-										
Geluid	Invloed op geluidhinder (bij gevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden)	-							Niet beoor- deeld	Niet beoor- deeld		
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0										
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	-										
Water & Bodem	Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	-										
	Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	-										
	Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0										
Gezondheid	Invloed op gezondheid	p.m.										

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Conclusies

Veehouderij

Wanneer het bestemmingsplan 'Buitengebied' zorgt voor een toename aan stikstofbelasting dan zijn er mogelijk ook significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling), voorkeursalternatief (best-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief

¹ Het voorkeursalternatief (best-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn alleen beoordeeld voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998. Het doel van deze varianten is namelijk om aan te tonen dat er in principe de mogelijkheid bestaat om bij gebruikmaking van de planologische mogelijkheden, te voldoen aan de Natuurbeschermingswet. De varianten zijn daarom niet beoordeeld voor de overige beoordelingscriteria. Overigens zijn de uitgangspunten waarop de varianten zijn gemodelleerd niet direct ook de best-case varianten voor het aspect geur of fijn stof. De best beschikbare staltechnieken voor ammoniak zijn immers niet perse de best beschikbare staltechnieken voor geur en fijn stof.

(worst-case invulling) zorgen voor een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie). Indien er gebruik wordt gemaakt van de inzet van de best beschikbare staltechnieken (nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)) is er geen sprake meer van een toename, maar een afname van stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in vergelijking met het referentieniveau. Ook ten opzichte van de AMvB-Huisvesting zal een afname optreden. Uitgaande van de inzet van dergelijke technieken bij nieuwe maar ook bestaande bedrijven, is het dus mogelijk om gebruik te maken van de geboden planologische ruimte, binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor wat betreft het criteria stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 voor een zeer negatief (- -) effect ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (best-case invulling) zorgt voor een negatief (-) effect ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor een licht negatief (0/-) effect en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) scoort daarentegen positief (+) ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor wat betreft het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur voor een zeer negatief (- -) effect ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatige voorkeursalternatief scoort voor dit criterium licht negatief (0/-) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Dit omdat de extra stikstofdepositie leidt tot een verslechtering van de toch al gevoelige Wav-gebieden. De toename aan stikstofdepositie heeft naar verwachting geen gevolgen voor de overige EHS omdat hier gevoelige natuurbeheertypen ontbreken. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) heeft daarnaast een negatief (-) effect op soorten beschermd via de Flora- en faunawet. Dit omdat door uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen de kans op een verlies aan habitat van de Steenuil groot is.

Het woon- en leefmilieu binnen en buiten de bebouwde kom verslechtert in het voorkeursalternatief (worst-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) ten opzichte van de referentiesituatie vanwege de groei aan intensieve veehouderij en door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatig voorkeursalternatief is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Door uitbreiding van veehouderijen (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderij) verslechtert het leefklimaat t.a.v. fijn stof in het voorkeursalternatief (worst-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) ten opzichte van de referentiesituatie. Ook zorgt de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen voor een verslechtering van de fijn stof-emissie. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatig voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen ook voor een toename aan transportbewegingen in het plangebied voor het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen daarmee voor een toename aan fijn stof emissies. Het effect van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) op fijn stof (verkeer) is derhalve beoordeeld als negatief (-). Het trendmatig voorkeursalternatief is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie.

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' hebben invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en de archeologische waarden. De cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden zijn in het bestemmingsplan bestemd en uitbreiding van veehouderijen is alleen mogelijk onder voorwaarden, maar deze voorwaarden dienen nog nader te worden uitgewerkt. Bij de mogelijkheid om melkveestallen tot op 2,5 ha bouwvlak en IV-stallen op 1,5 ha bouwvlak te realiseren is sprake van een maatvoering die fors impact heeft op landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) vergroot de kans op een lokale toename van de geluidsbelasting vanwege directe geluidhinder door ventilatoren, laden en lossen en dergelijke en indirecte geluidhinder door verkeersbewegingen (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen. Vanwege de ontwikkeling in het voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort het alternatief negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

In het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zal de toename aan veehouderij niet leiden tot een verslechtering van de verkeersafwikkeling. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie. In het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zal door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer de verkeersveiligheid afnemen. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

De uitbreiding van bouwvlakken van veehouderijen zorgt voor aantasting van de bodemstructuur en de geomorfologische waarde. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Uitgangspunt is dat uitbreidingen van veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Wel kan een toename van de onttrekking van grondwater leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Ook is als uitgangspunt gehanteerd dat de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij door maatregelen (zoals vloestofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is derhalve neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Glastuinbouw

Een toename van glastuinbouw heeft met name effect op het landschap, cultuurhistorie en archeologie. Het effect op de stikstofdepositie is nihil. Voor diverse milieuaspecten gelden vergunningvoorschriften en andere normstellingen. Door de gestelde voorwaarden voor o.a. landschappelijke inpassing en de bescherming van cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden heeft de toevoeging van extra glastuinbouw een licht negatief effect op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische

waarden. In Veghel ligt een klein aantal glastuinbouwbedrijven en het aantal zal niet uitbreiden, maar mogelijk wel de omvang per bedrijf.

Teeltondersteunende kassen en voorzieningen

Vanwege de gestelde voorwaarden in het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn de effecten van teeltondersteunende kassen en voorzieningen op natuur- en landschapswaarden beperkt. Op lokaal niveau kunnen natuur- en/of landschapswaarden in agrarische gebieden zonder (potentiële) natuur- en/of landschapswaarden aangetast worden. Verschillende soorten kunnen namelijk hinder ondervinden van bijvoorbeeld plastic oppervlakte.

Afhankelijk van de toe te passen teeltondersteunende kassen en voorzieningen kan er ook sprake zijn van een effect op het grond- en oppervlaktewatersysteem (bijvoorbeeld door een toename aan verhard oppervlak). Ook kan er een effect ontstaan op de bodemkwaliteit dan wel grond- en oppervlaktewatersysteem door het toepassen van bestrijdingsmiddelen. Telen 'uit de grond' kan op dit punt echter ook positieve effecten hebben. Voor de overige thema's (geur, fijn stof, cultuurhistorie, archeologie, geluid, verkeer en gezondheid) zorgen de teeltondersteunende kassen en voorzieningen voor neutrale effecten.

Recreatie

Door de beperkte mogelijkheden voor recreatie, de verwachting dat de planologische mogelijkheden maar voor een deel worden ingevuld (in de huidige situatie is recreatie ook zeer beperkt) en de combinatie met de afstand tot Natura 2000-gebieden wordt niet verwacht dat de planologische mogelijkheden voor recreatie zullen leiden tot een toename aan recreatiedruk en een verhoging van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten op habitattypen en soorten worden daarom niet verwacht. Evenals op Natura 2000-gebieden worden voor de EHS ook geen significant negatieve effecten door recreatie verwacht. Zwaar beschermde soorten zullen niet tot zeer weinig voorkomen op locaties waar de planologische mogelijkheden voor reactie kunnen worden benut. De verstoring op dergelijke terreinen (binnen of aangrenzend buiten het bouwvlak) is voor de meeste soorten dusdanig groot dat zij zich daar niet vestigen. De kans op een negatief effect op zwaar beschermde soorten is daarom klein.

Windturbines

Het risico op massale ontwikkeling van windturbines kan als vrijwel nihil worden bestempeld, omdat Veghel ongunstig ligt voor wat betreft windenergie en omdat het economisch rendement van windturbines tot 25 meter zeer laag is in de huidige energiemarkt. Alleen bij zeer sterke stijging van de reguliere energieprijzen is er risico op grootschalige ontwikkeling van kleine windturbines wat kan leiden tot landschappelijk negatieve effecten.

Aanbevelingen

Stikstof en Natura 2000

Aangeraden wordt in de planregels van het bestemmingsplan een voorwaarde op te nemen waardoor een toename van emissie niet is toegestaan en ook uitbreiding binnen het bestemmingsplan te toetsen aan deze voorwaarden. Niet alleen voor de intensieve veehouderij maar ook voor grondgebonden veehouderijen, zoals melkrunderbedrijven, is een dergelijke borging nodig. Dit mede omdat de grondgebonden veehouderij voor een belangrijk deel bijdraagt aan de ammoniakuitstoot en dus een aanzienlijk aandeel heeft in de stikstofdepositie (zie Tabel 43 in Bijlage 3). Gesteld moet worden dat er juridische vraagpunten bestaan over de wijze waarop een dergelijke borging in een bestemmingsplan gestalte moet en kan krijgen.

Het is raadzaam om de ontwikkelingen rond de Natuurbeschermingswet en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS, rijksbeleid) te volgen. Er moet voldoende juridische borging zijn dat voldaan wordt aan de Natuurbeschermingswet.

Overige aanbevelingen

- Overweeg om in de toelichting van het bestemmingsplan nader aan te geven welke gebieden waarschijnlijk wel en welke gebieden waarschijnlijk niet als een potentiële duurzame locatie worden aangemerkt. Dat geeft meer helderheid voor belanghebbenden. Hiermee kan ook worden ingespeeld op een uitspraak van de Raad van State (Baarle-Nassau).
- Dit MER ontslaat veehouders niet van de plicht om in de toekomst eventueel een m.e.r.-procedure te doorlopen, in geval zij een initiatief ontplooiën voor uitbreiding van hun bedrijf. Het is dus van belang om iedere ontwikkeling te toetsen aan de m.e.r.-(beoordelings)plicht.
- Overweeg om de waardevolle landschapselementen te bestemmen. Hierdoor kan het behoud van landschapswaarden sterker worden verankerd.
- Overweeg om in het bestemmingsplan 'Buitengebied' gericht te verwijzen naar een landschapsbeleidsplan, beeldkwaliteitsplan of voorbeelden van een goede landschappelijke inpassing.
- De gemeente wordt aanbevolen om bij concrete initiatieven de toetsing op soorten uit de Flora- en faunawet te betrekken. Hierbij gaat het om alle activiteiten waarbij ruimtelijke herinrichting (sloop, afgravingen, bouwen, enz.) is voorzien. Het is noodzakelijk om de effecten op beschermde soorten te toetsen. Aanbevolen wordt (in sommige gevallen zelfs verplicht voor een ontheffing) om maatregelen te laten nemen.
- Aanbevolen wordt om de kennisontwikkeling en adviezen op het gebied van gezondheid te volgen. Pas dit zodra algemeen aanvaard waar nodig toe bij de vergunningverlening en het beoordelen van ruimtelijke initiatieven. Indien er vanuit nieuwe kennis of regels aanleiding toe is, verwerk dat dan ook in de planregels van het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'. Om invulling te geven aan een voorzorgsprincipe, kan de gemeente bij nieuwbouw van stallen of uitbreiding van stallen binnen 250 meter van gevoelige functies, een advies van de GGD vragen. Dat geldt ook voor de realisatie van nieuwe gevoelige functies binnen 250 meter van bestaande stallen of een agrarisch bouwvlak.
- Overweeg om, net als voor geur, ook de fijn stof belasting (cumulatief en de lokale bijdrage) mee te nemen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Op deze wijze kan de gemeente meer sturing geven bij de ontwikkeling van de fijn stof belasting.

Daarnaast dienen de monitoring en evaluatie van de feitelijk optredende milieueffecten en de ontwikkeling van de veehouderij bijzondere aandachtspunten voor de gemeente te zijn. Het belangrijkste aandachtspunt is daarbij de ontwikkeling van de veestapel, toegepaste stalsystemen en de emissies van geur, ammoniak en fijn stof uit de veehouderij in het plangebied en de concentraties/belasting van die stoffen.

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

In 2013 wordt het bestemmingsplan 'Buitengebied' voor de gemeente Veghel vastgesteld. Dit bestemmingsplan vormt een integrale herziening van de voor het buitengebied van de gemeente Veghel vigerende bestemmingsplannen. De aanleiding voor deze integrale herziening is in principe vierledig.

- Ten eerste speelt de gedateerdheid van de vigerende bestemmingsplannen en de verschillende herzieningen, wijzigingen en uitwerkingen een rol. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is geregeld dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.
- De tweede, niet minder belangrijke overweging, is het verkrijgen van eenduidige juridische regels voor het gehele buitengebied. Momenteel kent het grote aantal vigerende bestemmingsplannen evenzoveel variaties in regels. Dit is niet consistent in relatie tot de toetsing- en handhavingstaak van de gemeente en daarbij bovendien moeilijk – zo niet onmogelijk – uit te leggen aan burgers.
- De derde aanleiding heeft te maken met een beperkt aantal recente ontwikkelingen op basis van (eerder) verleende vergunningen. Deze ontwikkelingen worden middels voorliggend plan geformaliseerd.
- De vierde aanleiding voor de integrale herziening vormt de vele wijzigingen in het nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze wijzigingen komen veelal voort uit de veranderingen in de agrarische sector, zoals schaalvergroting en verbreding.

Het bovenstaande vraagt om een actueel, eenduidig, leesbaar, uitvoerbaar en flexibel bestemmingsplan, gericht op het veiligstellen van bestaande waarden en belangen en het faciliteren van (te verwachten) ontwikkelingen. Dit betekent enerzijds regulering van het bestaande ruimtegebruik en anderzijds ontwikkelingen mogelijk maken die passen binnen het vastgestelde beleid.

Plangebied

Het plangebied betreft het buitengebied van de gemeente Veghel. Gemeente Veghel ligt in Noord(oost) Brabant te midden van de gemeenten Uden, Boekel, Bernheze, Schijndel, St. Oedenrode, Laarbeek en Gemert-Bakel en telt circa 37.500 inwoners. Opvallende elementen binnen de grenzen van de gemeente zijn de Rijksweg A50, de Aa en de Zuid-Willemsvaart.

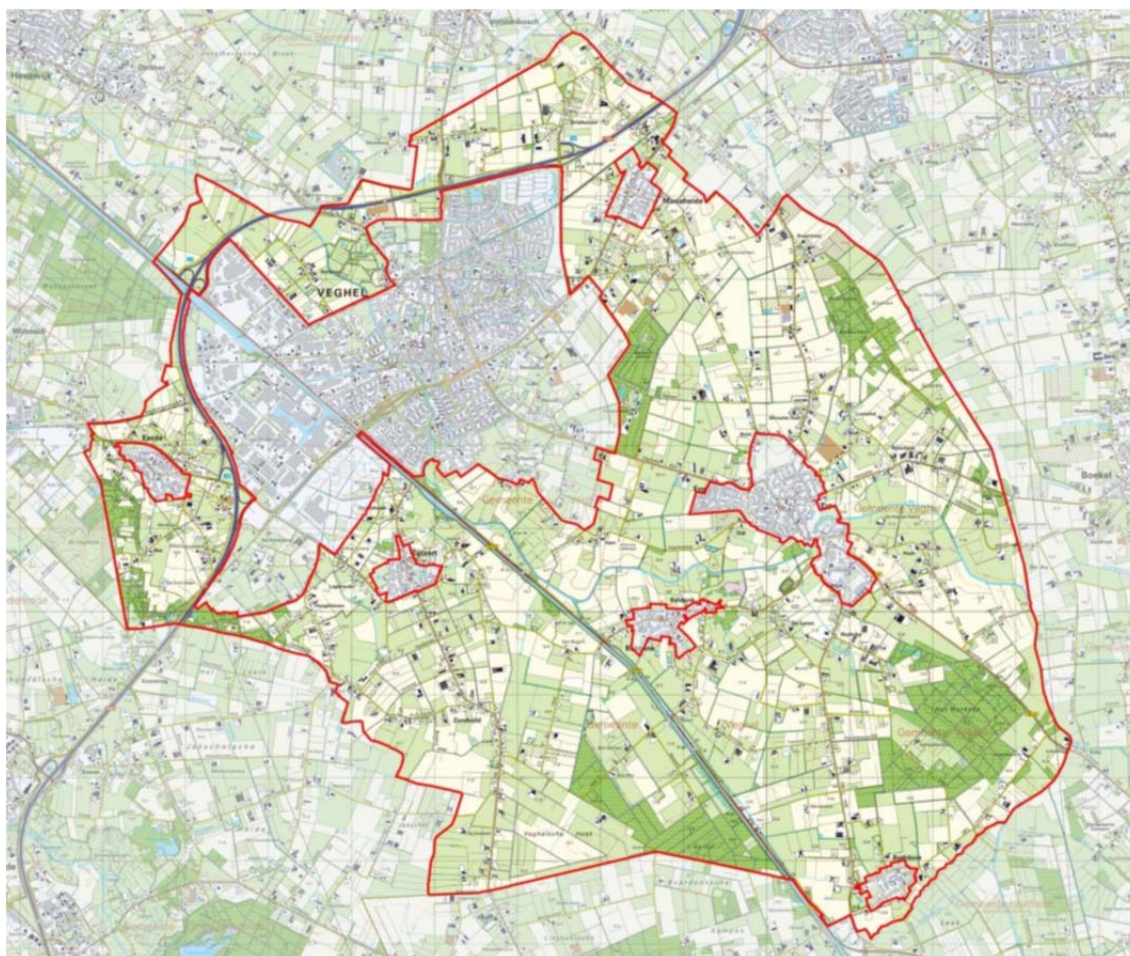
De huidige gemeente, met een totale oppervlakte van circa 79 km², is in 1994 ontstaan, na samenvoeging van de gemeente Veghel en de gemeente Erp. Momenteel bestaat de gemeente uit de volgende zeven kernen (dorpen): Veghel, Erp, Mariaheide, Zijtaart, Eerde, Keldonk en Boerdonk. Deze kernen, waarvan Veghel de hoofdkern is, behoren niet tot het plangebied. De verschillende buurtschappen zijn wel in het plangebied opgenomen.

Het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan is kleiner dan het plangebied van het (nog geldende) bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' uit 2002. Dit komt omdat diverse gronden de afgelopen

jaren en/of de komende jaren zijn/worden benut voor stedelijke ontwikkelingen. Het gaat onder meer om nieuwe woongebieden ten zuiden van Veghel (o.a. Veghels Buiten en De Scheifelaar) en ten noorden van Erp (De Bolst) en nieuwe bedrijventerreinen ten zuiden van Veghel (De Kempkens).

Voor deze (stedelijke) ontwikkelingen zijn aparte bestemmingsplannen vastgesteld of in procedure. De betreffende gebieden maken daarom geen deel uit van het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'.

De begrenzing van het plangebied is weergegeven op Afbeelding 1.

Afbeelding 1 Plangebied bestemmingsplan 'Buitengebied' gemeente Veghel.

1.2 M.E.R.-PLICHT

Toelichting op m.e.r.-procedure en de terminologie:

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. De m.e.r.-plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen (zoals het bestemmingsplan 'Buitengebied') die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings-) plichtige besluiten (zoals agrarische bedrijven van een bepaald type en minimale omvang).

Het bestemmingsplan 'Buitengebied' stelt voor een aantal activiteiten kaders voor, waarvoor tevens een m.e.r. nodig is. Ook is mogelijk sprake van beïnvloeding van Natura 2000-gebieden die vallen onder de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998.

MER-PLICHT

M.e.r. voor plannen vloeit voort uit de Europese richtlijn 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' (nr. 2001/42/EG). Deze richtlijn is in september 2006 omgezet in de Nederlandse wet- en regelgeving door wijziging van de Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. Inmiddels is deze richtlijn op aangepaste wijze verwerkt in het nieuwe Besluit milieueffectrapportage. Het nieuwe Besluit is op 1 april 2011 in werking getreden. Het is verplicht om voorafgaand aan de vaststelling, door een overheid, van bepaalde plannen de m.e.r.-procedure te doorlopen. Het gaat daarbij om plannen met een wettelijke status die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete besluiten (projecten) met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Daarbij is het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. relevant. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. In overleg met de gemeente zijn alle activiteiten die planologisch mogelijk worden gemaakt langs gelopen. Hierna wordt toegelicht welke activiteiten aan de orde dienen te komen in dit MER. Alle andere activiteiten vallen ver onder de grens van de m.e.r.-beoordelingsdrempel en hebben naar is ingeschat geen aanzienlijke milieugevolgen.

Veehouderij

Het voorgenomen planologisch beleid van de gemeente voor de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij kan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen (met inwerkingtreding van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning) van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel. Om die reden dient voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' een m.e.r. te worden doorlopen (zie tekstkader hieronder).

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zijn veehouderijbedrijven m.e.r.-(beoordelings)plichtig als ze groter zijn dan volgende indicatieve drempels: 40.000 stuks pluimvee; 2000 stuks mestvarkens; 750 stuks zeugen; 2700 stuks gespeende biggen; 5000 stuks pelsdieren; 1000 stuks voedsters of 6000 vlees- en opfokkonijnen; 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar; 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 340 stuks melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 1200 stuks vleesrunderen; 2000 stuks schapen of geiten; 100 stuks paarden of pony's; 1000 stuks struisvogels (categorie D14).

Ook het uitvoeren van een Passende Beoordeling vormt een reden dat er een MER dient te worden opgesteld. Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Veghel geldt dat uit een Passende Beoordeling moet blijken of significante gevolgen uit te sluiten zijn op de Natura 2000-gebieden. Deze Passende Beoordeling is onderdeel van dit MER en opgenomen in bijlage 1.

M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 en de m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor moet een Passende Beoordeling worden gemaakt, dan geldt automatisch een m.e.r.-plicht. Een Passende Beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dit geval moeten MER en Passende Beoordeling worden geïntegreerd in één rapportage.

Mestbe- en -verwerking

De gemeente Veghel is van plan in het bestemmingsplan 'Buitengebied' mestbe- en -verwerking planologisch mogelijk te maken. In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' is voor alle agrarische bedrijven de mogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden (o.a. als onderdeel agrarische bedrijfsvoering voor eigen bedrijf en voor directe omgeving voor derden) mestbewerking, mestverwerking of biomassa(co)vergisting als nevenactiviteit binnen de bestaande bebouwing uit te voeren. De vigerende bestemmingsplannen voorzien niet in deze mogelijkheid.

Vanaf 1 april 2011 geldt het nieuwe Besluit m.e.r. (Staatsblad 28-2-2011, nr. 102), dat deels nieuwe drempels legt voor m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht. Hierin is de specifieke aanduiding "bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT" niet meer opgenomen. Dit betekent dat er geen m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor een mestbe- en -verwerkingsinstallatie.

Echter, er zijn twee redenen die toch zouden kunnen impliceren dat voor mestbe- en -verwerking m.e.r. aan de orde is:

1. Er is een categorie opgenomen met de aanduiding "chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen" (nieuwe categorieën C18.4 (directe m.e.r.-plicht bij capaciteit van > 100 ton/dag) en D18.7 (m.e.r.-beoordelingsplicht bij capaciteit van > 50 ton/dag)).
2. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen, zijn de drempels voor de m.e.r.-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Dit blijkt uit het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. De criteria van bijlage III van de richtlijn bevatten onder andere de kenmerken en de plaats van het project en cumulatie.

Door de ontwikkelingen rondom mestbe- en -verwerking te bemerren handelt de gemeente Veghel in de geest van het nieuwe Besluit-m.e.r. en van de Europese Richtlijn.

Glastuinbouw, teeltondersteunende kassen & voorzieningen, recreatie en windturbines

Dit MER zal zich niet beperken tot de m.e.r.-plichtige onderdelen van het bestemmingsplan 'Buitengebied', maar focus op de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij en de melkveehouderij), ligt voor de hand. Voorliggend MER voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' zal voor de volledigheid ook een aantal andere ruimtelijke ontwikkelingen behandelen. Dit vindt plaats in de vorm van een globale kwalitatieve beschrijving/verantwoording.

Het betreft in elk geval de mogelijkheden voor de glastuinbouw, teeltondersteunende kassen & voorzieningen, recreatie en windturbines. Door deze ontwikkelingen te bemerren handelt de gemeente Veghel in de geest van het nieuwe Besluit-m.e.r. en van de Europese Richtlijn.

Het MER beschrijft ontwikkelingen en effecten op het schaalniveau van het buitengebied van de gemeente Veghel. Het MER gaat dus niet in op individuele bedrijven.

M.E.R.-PLICHT VOOR INDIVIDUELE ACTIVITEITEN BLIJFT GEHANDHAAFD

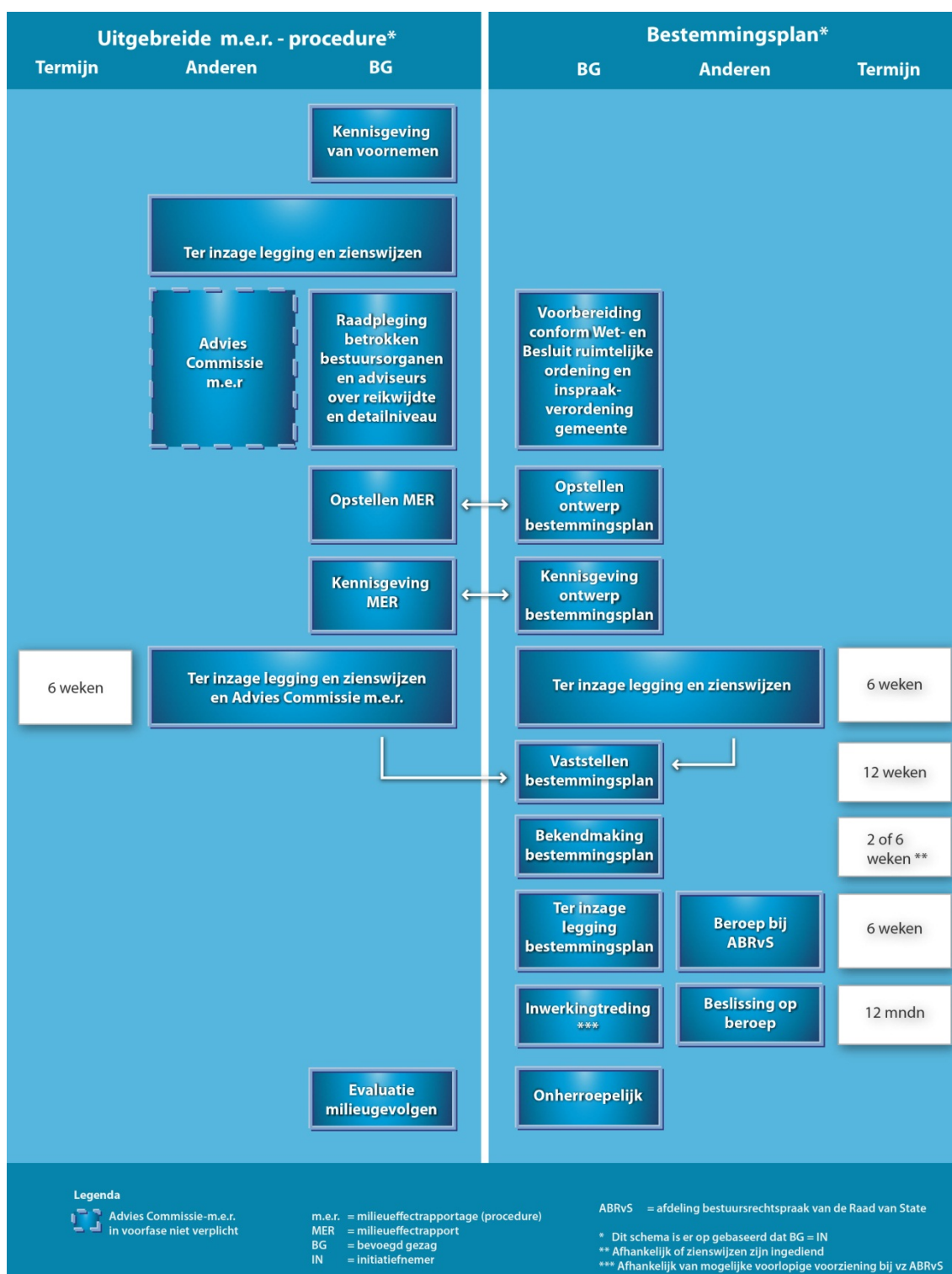
Een misverstand is dat, na het doorlopen van een m.e.r. voor de ruimtelijke procedure, geen MER meer nodig zou zijn voor de individuele activiteiten. Dit is niet het geval: de m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht! Als een veehouderij of tuinder wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht. Basis daarvoor is het Besluit-m.e.r. In de bijlage bij dit besluit staan twee lijsten: de zogenaamde C-lijst met m.e.r.-plichtige activiteiten en de zogenaamde D-lijst voor activiteiten op basis waarvan het bevoegd gezag beoordeelt of er een MER moet worden gemaakt. (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.vrom.nl).

Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag

Voor deze m.e.r.-procedure is de gemeente Veghel zowel initiatiefnemer (IN) als bevoegd gezag (BG). Praktisch betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders het bestemmingsplan 'Buitengebied' en het MER voorbereidt en dat de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Buitengebied' vaststelt. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de reacties en adviezen die worden gegeven naar aanleiding van de ter inzage legging van het voorontwerp en/of ontwerpbestemmingsplan.

1.3 M.E.R.-PROCEDURE

Voor het bestemmingsplan is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht omdat hier geen sprake is van een milieuvergunning zonder Passende Beoordeling. In Afbeelding 2 is de m.e.r.-procedure in samenhang met de procedure voor het bestemmingsplan geschetst.

Afbeelding 2 De m.e.r.-procedure voor het MER bestemmingsplan 'Buitengebied' Veghel.

Stappen in de basisprocedure

Voor de m.e.r. van het bestemmingsplan 'Buitengebied' Veghel zijn de volgende stappen gezet:

- De procedure startte met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van het MER. De kennisgeving heeft plaatsgevonden op 5 mei 2010. De notitie heeft van 6 mei 2010 tot en met 16 juni 2010 ter inzage gelegen.
- De gemeente stuurde een Notitie Reikwijdte en Detailniveau naar andere overheden en maatschappelijke organisaties, maar ook anderen konden een zienswijze indienen over de inhoud van het op te stellen MER. Bijvoorbeeld over de alternatieven en varianten, de beoordelingscriteria en suggesties voor de besluitvorming. Bij de m.e.r.-procedure voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' heeft de gemeente Veghel de organisaties en overheden geraadpleegd zoals genoemd in paragraaf 1.4. Raadpleging heeft plaatsgevonden bij brief van 10 mei 2010.
- Op basis van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en de ingebrachte zienswijzen is in 2011 een MER opgesteld. Dit MER heeft van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied' ter inzage. Tijdens deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER naar voor te brengen. Gedurende de ter inzage legging is geconstateerd dat de MER van 2011 niet meer voldeed aan de nu geldende normen/vereisten. Vandaar dat in de periode van terinzagelegging is gestart met de opstelling van een MER die wel voldoet aan de gestelde normen/vereisten. Dit betreft het voorliggende geactualiseerde milieueffectrapportage. Op basis van voorliggend geactualiseerde MER is de Commissie m.e.r. beter in staat om een gedegen advies te geven. De Commissie voor de m.e.r. toetst de kwaliteit van het MER en beoordeelt of dat informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit te kunnen nemen.
- Naast het MER uit 2011 dat ter inzage heeft gelegen is ook het onderhavige geactualiseerd MER aan de Commissie voor de m.e.r. voorgelegd. Op basis van beide milieueffectrapportages heeft de Commissie m.e.r. op 16 mei 2013 een toetsingsadvies uitgebracht (zie bijlage 9). Naar aanleiding van het toetsingsadvies zijn een aantal zaken nader onderzocht. Dit is opgenomen in hoofdstuk 7 van het onderhavige geactualiseerde MER.

De wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen voor het milieu, de alternatieven en varianten, de ingebrachte zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r., is verantwoord in de plantoelichting. Ook wordt beschreven op welke wijze de milieugevolgen worden geëvalueerd. In het MER is hiertoe een eerste aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

1.4 CONSULTATIE

Door de gemeente, als bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure, is advies ingewonnen omtrent de reikwijdte en het detailniveau voor het MER. Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van dit MER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer). De volgende bestuursorganen en organisaties zijn geraadpleegd:

- Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant;
- GGD Hart voor Brabant, LNV Regio Zuid;
- LNV Regio Zuid;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- VROM-Inspectie;
- Waterschap Aa en Maas.

De consultatie heeft geresulteerd in inhoudelijke reacties van bewoners van de buurtschap Jekschot, van de Vereniging Leefmilieu Veghel-Erp, tevens op persoonlijke titel van een aantal personen en van de heer

J. van Stiphout. Daarnaast heeft de Commissie voor de m.e.r. geadviseerd over het op te stellen MER. Het advies is op 1 juli 2010 uitgebracht (rapportnummer 2438-29) en is te vinden op de website van de commissie: www.commissiemer.nl. In de Nota van Zienswijzen 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' d.d. 5 augustus 2010 is gemotiveerd welke rol de consultatie heeft gespeeld in het MER dat van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 ter inzage heeft gelegen en voorliggend geactualiseerde MER.

1.5 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 bevat de visie van de gemeente Veghel op het buitengebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige situatie en trendmatige ontwikkelingen in de veehouderij en glastuinbouw en hoofdstuk 4 beschrijft de beschikbare milieuruimte voor deze ontwikkelingen. De informatie in de hoofdstukken 2 tot en met 4 zijn kaderstellend voor de alternatieven en varianten die in hoofdstuk 5 zijn beschreven. Hoofdstuk 6 beschrijft de effecten van de alternatieven en varianten. Hoofdstuk 7 gaat in op de wijzigingen die hebben plaatsgevonden in het ontwerp bestemmingsplan dat van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 ter inzage heeft gelegen naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. en de oorspronkelijke uitkomsten van dit MER. Hoofdstuk 8 beschrijft de conclusies en aanbevelingen op basis van de effectbeschrijving.

In bijlage 1 is de Passende Beoordeling als deelrapportage opgenomen. De hoofdconclusies hiervan zijn vertaald naar het hoofdrapport (dit MER). Daarnaast is het van toepassing zijnde beleid en de wetgeving uitgeschreven in bijlage 2 en is nader ingegaan op de modellering van de alternatieven en varianten in bijlage 3. Voor ammoniak en geur zijn de effectkaarten opgenomen in bijlage 4. Bijlage 5 gaat nader in op het aspect gezondheid. In bijlage 6 is een verklarende woordenlijst opgenomen en de literatuurlijst is te vinden in bijlage 7. In het rapport is verwezen naar de bijlagen.

2

Visie en beleidskader

2.1 INLEIDING

Zoals beschreven in het vorige hoofdstuk staat de planologische regeling ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij in het op te stellen MER centraal.

In dit hoofdstuk staat de besluitvorming ten behoeve van het bestemmingsplan 'Buitengebied' omschreven. De mogelijkheden die geboden worden aan diverse categorieën activiteiten passeren de revue en deze mogelijkheden worden vergeleken met die uit de vigerende bestemmingsplannen. Ook is de gemeente momenteel bezig met het opstellen van een gemeentelijke structuurvisie.

In bijlage 2 is een overzicht van Europese, landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke beleidskaders opgenomen in relatie tot het bestemmingsplan 'Buitengebied'.

2.2 VIGERENDE BESTEMMINGSPLANNEN

In Paragraaf 2.3 staan de mogelijkheden die worden geboden in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Veghel. Aan het eind van iedere categorie volgt een vergelijking met hoe dit in de vigerende bestemmingsplannen is geregeld.

2.3 BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBOED'

Op 7 februari 2013 heeft de gemeente Veghel het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied' ter visie gelegd. In onderstaande sub-paragrafen staat per categorie welke mogelijkheden er worden geboden. Hierbij is aandacht voor de directe mogelijkheden, maar ook voor de mogelijkheden die geboden worden door middel van toepassing van de wijzigingsbevoegdheid.

In het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied' heeft de gemeente ervoor gekozen om een aantal van de hieronder genoemde mogelijkheden aan te passen. Dit naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. en de oorspronkelijke uitkomsten van dit MER. De veranderingen tussen het ontwerp en het definitieve bestemmingsplan zijn weergegeven in hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** van dit MER.

2.3.1 GLASTUINBOUW

Momenteel zijn er in de gemeente Veghel 14 glastuinbouwbedrijven. Deze in de gemeente Veghel aanwezige glastuinbouwbedrijven zijn in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' voorzien van een bouwvlak en een aanduiding 'glastuinbouw'. De oppervlakte en vorm uit de vigerende bestemmingsplannen is in dit geval gehandhaafd.

Uitbreiding

Binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is het bouwen van kassen tot maximaal 3 hectare rechtstreeks toegestaan, mits de afstand van de kassen tot woningen van derden niet minder bedraagt dan 30 meter. Een grotere oppervlakte aan kassen dan 3 hectare is niet mogelijk.

Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 4 hectare, waarvan maximaal 3 hectare bebouwd mag worden met kassen. Daarnaast mag het bouwvlak niet liggen binnen de aanduiding 'groenblauwe mantel' en/of 'ecologische hoofdstructuur'.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

De bovenstaande regeling komt nagenoeg overeen met de regeling zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen. Alleen voor glastuinbouwbedrijven die liggen in de groenblauwe mantel geldt een beperking. Deze glastuinbouwbedrijven kunnen hun bouwvlak niet verder vergroten.

Omschakeling

Omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met de vigerende bestemmingsplannen.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een glastuinbouwbedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met de vigerende bestemmingsplannen.

Doorgroeigebied

Een deel van de gemeente Veghel is op basis van de provinciale Verordening ruimte aangewezen als mogelijk doorgroeigebied. In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is voor dit mogelijk doorgroeigebied geen specifieke regeling opgenomen.

2.3.2 GRONDGEBONDEN AGRARISCHE BEDRIJVEN

Grondgebonden agrarische bedrijven hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Dit betreffen veelal akkerbouw-, (open grond) tuinbouwbedrijven en graasdierbedrijven. Grondgebonden agrarische bedrijven zijn op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet specifiek aangeduid. Dit is in overeenstemming met de vigerende bestemmingsplannen.

Uitbreiding

Uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is rechtstreeks toegestaan.

Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 2,5 hectare. Daarnaast mag het bouwvlak niet liggen binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur'. Als een bouwvlak voor een deel binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' valt dan geldt de regeling betreffende de ecologische hoofdstructuur.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

Op basis van de vigerende bestemmingsplannen geldt voor grondgebonden bedrijven binnen de aangewezen Agrarische Hoofdstructuur (AHS) een maximale omvang van 1,5 hectare, tenzij het bestaande bouwvlak al groter is dan mag de oppervlakte met maximaal 25% vergroot worden tot een absoluut maximum van 2,5 hectare. Binnen de aangewezen Groene Hoofdstructuur (GHS) geldt een maximale omvang van 1,5 hectare. De GHS zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen komt nagenoeg overeen met de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Omschakeling

Omschakeling naar een grondgebonden bedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' zonder planologische procedure toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan. Dit houdt in dat alle intensieve veehouderijbedrijven en alle plantaardige bedrijven kunnen omschakelen naar grondgebonden melkveehouderij. Er is in het ontwerpbestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om een woonbestemmingsvlak om te zetten naar een agrarisch bouwvlak (zie art. 25.4.2). Dit betekent dat elke woonbestemming in principe omgezet kan worden naar een agrarisch bedrijf, hetgeen overigens in de praktijk de laatste jaren niet is voorgekomen in de gemeente Veghel.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een grondgebonden bedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan.

2.3.3 INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Intensieve veehouderijen hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren. Dit betreffen veelal de hokdierbedrijven. Intensieve veehouderijen zijn op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan 'Buitengebied' voorzien van een bouwvlak en een aanduiding 'intensieve veehouderij'. De oppervlakte en vorm uit de vigerende bestemmingsplannen is in dit geval gehandhaafd.

Uitbreiding

Uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is in beginsel rechtstreeks toegestaan. Er geldt echter een aantal uitzonderingen:

1. Allereerst is vergroting van de oppervlakte aan bebouwing ten behoeve van een intensieve veehouderij ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verweingsgebied 2' en ten behoeve van een geiten- en/of schapenhouderij niet toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone – verweingsgebied 2' is dat met afwijking alleen mogelijk in het kader van dierenwelzijn zonder uitbreiding van het aantal dieren/dierplaatsen.
2. Ten tweede is voor vergroting van de oppervlakte aan bebouwing ten behoeve van extra dieren/dierenplaatsen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone - verweingsgebied 1' en/of 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied' een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. In dit geval dient o.a. aangetoond te worden dat sprake is van een duurzame locatie.
3. Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 1,5 hectare. Daarnaast moet het bouwvlak liggen binnen de aanduiding 'reconstructiewetzone - verweingsgebied 1' en/of 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied' en dient aangetoond te worden dat sprake is van een duurzame locatie.

Duurzame locatie

Uitgangspunt voor de duurzame locatie zijn de drie voorwaarden uit de Verordening ruimte:

- er zijn aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig die noodzaken tot de beoogde ontwikkeling;
- er wordt zuinig ruimtegebruik toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
- de beoogde ontwikkeling is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in het bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar is.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

De bovenstaande beperkingen voor intensieve veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 2' waren ook al opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. In dit plan werd echter nog gesproken van 'zone rond verzuringsgevoelig gebied' en 'zone rond woonkernen'.

Omschakeling

Omschakeling naar een intensieve veehouderij is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet mogelijk. In het vigerende bestemmingsplan was omschakeling in principe mogelijk buiten de gebieden die zijn voorzien van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 2'. Er diende in dit geval sprake te zijn van een duurzame locatie.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan.

2.3.4 OVERIG NIET-GRONDGEBONDEN AGRARISCHE BEDRIJVEN

Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven hebben net zoals intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt. Dit betreffen onder andere champignon-, paddestoel-, witlof- en viskwekerijen. Overig niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet specifiek aangeduid. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan.

Uitbreiding

Uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is rechtstreeks toegestaan.

Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 2,5 hectare. Daarnaast mag het bouwvlak niet liggen binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur'.

Op basis van de vigerende bestemmingsplannen geldt voor grondgebonden bedrijven binnen de aangewezen Agrarische Hoofdstructuur (AHS) een maximale omvang van 1,5 hectare, tenzij het bestaande

bouwvlak al groter is dan mag de oppervlakte met maximaal 25% vergroot worden tot een absoluut maximum van 2,5 hectare. Binnen de aangewezen Groene Hoofdstructuur (GHS) geldt een maximale omvang van 1,5 hectare. De GHS zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen komt nagenoeg overeen met de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Omschakeling

Omschakeling naar een overig niet-grondgebonden bedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet mogelijk, indien het bouwvlak is gelegen ter plaatse van de aanduiding 'groenblauwe mantel' of 'ecologische hoofdstructuur'. Voor de rest is het overal toegestaan zonder planologische procedure. In de vigerende bestemmingsplannen was omschakeling overal zonder planologische procedure toegestaan.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een overig niet-grondgebonden bedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan.

2.3.5 TEELTONDERSTEUNENDE KASSEN

Teeltondersteunende kassen zijn ondersteunende voorzieningen, die een onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een vollegrondse tuinbouwbedrijf of boomkwekerij. Ze worden gebruikt om de bedrijfsvoering te optimaliseren. In teeltondersteunende kassen vindt de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden plaats, waardoor gezorgd kan worden voor een verbetering van de productkwaliteit en/of arbeidsomstandigheden, teeltvervroeging of -verlating en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffengebruik. In de teeltondersteunende kassen is in veel gevallen sprake van niet-grondgebonden (teelt)-processen. Een teeltondersteunende kas wordt omschreven als een teeltondersteunende voorziening, bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (hoger dan 1,50 meter) worden in dit geval beschouwd als een kas.

Omdat het om permanente voorzieningen gaat, die vaak niet grondgebonden zijn, zijn teeltondersteunende kassen alleen toegestaan binnen een bouwvlak. Hiervoor is in de regels tot een maximale oppervlakte van 5.000 m² een afwijkmogelijkheid opgenomen. Deze afwijkmogelijkheid geldt niet voor een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' en 'groenblauwe mantel'.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

In het vigerende bestemmingsplan was de bouw van teeltondersteunende kassen binnen een bouwvlak alleen mogelijk binnen de bestemming 'Agrarisch gebied' en 'Agrarisch gebied met landschappelijke, cultuurhistorische en/of aardkundige waarden'. De begrenzing van de bestemming 'Agrarisch gebied' komt in principe overeen met de begrenzing van het gebied buiten de aanduiding 'groenblauwe mantel' en 'ecologische hoofdstructuur'.

Binnen de bestemming 'Agrarisch gebied' geldt een maximale omvang van 5.000 m². Binnen de bestemming 'Agrarisch gebied met landschappelijke, cultuurhistorische en/of aardkundige waarden' geldt een maximale omvang van 2.500 m². Op basis van het vigerende bestemmingsplan was het mogelijk om in sommige delen binnen de aanduiding 'groenblauwe mantel' en 'ecologische hoofdstructuur' een

teeltondersteunende kas tot 2.500 m² te bouwen. Deze mogelijkheid is in het nieuwe bestemmingsplan komen te vervallen.

2.3.6 TEELTONDERSTEUNENDE VOORZIENINGEN

Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Voorbeelden zijn: aardbeiteelttafels, afdekfolies, antiworteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, schaduwhallen en vraatnetten. Er is onderscheid tussen permanente teeltondersteunende voorzieningen en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen.

Permanente teeltondersteunende voorzieningen

Permanente teeltondersteunende voorzieningen worden voor onbepaalde tijd gebruikt, zoals bakken op stellingen (aardbeien) en containervelden. Vanwege de uitstraling (ruimtelijke impact) en de (economische) duurzaamheid van de voorziening en het ontbreken van een directe relatie met het grondgebruik mogen permanente teeltondersteunende voorzieningen uitsluitend binnen het bouwvlak worden opgericht. Als het bouwvlak te klein is om de permanente voorzieningen te realiseren kan een vergroting van het bouwvlak worden aangevraagd ten behoeve van de teeltondersteunende voorzieningen. Het totale bouwvlak mag na vergroting niet bedragen dan 4,5 hectare. Dit geldt niet voor een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur', 'natte graslanden', 'struweel', 'leefgebied weidevogels', 'leefgebied dassen' of 'leefgebied amfibieën'.

Het gebruik van reeds bestaande, legaal opgerichte, permanente teeltondersteunende voorzieningen buiten het agrarisch bouwvlak mag als zodanig worden voortgezet.

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen

Naast permanente voorzieningen zijn er ook nog tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen. Onder tijdelijk wordt verstaan dat deze teeltondersteunende voorzieningen op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, voor een aaneengesloten periode van maximum van 6 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik.

Hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden opgericht. Als het bouwvlak te klein is om de hoge teeltondersteunende voorzieningen te realiseren kan een vergroting van het bouwvlak worden aangevraagd ten behoeve van de teeltondersteunende voorzieningen. Het totale bouwvlak mag na vergroting niet bedragen dan 4,5 hectare. Dit geldt niet voor een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur', 'natte graslanden', 'struweel', 'leefgebied weidevogels', 'leefgebied dassen' of 'leefgebied amfibieën'.

Lage tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden opgericht. Dit geldt niet voor een perceel ter plaatse van de aanduidingen 'ecologische hoofdstructuur' en 'natte graslanden'.

2.3.7 MESTBEWERKING, MESTVERWERKING OF BIOMASSA(CO)VERGISTING

In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' is voor alle agrarische bedrijven de mogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden (o.a. als onderdeel agrarische bedrijfsvoering voor eigen bedrijf en

voor directe omgeving voor derden) mestbewerking, mestverwerking of biomassa(co)vergisting als nevenactiviteit binnen de bestaande bebouwing uit te voeren.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

De vigerende bestemmingsplannen voorzien niet in deze mogelijkheid.

2.3.8 WINDTURBINES

In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' is de mogelijkheid opgenomen om binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied' windturbines te plaatsen tot een hoogte van maximaal 25 meter.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

Een dergelijke regeling was niet voorzien in de vigerende bestemmingsplannen.

2.3.9 KLEINSCHALIG KAMPEREN

Kleinschalig kamperen bij agrarische bedrijven is binnen het bouwvlak rechtstreeks mogelijk. Buiten het bouwvlak is het mogelijk op basis van een afwijking, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiezone – landbouwontwikkelingsgebied'. De omvang mag maximaal 30 standplaatsen bedragen. Indien de standplaatsen buiten het bouwvlak worden gesitueerd, dient te worden voorzien in een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een erfbeplantingsplan. Sanitaire voorzieningen zijn toegestaan in bestaande bebouwing tot een maximum van 150 m². Binnen of aansluitend aan een bestemmingsvlak 'Wonen' is kleinschalig kamperen ook toegestaan. Daarbij geldt dezelfde regeling als kleinschalig kamperen bij een agrarisch bedrijf buiten het bouwvlak.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

Deze regeling was ook opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen.

2.3.10 BED & BREAKFAST

Een Bed & Breakfast versterkt, net als het kleinschalig kamperen, de recreatieve functie van het buitengebied. Het vestigen van een Bed & Breakfast is via een omgevingsvergunning mogelijk in zowel (agrarische) bedrijfswoningen als burgerwoningen. Hierbij geldt als voorwaarde dat de Bed & Breakfast gesitueerd wordt in de woning en een maximum oppervlakte heeft van 50 m². Hierbij dient de woonfunctie de hoofdfunctie te blijven.

2.3.11 VERBLIJFS- EN DAGRECREATIE

In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' is voor agrarische bedrijven de mogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden op basis van een afwijking, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied', verblijfsrecreatie en/of dagrecreatie als nevenactiviteit uit te oefenen. Hiervoor geldt een maximum bebouwd gebruiksoppervlak van 400 m².

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

De bovenstaande regeling komt nagenoeg overeen met de regeling zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen.

2.4 GEMEENTELIJKE STRUCTUURVISIE

De gemeente Veghel bereidt op dit moment een nieuwe structuurvisie Veghel voor. In deze structuurvisie schetst de gemeente haar visie op het ruimtelijke beleid voor de periode tot 2030. Om deze visie te kunnen realiseren, gelden voor het buitengebied de volgende uitgangspunten:

Groenblauwe ruggengraat versterken; de basis van de groene en ecologische kwaliteiten van de gemeente wordt gevormd door de Aa, de Leijgraaf en de bijbehorende beekdalén. Daarnaast kunnen nog verschillende andere watergangen worden onderscheiden, zoals de Biezenloop, de Hurkse Loop, de Boerdonkse Aa en de Kleine Aa. Uitgangspunt van deze structuurvisie is om deze groenblauwe ruggengraat waar mogelijk te versterken en nog meer dan voorheen als kwaliteit naar buiten toe uit te dragen.

Een gedifferentieerd buitengebied; de bestaande landschappelijke identiteit en de aanwezige functies vormen de leidraad voor een hoofdindeling in de volgende vijf gebiedstypen:

Gebiedstype Aa en Leijgraaf als groenblauwe ruggengraat

De basis voor de gebiedstypen wordt gevormd door de Aa en de Leijgraaf en de bijbehorende beekdalén. In deze groenblauwe ruggengraat zijn landschap en ecologie leidend, andere functies zijn inpasbaar mits ze geen aantasting vormen. Waar mogelijk vindt versterking van de groenblauwe ruggengraat plaats, bijvoorbeeld door de Aa weer meer te laten meanderen, de aanleg van natuurlijke oevers en de inrichting van delen van het gebied voor waterberging.

Gebiedstype Veghels mozaïek

In een brede ring rond Veghel ligt een landschap dat zich kenmerkt door een combinatie van functies, waarbij steeds sprake is van clusters in het landschap. Dit gebiedstype heet daarom het Veghels mozaïek. De kernen Eerde, Zijtaart en Mariaheide liggen binnen dit gebiedstype, evenals het toekomstige woongebied Veghels Buiten. De invulling van de clusters verschilt per deelgebied. Rond Eerde zijn ze bijvoorbeeld veelal gericht op (verblijfs)recreatie en bij Veghels Buiten gaat het vooral om geclusterde woningen. De kwaliteit van het Veghels mozaïek ligt in het evenwicht tussen het landschap en de bebouwde clusters. Het gebied vormt hiermee een duidelijke overgangszone tussen de kern Veghel en de overige delen van het buitengebied.

Gebiedstype Buitenlandschap Erp

Ten noorden en zuiden van Erp ligt een afwisselend landschap, waarin landbouw, wonen, werken en recreatie in samenhang worden ontwikkeld, met veel onderlinge relaties. Het gebied ten noorden van Erp is bovendien grotendeels aangemerkt als mogelijk doorgroeigebied voor de aanwezige glastuinbouw. Bestaande bedrijven kunnen hier in beperkte mate uitbreiden. In dit 'buitenlandschap' is geen van deze functies dominant. In tegenstelling tot het Veghels mozaïek worden gebouwde functies langs de linten geconcentreerd, voortbouwend op de traditionele wijze waarop het buitengebied is ontwikkeld. Alleen bij glastuinbouw kan in beperkte mate sprake zijn van clusters tussen de linten. Recreatieve voorzieningen worden bij voorkeur aan een van de uitvalswegen van Erp ontwikkeld, zodat de relatie tussen Erp en het buitengebied verder kan worden versterkt en Erp bijna als vanzelfsprekend in recreatieve fietsroutes wordt opgenomen.

Gebiedstype Agrarisch kerngebied

In het meest zuidelijke deel van de gemeente ligt een agrarisch kerngebied. Landbouw en veeteelt zijn hier de leidende functies. Het inpassen van andere functies is mogelijk, mits deze niet beperkend zijn voor de landbouw. Binnen het agrarisch kerngebied liggen drie landbouwonwikkelingsgebieden. Deze zogenaamde LOG's bieden doorgroeimogelijkheden voor met name de intensieve veehouderij. De bijbehorende bebouwing is ook in dit gebiedstype gekoppeld aan de linten, en kan in sommige gevallen grootschalig zijn.

Gebiedstype Agrarisch landschap noordflank Veghel

In het noorden van de gemeente, ten noorden van de A50, ligt eveneens een agrarisch landschap. Het maakt deel uit van een veel groter agrarisch gebied rond Vorstenbosch en Heeswijk-Dinther. Hoewel minder intensief en dominant dan in het agrarisch kerngebied is de agrarische sector ook hier de drager. De mogelijkheden voor de inpassing van functies als wonen en kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn echter groter. Als dit gebeurt, geldt wederom de eis dat de bijbehorende bebouwing aan de linten is gekoppeld.

2.5 STRUCTUURVISIE EN VERORDENING RUIMTE

De provincie Noord-Brabant heeft de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) waarin het nieuwe beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040) wordt beschreven op 1 oktober 2010 vastgesteld.

Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie van kracht geworden. De structuurvisie vervangt de Interim Structuurvisie (ISV), is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciale belang aan.

Wat betreft het buitengebied kent de structuurvisie een aantal wijzigingen ten opzichte van de ISV die samenhangen met de zonering van natuur, landschap en landbouw. Gebiedsaanduidingen in de ISV zijn (deels) samengevoegd in gebiedsaanduidingen in de SVRO, wat als consequentie heeft dat het gedetailleerde beleid uit de ISV wordt losgelaten. In de SVRO is daarbij in het hele buitengebied, buiten de ecologische hoofdstructuur, uitgegaan van een 'ja-mits' benadering terwijl in de ISV een sterk onderscheid wordt gemaakt tussen gebieden met waarden, waarvoor het 'nee-tenzij' principe geldt, en gebieden zonder waarden waar ontwikkelingen mogelijk zijn (ja-principe).

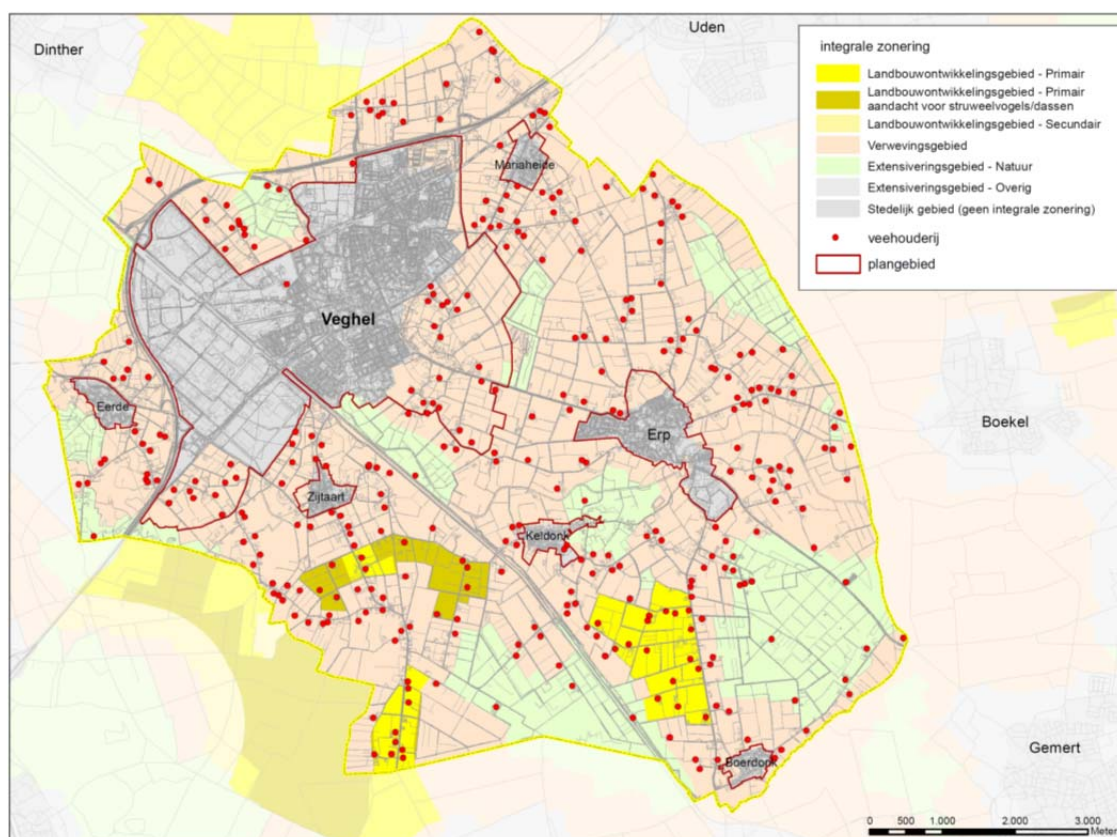
De Verordening Ruimte is één van de instrumenten om het provinciaal ruimtelijk beleid te realiseren, naast bijvoorbeeld ontwikkelingsgerichte communicatieve en financiële instrumenten. De Verordening Ruimte bevat instructieregels die van belang zijn voor gemeenten bij het opstellen van hun bestemmingsplannen.

De Brabantse verordening Ruimte is tot stand gekomen in twee fasen. Fase 1 gaat over de onderwerpen waarvoor het Rijk uitwerking van de provincie vraagt en de onderwerpen die zijn gebaseerd op eerder vastgesteld beleid. Ook de consequenties van de besluiten van Provinciale Staten (PS) over de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij zijn in de Verordening ruimte fase 1 verwerkt. In de verordening fase 2 zijn onderwerpen geregeld die voortkomen uit verplichtingen door provinciale keuzes in de Structuurvisie en uit het ontwerp 'Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte'.

Hieronder zijn de provinciale beleidskaders beschreven die relevant zijn voor het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij.

Het bestemmingsplan 'Buitengebied' zal (minimaal) moeten voldoen aan de regels uit de verordening (zie Afbeelding 3).

- Binnen extensiveringsgebieden (rond natuur en kernen) is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwvlakken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwvlak is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden is hervestiging of uitbreiding mogelijk mits sprake van duurzame locatie en bouwvlakken mogen niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet (meer) mogelijk. Datzelfde geldt voor uitbreidingen van bouwvlakken boven 1,5 hectare.
- Omschakeling naar intensieve veehouderij is mogelijk op duurzame locaties in de verwevingsgebieden en de landbouwontwikkelingsgebieden

Afbeelding 3 Integrale zonering intensieve veehouderij en ligging veehouderijen: extensiveringsgebieden (groen en grijs), verwevingsgebieden (oranje) en landbouw-ontwikkelingsgebieden (geel).

DUURZAME LOCATIES

In het Reconstructieplan Peel en Maas en in de Verordening Ruimte is het beleid ten aanzien van duurzame locaties aangeduid, onder andere in de vorm van een aantal criteria die bepalend zijn of een locatie wel of niet als duurzaam kan worden aangemerkt. Op basis van de Verordening Ruimte is uitbreiding van het bouwvlak van intensieve veehouderijen en omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk in verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden, mits er sprake is van aantoonbaar ruimtelijk-economische belangen, zuinig ruimtegebruik en de ontwikkeling is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van milieu (m.n. ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen) en ruimte (m.n. natuur, landschap en cultuurhistorie).

Herziening Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en Verordening

Koersdocument

De provincie bereidt een wijziging van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de Verordening Ruimte voor. Vaststelling van dit nieuwe beleid is voorzien in 2014.

Deze voorgenomen wijziging sluit aan bij de koers voor het Brabantse landelijk gebied, zoals die is uiteengezet in het document “Transitie Stad en Platteland” en is vastgesteld door Provinciale Staten in december 2011. In het koersdocument “De transitie van het Stad en Platteland” is een nieuwe manier van sturing voor de landbouw gepresenteerd die uitgaat van productie van kwaliteit en toegevoegde waarde in plaats van bulkproductie. Deze strategie is mede gebaseerd op het rapport van de Commissie Van Doorn (Al het vlees duurzaam), dat onderschreven is door Provinciale Staten.

Volgens dit rapport zijn er twee pijlers die de transitie moeten gaan dragen, namelijk:

- een gecoördineerde ketenaanpak die verduurzaming in de gehele voedselketen garandeert en die zowel door de keten zelf als door de overheid geborgd moet worden;
- een lokaal inpassingsbeleid met goede betrokkenheid van de burgers.

Als sluitstuk van de werkzaamheden van de Commissie Van Doorn is op donderdag 1 september 2011 het Verbond van Den Bosch gesloten met de volgende ambitie: De supermarktketens in Nederland hebben in 2020 alleen nog duurzaam vlees in de schappen liggen. Ze creëren daarmee een marktzekerheid die de veehouderij de ruimte biedt zich om te vormen tot ‘zorgvuldig intensief’. Hierin staat dierenwelzijn centraal, is de volksgezondheid gewaarborgd en zijn afvalkringlopen gesloten.

Denklijn

Gedeputeerde Staten hebben, om uitvoering te geven aan het rapport Van Doorn, een denklijn uitgezet voor de transitie van de veehouderij naar 2020. Voor alle veehouderijen in Brabant is het uitgangspunt dat ontwikkelruimte verdiend moet worden met stappen in verduurzaming. Verduurzaming wordt bepaald met een maatlat. Het gaat om maatregelen in de bedrijfsvoering, maar het kan ook gaan om de mate van concentratie en begrenzing van bedrijven en dieren in een gebied. Deze maatlat sluit aan op het ketenkwiteitssysteem van het Verbond van Den Bosch en op bestaande systemen zoals de Maatlat Duurzame Veehouderij. De bedrijfsvoering bepaalt uiteindelijk het *hoe* op locatieniveau. Uit het *hoe* volgt dan het *waar*. Naast sturing naar zorgvuldige veehouderij op individueel niveau, wil de provincie ook op gebiedsniveau bezien welke maatregelen nodig zijn om een goede omgeving te realiseren. Dat kan betekenen dat een individueel bedrijf geen ontwikkelruimte krijgt omdat de cumulatieve belasting van een gebied al te hoog is.

Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's)

In de gemeente Veghel liggen drie landbouwontwikkelingsgebieden, twee ten zuiden van Zijtaart (Zondveld en Jekschot (laatste ligt grotendeels in de gemeente Sint-Oedenrode)) en één tussen Keldonk en Boerdonk. Deze LOG's zijn opgenomen in het Reconstructieplan Peel en Maas. In de Verordening ruimte is een ontheffingsmogelijkheid van Gedeputeerde Staten (GS) opgenomen voor het toestaan van uitbreiding van bouwvlakken tot maximaal 2,5 hectare. Aan GS is de bevoegdheid toegekend om landbouwontwikkelingsgebieden of delen daarvan aan te wijzen waar in principe ontheffing verleend kan worden. Een definitieve nadere aanduiding is nu nog niet beschikbaar. Wel hebben GS in juli 2010 kaarten vastgesteld en gepubliceerd waarin vooralsnog een aantal delen van de landbouwontwikkelingsgebieden zijn uitgesloten voor een dergelijke ontheffing van de provincie. Vanwege een recente Raad van State-uitspraak (13 maart 2013) echter is de ontheffing niet meer mogelijk.

2.6 WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde vast te stellen gelden de vaste wettelijke waarden.

De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie – en belasting wordt uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen maximale geurbelastingsnormen voor de concentratiegebieden (de reconstructiegebieden) zijn maximaal 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel). Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals rundveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter.

De mogelijkheden voor uitbreiding van – en omschakeling naar intensieve veehouderijen worden sterk bepaald door de regelgeving ten aanzien van de emissie van geur uit stallen en de geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten, zoals woningen.

Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij (meer dierplaatsen) kan gepaard gaan met de uitbreiding van de vergunde geuremissie, maar dat is niet altijd het geval. Door toepassing van moderne stalsystemen of luchtwassers is het ook mogelijk om binnen een vergund emissieniveau uit te breiden.

Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren. Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrondbelasting) veroorzaken.

Normstelling gemeente Veghel

De gemeente Veghel heeft gebruik gemaakt van haar bevoegdheid om eigen normen vast te stellen. De volgende uitgangspunten zijn bij opstellen van de gebiedsvisie (februari 2008) voor de gemeente Veghel gebruikt:

- Aansluiten bij integrale zonering intensieve veehouderij, zoals opgenomen in het reconstructieplan Peel en Maas.
- Veiligstellen ruimtelijke projecten, door waar nodig gebiedsgericht normen aan passen.
- Het streven is erop gericht dat een afwijkende normstelling per saldo niet leidt tot een toename van de kans op stankhinder ten opzichte van de huidige situatie en dat een gemeentelijke normstelling bijdraagt aan de gewenste ruimtelijke spreiding van veehouderijen en de ontwikkelingskansen van nieuwe woon- en werkgebieden in en rondom de kernen, op de korte en op de langere termijn.

Op basis van de gebiedsvisie heeft de gemeenteraad in februari 2008 een verordening vastgesteld, waarin de normstelling zoals weergegeven is opgenomen.

Gebied	Norm in ou/m ³ 98 percentiel
Bestaande woongebieden (bebouwde kommen)	3
Zones grenzend aan woongebieden	8
(250 meter vanaf bestaande woongebieden)	8
Bebouwingsconcentraties buitengebied (Zondveld, Driehuizen, Gebied ten noorden van Mariaheide langs de N285)	8
Ontwikkelingslocaties woongebieden	8
Bestaande bedrijventerreinen	14
Ontwikkelingslocaties bedrijventerreinen	14
Kernrandzones grenzend aan bedrijventerreinen	14

Tabel 1 Gemeentelijke normstelling geurhinder, voorgrondbelasting (2008).

In 2010 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de geurverordening en deze is op onderdelen bijgesteld (halvering vaste afstanden voor het plangebied van Veghels Buiten en met de inwerkingtreding van het activiteitenbesluit geldt deze halvering ook voor woningen in de kernrandzone) en aangevuld met toetswaarden voor de achtergrondbelasting (cumulatieve geurbelasting):

- In de bebouwde kom van de verschillende kernen in Veghel (woongebieden en bedrijventerreinen) en in de ontwikkelingslocaties (woningbouw) en de kernrandzones (rond woongebieden) geldt in het kader van ruimtelijke procedures een achtergrondbelasting van 13 ouE als toetswaarde (hinderpercentage maximaal 15%, classificatie redelijk goed) voor de term 'aanvaardbaar woon- en leefklimaat'.
- In het buitengebied en de ontwikkellocaties bedrijventerreinen geldt een achtergrondbelasting van 20 ouE als toetswaarde (hinderpercentage maximaal 20%, classificatie matig).
- Is de achtergrondbelasting hoger dan de toetswaarde, dan is er in beginsel geen sprake van een 'aanvaardbaar woon- en leefklimaat'.
- Indien, met uitzondering van de achtergrondwaarde, de beoordeling van de overige aspecten wel positief uitvalt, kan overwogen worden om gemotiveerd van deze toetswaarde af te wijken. Dit zal en kan vooral aan de orde zijn voor die gebieden waar er in de verordening uit 2008 sprake is van een maximale voorgrondbelasting van 8 ouE of 14 ouE.
- Indien wordt afgeweken van de toetswaarden, kunnen de daarbij behorende hinderpercentages (conform de normen voor de maximale voorgrondbelasting) als kader dienen voor een absolute bovengrens van de achtergrondbelasting, dus respectievelijk 16 ouE en 28 ouE.

Gebied	Maximale voorgroondbelasting in ou (2008)	Toetswaarde achtergrondbelasting in ou (ja, mits)	Afwegingsruimte om gemotiveerd af te wijken van de toetswaarde in ou
Bestaande woongebieden (bebouwde kommen)	3	13	nvt
Zones grenzend aan woongebieden (250 meter vanaf bestaande woongebieden)	8	13	16
Bebouwingsconcentraties buitengebied (Zondveld, Driehuizen, Gebied ten noorden van Mariaheide langs de N285)	8	13	16
Ontwikkelingslocaties woongebieden	8	13	16
Bestaande bedrijventerreinen	8	13	16
Ontwikkelingslocaties bedrijventerreinen	14	20	28
Kernrandzones grenzend aan bedrijventerreinen	14	20	28
Landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's)	14	20	28
Overig buitengebied	14	20	28

Tabel 2 Gemeentelijke normstelling geurhinder, achtergrondbelasting (2010).

2.7 BESCHERMING VAN NATURA 2000-GEBIEDEN

Algemeen

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie (EU) te behouden en te herstellen is het Natura 2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

De Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) is een regeling die tot doel heeft alle in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de EU te beschermen. De lidstaten van de EU zijn verplicht voor alle vogelsoorten die in hun land leven leefgebieden van voldoende grootte en kwaliteit te beschermen. Gebieden waar zeldzame vogelsoorten leven of waar zeldzame trekvogels gebruik van maken moeten extra beschermd worden. Deze gebieden moeten door de lidstaten aangewezen worden als speciale beschermingszones. In bijlage I van de Vogelrichtlijn staan de soorten vermeld waarvoor de lidstaten speciale beschermingszones moeten aanwijzen.

De Habitatrichtlijn is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld. Deze richtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen, door het in stand houden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn omvat een lijst van soorten (bijlage II van de Habitatrichtlijn) en natuurtypen (habitattypen, bijlage I) die internationaal bescherming behoeven. Elke lidstaat is verplicht voor de in de lijst voorkomende habitattypen en soorten speciale beschermingszones aan te wijzen.

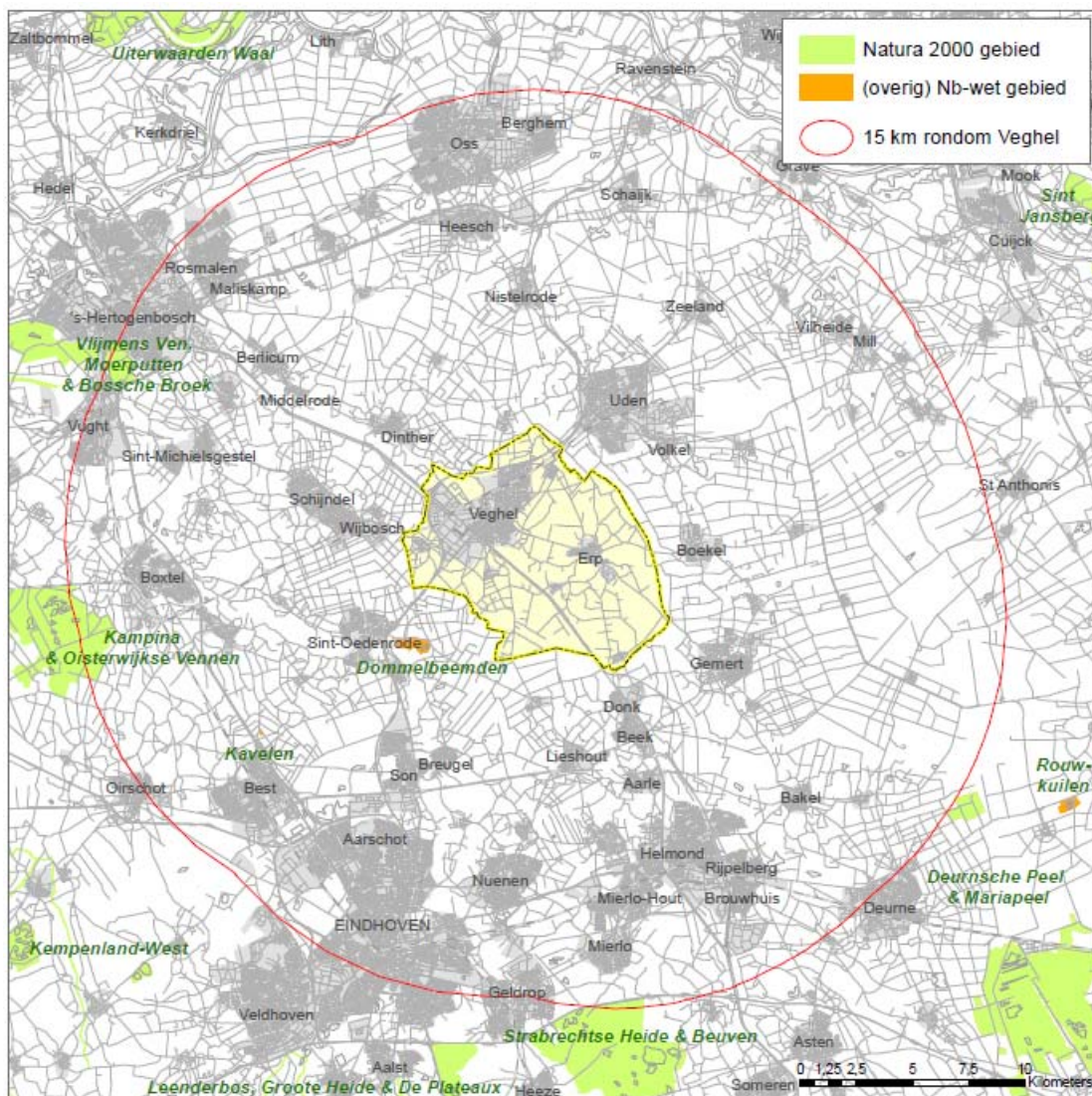
De Nederlandse bijdrage aan het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit 162 gebieden. De Natura 2000-gebieden worden in delen (zogenaamde tranches) aangewezen. Momenteel loopt het proces van de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden en het formuleren van de

instandhoudingsdoelen en de kaders voor beheerplannen, een deel van de Natura 2000-gebieden is al aangewezen en inmiddels definitief vastgesteld.

De feitelijke bescherming wordt doorvertaald in het nationaal beleid. Voor Nederland is de feitelijke bescherming geregeld in de Flora- en faunawet (soortenbescherming) en de Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming).

Natuurbeschermingswet

Vanaf 1 oktober 2005 vindt de gebiedsbescherming in Nederland plaats via de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Binnen het grondgebied van de gemeente Veghel zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig. Wel zijn er op circa 15 km afstand van de gemeente Natura 2000-gebieden aanwezig. De aangewezen Natura 2000-gebieden worden op grond van deze Natuurbeschermingswet beschermd. Het gaat om de Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen, Strabrechtse Heide & Beuven, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Deurnsche Peel & Mariapeel. De Beschermden Natuurmonumenten Dommelbeemden en de Kavelen liggen in de nabijheid van de gemeente Veghel. Dit is te zien in Afbeelding 4. Voor de gebieden die beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet geldt dat projecten en handelingen niet mogen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de habitats of tot een verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten en handelingen die de beschermde natuurwaarden in een Natura 2000-gebied kunnen schaden, is een provinciale vergunning ex art. 19d Natuurbeschermingswet noodzakelijk (geldt overigens niet voor een bestemmingsplan).

Afbeelding 4 Natura 2000-gebieden en Natuurmonumenten in omgeving Veghel

Veehouderijen en de bescherming van Natura 2000-gebieden

De veehouderij beïnvloedt ecosystemen vooral door vervluchtiging van ammoniak uit stallen, die later neerslaat op natuurgebieden (depositie van stikstof), en heeft dus via de emissie van ammoniak ook invloed op Natura 2000-doelstellingen. Andere mogelijke effecten door veehouderijen zijn verstoring door verkeer en machines zoals ventilatoren en het onttrekken van water (drainage van percelen en grondwateronttrekkingen).

Afhankelijk van de mate van beïnvloeding kunnen voor veehouderijen Passende Beoordelingen en vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig zijn.

In het kader van dit MER en het bestemmingsplan 'Buitengebied' wordt alleen ingegaan op de mogelijke effecten door een toename van de ammoniakemissie en stikstofdepositie (zie ook de Passende Beoordeling in bijlage 2). Andere effecten kunnen aan de orde zijn voor veehouderijen die in of zeer dicht bij de te beschermen habitats gelegen zijn, maar die effecten zijn in het kader van dit MER niet te identificeren. Dat zal, indien van toepassing, aan de orde moeten komen bij procedures voor concrete ontwikkelingen. In het algemeen kan gesteld worden dat ontwikkelingen in het buitengebied van Veghel die significante negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden hebben, niet vergunbaar zullen zijn, ook niet via een zogenaamde Passende Beoordeling. In Bijlage 2 is de Passende Beoordeling opgenomen.

Provinciale Verordening stikstof en Natura 2000

De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet.

Dit betekent dat zij verantwoordelijk is voor het opstellen van beheerplannen voor deze gebieden, het verlenen van vergunningen en beoordelen van meldingen (in het kader van de Verordening stikstof en Natura 2000, zie hierna), handhaving van die verordening en beoordeling van bijvoorbeeld bestemmingsplannen met mogelijk nadelige gevolgen voor de Natura 2000-gebieden.

De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Veghel worden in belangrijke mate bepaald door de (on)mogelijkheden om een Natuurbeschermingswet- vergunning te krijgen voor de gewenste ontwikkeling van het bedrijf en de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die in juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld.

De verordening beoogt:

- het beschermen van natuur en landschap, waaronder het terugdringen van de achteruitgang van biodiversiteit door reductie van de stikstofdepositie;
- ruimte geven aan agrarische bedrijfsontwikkeling door het reduceren van vergunningenprocedures in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998;
- het terugdringen van de regeldruk en administratieve lasten door facilitering van saldering via de depositiebank.

De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. Deze partijen zijn de provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, Brabantse Milieufederatie (BMF), Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Stuurgroep Dynamisch Platteland, Brabants Landschap, Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten.

Eisen maximale emissie

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Voor bijvoorbeeld varkensstallen geldt een streefwaarde van 85% reductie ten opzichte van traditionele stallen en zijn er ook voldoende technieken beschikbaar die voldoen aan die streefwaarden. Voor een aantal diercategorieën zoals melkkoeien, geiten en legkippen in scharreelsysteem zijn er nog geen stallen/technieken beschikbaar die aan de streefwaarden voldoen. Voor die diersoorten geldt dat gebruik moet worden gemaakt van die technieken die het meest in de buurt van de streefwaarden komen en praktisch toepasbaar zijn. Dit wordt beoordeeld door een commissie van deskundigen die de streefwaarden periodiek bijstelt, naar gelang de beschikbaarheid van nieuwe technieken of een te hoog regionaal depositieniveau.

Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperiodes) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Gecorrigeerd emissieplafond als referentieniveau

Aanvragen voor een Natuurbeschermingswetvergunning c.q. meldingen worden ook getoetst aan het gecorrigeerd emissieplafond. Dit is de emissie van ammoniak volgens de op 7 december 2004 geldende vergunning, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Voor bedrijven die al eerder een Natuurbeschermingswetvergunning hebben gekregen is dat de daarin vergunde situatie, gecorrigeerd

voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie hoger dan dit gecorrigeerd emissieplafond, dan dient er gesaldeerd te worden via de depositiebank (zie hierna). Is er onvoldoende saldo beschikbaar, dan kan de vergunning niet verleend worden. Is er voldoende saldo beschikbaar of is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie lager dan het gecorrigeerd emissieplafond (en wordt voldaan aan de hiervoor beschreven eisen met betrekking tot maximale emissie per dierplaats), dan is er vanuit de verordening geen belemmering voor vergunningverlening.

Depositiebank Provincie Noord-Brabant

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstofdepositie (N-depositie) op de gevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden van veehouderijbedrijven registreert en via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Salderingen verlopen (verplicht) via de depositiebank.

De depositiebank wordt door de provincie beheerd. Door te salderen wordt een door een bedrijf veroorzaakte toename (van emissie van ammoniak, boven het gecorrigeerd emissieplafond) van de N-depositie op een N-gevoelig habitat verevend met de (eerdere) afname van de N-depositie op hetzelfde habitat als gevolg van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de bedrijfsvoering door (een of meer) andere bedrijven. Als er onvoldoende saldo op de bank beschikbaar is, is saldering niet mogelijk en wordt de aanvraag geweigerd.

De depositiebank wordt gevuld met:

- depositierechten van veehouderijbedrijven die gestopt zijn na 7 december 2004 en op die datum nog aantoonbaar actief waren;
- depositierechten van bedrijven die sinds 7 december 2004 zowel in emissie (en daarmee in depositie) als ook in aantallen dieren, ingekrompen zijn.

Uitgifte van depositierechten vindt plaats ten behoeve van initiatiefnemers, die een nieuwe stal bouwen dan wel een stal geheel of gedeeltelijk renoveren na 25 mei 2010 waarvoor een bouwvergunning krachtens de Woningwet noodzakelijk is (met de komst van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen). Dit in het geval dat de nieuwe situatie leidt tot een depositietoename ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie op 7 december 2004 of, bij het in bezit hebben van een geldende Natuurbeschermingswetvergunning, ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie in die vergunning.

BEREKENINGEN T.B.V. DE DEPOSITIEBANK

In het kader van de depositiebank wordt de depositie berekend als de depositie op alle habitats in een Natura 2000-gebied, welke geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen 25 km van een door te rekenen bedrijf. De berekende depositie wordt per habitattype gesommeerd voor zowel de inkomende deposities als de uitgaande deposities. Op basis van de depositiepiek valt een bedrijf in een bank voor bedrijven tot 5 mol depositiepiek of daarboven. Bedrijven met een depositiepiek die lager is dan 5 mol, mogen saldo's uit beide deelbanken voor saldering benutten. Bedrijven met een depositiepiek van 5 mol of meer alleen maar uit de deelbank voor bedrijven > 5 mol. Op deze wijze wordt een afwaartse beweging ten opzichte van de Natura 2000-gebieden gestimuleerd. Saldering is niet mogelijk voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol of meer. Het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Door de eis van saldering bij emissies boven het gecorrigeerd emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en inkrimpers voor er gesaldeerd kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen op de gevoelige habitats, niet hoger

kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting.

Het gebruik van de planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan 'Buitengebied' wordt geboden, kan dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004, gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting (dus lager dan op basis van de vergunde rechten in december 2004). Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers. Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

De Provincie Noord-Brabant heeft in december 2010 een beleidsregel vastgesteld die ingaat op de bescherming van de zogenaamde natuurmonumenten. Die beleidsregel lijkt op de verordening voor de Natura 2000-gebieden, maar hanteert een andere referentie om te beoordelen of er sprake is van een noodzaak voor saldering. Anders dan voor de Natura 2000-gebieden wordt de vergunde emissie bij de toetsing van de beschermde natuurmonumenten niet gecorrigeerd met de emissie-eisen uit de AMvB-Huisvesting.

2.8 OVERZICHT KADERSTELLEND BELEID EN WETGEVING

Er zijn verschillende beleidskaders en wetten relevant voor het voorliggende MER en het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Het overheidsbeleid en wetgeving zijn zowel kaderstellend als sturend. In hoeverre beleid kaderstellend of sturend is hangt mede af van het niveau waarop het beleid ontwikkeld wordt. In bijlage 2 wordt relevant(e) beleid en regelgeving behandeld aan de hand van Europees, landelijk en provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Ook in de toelichting van het bestemmingsplan 'Buitengebied' is een overzicht opgenomen van het relevante beleidskader.

3

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

3.1 INLEIDING

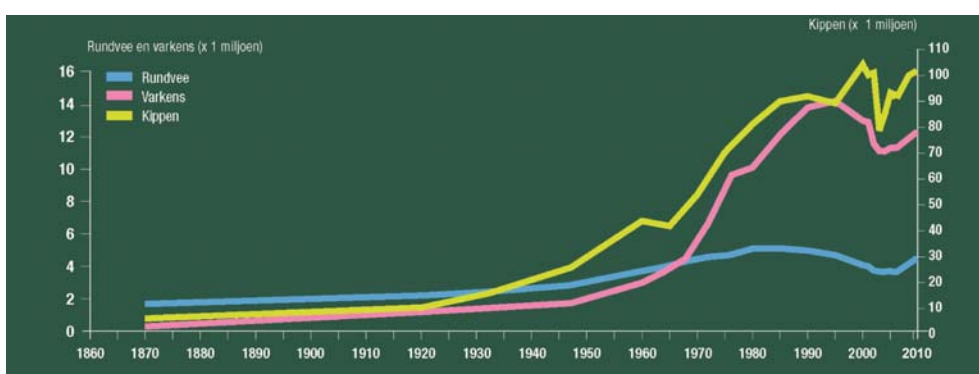
De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het beoordelen van de alternatieven en varianten in het MER. De ontwikkeling in de landbouw maakt geen deel uit van de referentie maar is als een belangrijke factor in het vormgeven van de alternatieven en varianten. Daarom is de ontwikkeling van de landbouw in dit hoofdstuk beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de milieugebruiksruimte voor ammoniak, geur en fijn stof. Deze milieuaspecten zijn bepalend voor wat mogelijk is in de ontwikkeling van veehouderijen. Binnen deze milieugebruiksruimte, en rekening houdend met de ontwikkeling in veehouderij zijn vervolgens in Hoofdstuk 5 de alternatieven en varianten ontwikkeld.

3.2 HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

3.2.1 LANDELIJKE SITUATIE EN MOGELIJKE ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

Huidige situatie Nederland

Afbeelding 5 laat de ontwikkeling van de Nederlandse veestapel zien tot 2010.

Afbeelding 5 Ontwikkeling Nederlandse veestapel. (bron ARCADIS op basis van CBS-cijfers).

Ter toelichting op Afbeelding 5 is het volgende van belang:

- De veestapel in Nederland en ook Veghel nam sinds het midden van de vorige eeuw sterk toe als gevolg van intensievere landbouwmethoden en de import van veevoer.

- Het aantal runderen daalt sinds de invoering van de melkquotering in 1984, om de zuiveloverschotten in Europa te beteugelen. Bij een gelijkblijvend nationaal melkquotum daalde sindsdien het aantal melkkoeien als gevolg van een steeds hogere melkproductie per koe. De laatste paar jaar stijgt het aantal melkkoeien weer als gevolg van verruiming van het melkquotum.
- Na het in 1987 instellen van mestproductierechten is het aantal varkens en kippen in Nederland sinds 1999 gemaximeerd door het invoeren van een systeem van varkens- en pluimveerechten wat sindsdien een plafond betekent voor de totale omvang van de pluimvee- en varkensstapel in Nederland. Dit om milieuredenen om het nationale mestoverschot beheersbaar te houden. De afname van het aantal varkens en kippen begin jaren 2000 komt vooral door de eenmalige opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten om het Nederlandse mestoverschot te verminderen. In de periode 2003-2010 groeide de varkens- en kippenstapel weer. Deels komt dit door het uitgeven van extra dierrechten door het rijk, in ruil voor afzet van de mest buiten de Nederlandse landbouw en deels wellicht door een hogere benuttingsgraad van rechten. Ook de rundveestapel groeide weer door verruiming van het melkquotum en door meer vleeskalveren.
- De schaalvergroting naar minder maar grotere bedrijven gaat gestaag door. Groeiende bedrijven nemen daarbij grond, melkquotum, varkens- of pluimveerechten over van stoppende bedrijven. Het LEI verwacht dat de komende 15 jaar het aantal landbouwbedrijven in Nederland met circa een derde zal afnemen. Dat betekent een (voortgaande) afname met enkele procenten per jaar (LEI rapport 2010.042).
- Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de varkens- en pluimveerechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat varkens- en pluimveerechten niet konden verschuiven naar en tussen de concentratiegebieden: het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht) en het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg). Sinds begin 2008 heeft zich per saldo een migratie voorgedaan van varkens- en pluimveerechten naar Brabant en Limburg.
Op 23 april 2010 heeft het kabinet besloten om de compartimentering met onmiddellijke ingang weer in ere te herstellen overeenkomstig de regels vóór 1 januari 2008. Dit om verdere concentratie van varkens en kippen en het mestoverschot in de concentratiegebieden te voorkomen.

Autonome ontwikkeling veehouderij in Nederland en Noord-Brabant

Bedrijven moeten sinds 2013 voldoen aan AMvB-Huisvesting. Dit Besluit is vanaf 1 april 2008 van kracht en bepaalt het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Met dit besluit moeten dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm worden uitgevoerd². Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Bedrijven die voor 2020 stoppen mogen vanaf 2013 aan de eisen voldoen door minder vee te gaan houden, in plaats van de stallen aan te passen.

In 2013 worden daarnaast de Europese dierenwelzijnseisen van kracht. Een consequentie hiervan is een verbod op legbatterijen.

Het is de verwachting dat de eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn er toe leiden dat een substantieel aantal intensieve veehouderijen zal stoppen waarbij de varkens- en pluimveerechten worden overgenomen door bedrijven die uitbreiden met stallen die wel aan de eisen kunnen voldoen en de investeringen daarvoor kunnen dragen.

² Volgens het gedoogbeleid hebben veehouders tot 1 april 2010 de tijd gehad om in een plan aan te geven hoe en wanneer ze voldoen aan de eisen voor ammoniakuitstoot. Dat staat in het Actieplan ammoniak veehouderijen dat op 1 december 2009 bekend is gemaakt. Het actieplan is gericht op pluimvee-, varkens- en melkveehouderijen.

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Nederland en Veghel zal vooral afhangen van het mestbeleid na 2015 en de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse veehouderij. Nederland is nu 200 tot 300% zelfvoorzienend voor melk, vlees en eieren. Tweederde van de productie moet dus geëxporteerd worden. Gegeven de sterke Nederlandse concurrentiepositie enerzijds en de beperkte mestafzetruimte voor groei van de veestapel anderzijds is het voorshands niet aannemelijk dat de Nederlandse veestapel als geheel, ook na 2015, grote krimp of groei zal laten zien. Wel kan er sprake zijn van lokale en regionale verschillen.

In opdracht van de provincie Noord-Brabant is het rapport Regionaal de hand aan de kraan? opgesteld, waarin prognoses over de mogelijke ontwikkeling van de veestapel in Noord-Brabant zijn samengevat. Uit dat rapport (ARCADIS, 2012) komt onderstaande samenvatting.

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Noord-Brabant is omgeven met een aantal onzekerheden en zal vooral afhangen van de invulling van het mestbeleid na 2015, de internationale concurrentiepositie van de veehouderij en van de planologische- en milieugebruiksruimte in Noord-Brabant.

Als hoofdlijn voor de ontwikkeling van de veestapel komt het volgende beeld naar voren:

- De melkproductie kan 10 tot 20% toenemen en daarmee kan het aantal melkkoeien gelijk blijven tot licht groeien, afhankelijk van de toename van de melkproductie per koe en de mate van toename van de totale melkproductie.
- De ontwikkeling van nationale en Brabantse varkensstapel is sterk afhankelijk van het succes en de betaalbaarheid van mestbewerking en mestafzet en van het eventueel verder concentreren van de Nederlandse varkensstapel in Noord-Brabant. Uitgaande van het voorgenomen beleid kan de varkensstapel krimpen met 6% (vleesvarkens) tot 10% (zeugen). Na het mogelijk vervallen van de compartimentering in 2015 kan de Nederlandse varkensstapel zich verder concentreren in Noord-Brabant met als mogelijk gevolg een in Noord-Brabant niet afnemende of een toenemende varkensstapel.

Dat deze concentratie zich snel kan voordoen is gebleken tijdens het tijdelijk vervallen van de compartimentering tussen 2008 en 2010. Een dergelijke regionale concentratie kan zich na 2015 weer in hetzelfde tempo voordoen gelet op de sterke positie van de varkensbedrijven in Noord-Brabant. In Noord-Brabant bevinden zich relatief veel en grote bedrijven. Het is aannemelijk dat vooral de nu al grotere bedrijven zullen groeien.

- De pluimveestapel kan licht toenemen met circa 5 tot 10%.
- Het LEI geeft aan dat het gebruikte rekenmodel de ontwikkeling van de veestapel mogelijk onderschat en dat de vele onzekerheden die er bestaan er toe kunnen leiden dat de geschetste toekomst van de agrosector er anders uit kan zien.
- De provinciale Verordening Ruimte bevat specifieke regels voor intensieve veehouderijen. De sturing in de extensiveringsgebieden rond natuurgebieden en kernen is het grootst. In deze gebieden ligt ruim een kwart van de locaties met intensieve veehouderij. De provinciale verordening Ruimte bevat minder regels voor de melkveebedrijven.

- De veestapel zal zich, ook bij een maximummaat van 1,5 ha en één bouwlaag, verder concentreren op minder maar grotere locaties. Naarmate de toegestane maximumomvang van bedrijfslocaties kleiner is zullen veebedrijven in de toekomst vaker gaan bestaan uit meerdere locaties door het overnemen en uitbreiden van locaties van stoppende bedrijven. Bouwvlakken van veehouderijen zijn in Noord-Brabant gemiddeld genomen ruim 1 hectare. Uitgaande van een maximum maat van 1,5 ha van bouwvlakken is dus een toename van bebouwing voor intensieve veehouderijen mogelijk. Ook is een verdere intensivering van het gebruik van bestaande bouwvlakken mogelijk (bij één bouwlaag), van circa 100 tot 125 nge per hectare bouwvlak naar circa 175 tot 200 nge per hectare bouwvlak. Daarmee is dan groei van de totale veestapel in Noord-Brabant mogelijk, ook bij beperking van de locatieomvang zoals dat is gedaan bij de aanpassing van de Verordening Ruimte in 2010 en 2011.
- De omvang, spreiding en uitvoering van de intensieve veehouderij wordt regionaal (provincie en gemeenten) vooral gestuurd via de ruimtelijke ordening (verordening Ruimte, bestemmingsplannen), de Wet Geurhinder en de Natuurbeschermingswet / verordening Stikstof en Natura 2000. Voor pluimveebedrijven kunnen normen op het gebied van luchtkwaliteit sturen in de ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat bij deze regionale sturing om sturing op de effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing, geurbelasting, ammoniakemissie en -depositie) en niet om een directe sturing op dieren aantallen.
- De omvang, spreiding en uitvoering van melkveebedrijven wordt in mindere mate gestuurd door provincie en gemeenten. Voor deze bedrijven is vooral de Natuurbeschermingswet / Verordening Stikstof en Natura 2000 en de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen) van belang. Ook hierbij gaat het om een sturing op effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing) en niet om een directe sturing op dieren aantallen.

3.2.2 HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ IN VEGHEL

Situatie en ontwikkeling veehouderij op basis van CBS-cijfers

Tabel 3 geeft een overzicht van het aantal dieren en veehouderijbedrijven in Veghel in de periode 2000-2012, op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. In 2012 zijn er 194 bedrijven met graasdieren (rundvee en vleeskalveren) en 98 bedrijven met hokdieren (varkens en pluimvee). Tussen 2004 en 2012 is het aantal bedrijven met graasdieren afgenomen met 23%. Het aantal bedrijven met hokdieren is afgenomen met 28%. Het aandeel aan rundvee, schapen, geiten, varkens, en edelpelsdieren is in de gemeente Veghel gestegen tussen 2004 en 2012. Daarentegen is het aandeel aan paarden en pony's, kippen en konijnen in deze periode gedaald. In Veghel zijn er op basis van CBS-cijfers geen kalkoenen, slachteeuwen en overig pluimvee aanwezig.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012 in % van 2004*
Aantal bedrijven met graasdiere	300	287	266	249	251	252	234	219	207	206	205	191	194	77
Aantal bedrijven met hokdieren	189	170	157	145	136	136	130	127	124	117	109	102	98	72
Rundvee totaal	28421	26515	23864	23942	23251	26284	27324	25394	25564	26260	24475	25773	23719	102
Melk- en fokvee totaal	13912	13852	12346	12351	12693	12437	12520	12262	12599	13461	13044	12787	12336	97
Vlees- en weidevee totaal	14509	12663	11518	11591	10558	13847	14804	13132	12965	12799	11431	12986	11383	108
Schapen totaal	2901	3470	2663	2564	2437	2259	2530	3677	2177	2468	2733	2635	2761	113
Geiten totaal	47	62	87	79	51	38	41	50	32	20	1179	1065	958	1878
Paarden en pony's totaal	677	740	758	835	871	929	797	874	780	713	651	675	745	86
Varkens totaal	205382	216537	187296	180499	174714	181622	166811	176015	201324	194921	168318	212500	334106	191
Kippen totaal	1052290	953440	958440	753750	839780	744500	893280	791961	587641	576836	724790	595151	579493	69
Kalkoenen	-	-	-	-	-	-	-	-	17500	-	-	-	-	-
Slacht-eenden	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overig pluimvee	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konijnen	25494	31603	34157	20282	32316	28084	26502	34023	17911	12045	8999	5280	4289	13
Edelpelsdieren	4727	2130	1940	1950	1900	1875	1791	1589	4529	4760	4707	4571	4827	254

Tabel 3 Aantal dieren en bedrijven (groter dan 3 nge) in Veghel in de periode 2000-2012 (bron: CBS).

* aantallen bedrijven en dieren 2012 zijn uitgedrukt in % van 2004 omdat 2004-2012 een stabiele trend weergeeft na de vogelpest en de opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten.

Situatie en ontwikkeling veehouderij op basis van milieuvergunningen

Met behulp van het Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB) is een overzicht beschikbaar van de veehouderijbedrijven³.

³ Peildatum voor de gegevens is het milieuvergunningenbestand uit februari 2013 van de provincie Noord-

Binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied' liggen 306 bedrijven met een milieuvergunning (=inclusief vallend onder een AMvB ingevolge de Wet milieubeheer) voor het houden van vee. Voor het merendeel betreft het bedrijven met melk-/overig rundvee en varkens, voor een kleiner deel gaat het om bedrijven met vleeskalveren, schapen, geiten, pluimvee, nertsen, konijnen en paarden. Van deze bedrijven hebben 177 bedrijven een omvang van 70 nge of meer. Het betreft 75 bedrijven met melk-/overig rundvee, 13 bedrijven met vleeskalveren, 54 bedrijven met varkens, 14 bedrijven met pluimvee, 2 bedrijven met konijnen, 2 bedrijven met nertsen, 7 gemengde bedrijven en 10 bedrijven met paarden.

In Tabel 4, Tabel 5, Tabel 6 en Afbeelding 6 zijn de veehouderijbedrijven naar aard, verdeling, ligging en omvang in de gemeente Veghel weergegeven.

Omvang in nge	Melk-/overig rundvee	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Konijnen	Nertsen	Gemengd	Overig	Paarden	Totaal
0 – 40	25	6	15	1	0	0	9	6	26	88
40 – 70	13	2	12	0	3	0	3	0	8	41
70 – 140	26	5	22	6	1	0	2	0	9	71
140 – 280	40	7	16	8	1	2	3	0	1	78
> 280	9	1	16	0	0	0	2	0	0	28
Totaal	113	21	81	15	5	2	19	6	44	306

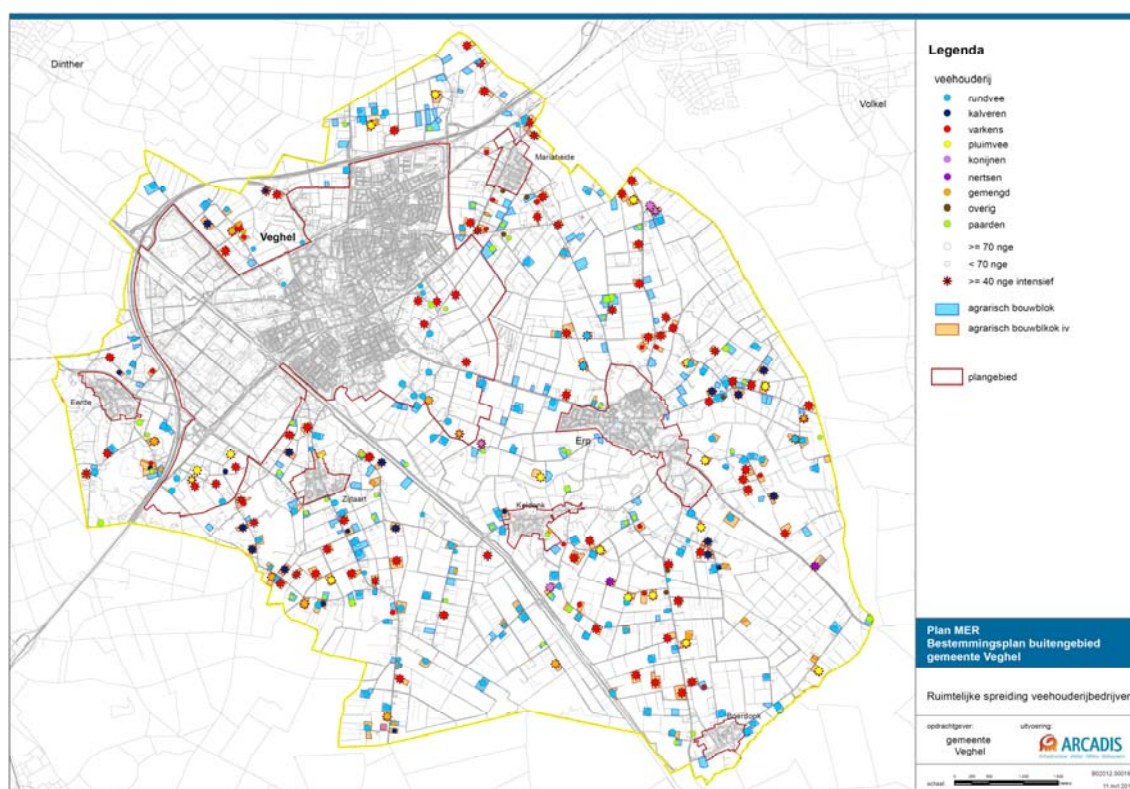
Tabel 4 Omvang veehouderijen in de gemeente Veghel, BVB-bestand februari 2013.

	Melk-/overig rundvee	Vleeskalveren	Varkens	Pluimvee	Konijnen	Nertsen	Gemengd	Overig	Paarden	Totaal
extensiveringsgebied overig	6	4	2	1	0	1	5	0	3	22
verwevingsgebied 2	18	4	11	2	1	0	1	2	10	49
verwevingsgebied 1	74	11	58	9	3	1	10	3	31	200
landbouwontwikkelingsgebied	15	2	10	3	1	0	3	1	0	35
totaal	113	21	81	15	5	2	19	6	44	306

Tabel 5 Ligging veehouderijen in de gemeente Veghel, BVB-bestand februari 2013.

Diersoort	Nge	%
Melk-/ov.rundvee	16154	42%
Vleeskalveren	2570	7%
Schapen	134	0%
Geiten	5	0%
Varkens	14250	37%
Pluimvee	2216	6%
Nertsen	336	1%
Konijnen	367	1%
Paarden	2086	5%
Totaal	38118	100%

Tabel 6 Nge per diersoort in de gemeente Veghel, BVB-bestand februari 2013.

Afbeelding 6 Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven.

Te verwachten ontwikkeling veehouderij in Veghel

Naar verwachting zal de trend naar minder maar grotere bedrijven nog doorzetten. Bij de ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven nemen de groeiende bedrijven grond en productierechten (melkquotum, varkens- en kippenrechten) over van stoppende bedrijven.

3.3 HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING GLASTUINBOUW

In het LEI rapport 2011-051 (In perspectief, over de toekomst van de Nederlandse agrosector) is gesteld dat van 2008 tot 2025 de toename in de toegevoegde waarde van het akkerbouwcomplex en de tuinbouwcomplexen boven het gemiddelde ligt, van de veehouderijcomplexen onder het gemiddelde. Dit

is te verklaren uit de veronderstelling dat de prijzen in de plantaardige sectoren zich gunstiger zullen ontwikkelen dan in de dierlijke sectoren. De opengrondstuinbouw laat een relatief hoge groei in toegevoegde waarde zien. Vergeleken met andere sectoren komt dit vooral door volumestijgingen in de primaire non-food sectoren (sierteelt, bloembollen, bomen). De groei in de toegevoegde waarde van het glastuinbouwcomplex ligt wat lager, de verwachte productieafname van glasgroenten en beperkte groeiverwachtingen voor potplanten - de twee grootste productierichtingen binnen de glastuinbouw - dragen bij aan een matige ontwikkeling. Door arbeidsproductiviteitsgroei neemt de werkgelegenheid af in de onderzochte periode.

Situatie en ontwikkeling glastuinbouw op basis van CBS-cijfers

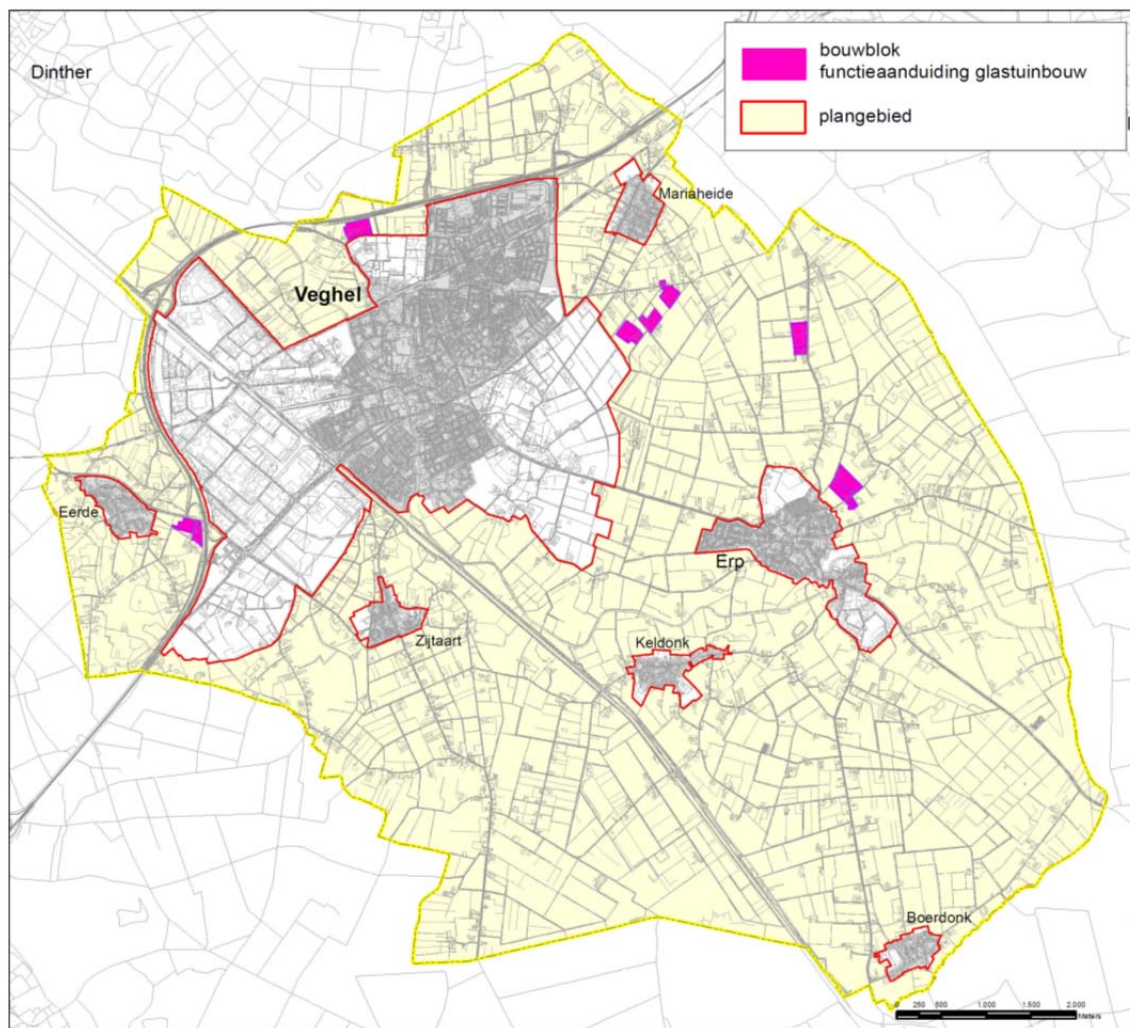
Tabel 7 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de oppervlakten glastuinbouw en het aantal glastuinbouwbedrijven in Veghel van 2000 tot en met 2012. De oppervlakte aan glastuinbouw bedroeg in 2012 14,8 hectare. De oppervlakte glastuinbouw nam tussen 2000 en 2012 af met 8%. In 2012 waren er 14 bedrijven met glastuinbouw. Het aantal bedrijven met glastuinbouw nam in de periode tussen 2000 en 2012 licht af.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012 in % van 2000
Aantal bedrijven met tuinbouw onder glas	16	19	19	21	17	19	15	16	15	14	15	14	14	88
Tuinbouw onder glas totaal (m²) waarvan:	160740	164620	164390	180210	174540	174690	140550	146550	139925	132150	155900	150300	148000	92
Bloemkwekerijgewassen	10750	12250	10500	17500	10250	10000	9000	9000	24700	24250	25300	23800	10500	98
Boomkwekerijgewassen en vaste planten	13350	17450	17950	17450	17450	17450	17450	18450	18450	17500	17500	17500	28500	213
Fruit onder glas	-	-	-	-	-	15000	23400	43800	53400	43400	47900	23400	15000	-
Glasgroenten	136640	134920	135940	145260	146840	132240	90700	75300	43375	47000	65200	85600	94000	69

Tabel 7 Ontwikkelingsoppervlakte glastuinbouw in Veghel in de periode 2000-2012 (bron: CBS).

Situatie en ontwikkeling glastuinbouw in Veghel

Met behulp van het ontwerp bestemmingsplan is een overzicht beschikbaar van de glastuinbouwbedrijven in het plangebied. In het buitengebied van de gemeente zijn meerdere glastuinbouwbedrijven gelegen (zie Afbeelding 7). De meeste glastuinbouwbedrijven liggen tussen Mariaheide en Veghel en ten noorden van Erp.

Abbeelding 7 Glastuinbouwbedrijven in het buitengebied van de gemeente Veghel.

Te verwachten ontwikkeling glastuinbouw in Veghel

Gezien de afname aan glastuinbouw in de gemeente over de afgelopen jaren is geen groei te verwachten in de gemeente Veghel. Er is wel groei te verwachten in de Verordening ruimte aangegeven mogelijk doorgroeigebied.

4 Milieugebruiksruimte

4.1 VEEHOUDERIJ EN GLASTUINBOUW

De milieugebruiksruimte is het verschil tussen de huidige milieubelasting en de maximale milieubelasting op basis van wettelijke normen of andere toets waarden, zoals door de gemeenteraad vastgestelde normen met betrekking tot de maximale geurbelasting. Ontwikkeling van de veehouderij binnen Veghel kan slechts binnen deze milieugebruiksruimte plaatsvinden.

Dit hoofdstuk bevat een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij en glastuinbouw in Veghel, die bepaald wordt door de milieugebruiksruimte op basis van stikstof (maximale emissies per dier of per bedrijf of maximale depositie op Europees beschermde natuurgebieden), geur (maximale geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten zoals woningen in een kern of woningen in het buitengebied), fijn stof (vooral voor de pluimveehouderij) en overige aspecten. De milieugebruiksruimte en planologische beleidsruimte bepalen de ontwikkelingsruimte van het voorkeursalternatief (zie Hoofdstuk 5).

4.1.1 STIKSTOF

Stikstof en Natura 2000-gebieden

In Hoofdstuk 2 zijn de achtergronden en de inhoud van de provinciale Verordening stikstof en Natura 2000 beschreven. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Veghel worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld.

Vanuit het oogpunt van stikstof en Natura 2000 kunnen ten aanzien van milieugebruiksruimte twee vragen gesteld te worden:

- Is bedrijfsontwikkeling in de gemeente Veghel mogelijk onder toepassing van de saldering van de Verordening of door binnen het gecorrigeerd emissieplafond te blijven?
- Hoeveel bedrijven resulteren in een depositie van meer respectievelijk minder dan 5 mol/ha, jaar en zijn er bedrijven met een depositie van meer dan 50 mol/ha, jaar? Dit omdat er verschillende spelregels gelden voor deze categorieën bedrijven.

Bedrijfsontwikkeling mogelijk?

Per saldo geldt voor veehouderijbedrijven dat zij niet mogen toenemen met hun depositie op Natura 2000-gebieden. In de directe nabijheid van de gemeente Veghel zijn Natura 2000-gebieden aanwezig op behoorlijke afstand. Vanuit de systematiek van depositiesaldering en de schaarse beschikbaarheid van rechten in de provinciale depositiebank (situatie medio 2012) zal uitbreiding boven het gecorrigeerd emissieplafond lastig zijn. Voor veehouderij zijn er echter diverse mogelijkheden om de ammoniakemissie omlaag te brengen door toepassing van emissiearme staltechnieken.

Varkensbedrijven hebben meer mogelijkheden dan pluimveebedrijven en melkrundvee-bedrijven om het aantal dierplaatsen uit te breiden binnen het (gecorrigeerd) bedrijfsemissieplafond vanwege de beschikbaarheid en toepasbaarheid van technieken die emissies reduceren.

Juist in de vee-dichte gebieden zijn er relatief meer bedrijven die kunnen en zullen investeren in emissie reducerende technieken. In deze gebieden zullen er ook meer bedrijven zijn die stoppen of krimpen en ontstaat er zo ontwikkelruimte voor de groeiers.

In vee-arme gebieden kan de ruimte voor saldering beperkt zijn omdat er minder bedrijven zijn die stoppen of krimpen. Ook zijn er rondom die gebieden minder bedrijven die door de inzet van technieken binnen hun gecorrigeerd emissieplafond kunnen groeien.

In Tabel 8 is weergegeven de emissie uit stallen van veehouderijen in Noord-Brabant op basis van de vergunde rechten uit 2012 vergeleken met de emissie op basis van de AMvB-Huisvesting (gecorrigeerd emissieplafond), op basis van de eisen voor nieuwe stallen uit de provinciale verordening en uitgaande van de stalsystemen en technieken die de emissies maximaal reduceren (uitgaande van de in medio 2012 vergunbare stalsystemen, zoals opgenomen in de Rav-lijst). Uit Tabel 8 blijkt dat een verdere ontwikkeling (groei) van de veehouderij binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening Stikstof en Natura 2000 mogelijk is, maar dat een dergelijke ontwikkeling wel gepaard zal moeten met de inzet van technieken om de emissie per dierplaats vergaand te reduceren. Bij een groei van de veestapel zal een deel van de emissiereductie die bereikt wordt door het toepassen van reducerende technieken weer worden opgevuld.

Emissie van ammoniak uit stallen van veehouderijen in Noord-Brabant	Procentueel (vergunde emissie 2012= 100%)
Vergund, 2012	100%
Veebezetting als vergund 2012, maar alle stallen voldoen minimaal aan besluit Huisvesting (gecorrigeerd emissieplafond)	90%
Veebezetting als vergund 2012, maar alle stallen voldoen minimaal aan eisen provinciale verordening (BBT ++)	57%
Veebezetting als vergund 2012, maar alle stallen volgens de laagste emissiewaarden uit de huidige (medio 2012) Rav-lijst	38%

Tabel 8 Effect toepassen emissie reducerende technieken, uitgaande van de vergunde emissie uit stallen van veehouderijen in 2012 Bron: regionaal de hand aan de kraan, provincie Noord-Brabant.

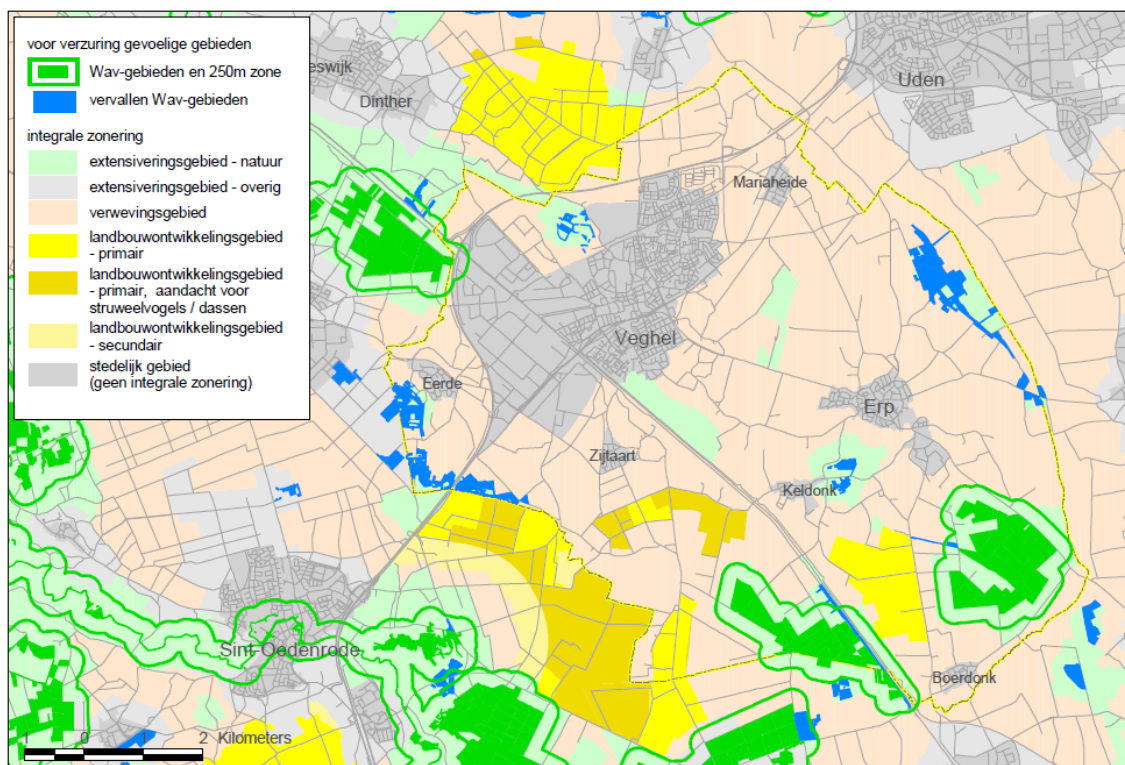
Deposities boven 5 respectievelijk 50 mol/ha, jaar

In de Verordening is bepaald dat bedrijven met stikstofdepositie met meer dan 5 mol/ha, jaar alleen mogen salderen met rechten van andere bedrijven met depositie met meer dan 5 mol/ha, jaar. Verder is in de Verordening bepaald dat saldering niet mogelijk is voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol/ha, jaar of meer, omdat het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren. Dit laatste is nauwelijks van toepassing in de gemeente Veghel.

Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

Ook het beschermingsregime voor Wav-gebieden (gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur) en overige natuurgebieden kunnen beperkend werken voor de milieugebruiksruimte. Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de

te beschermen gebieden. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is bedoeld als basis voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen. De Wav heeft alleen betrekking op de ammoniakemissie uit dierenverblijven van een veehouderij en niet op andere bronnen van ammoniak binnen een veehouderij. Bij beslissingen inzake het oprichten of veranderen van een veehouderij moet op grond van de Wav worden besloten of de aangevraagde vergunning kan worden verleend of moet worden geweigerd. In de Wav-gebieden en in een zone van 250 meter daaromheen hebben bedrijven te maken met een gecorrigeerd emissieplafond (vergunde emissie gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting). Saldering is hierbij niet aan de orde. Op Afbeelding 8 is de ligging van de Wav-gebieden weergegeven.

Afbeelding 8 Wav-gebieden in en in de omgeving van de gemeente Veghel.

De Wav-gebieden overlappen voor een deel met de extensiveringsgebieden. De ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden zijn ingeperkt tot het vigerende bouwvlak of (vanaf 1 oktober 2010) tot de bestaande bebouwing.

Stikstof uit andere bronnen: glastuinbouw en mestbe- en -verwerking

De glastuinbouwsector draagt niet bij aan ammoniakemissie en -depositie. De glastuinbouwsector kan vanwege de toepassing van stookinstallaties, waaronder WKK's (verbranding van aardgas ten behoeve van voor kasverwarming en elektriciteitsopwekking), en de daaraan verbonden emissie van stikstof wel bijdragen aan toename van stikstofdepositie.

Ook mestbe- en -verwerking kan gepaard gaan met een verandering van de emissies van stikstof, zowel een afname (minder opslag en aanwending) als een toename (emissies uit de installaties, bij gebruik mest uit andere gebieden).

De Verordening stikstof en Natura 2000 is niet van toepassing voor glastuinbouwbedrijven en aparte mestbe- en -verwerkingsinstallaties.

4.1.2 GEUR

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

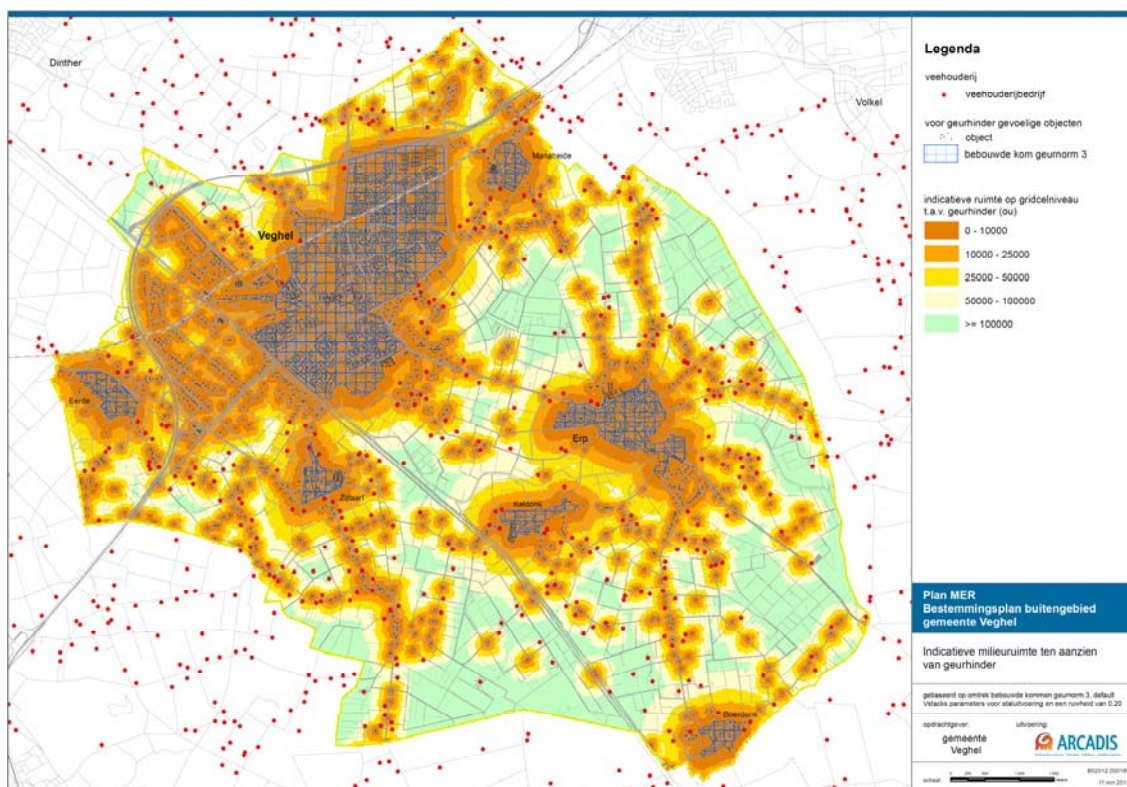
Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde, vast te stellen, gelden de vaste wettelijke waarden.

De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen standaard geurbelastingsnormen zijn maximaal 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd) in Veghel. Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkruondveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter. Voor intensieve veehouderijen wordt de norm niet uitgedrukt in een afstandsnorm, maar in een geurcontour, die een grillige vorm kan hebben.

Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren. Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrondbelasting) veroorzaken. De gemeente Veghel heeft een eigen geurverordening. In dit MER hanteren we de normstelling zoals opgenomen in de geurverordening van de gemeente Veghel, zie paragraaf 2.6.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) verbiedt het overschrijden van de geurnorm bij gevoelige objecten en beperkt daarmee de milieugebruiksruimte voor veehouderijen, vooral intensieve veehouderijen.

De geurbelasting is afhankelijk van de afstand van gevoelige objecten tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Afbeelding 9 laat de indicatieve ruimte voor geuremissie in Veghel zien. Deze afbeelding geeft indicatief aan hoeveel OU veehouderijbedrijven (met dieren waarvoor een emissiefactor geldt, zoals varkens, pluimvee en vleeskalveren) mogen uitstoten, voordat zij tegen de OU-norm 'aanlopen'. Hierbij is rekening gehouden met de normen uit de geurverordening van de gemeente Veghel. In Afbeelding 9 is te zien dat de milieuruimte in en rondom de woonkernen en woningen in het buitengebied beperkt is. De meeste benutbare milieuruimte voor wat betreft geur is aanwezig ten noorden van Erp, ten zuiden van Keldonk en ten noorden van Boerdonk.

Afbeelding 9 Indicatieve milieuruimte ten aanzien van geurhinder.

De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Bij intensieve veehouderijen is er ten opzichte van melkrundvee-bedrijven een grotere kans dat de milieugebruiksruimte beperkt wordt door de aanwezigheid van geurgevoelige objecten binnen of nabij de maximale geurbelastingscontouren.

Bij de overgang van de oudere regelgeving naar de Wgv in 2007 zijn er veranderingen doorgevoerd in normstelling en methodiek. Het betreft onder andere een geactualiseerd geurbelevingsonderzoek, het inperken van het aantal categorieën (indeling in meerdere typen gebieden, waaraan verschillende beschermingsniveaus zijn gekoppeld) en het feit dat bij de normstelling voor individuele beoordeling van vergunningaanvragen rekening is gehouden met een bepaalde (standaard) achtergrondbelasting (basis toeslag). Dit heeft er toe geleid dat de ontwikkelingsruimte voor wat betreft de toename van geurhinder (emissie en belasting) voor bedrijven met een geuremissiefactor (zoals intensieve veehouderijen) is ingeperkt ten opzichte van de oudere regelgeving, vooral voor de grotere bedrijven.

Onder de oude regelgeving werd de hinder door stallen met een hoge geuremissie sterk onderschat. Maar, ten opzichte van de oude regelgeving maakt de Wet geurhinder en veehouderij het mogelijk dat er bij de vergunningverlening veel meer rekening wordt gehouden met de technische uitvoering van stallen. Het betreft maatregelen om op bedrijfsniveau de geurverspreiding te beïnvloeden en daarmee de geurbelasting op een of meer geurgevoelige objecten te verminderen. Deze zorgen dus weer voor extra ontwikkelingsruimte. Niet in de zin van de mogelijkheid om de emissie van geur te vergroten, maar veeleer in de mogelijkheid om binnen een bepaalde maximale geurbelasting meer dieren te houden. Dergelijke technieken zijn vooral goed toepasbaar bij nieuwbouw, grotere uitbreidingen of grote verbouwingen. Voor bestaande bedrijven zijn deze niet altijd economisch haalbaar.

Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Ook kunnen er vanuit het bestemmingsplan beperkingen zijn (omvang bouwvlak en maximaal toegestane bebouwing daarbinnen).

Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. In de regel zijn bedrijven met een grotere omvang hiertoe beter in staat dan kleinere bedrijven.

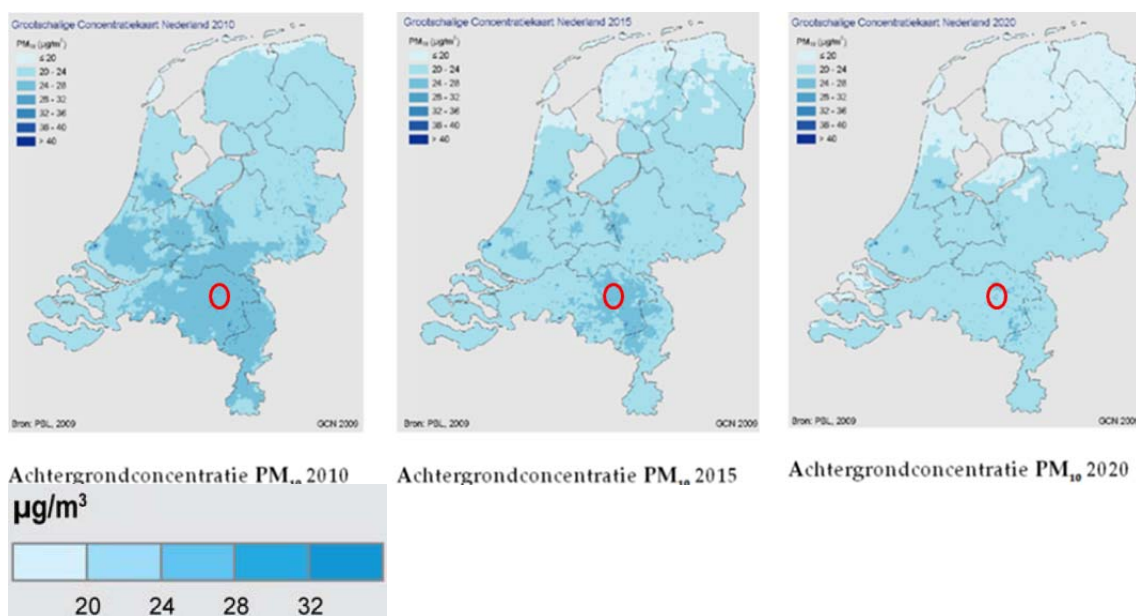
Ten aanzien van de bedrijfsvoering in de glastuinbouwsector is het aspect geur niet relevant.

4.1.3 FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Tot fijn stof worden in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer (PM_{10}) gerekend. Fijn stof blijft in de lucht zweven en bestaat uit deeltjes van verschillende grootte, van verschillende herkomst, met een verschillende chemische samenstelling. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening voor grotere intensieve veehouderijen. Emissie van fijn stof vanuit veehouderijen vindt met overwegend plaats bij de pluimveehouderij.

Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving. In het kader van vergunningverlening zal de gemeente Veghel rekening houden met de wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Deze wet- en regelgeving is relatief nieuw. Inmiddels is er een toetsingskader, een verspreidingsmodel en een handreiking over fijn stof en de landbouw. Voor fijn stof gelden de volgende normen:

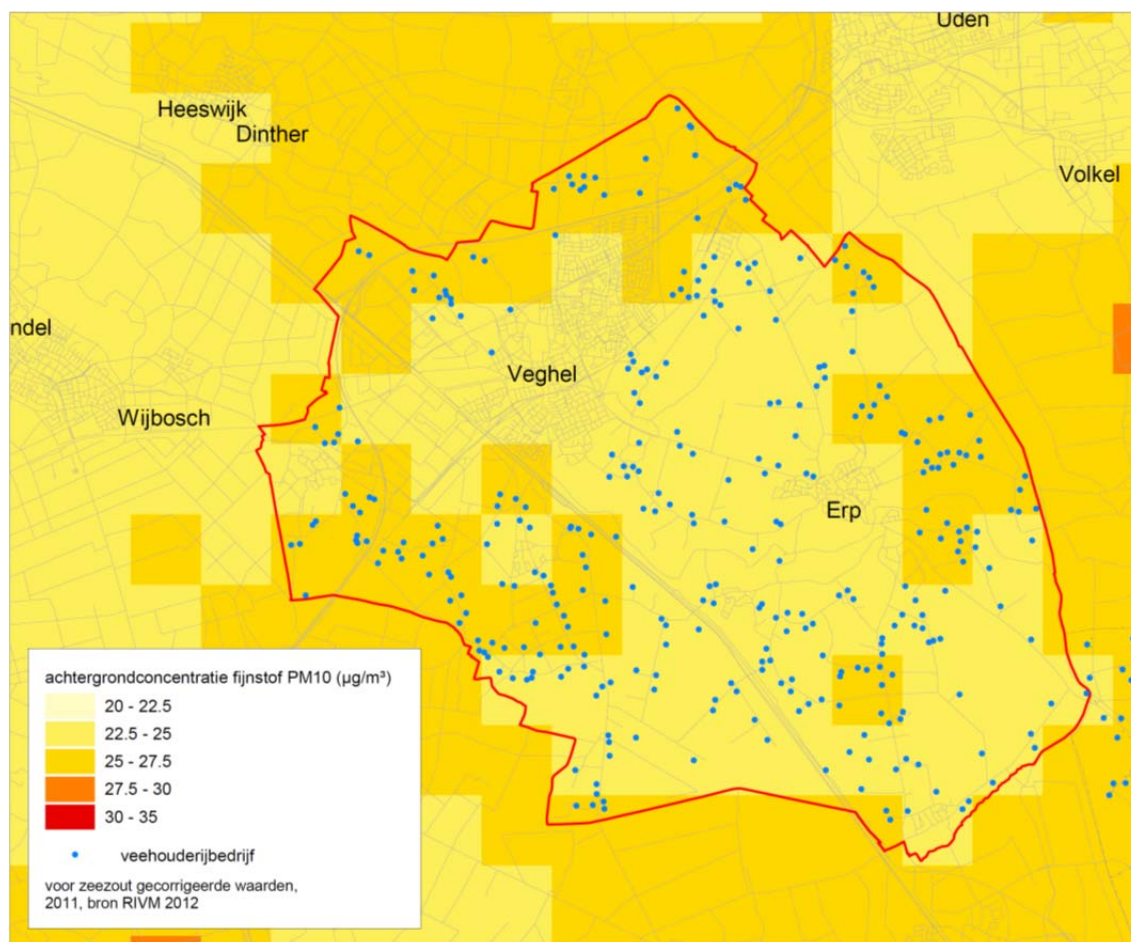
- Een jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof in de buitenlucht.
- Een daggemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ welke maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

Afbeelding 10 Achtergrondconcentraties PM_{10} in 2010, 2015 en 2020.

Medio 2008 is het verspreidingsmodel uitgekomen, aangevuld met de handreiking en per 24 december 2008 is ook het te hanteren toetsingskader vastgelegd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. In het toetsingskader is opgenomen dat de concentratie van fijn stof uitsluitend wordt beoordeeld op woonlocaties en op locaties die voor het publiek toegankelijk zijn. Met behulp van dit toetsingskader en de tabel met emissiefactoren fijn stof kan en zal de gemeente de milieuanvragen toetsen op het onderwerp fijn stof.

De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 circa 50 Kton aan PM₁₀. Hiervan was circa 10 Kton (20%) afkomstig uit de landbouw. Van de fijn stof uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage circa 9 Kton). In Afbeelding 10 zijn de achtergrondconcentraties fijn stof (PM₁₀) voor Veghel in 2010, 2015 en 2020 weergegeven.

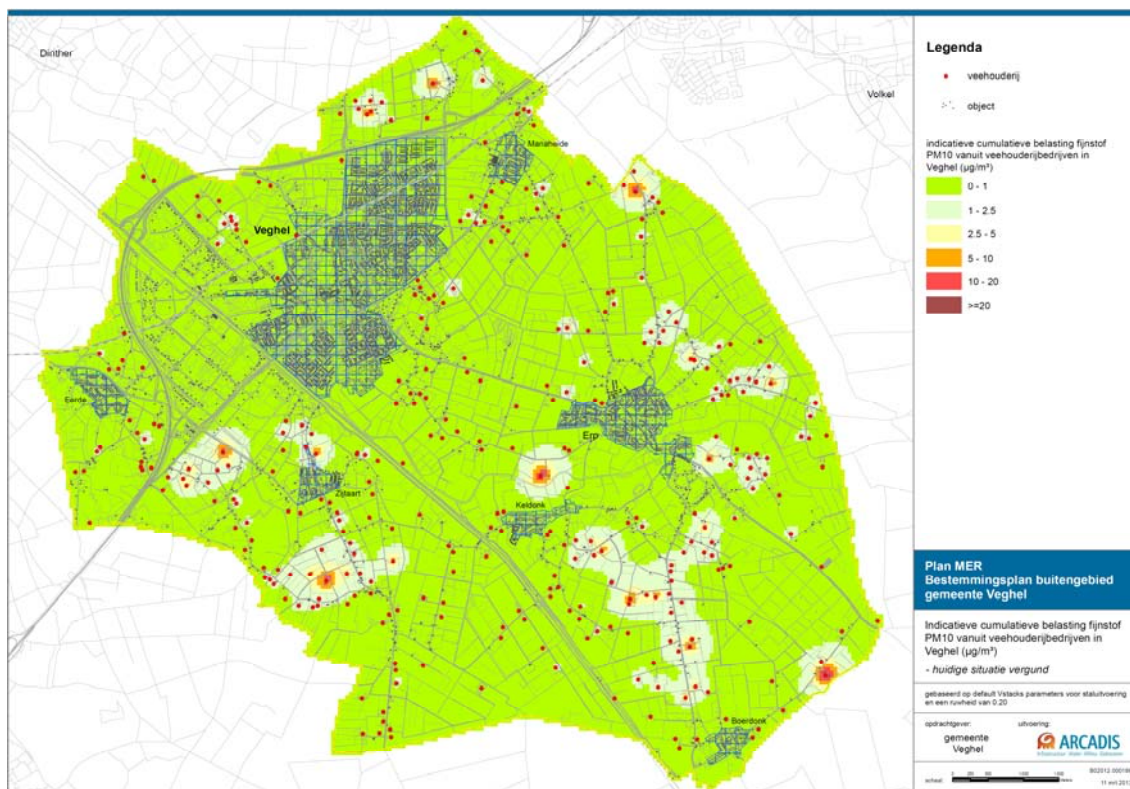
Afbeelding 11 Achtergrondconcentratie fijn stof in de gemeente Veghel.

Uit Afbeelding 11 blijkt dat in 2012 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM₁₀) in het buitengebied van Veghel ligt tussen de 22,5 en 27,5 µg/m³. Dit ligt ruim onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³ fijn stof in de buitenlucht. Echter, het gezondheidsadvies van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor fijn stof bestaat uit een maximum jaargemiddelde concentratie van 20 µg/m³. Het WHO advies stelt de gezondheid van de mens centraal en is scherper dan die van de EU. De EU hanteert ook 40 µg/m³ maar hanteert wel een scherpere streefwaarde dan de norm zelf. In dit MER wordt voor de jaargemiddelde achtergrondconcentratie getoetst aan de wettelijke norm van 40 µg/m³ zoals vastgelegd in de Wet milieubeheer.

In de planperiode zullen de concentraties mogelijk lager zijn, doordat de emissies uit verkeer mogelijk afnemen. Of de emissies uit de veehouderij afnemen hangt af van de bedrijfsontwikkeling. Enerzijds is waarschijnlijk sprake van afname door de maatregelen vanwege de AMvB-Huisvesting (vooral voor intensieve veehouderijen), anderzijds zal door het legbatterijverbod en de omschakeling naar scharrelhuisvesting of andere systemen (pluimvee, leghennen) de emissie van fijn stof kunnen gaan toenemen.

De jaargemiddelde achtergrondconcentraties van fijn stof (PM_{10}) in het buitengebied van Veghel is dus nergens hoger dan de norm van $40 \mu g/m^3$. Naast deze norm geldt nog dat de grenswaarde van $50 \mu g/m^3$ niet meer dan 35 keer per jaar wordt overschreden. Als richtwaarde voor de achtergrondconcentratie waarbij dit dreigt te gebeuren wordt in het algemeen een achtergrondconcentratie van $32 \mu g/m^3$ gehanteerd. De maximale concentratie ligt ook hier onder, zodat ook ten aanzien van de overschrijdingsdagen vanuit de achtergrondconcentratie de wettelijke normen niet overschreden worden. Tenzij er sprake is van een hoge lokale bijdrage.

In Afbeelding 12 is op basis van het vergunningenbestand de cumulatieve bijdrage weergegeven van de bestaande veehouderijbedrijven aan de jaargemiddelde concentratie fijn stof PM_{10} . Hieruit blijkt dat er verspreid in het buitengebied, voornamelijk ten zuiden van Veghel en Erp, sprake is van een hogere bijdrage van de fijn stof belasting door veehouderijen.

Afbeelding 12 Indicatieve cumulatieve milieubelasting fijn stof vanuit veehouderijen in de huidige situatie vergund.

Aanpassing NIBM regeling

Het Besluit Niet In Betekenende Mate en de bijbehorende regeling bieden bedrijven de mogelijkheid uit te breiden en meer fijn stof te emitteren indien de toename maximaal 1,2 microgram (3% van de grenswaarde) is op het beoordelingspunt. Hierdoor ontstaat de ongewenste situatie dat overschrijdingen blijven bestaan of dat er nieuwe knelpunten kunnen ontstaan. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu

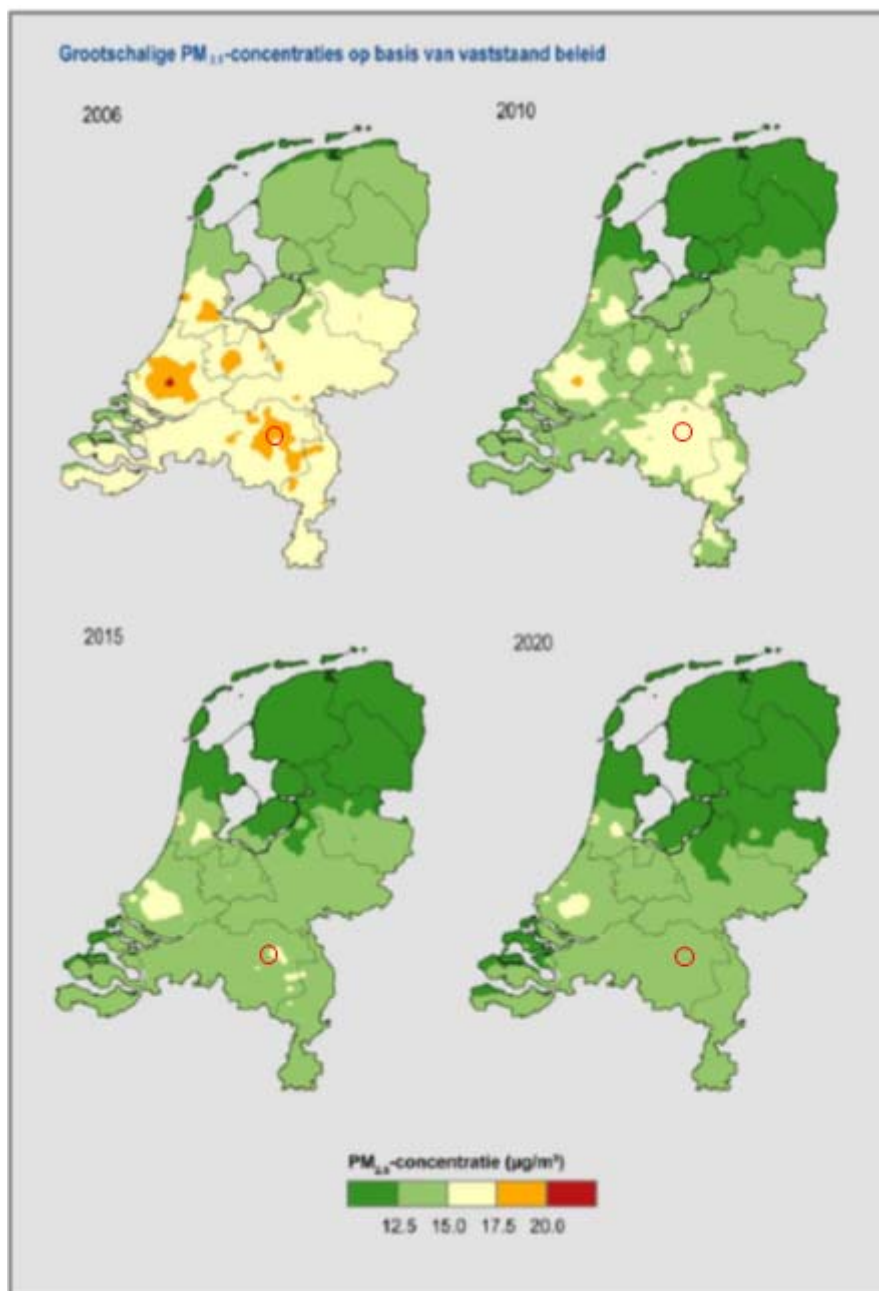
werkt aan een aanpassing van de NIBM regeling op locaties waar dat ongewenst. In de regeling zal een gebied worden benoemd waar de mogelijkheid om uit te breiden niet meer is toegestaan.

Eisen aan stallen t.a.v. de maximale fijn stof emissie per dierplaats

Op dit moment worden steeds meer technische maatregelen om de emissie van fijn stof te beperken ontwikkeld. Naast beschikbaarheid zal de economische en technische haalbaarheid van deze technieken toenemen. Op den duur kunnen daardoor een deel van deze technieken als Best Beschikbare Techniek (BBT) worden aangemerkt. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu is bezig met planvorming rondom het vastleggen van maximale emissie-eisen voor fijn stof in regelgeving. De maximale emissie-eisen zullen gebaseerd zijn op beschreven technieken in het BBT-document. De bedoeling is deze maximale emissie eisen worden opgenomen in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. De uitbreiding en wijziging van bestaande bedrijven en de bouw van nieuwe stallen moet voldoen aan deze emissie-eisen. Eventueel worden ook eisen toegevoegd die gaan gelden voor bestaande stallen. Het voornemen is het gewijzigde besluit op 1 januari 2014 in werking te laten treden.

Zeer fijn stof

Voor PM_{2,5} (zwevende deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer) is nog geen Grootschalige Concentratiekaart Nederland vastgesteld. Wel is een indicatieve kaart beschikbaar (zie Afbeelding 13). Hieruit is af te leiden dat in 2010 de achtergrondconcentratie PM_{2,5} in Veghel vanuit alle fijn stof bronnen rond de 17,5 µg/m³ bedraagt. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de richtwaarde 25 µg/m³ voor 2010. Er is nog geen nauwkeurige informatie beschikbaar van de emissie van PM_{2,5} van veehouderijen, maar uit informatie van de Commissie voor de m.e.r. blijkt dat de emissie voor primair PM_{2,5} grofweg gelijkgesteld kan worden aan 20 % van de PM₁₀ emissies. Daarnaast is er nog een geringe bijdrage van secundair PM_{2,5} dat ontstaat door de omzetting van geëmitteerd NH₃ in NH₄-deeltjes. De richtwaarde voor PM_{2,5} vanuit de veehouderij komt effectief overeen met 77 % van de grenswaarde voor PM₁₀ circa 30 µg/m³.

Afbeelding 13 Achtergrondconcentratie fijn stof $PM_{2.5}$ (bron: MNP).

Ten aanzien van de bedrijfsvoering in de glastuinbouwsector is het aspect fijn stof niet relevant.

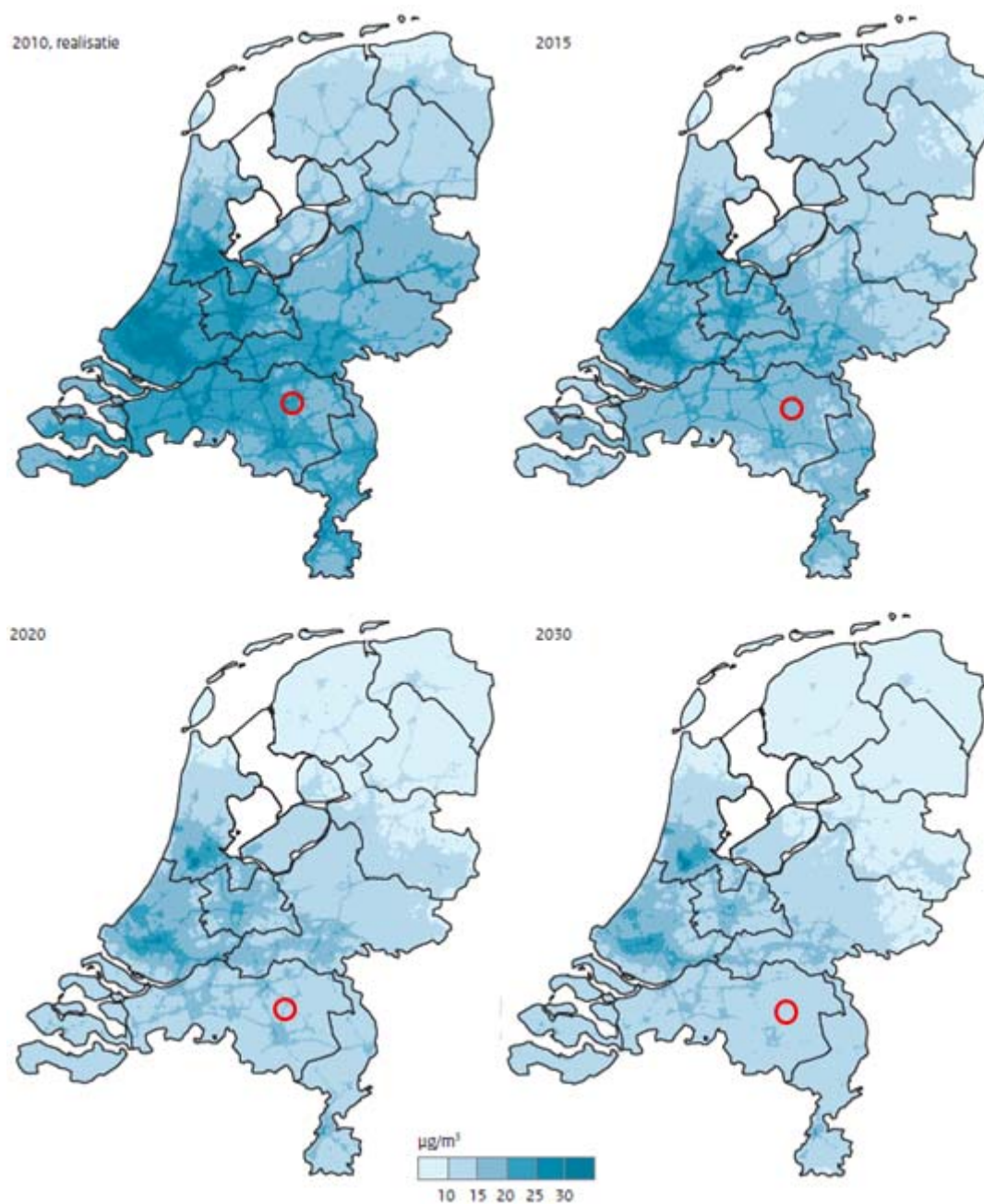
4.1.4 DEPOSITIE NO_2

Vooraf het wegverkeer levert een belangrijke bijdrage aan de luchtkwaliteit en de concentraties luchtverontreinigende stoffen die in de atmosfeer aanwezig zijn ter plaatse van het onderzoeksgebied. Met uitzondering van de verwarmings- en energie gerelateerde installaties (verwarmingsketels/WKK (Warmte-KrachtKoppeling)) toegepast in de glastuinbouw vinden er geen werkzaamheden plaats die een relevante luchtverontreiniging kunnen veroorzaken. Voor de verwarmings- en energie gerelateerde installaties wordt er van uitgegaan dat de emissie fijn stof en andere luchtcomponenten zoals benzeen, koolmonoxide, benzo-a-pyreen en zwaveldioxide die als gevolg van het verbranden van aardgas geëmitteerd worden verwaarloosbaar klein zal zijn. Gezien de achtergrondconcentraties van deze

componenten, zal de bijdrage van deze stationaire bronnen niet leiden tot overschrijdingen van de grenswaarden van deze componenten.

Glastuinbouwbedrijven kunnen stikstofoxides emitteren (NO_x). Deze komt vrij uit stookinstallaties. Afbeelding 14 van het RIVM geeft de NO₂ (achtergrond)depositie weer in Nederland (de ligging van Veghel is met een cirkel aangegeven). Omdat blootstelling aan hoge concentraties NO₂ nadelig is voor de gezondheid is een EU-grenswaarde ingesteld van 40 microgram NO₂ per kubieke meter lucht. Deze grenswaarde wordt in de huidige situatie niet bereikt. Deze grenswaarde zal naar verwachting ook in de toekomst niet bereikt worden. Naar verwachting levert deze NO₂ grenswaarde voor de gezondheid geen beperkingen op wat betreft de glastuinbouwsector.

Analoog aan de veehouderij kan ook een toename van de eventuele stikstofuitstoot tot problemen leiden in verband met de toetsing aan de Natuurbeschermingswet en de huidige stikstofbelasting van die gebieden. De bijdrage van glastuinbouw ten opzichte van de veehouderij is wel beperkt. Op basis van de huidige regels en in voorbereiding zijnde regels zal een toename van de stikstofbelasting gecompenseerd moeten worden (projectsaldering) of zal de milieugebruiksruimte hiervoor opgenomen moeten worden in de PAS (Programmatistische Aanpak Stikstof). Vanwege eisen die worden gesteld aan stookinstallaties (Besluit Emissie-eisen Stookinstallaties (BEES)) zal er een daling optreden van de emissie van stikstof uit de bestaande installaties.

Afbeelding 14 Achtergrondconcentraties NO₂ 2010, 2015, 2020 en 2030.

5

Referentiesituatie, alternatieven en varianten

5.1 REFERENTIESITUATIE VOOR DE VEEHOUDERIJ

De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee de alternatieven en varianten vergeleken moeten worden. Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot de referentiesituatie en welke tot het voornemen.

Toegesplitst op de milieueffecten van de veehouderij is de referentiesituatie opgebouwd uit:

- bouwvlakken en vergunningen voor de veehouderijen, voor zover die feitelijk zijn ingevuld;
- bouwvlakken en vergunningen die nog niet (volledig) zijn ingevuld, maar wel op korte termijn worden ingevuld;
- ontwikkelingen in de veehouderij op basis van andere reeds genomen besluiten (de zogenaamde autonome ontwikkeling), zoals de AMvB-Huisvesting die eisen stelt aan de stalsystemen (maximale emissies per dier) die worden toegepast.

Het is lastig te bepalen welk deel van de vergunde ruimte (= milieuvergunningen dan wel vallend onder een AMvB ingevolge de Wet milieubeheer, hierna tezamen aangeduid als vergunningen) die nu nog niet is gerealiseerd op korte termijn (bijvoorbeeld binnen drie jaar) wel zal zijn gerealiseerd. De vergunningen van veehouderijen worden systematisch door gemeenten en provincie geregistreerd; informatie over concrete initiatieven of plannen om te investeren (of juist niet) is veel minder goed toegankelijk.

Een aanpak die daarom vaak wordt gehanteerd is:

- Op basis van de vergunde rechten van de veehouderijen in het plangebied en omgeving wordt de (vergunde) milieubelasting in beeld gebracht. Dus de milieubelasting op basis van de vergunde stalsystemen en het vergunde aantal dieren (Huidige situatie vergund).
- Uitgaande van de normen (maximale emissie per dierplaats) uit de AMvB-Huisvesting wordt geschat hoe de milieubelasting zich ontwikkelt indien het nu vergunde aantal dieren is gehuisvest in stallen volgens die maximale emissiewaarden. Dus het huidig vergunde aantal dieren en de emissie per dier voldoet aan de eisen uit dit besluit. (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting)
- Uitgaande van de CBS landbouwtellingen wordt op gemeenteniveau een inschatting gemaakt van het verschil tussen het vergunde aantal dierplaatsen (milieuvergunningen) en de opgave van het daadwerkelijk aantal dieren dat gemiddeld aanwezig is (CBS metellingen)(zie hieronder).

- De milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie (Huidige situatie vergund) en op basis van de AMvB-Huisvesting (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting) kan met dat verschil worden “gecorrigeerd” om ten behoeve van de effectvergelijking de alternatieven en varianten te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel) en met een inschatting van de huidige milieubelasting (Huidige situatie + CBS-correctie veestapel).

Hieronder worden de verschillende situaties kort toegelicht:

- **Huidige situatie vergund**
Met dit scenario wordt inzichtelijk wat de milieubelasting is van de aanwezige veehouderijen binnen de verleende vergunningen. De basis voor dit scenario zijn de dieraantallen en stallen op basis van de verleende vergunningen.
- **Huidige situatie + CBS-correctie veestapel**
Dit scenario beschrijft de huidige situatie zoals de veehouderijen momenteel feitelijk in bedrijf zijn. Voor dit scenario gebruiken we het percentuele verschil tussen de vergunde rechten en werkelijk aanwezige dieren binnen de gemeente Veghel. Het percentage verrekenen we met het scenario huidige situatie vergund.
- **Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting**
De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie vergund echter wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan het AMvB-Huisvesting.
- **Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie).** De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie CBS. Echter, er wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan de AMvB-Huisvesting. Voor ammoniak is er sprake van een ingeschatte afwijking tussen Huidige situatie vergund en Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel van 30%. Voor geur is ingeschat dat er een verschil van circa 20% is. Dit is de referentiesituatie voor het MER.

Vergund versus werkelijk gebruik

Zoals ook de Commissie voor de m.e.r. in haar adviezen aangeeft, is de vergunde situatie voor veehouderij niet altijd in overeenstemming met het werkelijke aantal gehouden dieren. Daarom is inzichtelijk gemaakt hoe groot dit verschil ongeveer is binnen de gemeente Veghel. De vergelijking is gemaakt aan de hand van de metingen van het CBS. Een verschil tussen beide cijfers, kan ontstaan door verschillen in wijze van registreren (locatie inrichting versus locatie eigenaar), functionele leegstand (afvoeren van slachtvee, schoonmaken van de stallen), het feit dat bedrijven in opbouw zijn en daarom de vergunde ruimte nog niet volledig benutten, bedrijven gestopt zijn maar vergunningen nog niet zijn ingetrokken of omdat bedrijven structureel of vanwege marktomstandigheden hun vergunde ruimte niet benutten.

Consequenties voor referentiesituatie ammoniak en geur

In Tabel 9 en Tabel 10 is het verschil in de huidige (werkelijke) bezetting (CBS-gegevens) versus de vergunde situatie weergegeven voor ammoniak en geur. Wanneer rekening wordt gehouden met de functionele leegstand die al is verdisconteerd in de wettelijke emissiefactoren per dier (gemiddeld 5 tot 10%), is de latente vergunde ruimte in Veghel op basis van deze vergelijking voor ammoniak circa 26% tot 31% en voor geur circa 19% tot 24%. In de berekeningen voor ammoniak en geur die verder in dit MER zijn opgenomen, is uitgegaan van een verschil van 30% respectievelijk 20%.

Diercategorie	CBS 2011*/2012 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund NH ₃	Bezetting %	Indicatie CBS emissie NH ₃ bezetting x emissie
Melk- en kalkoeien (>= 2 jaar)	6037	12151	116540	50%	57901
Zoogkoeien (>= 2 jaar)	160	546	2894	29%	848
Jongvee voor de melkveehouderij	6282	10040	39164	63%	24505
Vleeskalveren	11134	17921	53912	62%	33495
Fokstieren, ov. Rundvee >= 2 jaar	106	675	6415	16%	1007
Schapen	2761	2879	2019	96%	1936
Geiten **	42	42	81	100%	81
Biggen***	67574	83825	20416	81%	16458
Fokvarkens	20183	25037	61610	81%	49665
Vleesvarkens	94582	135020	193993	70%	135893
Ouderdieren van leghennen	45700	50000	1150	91%	1051
Leghennen	228964	205955	14557	111%	16183
Ouderdieren van leghennen	186229	266814	96242	70%	67174
Vleeskuikens	118600	414636	18158	29%	5194
Slachteenden	0	32	4	0%	0
Edelpelsdieren	4827	6027	2184	80%	1749
Konijnen	4289	41356	15137	10%	1570
Paarden en pony's	745	1895	7909	39%	3109
Totaal			652385		417820
Verschil tussen vergunningen en CBS					36%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)					30%

Tabel 9 Verschil werkelijk gebruik versus vergunde situatie ammoniak

* De CBS-gegevens voor 2012 laten een vooralsnog onverklaarbare en niet realistische stijging zien van 50% in aantallen varkens ten opzichte van 2011 (verboven de vergunde dieraantallen). De inschatting is dat de CBS-gegevens voor 2012 voor varkens zeker geen correct beeld geven, om onbekende redenen. De CBS-gegevens voor 2011 lijken een realistischer beeld te geven van de werkelijk varkens aantallen in Veghel. In overleg met de gemeente is daarom besloten voor varkens de CBS-gegevens van 2011 te hanteren bij de schatting van de bezetting.

** Geiten op 100% gezet.

*** Biggen op percentage fokvarkens gezet.

Diercategorie	CBS 2011*/2012 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund OU	Bezetting %	Indicatie CBS emissie OU bezetting x emissie
Melk- en kalkkoeien (>= 2 jaar)	6037	12151	n.v.t ⁴	50%	n.v.t
Zoogkoeien (>= 2 jaar)	160	546	n.v.t	29%	n.v.t
Jongvee voor de melkveehouderij	6282	10040	n.v.t	63%	n.v.t
Vleeskalveren	11134	17921	637990	62%	396372
Fokstieren, ov. Rundvee >= 2 jaar	106	675	n.v.t	16%	n.v.t
Schapen	2761	2879	22456	96%	21536
Geiten**	42	42	789	100%	789
Biggen***	67574	83825	447100	81%	360422
Fokvarkens	20183	25037	381062	81%	307184
Vleesvarkens	94582	135020	2218726	70%	1554226
Ouderdieren van legghennen	45700	50000	9000	91%	8226
Legghennen	228964	205955	71020	111%	78954
Ouderdieren van vleeskuikens	186229	266814	226080	70%	157798
Vleeskuikens	118600	414636	99513	29%	28464
Slachteenden	0	32	16	0%	0
Edelpelsdieren	4827	6027	n.v.t	80%	n.v.t
Konijnen	4289	41356	n.v.t	10%	n.v.t
Paarden en pony's	745	1895	n.v.t	39%	n.v.t
Totaal			4113752		2913970
Verschil tussen vergunningen en CBS					29%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)					20%

Tabel 10 Verschil werkelijk gebruik versus vergunde situatie geur

* De CBS-gegevens voor 2012 laten een vooralsnog onverklaarbare en niet realistische stijging zien van 50% in aantallen varkens ten opzichte van 2011 (verboven de vergunde dieraantallen). De inschatting is dat de CBS-gegevens voor 2012 voor varkens zeker geen correct beeld geven, om onbekende redenen. De CBS-gegevens voor 2011 lijken een realistischer beeld te geven van de werkelijk varkens aantallen in Veghel. In overleg met de gemeente is daarom besloten voor varkens de CBS-gegevens van 2011 te hanteren bij de schatting van de bezetting.

** Geiten op 100% gezet.

*** Biggen op percentage fokvarkens gezet.

⁴ Dit zijn de diercategorieën zonder geuremissie.

5.2 ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

Veehouderij

Voorkeursalternatief (worst-case invulling)

De 'worst-case variant op het voorkeursalternatief' (voorkeursalternatief (worst-case invulling) richt zich op de mogelijkheden zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan.

De locaties met een aanduiding IV in 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verweingsgebied 2' houden het huidige bouwvlak. De locaties met een aanduiding IV in 'reconstructiewetzone - verweingsgebied 1' en/of 'reconstructiewetzone - landbouwontwikkelings-gebied' groeien naar een bouwvlak van maximaal 1,5 hectare. Bedrijven deels gelegen in zowel verweingsgebied 1 als verweingsgebied 2 krijgen de mogelijkheden van verweingsgebied 1.

Alle grondgebonden veehouderijen en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven buiten de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' groeien naar een bouwvlak van maximaal 2,5 hectare. Als een bouwvlak voor een deel binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' valt dan geldt de regeling betreffende de ecologische hoofdstructuur (huidige omvang bouwvlak).

Bij agrarische bouwvlakken waarop nu geen vee aanwezig is wordt alle ruimte benut voor vee en opgevuld met melkrundvee volgens bovenstaande specificaties voor grondgebonden veehouderijen. Bedrijven met vee zonder agrarisch bouwvlak hebben geen groeimogelijkheden; zij houden wat ze hebben.

Vanwege de worst-case invulling worden de bouwboxen van intensieve veehouderijen aangevuld met leghennen (ongeveer 300 nge, 120.000 leghennen per 1,5 ha) voor zover de milieuruimte t.a.v. geurhinder dit toestaat. De bouwvlakken van de overige veehouderijen zijn aangevuld met melkvee (ongeveer 300 nge, 220 melk- en kalfkoeien en 40 vrouwelijk jongvee per 1,5 ha). Basis voor de aanvulling van bouwvlakken is de ongeveer 300 nge per 1,5 ha van de Commissie van Doorn. Voor de bestaande stallen wordt uitgegaan van AMvB-Huisvesting en voor de nieuwe stallen wordt uitgegaan van uit dat deze voldoen aan de maximale ammoniakemissie zoals opgenomen in de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.

Aangetekend moet worden dat de worst-case variant van het voorkeursalternatief een theoretische exercitie is. De kans dat dit daadwerkelijk plaatsvindt is vrijwel nihil. Echter, vanwege rechterlijke uitspraken moeten in het MER de effecten van de maximaal planologisch geboden ruimte beoordeeld worden. In de worst-case variant is geen rekening gehouden met de trend dat er bedrijven zullen stoppen en ook niet dat niet elk bedrijf leghennen zal gaan houden. De totale veestapel wordt bij de worst-case variant circa 4 keer zo groot als de huidige situatie en circa 5 keer zo groot als CBS-correctie toegepast wordt. Dit is geheel niet in lijn met de ontwikkelingen van de afgelopen 10 jaar. De effecten die met deze worst-case variant naar voren komen zijn dan ook een zware overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.

Voorkeursalternatief (best-case invulling)

In aanvulling op het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is er voor het aspect ammoniak een extra variant gedefinieerd en doorgerekend: het voorkeursalternatief (best-case invulling).

Hierbij is uitgegaan van aanpassingen van de bestaande stallen, verdergaand dan de eisen uit het Besluit Huisvesting. Per diersoort is de minimale ammoniakemissie bepaald die op dit moment vergunbaar is (Regeling ammoniak en veehouderij (2013)) en vervolgens zijn emissies van bestaande bedrijven bepaald, indien ze hun dieren zouden houden op de stalsystemen met deze minimale emissies. Deze variant is voor het aspect ammoniak (stikstofbelasting) extra onderzocht en beschreven, om aan te geven of en hoe via bronmaatregelen aan de stallen significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden voorkomen kunnen worden. Dit betreft een modelmatige benadering en is bedoeld om te onderzoeken en te onderbouwen dat het bestemmingsplan 'Buitengebied' uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998.

Het resultaat van het voorkeursalternatief (best-case invulling) staat beschreven in Paragraaf 6.6 en in de Passende Beoordeling in Bijlage 1.

Mestbe- en -verwerking

In Bijlage 6 van dit MER zijn de milieueffecten mestbe- en -verwerking in het algemeen beschreven. Daarin is geconcludeerd dat door het toepassen van mestbe- en -verwerking de stikstofemissie – en depositie per saldo niet zal toenemen in Veghel. Dit omdat mestbe- en -verwerking zal zorgen voor een kortere verblijftijd van de mest in de stal wat zal zorgen voor minder ammoniakemissie uit de stal. Dat compenseert eventuele emissie van ammoniak uit de mestbe- en -verwerkingsinstallaties. Mogelijk wordt mestbe- en -verwerking in de PAS aangemerkt als activiteit met “niet in betekende mate” effecten op milieu. Overigens wordt op het niveau van vergunningen luchtemissie-eisen gesteld aan de installaties, waaronder eisen voor maximale geuremissies.

Glastuinbouw, teeltondersteunende kassen & voorzieningen, recreatie en windturbines

Voor de volledigheid zijn naast de ontwikkelingen omtrent de veehouderij ook de mogelijkheden voor de glastuinbouw, teeltondersteunende kassen & voorzieningen, recreatie en windturbines beoordeeld in dit MER. De ontwikkelingen zijn globaal beschreven en zijn op basis van expert-judgement kwalitatief beoordeeld in paragraaf 6.14.

6

Milieubeoordeling

6.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de alternatieven en varianten op de verschillende milieuaspecten. De effecten zijn getoetst op basis van verschillende criteria. Onderstaande paragrafen beschrijven respectievelijk het studiegebied, de planhorizon, de beoordelingsschaal en de relevante aspecten. De daaropvolgende paragrafen geven per aspect de effectbeschrijving weer.

6.2 PLAN- EN STUDIEGEBIED

Bij de beschrijving van de mogelijke effecten voor een aantal thema's zal sprake zijn van een groter beïnvloedingsgebied dan het plangebied voor het bestemmingsplan, omdat er ook sprake kan zijn van mogelijke effecten buiten het plangebied.

Veelal zal de gehele gemeente Veghel het studiegebied voor de effectbeschrijving zijn. Echter, daar waar relevant (bijvoorbeeld voor het thema ammoniakdepositie op bos- en natuurgebieden) zal het studiegebied worden uitgebreid met gebieden buiten Veghel en bijvoorbeeld ook aanpalende gemeenten of verder weg gelegen natuurgebieden betreffen.

6.3 PLANHORIZON

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van minstens tien jaar zou moeten omvatten, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie anno 2023.

6.4 BEOORDELINGSSCHAAL

De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan leiden tot effecten voor het milieu. Dit zijn overigens niet altijd negatieve effecten, ook positieve effecten kunnen optreden.

In het MER zijn de effecten van de alternatieven en varianten op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per aspect worden één of meer criteria gebruikt voor de effectbeoordeling. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de zevenpunts-beoordelingsschaal zoals weergegeven in Tabel 11.

Score	Omschrijving
++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Tabel 11 Tabel effectscores.

6.5 RELEVANTE ASPECTEN

De ontwikkeling van de veehouderij kenmerkt zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het MER aan de orde zullen komen.

Het betreft:

- Natuur.
- Geur.
- Fijn stof.
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie.
- Geluid.
- Verkeer.
- Water en bodem.
- Gezondheid.

Deze aspecten worden in navolgende subparagrafen 6.6 t/m 6.13 nader uitgewerkt.

6.6 NATUUR

Methodiek

De volgende criteria worden gehanteerd:

- Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998;
- Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur;
- Soortbescherming Flora- en faunawet.

Voor wat betreft stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en overige natuur is de ontwikkeling van de veehouderij van belang. Aangezien op het niveau van dit MER de detailinformatie over soorten niet voorhanden is, is er op hoofdlijnen getoetst aan de effecten op soorten door invloed van de veehouderij.

Wettelijk kader: Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998 gekregen. Daarbij kunnen twee categorieën beschermingsgebieden worden onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden.
- Beschermde Natuurmonumenten.

Natura 2000-gebieden

Omdat het bestemmingsplan 'Buitengebied' een plan is met potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden, is volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19j) een Passende Beoordeling vereist als significante effecten niet zijn uit te sluiten met een Voortoets.

Passende Beoordeling Natura 2000

Bij de Passende Beoordeling wordt gedetailleerd in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen. Hierbij wordt rekening gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen. De significantie van de gevolgen moet met name worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Omkeerbare en tijdelijke effecten kunnen ook significant zijn.

De Passende Beoordeling die op plan-m.e.r.-niveau is uitgevoerd, richt zich op het niveau van het bestemmingsplan. Voor gedetailleerd locatieonderzoek is het plan te globaal. Locatie, omvang en type van de veehouderijbedrijven die worden doorgerekend, zijn immers grotendeels modelmatig. Het onderzoek relateert de depositieberekeningen voor de relevante gebieden aan de gevoeligheid voor stikstofdepositie van habitattypen en natuurdoelen binnen de beschermde gebieden. Het betreft een globale beoordeling op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt.

Bij de effectbeschrijving op de Natura 2000-gebieden zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de habitattypen gebruikt als norm. De KDW is gedefinieerd als de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast door de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie (Van Dobben & Van Hinsberg, 2009). In de huidige situatie is echter de achtergronddepositie, dat wil zeggen de depositie ten gevolge van de huidige luchtkwaliteit, ter plekke van alle Natura 2000-gebieden, al hoger dan de kritische depositiewaarde van deze gebieden. Er is dus al sprake van een overbelaste situatie ten aanzien van stikstof.

De effecten zijn beschreven in relatie tot de instandhoudingsdoelen voor habitattypen. Voor deze doelen is een duidelijke, kwantitatief te onderbouwen, relatie aanwezig met de hoeveelheid stikstofdepositie. De effecten van stikstofdepositie op habitaatsoorten en vogelrichtlijnsoorten is indirect. Deze effecten zijn daarom kwalitatief beschreven.

Beschermde Natuurmonumenten

Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermd en Staatsnatuurmonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermd Natuurmonumenten. Een deel van de Beschermd Natuurmonumenten vallen samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden dat de doelen voor het voormalig Beschermd Natuurmonument onderdeel worden van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied. Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermd Natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

BEOORDELINGSKADER VAN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

De status Beschermd Natuurmonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor dat natuurmonument. Het gaat om handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Tenzij er zwaarwegende openbare belangen zijn ('dwingende reden van openbaar belang') die het verlenen van een

vergunning 'noodzaken'. In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, hoeft hier geen alternatievenonderzoek plaats te vinden. Ook een Passende Beoordeling is niet verplicht.

Bij Beschermde Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermde natuurmonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden. Voor handelingen buiten het beschermde natuurmonument (voor zover aangewezen voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) die significante effecten kunnen hebben op het gebied is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Nbwt⁵). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten een Beschermde natuurmonument die negatieve gevolgen kunnen hebben.

Omdat artikel 19d en artikel 47b alleen ingaan op Gebieden ter uitvoering van Europeesrechtelijke verplichtingen (Natura 2000-gebieden), vallen de Beschermde Natuurmonumenten onder art. 16 en artikel 46 in de Natuurbeschermingswet.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

Om de natuur in Nederland tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, wordt de EHS begrensd en aangelegd als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het wettelijke kader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van de EHS is de Nota Ruimte. De EHS wordt op provinciaal niveau uitgewerkt in provinciale structuurvisies en verordening ruimte (wettelijk toetsingskader en ruimtelijke ordening) en natuurbeheerplannen (financieel kader en uitvoering). Op de EHS is ook de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) van toepassing. De Wav is het wettelijke kader dat van toepassing is bij de toetsing van ammoniakinvloeden op de EHS.

Op 1 mei 2007 is de gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is bedoeld ter bescherming van de zeer kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. Provinciale Staten wijzen deze zeer kwetsbare gebieden aan op basis van criteria die in de wet staan vermeld. De Wav bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierenverblijven. Het bevoegd gezag moet die regels toepassen bij beslissingen over de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen. De wet geeft regels voor veehouderijen die in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom zo'n kwetsbaar gebied liggen. Hoofddlijn hierbij is dat vestiging van intensieve veehouderij in deze zones niet mogelijk is en dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen een bedrijfsemissieplafond. Alleen voor verzuring gevoelige gebieden, of delen daarvan, die zijn gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) kunnen als zeer kwetsbaar gebied worden aangewezen (art. 2, lid 2 Wav). Alle voor verzuring gevoelige gebieden, die in Beschermde Natuurmonumenten of Natura 2000-gebieden liggen, moeten worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied, op voorwaarde dat ze binnen de EHS liggen. Provinciale Staten zijn hiertoe verplicht (art. 2, lid 3 Wav).

Voor de effecten op EHS-gebieden wordt gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten in de voor stikstof gevoelige delen van de EHS die begrensd zijn als voor zeer gevoelig in het kader van de Wav. Daarnaast wordt gekeken of er toe- of afnames van stikstofdepositie zijn te verwachten in overige delen van de EHS, die niet zijn aangewezen als Wav-gebied of Natura 2000-gebied. De effectbeoordeling van EHS-gebieden wordt vooral bepaald door de effecten op Wav-gebieden. De effecten op overige EHS-gebieden worden wel meegenomen maar tellen minder zwaar mee in de totale effectbeoordeling van EHS-gebieden.

⁵ In artikel 16 staat dat externe werking alleen geldt voor in het aanwijzingsbesluit beschreven activiteiten. Uit art. 65 blijkt echter dat dit alleen geldt voor beschermde natuurmonumenten die na 1 oktober 2005 zijn aangewezen en die zijn er (nog) niet.

Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in Nederland te worden getoetst aan de Flora- en faunawet. Deze wet regelt de bescherming van inheemse dier- en plantensoorten. Voor de algemene soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Voor soorten die voorkomen in Tabel 2 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, mits er een goedgekeurde gedragscode wordt gevolgd. In dat geval hoeft er voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.

Voor strikt beschermde soorten van Tabel 3 (Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB art. 75 Flora- en faunawet) geldt geen vrijstelling, ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing alleen mogelijk indien er een belang is op grond van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten⁶ (bijlage 1 soorten) of een belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage 4 soorten)⁷.

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet: alle vogels zijn in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Sommige soorten hebben jaarrond beschermde nesten.

Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij broedvogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden. Voor vogels kan alleen een ontheffing aangevraagd worden volgens een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn⁸. Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Er is in dit MER een overzicht gegeven van het voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied. De effecten op beschermde soorten door invloed van de (uitbreiding van de) veehouderij zijn vervolgens op hoofdlijnen getoetst. Bij concrete initiatieven dienen de aanwezige soorten van de betreffende planlocatie te worden geïnventariseerd en effecten van de ingreep te worden getoetst aan de Flora- en faunawet.

Referentiesituatie

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998

Binnen het plangebied voor het bestemmingsplan 'Buitengebied' liggen geen natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Er zijn wel een aantal Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in de omgeving van het plangebied voor het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Hieronder een overzicht van de meest nabijgelegen beschermingsgebieden:

⁶ Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 kan een ontheffing aanvragen worden op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

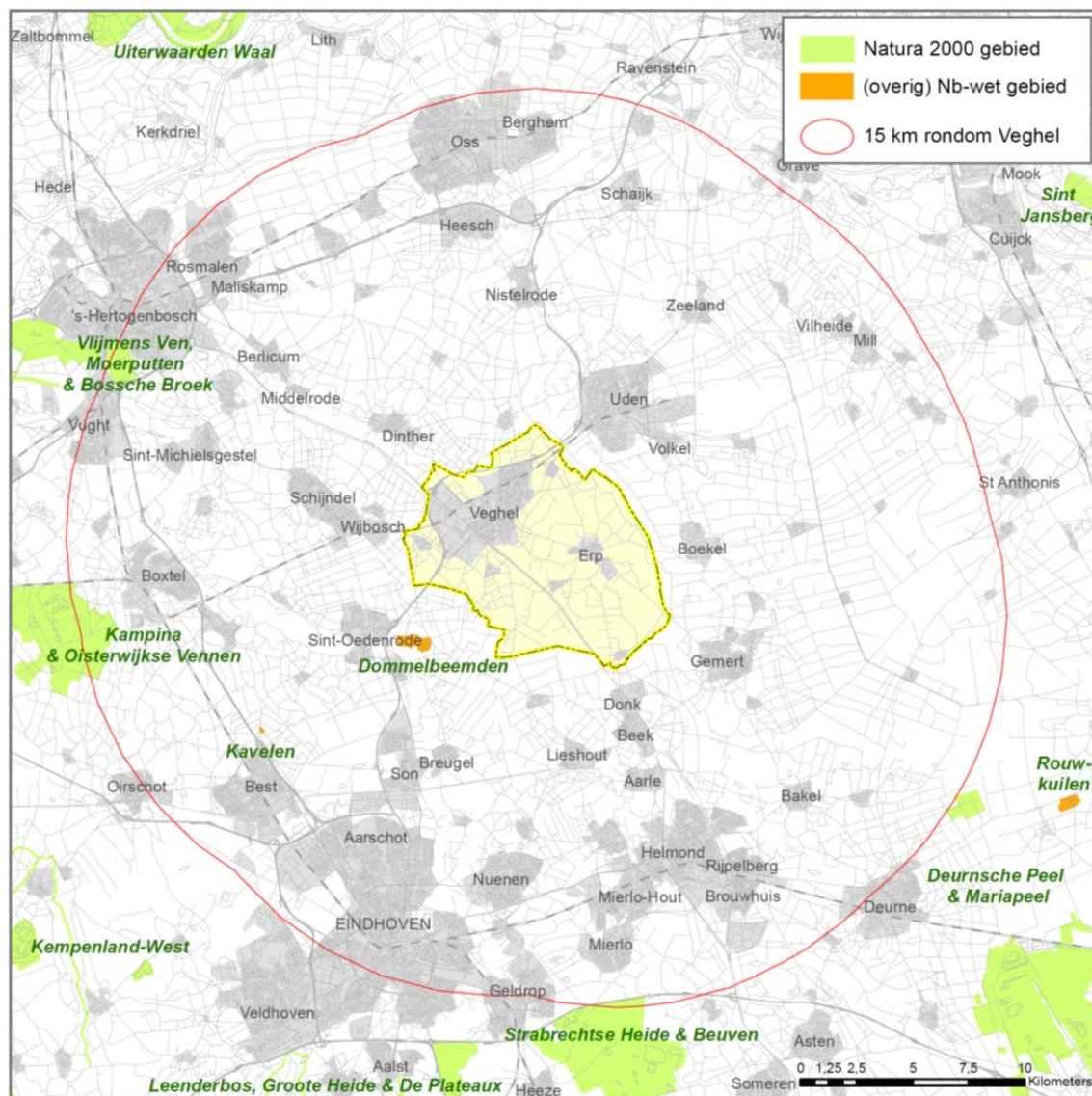
- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

⁷ Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen een ontheffing verkregen kan worden op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

⁸ Een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn kan zijn: Bescherming van flora en fauna (b), Veiligheid van het luchtverkeer (c) en Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)).

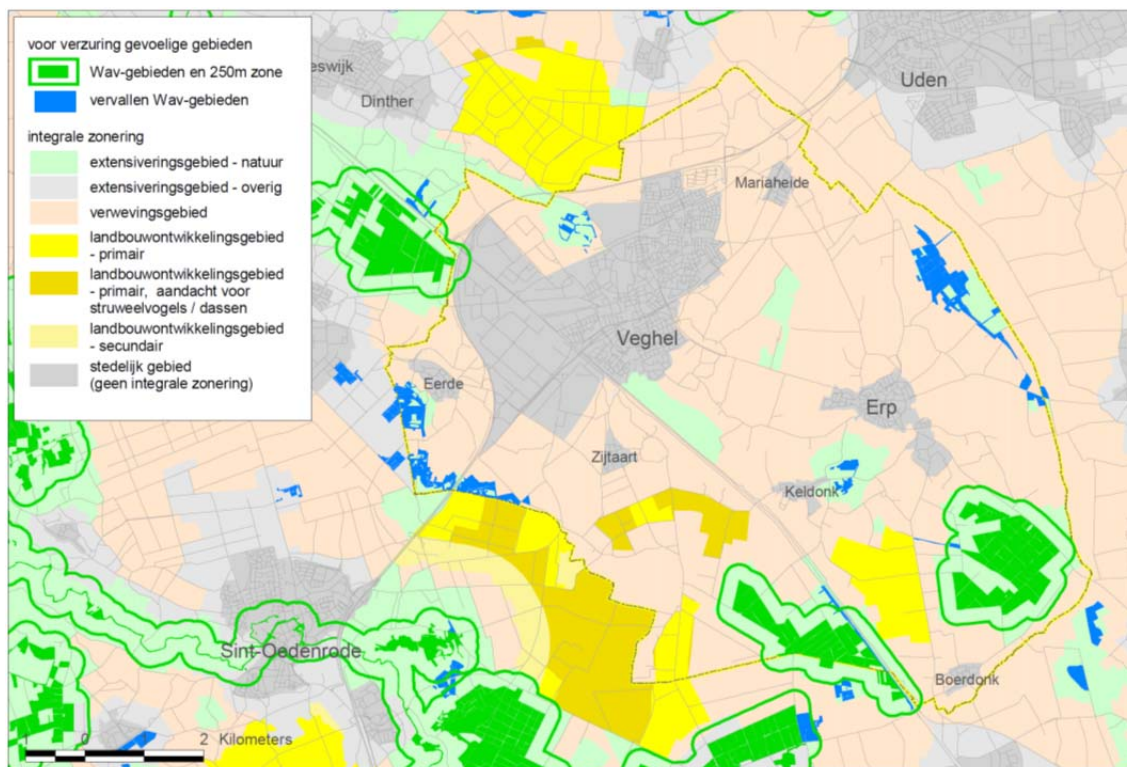
- Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen;
- Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven;
- Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek;
- Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel;
- Beschermde Natuurmonument Dommelbeemden;
- Beschermde Natuurmonument Kavelen.

Afbeelding 15 Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in de omgeving van de gemeente Veghel.

Wav-gebieden

In Afbeelding 16 zijn de Wav-gebieden weergegeven die gelegen zijn in en rondom het plangebied. Alleen 'voor verzuring gevoelige' gebieden die liggen in de Ecologische hoofdstructuur (EHS) kunnen als zeer kwetsbaar worden aangewezen.

Afbeelding 16 Wav-gebieden in en in de omgeving van de gemeente Veghel.

Overige natuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. In de gemeente Veghel zijn een aantal EHS-gebieden gelegen. Ook zijn er een aantal Ecologische Verbindingszones gelegen binnen de gemeente Veghel.

In het Natuurbeheerplan heeft de provincie Noord-Brabant de natuurdoelen voor de EHS-gebieden vastgesteld. De basis van dit plan bestaat uit een tweetal kaarten:

- Beheertypenkaart (huidige natuurbeheertypen).
- Ambitiekaart (gewenste natuurbeheertypen).

Op de natuurambitiekaart staan de natuurbeheertypen weergegeven voor de gemeente Veghel zoals gesteld in het Natuurbeheerplan. De natuurbeheertypen liggen verspreid in het 'Buitengebied' van Veghel. Hier bevinden zich met name de natuurdoeltypen: Vochtig bos met productie, Moeras, Haagbeuken- en essenbos, vochtig hooiland, beek en bron, droog schraalgrasland en rivier- en beekbegeleidend bos.

Het kader van nieuwe wetgeving op het gebied van bescherming van planten en dieren is voor de gemeente Veghel de aanleiding geweest om de flora en fauna binnen de gemeente in kaart te brengen door middel van een Natuurbeleidsplan. Op basis van omvang en belang voor flora en fauna kan binnen de gemeente Veghel een aantal natuurkerngebieden worden onderscheiden. Deze gebieden vormen de basis voor de huidige biodiversiteit in de gemeente.

- Het Hurkske;
- De Aa-broeken;
- De Roost;
- Eerdsche Bergen;

- 't Lijnt;
- Goorsche Bossen;
- Blankens Kerkhof.

Afbeelding 17 Natuurkerngebieden in de gemeente Veghel (bron: Natuurbeleidsplan gemeente Veghel).

Op regionaal niveau zijn de beken de belangrijke dragers voor de ecologische structuur in de gemeente Veghel. Een probleem is de versnippering van natuurwaarden. Momenteel wordt er gewerkt aan de versterking van natuurwaarden in algemene zin en realisatie van specifieke ecologische verbindingen, zoals langs de Aa, Leijgraaf en de Zuid-Willemsvaart en enkele droge verbindingen door het agrarisch gebied. De voorkomende natuurwaarden zijn daarnaast gekoppeld aan het agrarisch gebied, zoals struweelvogels, weidevogels, dassen en amfibieën. Deze diersoorten zijn afhankelijk van een gecultiveerd landschap met natuurwaarden.

Soorten in de gemeente Veghel

Beschermde planten- en diersoorten (tabel 2 en 3-soorten in het kader van de Flora- en faunawet) in Veghel komen zowel in natuurgebieden voor (planten, vogels, insecten) als in het agrarisch gebied (vleermuizen, vogels, amfibieën). In het MER is voor het criterium “soortbescherming Flora- en faunawet” onder andere gebruik gemaakt van de zogenaamde prioritaire soorten voor de gemeente Veghel (wat geen relatie heeft met de Habitatrichtlijn). Dit zijn 94 planten en dieren waarvoor de Provincie Noord-Brabant belangrijk is en die ernstig in hun voortbestaan worden bedreigd. Uit de *Handleiding biodiversiteit Maatregelen voor prioritaire soorten en hun leefgebieden* (provincie Noord-Brabant, april 2011) blijkt dat er in het buitengebied van de gemeente Veghel verschillende prioritaire soorten voorkomen. In Tabel 12 zijn deze prioritaire soorten weergegeven voor die gevallen waar uit de actuele leefgebieden kaarten blijkt dat een concentratie aanwezig is in de gemeente Veghel. Uit de “Handleiding biodiversiteit” is bovendien te

herleiden dat onderstaande prioritaire soorten zich veelal bevinden binnen de begrenzing van de huidige natuurgebieden.

Onderverdeling	Prioritaire soort
Planten	Beenbreek, Drijvende waterweegbree, Kleine veenbes, Knikkend nagelkruid, Knolsteenbreek, Kruipend moerasscherm, Teer guichelheil, Zwartblauwe rapunzel
Insecten	Beekoeverlibel, Bont dikkpje, Bruine eikenpage, Gevlekte witsnuitlibel, Kleine ijsvogelvlinder, Speerwaterjuffer, Venwitsnuitlibel, Vroege glazenmaker
Reptielen en amfibieën	Alpenwatersalamander, Heikikker, Kamsalamander, Knoflookpad, Levendbarende hagedis, Poelkikker, Rugstreeppad,
Vogels	Geoorde fuut, Huiszwaluw, Kerkuil, Oeverzwaluw, Steenuil,
Zoogdieren	-

Tabel 12 Prioritaire soorten in het Buitengebied van de gemeente Veghel.

Naast deze prioritaire soorten zijn ook de aanwezige en beschermde soorten uit de Flora- en faunawet van belang. Prioritaire soorten kunnen overigens ook beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. Met behulp van verspreidingsgegevens uit verspreidingsatlassen en openbare websites (www.waarneming.nl, www.telmee.nl) is bepaald dat onderstaande beschermde soorten van de Flora- en faunawet in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen⁹. De nadruk is hierbij gelegd op de zwaarder beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Zoogdieren	
Das	Tabel 3, bijlage 1 AMvB
Eekhoorn	Tabel 2
Steenmarter	Tabel 2
Diverse vleermuizen: Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Watervleermuis	Tabel 3, bijlage IV EU-Habitatrichtlijn
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	
Boomvalk	Vogels, categorie 4
Buizerd	Vogels, categorie 4
Gierzwaluw	Vogels, categorie 2
Grote gele kwikstaart	Vogels, categorie 3
Havik	Vogels, categorie 4
Huismus	Vogels, categorie 2
Kerkuil	Vogels, categorie 3
Ooievaar	Vogels, categorie 3
Ransuil	Vogels, categorie 4
Roek	Vogels, categorie 2
Slechtvalk	Vogels, categorie 3
Sperwer	Vogels, categorie 4
Steenuil	Vogels, categorie 1
Wespendief	Vogels, categorie 4
Reptielen	
Levendbarende hagedis	Tabel 2

⁹ Deze tabel betreft geen uitputtende lijst. Bij concrete initiatieven dienen de aanwezige soorten van de betreffende planlocatie te worden geïnventariseerd en effecten van de ingreep te worden getoetst aan de Flora- en faunawet.

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	Tabel 2
Heikikker	Tabel 3, bijlage IV EU-Habitatrichtlijn
Kamsalamander	Tabel 3, bijlage IV EU-Habitatrichtlijn
Knoflookpad	Tabel 3, bijlage IV EU-Habitatrichtlijn
Poelkikker	Tabel 3, bijlage IV EU-Habitatrichtlijn
Vissen	
Kleine modderkruiper	Tabel 2
Vaatplanten	
Brede zonnedauw	Tabel 2
Kleine zonnedauw	Tabel 2
Kruipend moerasscherm	Tabel 3, bijlage IV EU-Habitatrichtlijn
Steenbreekvaren	Tabel 2

Tabel 13 Relatie tussen soorten aanwezig in of in de nabijheid van het plangebied en de bescherming hiervan op grond van de Flora- en faunawet (tabel 2 en 3).

Effecten en effectbeoordeling

Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998

In de Passende Beoordeling (zie Bijlage 1 in dit MER) is informatie opgenomen over de stikstofdepositie op de verschillende Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen, Strabrechtse Heide & Beuven, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Deurnsche Peel & Mariapeel. Ook is er in de Passende Beoordeling ingegaan op de Beschermde Natuurmonumenten Dommelbeemden en Kavelen.

In Tabel 14 is de ontwikkeling weergegeven van de gemiddelde stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS- correctie veestapel (referentie Nb-wet)	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS- correctie veestapel (referentiesituatie)	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Voorkeursalternatief (best-case invulling)
Kampina & Oisterwijkse Vennen	7,5	5,2	6,1	4,3	16,4	8,6
Strabrechtse Heide & Beuven	4,9	3,4	4,0	2,8	10,5	5,4
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	3,9	2,7	3,1	2,2	8,5	4,4
Deurnsche Peel & Mariapeel	5,3	3,7	4,4	3,1	11,2	5,8
Dommelbeemden	41,5	29,1	34,3	24,0	94,5	49,6
Kavelen	8,7	6,1	7,1	5,0	19,2	10,1

Tabel 14 De gemiddelde stikstofdepositiewaarden voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en de voorkeursalternatief (best-case invulling) op de verschillende Natura 2000-gebieden en het Beschermde Natuurmonument.

Voor een toetsing aan de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet is de vergelijking met de waarden voor Huidige Situatie – CBS het belangrijkste.

Uit Tabel 14 blijkt dat een worst-case ontwikkeling van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie + CBS correctie gepaard gaat met een toename van de ammoniakbelasting op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Ook een best-case ontwikkeling van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie + CBS zorgt voor een toename van de ammoniakbelasting op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Gelet op het feit dat de habitats in de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten gevoelig zijn voor en te hoge stikstofbelasting en nu al overbelast zijn, is niet op voorhand uit te sluiten dat een toename van de ammoniakbelasting niet kan leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van die gebieden. Hierdoor is het bestemmingsplan 'Buitengebied' in principe niet uitvoerbaar binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. In de Passende Beoordeling is daar verder op ingegaan.

Uit Tabel 14 blijkt ook dat een worst-case ontwikkeling en best-case ontwikkeling van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie + AMvB-Huisvesting + CBS correctie zorgen voor een toename van de ammoniakbelasting op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 beoordeeld als zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (best-case invulling) scoort negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur

Uit Tabel 15 blijkt dat in de Wav-gebieden het voorkeursalternatief (worst-case invulling) leidt tot een hogere depositie van stikstof ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel). De gemiddelde depositietoename door het voorkeursalternatief (worst-case invulling) bedraagt 420 mol/ha/jaar. De Wav-gebieden zijn aangewezen vanwege de aanwezigheid van voor stikstof zeer gevoelige verzuringsgevoelige natuurdoeltypen. In deze gebieden leidt de achtergronddepositiewaarde in de huidige situatie al tot een overschrijding van de kritische depositiewaarde van de voor stikstof zeer gevoelige verzuringsgevoelig natuurdoeltypen. De stikstofdepositietoename als gevolg van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) leidt daardoor tot een zeer negatief (- -) effect op de gebieden die zijn aangewezen onder de WAV. Uit Tabel 15 blijkt dat ook een best-case ontwikkeling van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie + AMvB-Huisvesting + CBS correctie zorgt voor een toename van de stikstofdepositie op de Wav-gebieden.

	Minimaal	Maximaal	Gemiddeld
Huidige situatie vergund	33	1102	331
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	23	771	231
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	26	958	282
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	19	671	197
Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	76	1682	617
Voorkeursalternatief (best-case invulling)	41	1274	318

Tabel 15 Stikstofdepositie op Wav-gebieden binnen 1 kilometer van de gemeente Veghel (mol/ha/jr).

In de overige EHS-gebieden (buiten de Wav-gebieden en buiten Natura 2000-gebied) leidt het voorkeursalternatief (worst-case invulling) eveneens tot een hogere depositie van stikstof ten opzichte van de referentiesituatie, zie Tabel 16. De gemiddelde depositietoename door het voorkeursalternatief (worst-case invulling) bedraagt hier 470 mol/ha/jaar. In deze overige EHS-gebieden zijn echter natuurbeheertypen aanwezig die niet of weinig gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De toename aan stikstofdepositie als gevolg van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) heeft daarom naar verwachting geen of slechts een beperkt effect op deze overige EHS-gebieden. Uit Tabel 16 blijkt dat ook een best-case ontwikkeling van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie + AMvB-Huisvesting + CBS correctie zorgt voor een toename van de stikstofdepositie op de overige EHS-gebieden.

	Minimaal	Maximaal	Gemiddeld
Huidige situatie vergund	26	3808	305
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	18	2666	214
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	21	3374	246
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	15	2362	172
Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	61	4781	642
Voorkeursalternatief (best-case invulling)	33	1867	333

Tabel 16 Stikstofdepositie op overige EHS-gebieden binnen 1 kilometer van de gemeente Veghel (mol/ha/jr).

Effecten op soorten

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen mogelijk.

Van de vermelde soorten in de gemeente Veghel ondervindt voornamelijk de Steenuil invloed door uitbreiding binnen het bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen. Dit vanwege het verlies van habitat. Wanneer bebouwing gesloopt wordt dan is er mogelijk ook sprake van invloed op de Huiszwaluw, Huismus, Kerkuil en diverse soorten vleermuizen. Dit omdat er dan jaarrond beschermde nestplaatsen kunnen verdwijnen. Echter in dit MER is het uitgangspunt gehanteerd dat sloopwerkzaamheden geen onderdeel zijn van het voornemen. Een aandachtspunt is de eventuele aanwezigheid van de Heikikker en Poelkikker. Mogelijk zijn beide soorten aanwezig binnen de bestaande en toekomstige bouwvlakken.

Geconcludeerd kan worden dat bij maximale invulling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' de kans op verlies aan habitat voor de Steenuil groot is door uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium effecten op soorten beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Voorkeursalternatief (best-case invulling)
Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	- -	-
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	- -	n.v.t.
Soortenbescherming Flora- en faunawet	-	n.v.t.

Tabel 17 Totale effectscores natuur.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Toepassing van emissiearme staltechnieken kan de emissie van ammoniak uit stallen beperken. Dit is ook opgenomen in de worst-case invulling van het voorkeursalternatief (voor nieuwe stallen) en de best-case invulling van het voorkeursalternatief (voor alle stallen). Een belangrijk deel van de ammoniakemissie is afkomstig van melkveebedrijven. De planologische ontwikkelingsmogelijkheden voor deze bedrijven zijn ruimer dan die voor intensieve veehouderijen. De technieken die beschikbaar zijn om emissies te reduceren zijn voor de melkveebedrijven in mindere mate beschikbaar. Economisch zijn de vooruitzichten voor de melkveebedrijven beter dan die voor de intensieve veehouderij. Waarschijnlijk zal het aandeel van de melkveebedrijven in de totale emissie- en depositie van stikstof toenemen. De grondgebondenheid van deze sector is het belangrijkste argument om deze bedrijven extra planologische ruimte te geven. Tegelijkertijd vindt bij een deel van de melkveebedrijven een ontwikkeling plaats dat activiteiten meer gebouwd gebonden worden. De gemeente kan extra toetsen aan de grondgebondenheid, bijvoorbeeld door een certificaat te eisen bij ontwikkeling van een bouwvlak boven 1,5 hectare (vergelijkbaar met eisen voor de intensieve veehouderij). Bij een toetsing op grondgebondenheid stelt de beschikbare grond een limiet aan het aantal dieren en wordt op deze manier een ongewenste toename van de ammoniakemissie in deze sector beperkt.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis die de oordeel- en besluitvorming beïnvloeden.

6.7 GEUR

Methodiek

Op basis van het gemeentelijke vergunningenbestand is voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling) met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie (gecombineerd met het programma V-stacks-gebied) berekend en in kaart gebracht welke achtergrondbelasting aan geur optreedt ten gevolge van de stalemissies in gemeente Veghel. Deze achtergrondbelasting geeft samen met onderstaande milieukwaliteitscriteria (Tabel 18) een beeld van het leefklimaat in het buitengebied van de gemeente.

De volgende criteria zijn gehanteerd:

- Ontwikkeling woon- en leefklimaat aan de hand van de geurbelasting binnen de bebouwde kom (achtergrondbelasting).
- Ontwikkeling woon- en leefklimaat aan de hand van de geurbelasting in het buitengebied (achtergrondbelasting).

Achtergrondbelasting (OU/m ³)	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0 – 3	<5%	Zeer goed
3.1 – 7.4	5-10%	Goed
7.5 – 13.1	10-15%	Redelijk goed
13.2 – 20.0	15-20%	Matig
20.1 – 28.3	20-25%	Tamelijk slecht
28.4 – 38.5	25-30%	Slecht
38.6 – 50.7	30-35%	Zeer slecht
>50.7	>35%	Extreem slecht

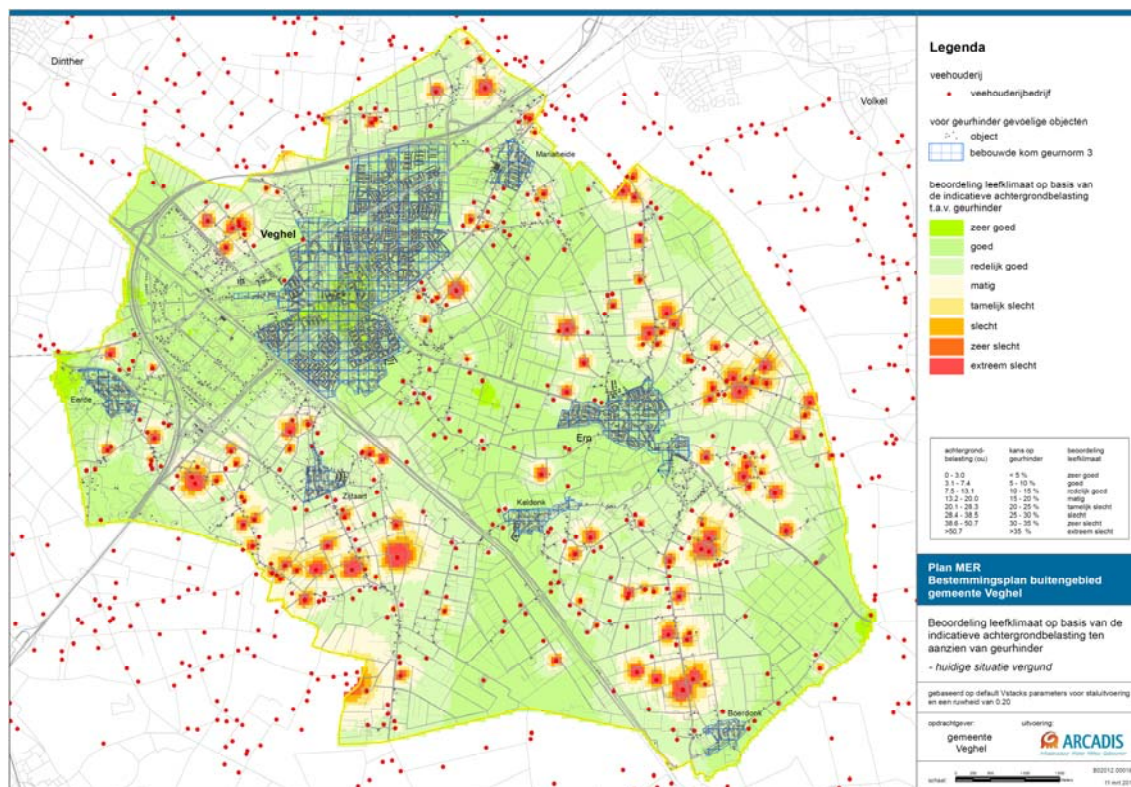
Tabel 18 Milieukwaliteit criteria voor geurhinder.

Voor het aspect geur wordt er gekeken naar de ontwikkelingen van de intensieve veehouderij. Deze levert namelijk een bijdrage aan geurhinder door middel van stalemissies. Voor melkveehouderijen is geen geuremissiefactor vastgesteld, hiervoor geldt een minimum afstand tussen het dichtstbij gelegen emissiepunt van de melkveehouderij en een geurgevoelig object. De melkveehouderij is daarom niet meegenomen in de berekening van de achtergrondbelasting.

Ontwikkeling achtergrondbelasting

De afbeeldingen in de bijlagen van het MER geven de achtergrondbelasting weer voor de huidige situaties en het voorkeursalternatief (worst-case invulling) op basis van de modelmatige uitgangspunten. Een beschrijving van de modelmatige uitgangspunten is opgenomen in hoofdstuk 4.

In Afbeelding 18 is de achtergrondbelasting van geur uit stallen van veehouderijen in en rondom Veghel weergegeven. Het betreft de cumulatieve geurbelasting op basis van de vergunningen. In de tabel die later in deze paragraaf is opgenomen, is ook de geurbelasting op basis van de referentiesituatie (vergund en rekening houdend met het Besluit Huisvesting en het verschil tussen opgave CBS en de vergunde dierplaatsen) opgenomen.

Afbeelding 18 Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder in de huidige situatie. Deze kaart is op groter formaat (A3) opgenomen in de bijlage van dit MER.

Afbeelding 18 en de andere geurbelastingskaarten geven een beeld van een mogelijke ontwikkeling van de achtergrondbelasting. Daarbij is het nodig om de achtergrondbelasting te relateren aan milieukwaliteitscriteria (zie hierboven) en het aantal geurgehinderden (de blootstelling aan de geurbelasting). In onderstaande tabellen (Tabel 19 en Tabel 20) zijn de resultaten weergegeven ten opzichte van de geurgevoelige objecten (zoals woningen in het buitengebied).

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Classificatie*					
Zeer goed	1315	3076	1673	3436	817
Goed	9934	8527	9729	8178	9793
Redelijk goed	581	227	428	216	1130
Matig	0	0	0	0	90
Totaal	11830	11830	11830	11830	11830
Hinder-percentage**	7,0	6,2	6,8	6,0	7,5

Tabel 19 Achtergrondbelasting geur binnen de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling)(in absolute aantallen geurgehinderden).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Hieruit blijkt dat bij een worst-case ontwikkeling van de veehouderij er ten opzichte van de huidige vergunde situatie een toename van de geurbelasting in de bebouwde kom wordt verwacht. Ook is er sprake van een toename van de geurbelasting in de bebouwde kom ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel). Deze toename aan geurbelasting wordt veroorzaakt door de groei aan intensieve veehouderij (bouwbokken van intensieve veehouderijen aanvullen met leghennen) en door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Classificatie*					
Zeer goed	4	128	45	197	2
Goed	893	993	910	976	762
Redelijk goed	594	481	578	450	616
Matig	190	135	166	122	261
Tamelijk slecht	74	37	66	30	104
Slecht	24	10	15	9	33
Zeer slecht	6	1	5	1	7
Totaal	1785	1785	1785	1785	1785
Hinder-percentage**	11,0	9,7	10,6	9,3	12,2

Tabel 20 Achtergrondbelasting geur buiten de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling)(in absolute aantallen geurgehinderden).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Hieruit blijkt dat bij een worst-case ontwikkeling van de veehouderij er ten opzichte van de huidige vergunde situatie een toename van de geurbelasting buiten de bebouwde kom wordt verwacht. Ook is er sprake van een toename van de geurbelasting in de bebouwde kom ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel). Deze toename aan geurbelasting wordt veroorzaakt door de groei aan intensieve veehouderij (bouwboxen van intensieve veehouderijen aanvullen met leghennen) en door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

In de effectbepaling is geen rekening gehouden met de toets op de achtergrondbelasting en het voldoen aan de voorgrondwaarden bij ruimtelijke procedures, zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan. De feitelijke ontwikkeling van de geurhinder zal dus positiever zijn dan in voorgaande effectberekeningen zijn weergegeven.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Leefklimaat binnen de bebouwde kom	-
Leefklimaat buiten de bebouwde kom	-

Tabel 21 Totale effectscores geur.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De gemeente heeft al gebruik gemaakt van haar bevoegdheid om eigen normen te stellen in het kader van de Wgv. De gemeentelijke normstelling (2008) is gericht op het bieden van extra bescherming (ten opzichte van de vaste wettelijke waarden) tegen een toename van geurhinder.

De extra geurhinder t.o.v. de referentiesituatie wordt voor een deel veroorzaakt door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het actief intrekken van niet-benutte vergunningsruimte kan het risico op ongewenste opvulling van die vergunningen beperken.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis die de oordeel- en besluitvorming beïnvloeden.

6.8 FIJN STOF

Methodiek

Voor emissies van fijn stof zijn onderscheidend het type bedrijf en de verkeersbewegingen die daarbij een rol spelen. Daarom is luchtkwaliteit beoordeeld op de volgende criteria:

- Bedrijfsvoering: fijn stof (PM₁₀).
- Verkeer: fijn stof (PM₁₀).

Voor wat betreft fijn stof is zowel de veehouderij als de daarmee gepaard gaande verkeersbeweging relevant. Bij groei van de veehouderij kunnen stalemissies toenemen, maar ook het aantal

verkeersbewegingen (aan- en afvoer van voer/dieren) kan voor een stijging in emissies zorgen. Daarnaast kan een concentratie aan veehouderijen de lokale concentratie aan fijn stof verhogen (cumulatie). In de achtergrondconcentraties (zie Afbeelding 11) zijn de bijdrages van de bestaande veehouderijen al inbegrepen. Nieuwe overschrijdingen van de wettelijke normen in de toekomst kunnen bij een adequate vergunningverlening in principe niet plaatsvinden, tenzij de normen worden bijgesteld op basis van nieuwe inzichten bijvoorbeeld de dosis-effectrelatie.

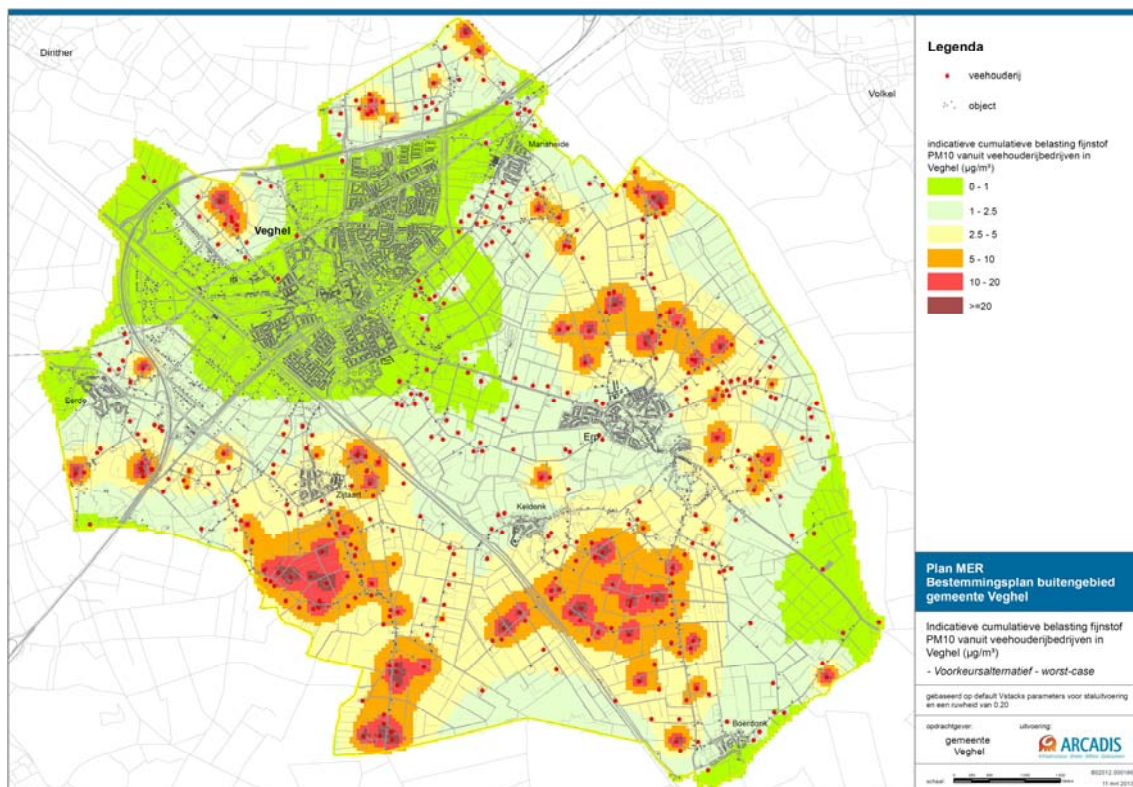
Referentiesituatie

In paragraaf 4.1.3 is ingegaan op de fijn stof situatie in de gemeente Veghel. Er kan gesteld worden dat in de gemeente de normen voor fijn stof niet worden overschreden, althans op globaal niveau. Fijn stof is voor veehouderijen in de gemeente Veghel geen bepalend of beperkend criterium voor wat betreft de milieuruimte voor alle veehouderijen, maar lokaal kunnen er wel knelpunten zijn of ontstaan door een relatief hoge concentratie. Vooral pluimveebedrijven stoten fijn stof uit. Het invloedsgebied van dergelijke lokale bronnen is relatief beperkt.

Effecten en effectbeoordeling

Bedrijfsvoering

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is uitbreiding van veehouderijen voorzien. Een uitbreiding van veehouderijen zorgt ook voor een uitbreiding van fijn stof emissies. Intensieve veehouderijen, in het bijzonder pluimveebedrijven, hebben in vergelijking met een melkrundveebedrijf grote fijn stof emissies (de fijn stof emissie van één kip is van dezelfde orde van grootte als die van een melkkoe, maar kippen worden in veel grotere aantallen gehouden). Daarom is voor het in beeld brengen van een worst-case ontwikkeling van de veehouderij er voor gekozen om bouwboxen van intensieve veehouderijen aan te vullen met leghennen. De toename aan fijn stof emissies door het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is weergegeven in Afbeelding 19. Naast de uitbreiding van veehouderijen (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderij) verslechtert het leefklimaat t.a.v. fijn stof ten opzichte van de referentiesituatie ook door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Abbeelding 19 Indicatieve cumulatieve milieubelasting fijn stof vanuit veehouderijen in het voorkeursalternatief (worst-case invulling).

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeer

Het bestemmingsplan 'Buitengebied' zorgt vanwege de uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen voor een toename aan transportbewegingen in het buitengebied. Een toename aan transportbewegingen veroorzaakt ook een toename aan fijn stof emissies.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium verkeer (fijn stof) beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Bij bovenstaande effectbeoordeling dient de kanttekening geplaatst te worden dat de toename aan verkeersbewegingen en fijn stof emissies slechts een zeer beperkt aandeel vormen in de reeds aanwezige verkeersbewegingen en fijn stof emissies. Eventuele hoge concentraties zijn dan ook alleen merkbaar op lokaal niveau.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Bedrijfsvoering: fijn stof (PM_{10})	-
Verkeer: fijn stof (PM_{10})	-

Tabel 22 Totale effectscores fijn stof.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor beperking van fijn stof emissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (gebruik coating tegen stofverspreiding) & huisvesting (strooisel, mest afdekken).
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter.
Aanpak luchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi-)wasser, watergordijn, filters, groensingels. Bij toepassing van een chemische of biologische luchtwasser kan de emissie van fijn stof met circa 60% worden gereduceerd. Bij toepassing van de gecombineerde luchtwasser bedraagt de reductie circa 80%.

Leemten in kennis en informatie

De effectscores zijn bepaald op basis van expertbeoordeling. De modelberekeningen (cumulatieve concentratie fijn stof door veehouderijen (zie Afbeelding 12)) zijn uitgevoerd op basis van standaard stalparameters. De uitvoering van stallen zoals de exacte ligging van emissiepunten en de wijze van de uitstroom van lucht uit de stallen, bepalen in sterke mate lokale concentraties. Net als de aanwezigheid van andere lokale bronnen, die onvoldoende zichtbaar zijn in de landelijke gegevens met betrekking tot de achtergrondbelasting. In het kader van dit onderzoek zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een betere prognose te maken.

Het voldoen aan de grenswaarde van een uitbreiding wordt nader getoetst in het kader van de daarvoor benodigde vergunningaanvraag. Er zijn geen leemten die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.9 LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

In de volgende drie subparagrafen worden het landschap, de cultuurhistorie en de archeologie beoordeeld. Gezien het hoge abstractieniveau van dit MER wordt ook de referentiesituatie in hoofdlijnen beschreven.

De veehouderij kan invloed hebben op de landschappelijke en cultuurhistorische patronen, objecten en elementen. De invloed van de veehouderij ontstaat met name door verstenening/bouwmassa. Daarnaast worden de archeologische waarden door de veehouderij beïnvloed door het aanleggen van onder andere funderingen, mestkelders en verhardingen.

6.9.1 LANDSCHAP

Methodiek

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.

Referentiesituatie

Landschap is de benaming van het visuele beeld van het landelijk gebied, bepaald door geomorfologie, bodem, (oppervlakte)water, vegetatie, bebouwing en infrastructuur. Het landschap is dus op te vatten als het zichtbare resultaat van de onderlinge samenhang en wisselwerking tussen de landschapsvormende elementen. Deze elementen worden vaak opgesplitst in abiotische (klimaat, geologie, bodem), biotische (flora en fauna) en antropogene (menselijk handelen) componenten. De combinatie van deze elementen, de verscheidenheid en de schaal van de ruimte in het landschap bepalen de aantrekkelijkheid.

In het Landschapsbeleidsplan van de gemeente Veghel zijn de diverse elementen welke bepalend zijn voor de opbouw en samenhang in het landschap beschreven. Op het hoogste schaalniveau valt het 'Landelijk Gebied' van Veghel uiteen in twee delen, de Centrale Slenk en de Peelhorst. Deze twee delen worden

gescheiden door de Peelrandbreuk, die van noordwest naar zuidoost door het gebied loopt. Een verdere verfijning in onder andere landschappelijk kenmerken resulteert in de volgende deelgebieden:

- Beekdal van de Leijgraaf.
- Beekdal van de Aa en de aangrenzende hoge gronden.
- Broekbossen en naaldbossen op de stuifgronden nabij de zuidelijke en westelijke gemeentegrens.
- Oude ontginningen (essen en eenmanshoeven) rond Veghel, Eerde en Erp.
- Jonge open ontginningen tussen Mariaheide en Erp en in zuidelijke deel van de gemeente.

Deelgebied	Landschappelijk kenmerk
Dal van de Leijgraaf	Schaarse beplanting (enkel houtsingels), open tot halfopen karakter. Deels begrensd door boscomplexen en bebouwingslinten.
Dal van de Aa en de aangrenzende hoge gronden	De lintbebouwing langs het Aa-dal is herkenbaar, maar minder duidelijk geworden. Het dal zelf is open. Vanwege doorsnijdingen vormt het niet meer een geheel. De randen van het dal zijn dicht waardoor het open dal opvalt.
De broekbossen en naaldbossen	De bossen zijn opvallende elementen. De oude stuifduinen zijn in de vorm van opvallend bodemreliëf herkenbaar. Er zijn nog enkele niet beboste stuifduinen aanwezig.
Oude ontginningen	Open landschap met besloten erven met begroeiingen. Bochtige verloop en smalle profiel wegstructuur.
Jonge open ontginningen	De wegen hebben veelal laanbeplanting en het landschap is opgedeeld in rechthoekige ruimten met beperkt zicht. In deze grootschalige structuur liggen de hierboven besproken boscomplexen. Kenmerken zijn zowel open als geslotenheid. Zicht wordt daarnaast bepaald door erfbeplanting boerderijen.

Tabel 23 De landschappelijke kenmerken per deelgebied.

Effecten en effectbeoordeling

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen mogelijk. Met name uitbreidingen van veehouderijen binnen het dal van de Leijgraaf, het Dal van de Aa en de aangrenzende hoge gronden en de Oude ontginningen kan vanwege versterking/bouwmassa van invloed zijn op de landschappelijke patronen/objecten en elementen. Zo kan door uitbreidingen van veehouderijen het open en half open karakter van deze gebieden worden aangetast.

Bij maximale invulling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' wordt de invloed door versterking/bouwmassa echter beperkt omdat uitbreiding alleen mogelijk is onder voorwaarden zoals:

- de vergroting is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in het bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar;
- een zorgvuldige landschappelijke inpassing (bij intensieve veehouderijen minimaal 10% van het bouwvlak) op basis van een uitvoerbaar beplantingsplan, dat is afgestemd op de specifieke omgevingskenmerken;
- de vergroting gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van boden, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied waarop de vergroting haar werking heeft.

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' hebben invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen. Uitbreiding van veehouderijen is alleen mogelijk onder voorwaarden, maar deze voorwaarden dienen nog nader te worden uitgewerkt. Bij de mogelijkheid om melkveestallen tot op 2,5 ha bouwvlak en IV-stallen op 1,5 ha bouwvlak te realiseren is sprake van een maatvoering die landschappelijk fors impact heeft. Met eventuele beplanting stallen aan het oog onttrekken heeft tijd nodig en heeft (bij inzet van loofgewas) alleen in de zomer effect. Het

voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	-

Tabel 24 Totale effectscores landschap.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het behoud en herstel van landschapswaarden kan sterker worden verankerd door waardevolle landschapselementen te bestemmen. De gemeente stelt in het bestemmingsplan 'Buitengebied' voorwaarden aan de ontwikkeling, maar het is vervolgens nog niet concreet gemaakt waaraan de gemeente deze voorwaarde toetst. Het zou goed zijn om in bestemmingsplan 'Buitengebied' gericht te verwijzen naar een landschapsbeleidsplan, beeldkwaliteitsplan of voorbeelden van een goede landschappelijke inpassing.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.9.2 CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Methodiek

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.
- Beïnvloeding van de archeologische waarden.

Referentiesituatie

Cultuurhistorie

Cultuurhistorisch waardevolle elementen geven een indruk van de wijze waarop vroeger geleefd werd en hoe het landschap werd vormgegeven. Kleinschalige, geleidelijke ingrepen en veranderingen vormen vaak een verrijking. Op deze manier ontstaat een aantrekkelijke combinatie van cultuur en natuur.

Grootschalige ingrepen worden vaak in eerste instantie als storend ervaren, maar kunnen later een interessante toevoeging blijken.

De volgende gebieden zijn uit cultuurhistorisch oogpunt van belang:

- Dal van de Leijgraaf; De Leijgraaf is in het verleden gegraven in een van nature reeds laag gelegen gebied om de afwatering van de Peelhorst te bevorderen in de tijd dat deze ontgonnen werd. Een deel van het natte dal van de Leijgraaf was al vroeg in cultuur genomen door aanwezige zandgronden in de omgeving. In een deel van het dal liggen oude akkercomplexen, die een directe samenhang hadden met de natte gronden die in gebruik waren als hooiland;
- Dal van de Aa en de aangrenzende hoge gronden; De Aa zorgt voor de afwatering van de Midden-Brabantse dekzandrug. Vanaf de vroege middeleeuwen gingen de nederzettingen steeds meer uitbreiden en ontstond er een lintbebouwing langs de Aa. Dit omdat langs de beek de hogere en dus drogere gronden lagen. De Aa heeft veel invloed gehad op de ontwikkeling van het gebied. Er liggen dan ook veel historische bebouwingskernen, bolle akkers en oude akkerbodems langs de rand van het beekdal.

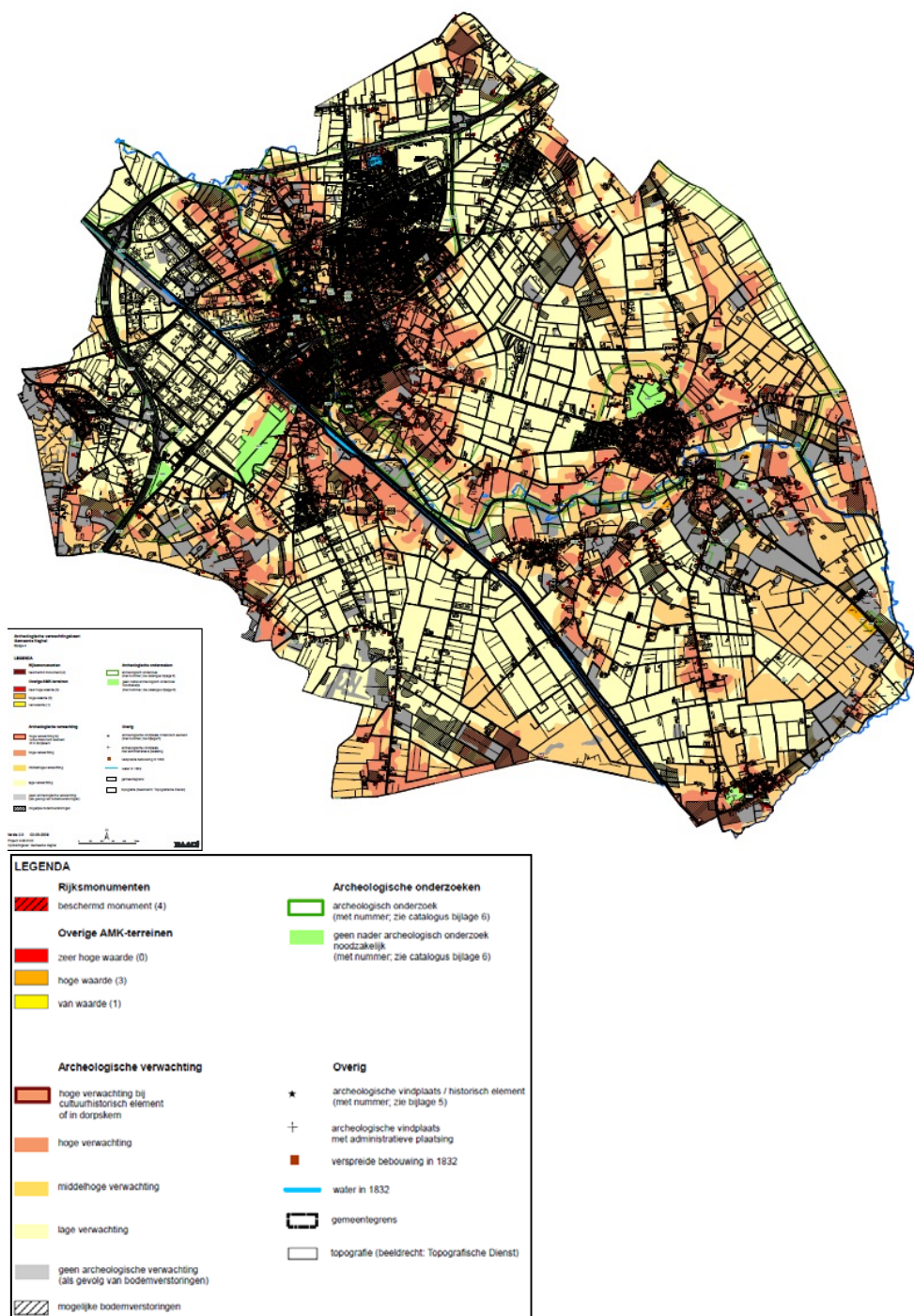
- De bossen en de randzones; In het verleden zijn deze boscomplexen aangelegd om het stuifzand vast te leggen en voor houtproductie op de slechtste landbouwgronden.
- Grootschalige jonge ontginningen; Na sterk ingrijpen in de hydrologische situatie en het gebruik van kunstmest, kwamen er meer mogelijkheden voor akkerbouw. Dit had tot gevolg dat in de vorige eeuw woeste gronden ontgonnen konden worden.

Archeologie

Archeologie is de wetenschap die zich bezighoudt met de aanwijzingen die de bodem of resten daarin geeft over de historie van de vindplaats. Om die geschiedenis nog te kunnen traceren is het van belang dat de bodem of de daarin voorkomende waardevolle archeologische fragmenten niet zodanig geroerd wordt dat deze aangetast of zelfs verwijderd worden. Sommige locaties zijn op voorhand aan te wijzen als archeologisch zeer interessant, van andere is dit minder duidelijk. Op de Archeologische Verwachtingskaart (Gemeente Veghel, 2009) zijn de indicatieve archeologische waarden en archeologische monumenten weergegeven.

Door het eeuwenoude landbouwsysteem, zijn deze akkers afgedekt met een laag humusrijk zand. Onder deze laag bevinden zich veelal ongestoorde gronden waarin archeologische resten van voor deze landbouwvorm behouden zijn gebleven. Dit zijn de gebieden met de hoge en middelhoge archeologische verwachtingen. In de woeste gronden is door verstuing en beperkte bewoning de trefkans op archeologische vondsten laag. Daarnaast liggen er in een aantal archeologische monumenten langs de woonkern Erp.

De Archeologische Verwachtingskaart Gemeente Veghel geeft met redelijke zekerheid aan waar en in welke mate archeologische waarden aanwezig zijn of verwacht mogen worden. Het is een hulpmiddel om te voorkomen dat bij bepaalde ontwikkelingen (bouwen, graven, heien) archeologische waarden verloren gaan. Het kan daarbij nodig zijn dat aanvullend veldonderzoek alsnog moet plaatsvinden om de waarden exact te bepalen.

Afbeelding 20 Archeologische verwachtingskaart (gemeente Veghel, 2009).

Effecten en effectbeoordeling

Cultuurhistorie en archeologie

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen mogelijk.

Met name uitbreidingen van het bouwvlak van veehouderijen kan van invloed zijn op de historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten. Een aantal veehouderijen is namelijk gelegen in gebieden welke vanuit cultuurhistorische oogpunt van belang zijn.

Bij maximale invulling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' wordt de invloed op historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten echter beperkt omdat uitbreiding alleen mogelijk is onder voorwaarden zoals:

- de vergroting is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in het bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar;
- de vergroting gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van boden, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied waarop de vergroting haar werking heeft.

Ook zijn de cultuurhistorische waardevolle gronden opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Deze gronden (Waarde – Cultuurhistorie) zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de op en/of in deze gronden aanwezige cultuurhistorische waarden.

Ook kunnen uitbreidingen van het bouwvlak van veehouderijen van invloed zijn op archeologische waarden omdat een aantal veehouderijen is gelegen in gebieden met een middelhoge en hoge verwachtingswaarde. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' is de invloed op archeologische waarden echter zeer beperkt omdat de archeologische waardevolle gronden zijn opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Deze gronden (Waarde – Archeologie 1, 2, 3 en 4) zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de op en/of in deze gronden te verwachten archeologische waarden.

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' hebben invloed op de historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en de archeologische waarden. In het bestemmingsplan zijn de cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden bestemd en uitbreiding van veehouderijen is alleen mogelijk onder voorwaarden, maar deze voorwaarden dienen nog nader te worden uitgewerkt. Bij de mogelijkheid om melkveestallen tot op 2,5 ha bouwvlak en IV-stallen op 1,5 ha bouwvlak te realiseren is sprake van een maatvoering die fors impact heeft op cultuurhistorische en archeologische waarden. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Ook op criterium invloed op archeologische waarden scoort het voorkeursalternatief (worst-case invulling) negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	-
Beïnvloeding van de archeologische waarden.	-

Tabel 25 Totale effectscores cultuurhistorie en archeologie.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De gemeente stelt in het bestemmingsplan 'Buitengebied' voorwaarden aan de ontwikkeling, maar het is vervolgens nog niet concreet gemaakt waaraan de gemeente deze voorwaarde toetst. Het zou goed zijn om in bestemmingsplan 'Buitengebied' gericht te verwijzen naar een landschapsbeleidsplan, beeldkwaliteitsplan of voorbeelden van een goede landschappelijke inpassing.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.10 GELUID**Methodiek**

De geluidbelasting in het buitengebied wordt voornamelijk bepaald door de agrarische bedrijven, bestemmings- en doorgaand verkeer. De geluidbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren bij intensieve veehouderijen, laden en lossen) wordt gereguleerd via de vergunningverlening. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (zoals woningen in het buitengebied) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs-) grenswaarde komt.

Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal ingeschat of en waar (indicatief) de veehouderij van invloed kunnen zijn op de geluidgevoelige functies: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden. Ook kan er overlast worden ervaren in andere gebieden, zoals bos- en natuurgebieden, hoewel deze niet wettelijk zijn beschermd.

Volgens het *VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009)* bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (zoals wonen). Is de afstand groter, dan wordt de kans op directe geluidhinder (uit ventilatoren en dergelijke) snel kleiner. Wel kan er sprake zijn van indirecte hinder (geluidhinder door extra verkeersbewegingen).

De ligging van de locaties waar er sprake is van veehouderij ten opzichte van de bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen en woningen is in belangrijke mate bepalend voor eventuele geluidhinder. Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal ingeschat of een toename aan veehouderij invloed kan hebben op de geluidgevoelige functies.

Het volgende criterium wordt voor geluid gehanteerd:

- Verandering geluidsemisatie bij geluidgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden.

Referentiesituatie*Bebouwde kom*

De bebouwde kom van het plangebied bestaat uit de kernen: Veghel, Erp, Boerdonk, Keldonk, Mariaheide, Zijtaart en Eerde. Voornamelijk het noordelijke deel van de gemeente is aan te merken als bebouwde kom. Hier liggen de kernen Veghel, Mariaheide, Zijtaart en Eerde. Het zuidelijke deel heeft een meer landelijk karakter. In dit deel liggen de kernen Erp, Boerdonk en Keldonk. Tot de bebouwde kom horen ook de bedrijventerreinen. Deze bedrijventerreinen liggen hoofdzakelijk aan de westkant van Veghel (Den Dubbelen, Doornhoek De Amert, enz.) en aan de zuidkant van Erp (Molenakker).

Geluidgevoelige gebouwen en terreinen

Verspreid in de gemeente liggen geluidgevoelige gebouwen zoals, scholen en zorginstellingen (bron: Google en Google Maps). In de huidige situatie zijn geen problemen bekend ten aanzien van geluidbelasting.

Woningen

In het buitengebied van Veghel zijn in ruime mate woningen gelegen, zowel burgerwoningen als agrarische woningen. Op de burgerwoningen en agrarische woningen kan van geluidhinder sprake zijn door de bedrijfsvoering en daarmee samengaande transportbewegingen van de veehouderij.

Stiltegebieden overige bos- en natuurgebieden

In de provinciale milieuverordening zijn binnen de gemeente Veghel geen stiltegebieden aangewezen. Een aantal agrarische bedrijven is gelegen in of op zeer kleine afstand van overige bos- en natuurgebieden (zie paragraaf 6.6 voor de situering).

Effecten en effectbeoordeling

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen mogelijk. In de gebieden waar uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak plaatsvindt wordt de kans op een lokale toename van de geluidbelasting vanwege stationaire bronnen (de ventilatoren die worden toegepast in de intensieve veehouderij) en geluidbelasting door verkeer (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen vergroot. Door de grondgebonden melkveehouderij wordt de kans op een lokale toename aan geluidbelasting door ventilatoren niet verondersteld, omdat dergelijke stallen op natuurlijke wijze geventileerd worden. Ook zijn de gebieden waar uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak plaatsvindt voor een deel gelegen in bos- en natuurgebieden waardoor de geluidsbelasting door veehouderijen in deze gebieden kan toenemen.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium invloed van geluidhinder beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Invloed op geluidhinder	-

Tabel 26 Totale effectscores cultuurhistorie en archeologie.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Directe geluidhinder kan worden beperkt door extra emissiebeperkende maatregelen (bijvoorbeeld laden en lossen in pandig of tijdsgebonden) via de vergunningverlening te eisen. Indirecte geluidhinder (wegverkeer) kan worden beperkt door de routing van het vrachtverkeer en locatie van inritten in relatie tot nabij gelegen geluidgevoelige functies te sturen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.11 VERKEER

Methodiek

Een toename van veehouderijen heeft invloed op de hoeveelheid (vracht-)verkeer op het wegennet in de gemeente Veghel. Ten behoeve van de MER is onderzocht wat de effecten zijn van de te verwachten toename aan verkeersbewegingen bij het voorkeursalternatief (worst-case invulling). De volgende criteria zijn daarbij gehanteerd:

- Gevolgen voor de verkeersafwikkeling.

- Beïnvloeding van de verkeersveiligheid.

Referentiesituatie

De wegenstructuur in Veghel is voornamelijk van lokaal belang. Door de gemeente Veghel loopt een aantal landbouwwegen. Afhankelijk van de functie van de weg (ontsluiting van slechts agrarisch land of kleine kernen of clusters) varieert de wegbreedte en de verkeersintensiteit. De landbouwwegen zijn inmiddels ingericht op zwaar landbouwverkeer. De A50 en de N279 langs de Zuid-Willemsvaart vormen de hoofdverkeerswegen op regionaal niveau. Daarnaast is er een aantal wegen met een regionale functie richting onder andere Uden, Erp, Boekel en Keldonk. Dit zijn bijvoorbeeld de Erpseweg en de wegen Zondeveldstraat-Jekschotstraat richting Mariahout. Deze zijn tevens de ontsluitingswegen voor de LOG's Zijtaart en Jekschotse Heide. De Hurkske-Boerdonksedijk is een belangrijke lokale ontsluitingsroute voor het LOG Keldonk-Boerdonk. De gemeente Veghel heeft deze wegen verbeterd.

Voor de zuidelijke ontsluitingsweg voor Erp is een m.e.r.-procedure doorlopen. Op dit moment zit de zuidelijke ontsluitingsweg in de voorontwerp fase. Voor de N279 is een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opgesteld. De capaciteitsvergroting van de N279 past namelijk niet binnen de vigerende bestemmingsplannen. Doel van het inpassingsplan is het bieden van een actueel juridisch-planologisch kader op basis waarvan het project (de capaciteitsvergroting) kan worden gerealiseerd en in gebruik genomen.

Effecten en effectbeoordeling

Verkeersafwikkeling

Omdat de verkeersafwikkeling momenteel geen probleem is in het buitengebied, is de verwachting dat de wegenstructuur bij maximale invulling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' voldoende omvangrijk is om de toename aan (vracht)verkeer veroorzaakt door de mogelijkheid van uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen te verwerken.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeersveiligheid

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' zal als gevolg van de mogelijkheid tot uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen het (vracht)verkeer gaan toenemen. Dit leidt tot meer landbouwverkeer in het buitengebied en tot meer fricties met andere weggebruikers. Ook zullen de vrachtwagens elkaar relatief vaker moeten passeren op smalle wegen. Dit leidt tot een afname van de veiligheid voor andere weggebruikers, met name voetgangers en fietsers. Door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer neemt de verkeersveiligheid af.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0
Gevolgen voor de verkeersveiligheid	-

Tabel 27 Totale effectscores verkeer.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het verbreden van de weg kan op projectniveau noodzakelijk zijn, indien blijkt dat de wegen niet geschikt zijn voor de verkeersbewegingen van het zware vrachtverkeer (tractor / trekker met oplegger: 2,65 meter breed, 4,15 meter hoog en maximaal 70 ton aan gewicht).

De aanleg van gescheiden fiets- en wandelpaden, grasbetontegels in de berm, passeerhavens, een verplichte routing voor vrachtverkeer en het creëren van overzicht zijn aanvullende maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid op wegvlakken of kruisingen waar een knelpunt kan ontstaan. De aanleg van maatregelen heeft op projectniveau een grotere kans van slagen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.12 WATER EN BODEM

Methodiek

Zowel de bodemstructuur als de geomorfologische waarde kunnen invloed ondervinden door een toename aan veehouderij. Dit vanwege een toename aan verhard oppervlak.

Veehouderijen kunnen het grond- en oppervlaktewatersysteem beïnvloeden. Dit door grondwateronttrekkingen (bijvoorbeeld veedrenking, zodat geen leidingwater hoeft worden ingezet) en bodemenergiesystemen. De mate waarin deze systemen kunnen worden ingezet hangt af van de bodemopbouw, de grondwaterkwaliteit en van juridische beperkingen. De beoordeling daarvan past niet bij het niveau van dit MER en is van belang voor de individuele vergunningprocedure (en eventueel daaraan gekoppelde project-MER procedure).

Vanuit het waterschap gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen in de veehouderij dezelfde eisen als voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de uitbreidingen van dorpen. Deze maatregelen zijn dat er waterneutraal moet worden gebouwd en dat piekbelastingen op het oppervlaktewater moeten worden voorkomen. Voor het extra verhard oppervlak (daken van schuren, wegen, parkeren enz.) dient waterberging te worden gerealiseerd. Dit past binnen het beleid om zoveel mogelijk water vast te houden in het gebied alvorens het af te voeren.

De volgende criteria worden voor water en bodem gehanteerd:

- Effect op de bodemstructuur en geomorfologie.
- Effect op het grond- en oppervlaktewatersysteem.
- Effect op de bodemkwaliteit en de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

Referentiesituatie

Bodem

De bodem in Veghel is in hoofdzaak zandig. Ter plaatse van de oude ontginningen nabij de beekdalen en de kernen is humeus strooisel opgebracht, waardoor donkere, structuurrijke eerdgronden zijn ontstaan. De jonge ontginningen hebben veelal een meer schrale bodem. Rond de Aa heeft beekbodenvorming plaatsgevonden.

Geomorfologie

Op grond van landschappelijke kenmerken en bodemsoorten kan in het buitengebied van de gemeente Veghel een aantal landschapstypen worden onderscheiden:

- de uitlopers van de noord-zuid georiënteerde dekzandrug (richting Schijndel), met relatief veel laanbeplanting, bosjes en bebouwing;
- de beekdalen van de Leijgraaf (langs breuklijn) en Aa, met hoge grondwaterstanden, vochtig bos en een min of meer rationele verkaveling;
- de dekzandvlakte met een zeer gevarieerde verkaveling;
- enkele bospercelen en uitlopers van de dekzandrug;
- de jonge heideontginning met een rationele verkaveling;
- de oudere natte heideontginning nabij de Zuid-Willemsvaart.

Water

Het grondwatersysteem in Veghel wordt veelal gekenmerkt door korte stromen, hoofdzakelijk infiltratie op de dekzandruggen en kwel (grondwater dat aan de oppervlakte komt) in de laagten en de beekdalen. De meeste gebieden zijn intermediair, waar zowel lokale kwel als infiltratie voor komt. De Aa vormt een bijzonder watersysteem, omdat hier diepe kwel aan de oppervlakte komt. Dit is grondwater uit veel diepere stromen, vanuit de Belgische Ardennen. De bosgebieden in het zuidwestelijke deel van de gemeente liggen eveneens in laagten, waar kwel aan de oppervlakte komt. Het oppervlaktewaterstelsel is van oudsher volledig gericht op de afvoer door de beken. Normalisatiewerken hebben voor een versnelde waterafvoer gezorgd, de hoofdstroom is echter altijd nog gelijk: de Aa en Leijgraaf zijn belangrijke afvoeren van overtollig water.

Effecten en effectbeoordeling

Bodemstructuur en geomorfologie

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' vindt er uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen plaats. Uitbreidingen op bestaande bouwvlakken hebben geen effect op de bodemstructuur en geomorfologie omdat verwacht mag worden dat de bodem hier al verstoord is. Daarentegen zorgt een toename van de oppervlakte aan bouwvlakken voor aantasting van de bodemstructuur en geomorfologische waarde.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Grond- en oppervlaktewaterstelsel

Als uitgangspunt is aangenomen dat uitbreidingen aan veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Echter kan een toename van de onttrekking van grondwater (voor nieuwe locaties (tenzij er een bestaande bron wordt 'ingeleverd') en oppervlaktewater zijn onttrekkingen niet aan de orde) leiden tot geringe effecten op het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewaterstelsel beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

Uitgangspunt is dat veehouderijen door maatregelen (zoals vloeistofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is derhalve neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	-
Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	-
Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0

Tabel 28 Totale effectscores water en bodem.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Uitgangspunt is dat nieuwe bebouwing en terreinverhardingen waterneutraal worden gerealiseerd, door het aanleggen van waterbergings- of infiltratievoorzieningen. Op het niveau van het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn geen nadere mitigerende en compenserende maatregelen te nemen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming. De effectscores zijn bepaald op basis van expert judgement.

6.13 GEZONDHEID

Methodiek

Door het hiaat aan kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's is er geen effectbeoordeling van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) te geven, zeker niet op het schaalniveau van dit MER voor het bestemmingsplan 'Buitengebied'. De effectbeoordeling van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) beperkt zich tot een samenvatting van het advies "Gezondheidsrisico's rond veehouderijen" van de gezondheidsraad van 30 november 2012. De samenvatting geeft een goed en actueel overzicht van de stand van zaken van kennis(leemten) en gezondheidsrisico's. Een uitgebreide samenvatting van het advies is opgenomen in bijlage 6. In bijlage 6 is ook een samenvatting opgenomen van het advies "De invloed van stikstof op de gezondheid" van de Gezondheidsraad van 10 december 2012.

Korte samenvatting Advies van de gezondheidsraad van 30 november 2012

Hieronder is de letterlijke tekst weergegeven behorende bij het persbericht van de Gezondheidsraad bij het verschijnen van het advies "Gezondheidsrisico's rond veehouderijen".

Essentie: Het is niet bekend tot welke afstand omwonenden van veehouderijen verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Daarom is er niet op wetenschappelijke gronden één landelijke 'veilige' minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen. Omwonenden zijn echter vaak ongerust, en dat verdient serieuze aandacht. Daarom zouden gemeenten samen met de GGD (Gemeenschappelijke GezondheidsDienst) en belanghebbenden lokaal beleid moeten ontwikkelen met minimumafstanden. Die kunnen namelijk wel op beleidsmatige gronden vastgesteld worden.

Er is veel maatschappelijke discussie over de intensieve veehouderij in ons land, die vaak in de nabijheid van woongebieden is gevestigd. De uitbraak van de Q-koorts heeft de ongerustheid over gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen verder versterkt. Daarom hebben de minister van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en de staatssecretarissen van I&M (Infrastructuur en Milieu) en van EZ (Economische Zaken) de Gezondheidsraad gevraagd te adviseren over deze gezondheidsrisico's. Het gaat om de risico's in de normale situatie, zonder dat er sprake is van een uitbraak van een dierziekte.

Volgens de raad zijn er aanwijzingen dat wonen in de buurt van veehouderijen gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Maar de aard en omvang van die risico's zijn niet precies bekend. Er is bijvoorbeeld wel onderzoek naar fijn stof en de gezondheidsklachten die dat kan veroorzaken, maar die zijn gebaseerd op fijn stof in de stad, dat heel anders van samenstelling is dan op het platteland. Ook is er onderzoek dat uitwijst dat werknemers van veehouderijen door blootstelling aan endotoxinen chronische long- en luchtwegklachten kunnen krijgen. De veilige grens die voor werknemers geldt is echter niet toepasbaar op omwonenden.

Er is dus te weinig informatie om een wetenschappelijk onderbouwde norm vast te stellen voor een veilige afstand tussen een veehouderijbedrijf en woningen. Maar niet alleen harde gegevens zijn van belang, ook de zorgen van mensen tellen. Volgens de raad heeft de maatschappelijke onrust over de intensieve veehouderij behalve met gezondheidsrisico's, ook te maken met risicopercepties en geurhinder. Geurhinder vermindert de kwaliteit van leven. Bovendien hebben omwonenden vaak het gevoel dat ze geen controle hebben over de situatie, wat de ongerustheid kan vergroten en stress kan veroorzaken. Aan de negatieve gezondheidseffecten die hierdoor worden veroorzaakt, is wel degelijk iets te doen.

De raad beveelt daarom aan dat op lokaal niveau beleid gemaakt wordt en minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen worden vastgesteld. Op beleidsmatige gronden kan dat namelijk wél. Hulpmiddel daarbij is het zogeheten

Beoordelingskader Gezondheid en Milieu, dat helpt om de relevante aspecten in kaart te brengen. De onzekerheden over de gezondheidsrisico's spelen daarbij een rol, maar ook de waardering van andere (economische) belangen: de mogelijkheden om risico's en overlast te beperken bijvoorbeeld en de kosten en baten van maatregelen. De raad benadrukt dat de lokale aanpak gebaseerd moet zijn op een dialoog met alle belanghebbenden, waaronder bewoners, veehouders en overheid.

Parallel daaraan bepleit de raad vermindering van de uitstoot van stoffen die geurhinder of gezondheidsschade kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld door het gebruik van luchtwassers en andere technieken. Blijvende aandacht is nodig voor nieuwe vormen van bedrijfsvoering en -hygiëne. Welke plaats de veehouderijsector in de toekomst kan innemen is een politieke vraag, die aanleiding kan zijn voor een nationaal debat, vindt de raad.

Reactie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten op het advies van de gezondheidsraad

Op 3 december 2012 gaf de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) de volgende letterlijke reactie op het bovenstaande advies van de gezondheidsraad.

De Gezondheidsraad adviseert gemeenten om samen met betrokken partijen lokaal beleid te ontwikkelen voor minimumafstanden tussen veehouderijen en andere bebouwing. De VNG wil in overleg met gemeenten, provincies en Rijk het advies verder uitwerken tot een passende oplossing of handreiking voor gemeenten. Al sinds 2009 dringt de VNG bij het Rijk aan op duidelijkheid over de relatie tussen intensieve veehouderij en risico's voor de volksgezondheid. Voor gemeenten is het op dit moment lastig om vergunningaanvragen te beoordelen op gezondheidsrisico's. De maatschappelijke onrust over megastallen, de Q-koorts, het rapport van de commissie-Alders en recent gezondheidsonderzoek maken dit wel noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen (luchtwassers) worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt.

In oktober 2011 heeft de GGD een informatieblad “Intensieve Veehouderij en Gezondheid Update 2011” gepubliceerd. De GGD adviseert in haar publicatie om uit voorzorg bij nieuwbouw en planontwikkeling geen intensieve veehouderij in een straal van 250 meter van gevoelige bestemmingen te bouwen en geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van intensieve veehouderijen te bouwen. De GGD heeft verder geadviseerd dat binnen een zone van 250 – 1000 meter tussen een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) of bedrijf tot een woonkern of lintbebouwing bij vergunningverlening een aanvullende gezondheidskundige risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. In het daaruit voortvloeiende advies kunnen dan bedrijfsspecifieke kenmerken zoals diersoort, type bouw (open/gesloten stal), ligging, windrichting en andere ruimtelijke ordeningsaspecten worden meegewogen.

Andere partijen zoals het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences), betrokken bij het gezondheidsonderzoek, en de LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) hebben kritiek geuit op het advies van de GGD, omdat hiervoor de wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt. Dat er sprake is van grote leemten in kennis over de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid wordt door alle partijen onderschreven.

Het overnemen van het advies van de GGD door de provincie of gemeenten in hun ruimtelijk beleid (zoals bestemmingsplannen) kan grote gevolgen hebben voor de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen.

De uitkomst van nader onderzoek kan leiden tot aanpassing of introductie van wettelijke normen. Daar waar locatiekeuze aan de orde is kunnen gezondheidsaspecten in de overweging worden betrokken.

Leemten in kennis en informatie

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's zoals blijkt uit het aangehaalde advies van de gezondheidsraad.

6.14 EFFECTEN OVERIGE ONDERDELEN BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBIED'

6.14.1 GLASTUINBOUW

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is het bouwen van kassen tot maximaal 3 hectare rechtstreeks toegestaan (zie verder Paragraaf 2.3.1 en zie Afbeelding 7). Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 4 hectare, waarvan maximaal 3 hectare bebouwd mag worden met kassen. Daarnaast mag het bouwvlak niet liggen binnen de aanduiding 'groenblauwe mantel' en/of 'ecologische hoofdstructuur'.

De toename van glastuinbouw die dit met zich kan brengen, heeft met name effect op het landschap, cultuurhistorie en archeologie. Het effect op de stikstofdepositie is nihil, zoals blijkt uit de Passende Beoordeling (zie Bijlage 1). Voor diverse milieuaspecten gelden vergunningvoorschriften en andere normstellingen.

De meeste glastuinbouwbedrijven liggen min of meer geconcentreerd in het buitengebied, namelijk zuidelijk van Mariaheide en noordelijk van Erp. De landschappen waar de toevoeging van extra glas plaatsvindt hebben geen hoge 'status'. Volgens het Landschapsbeleidsplan Boekel-Uden-Veghel (Croonen en BRO, 2001) ligt in dit gebied de nadruk namelijk op agrarisch gebied. Volgens het Landschapsbeleidsplan Veghel (Croonen, 2001) is het gebied bij Mariaheide te kenmerken als “jonge

ontginning" en aangrenzend aan Erp als "oude akkers". Ook is uitbreiding van glastuinbouwbedrijven onder voorwaarde mogelijk:

- de vergroting is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in het bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar;
- een zorgvuldige landschappelijke inpassing op basis van een uitvoerbaar beplantingsplan, dat is afgestemd op de specifieke omgevingskenmerken."

Verder zijn de cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Door de gestelde voorwaarden voor o.a. landschappelijke inpassing en de bescherming van cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden heeft de toevoeging van extra glastuinbouw hooguit een licht negatief effect op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Het klein aantal glastuinbouwbedrijven is in de huidige situatie immers al aanwezig.

6.14.2 TEELTONDERSTEUNENDE KASSEN EN VOORZIENINGEN

In de gemeente Veghel komen in de huidige situatie teeltondersteunende kassen en permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen voor. Deze teeltondersteunende voorzieningen liggen hoofdzakelijk in het gebied tussen Erp en Mariaheide en ten noorden van Mariaheide. De glastuinbouwbedrijven en opengronds tuinbouwbedrijven zijn ook hoofdzakelijk geconcentreerd in dit deel van de gemeente. In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' wil de gemeente Veghel binnen een bouwvlak teeltondersteunende kassen toestaan tot een maximale oppervlakte van 5.000 m². Dit geldt niet voor een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' en 'groenblauwe mantel'. Permanente teeltondersteunende voorzieningen en hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden opgericht. Wel kan een vergroting van een bouwvlak worden aangevraagd voor permanente teeltondersteunende voorzieningen en hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen tot maximaal 4,5 hectare. Dit geldt niet voor een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur', 'natte graslanden', 'struweel', 'leefgebied weidevogels', 'leefgebied dassen' of 'leefgebied amfibieën. Lage tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden opgericht. Dit geldt niet voor een perceel ter plaatse van de aanduidingen 'ecologische hoofdstructuur' en 'natte graslanden'. Een belangrijk criterium voor teeltondersteunende kassen en voorzieningen is de noodzaak. In de praktijk betekent dit dat het alleen mogelijk is bij tuinbouwbedrijven.

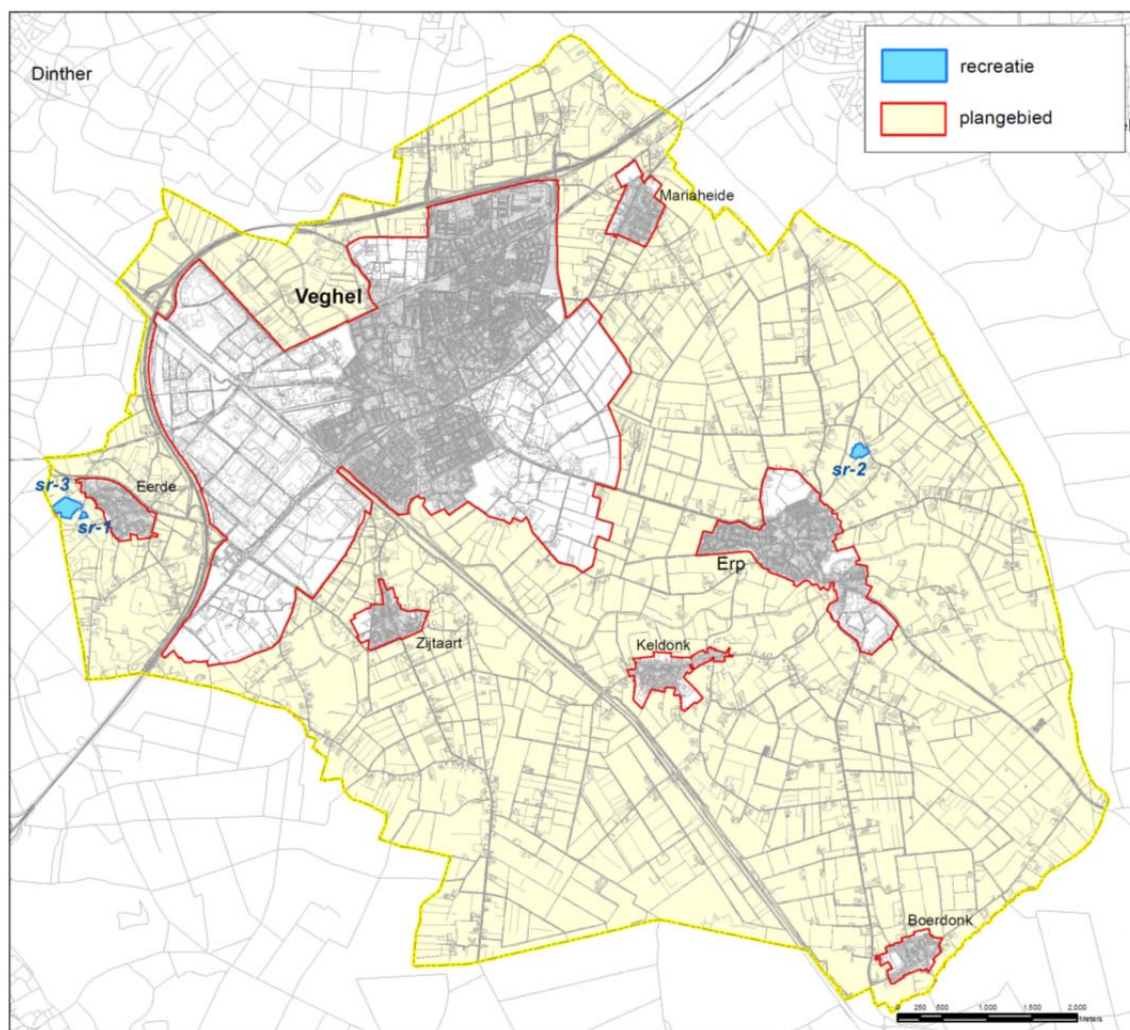
Bij worst-case invulling van het bestemmingsplan 'Buitengebied' kan de oppervlakte aan teeltondersteunende kassen en voorzieningen fors toenemen. Echter is het zoals reeds aangegeven niet mogelijk om teeltondersteunende kassen te realiseren ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' en 'groenblauwe mantel'. En is het niet mogelijk om permanente teeltondersteunende voorzieningen en hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen te realiseren ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur', 'natte graslanden', 'struweel', 'leefgebied weidevogels', 'leefgebied dassen' of 'leefgebied amfibieën. Lage tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogen niet gerealiseerd worden ter plaatse van de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' en 'natte graslanden'. De effecten van teeltondersteunende kassen en voorzieningen op natuur- en landschapswaarden zijn dan ook beperkt. Op lokaal niveau kunnen natuur- en/of landschapswaarden in agrarische gebieden zonder (potentiële) natuur- en/of landschapswaarden aangetast worden. Verschillende soorten kunnen namelijk hinder ondervinden van bijvoorbeeld plastic oppervlakte.

Afhankelijk van de toe te passen teeltondersteunende kassen en voorzieningen kan er ook sprake zijn van een effect op het grond- en oppervlaktewatersysteem (bijvoorbeeld door een toename aan verhard oppervlak). Ook kan er een effect ontstaan op de bodemkwaliteit dan wel grond- en oppervlaktewaterkwaliteit door het toepassen van bestrijdingsmiddelen. Telen 'uit de grond' kan op dit punt echter ook positieve effecten hebben. Voor de overige thema's (geur, fijn stof, cultuurhistorie, archeologie, geluid, verkeer en gezondheid) zorgen de teeltondersteunende kassen en voorzieningen voor neutrale effecten.

6.14.3 RECREATIE

Zoals in Paragraaf 2.3.9, 2.3.10 en 2.3.11 is weergegeven, biedt het nieuwe bestemmingsplan mogelijkheden voor kleinschalig kamperen (maximaal 30 standplaatsen) binnen en buiten het bouwvlak (uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiezone – landbouwontwikkelingsgebied') van agrarische bedrijven of een bestemmingsvlak wonen, voor bed & breakfast (in (agrarische) bedrijfswoningen en burgerwoningen mogelijk tot een maximum oppervlakte van 50 m²) en voor verblijfs- en dagrecreatie op agrarische bedrijven (uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied'), tot een bebouwd gebruiksoppervlak van 400 m².

Op basis van de verbeelding behorende bij het nieuwe bestemmingsplan valt te concluderen dat er in het buitengebied van de gemeente Veghel op drie locaties een bestemming recreatie ligt (Afbeelding 21). Het betreft één functieaanduiding bed & breakfast (sr -1), één speelpark (sr - 2) en één camping/locatie waar dagrecreatieve activiteiten (sr - 3) zijn toegestaan. Voor deze locaties geldt dat hetgeen is vergund overeenkomt met de feitelijke situatie. Hierdoor is geen sprake van latente ruimte in de vergunningen.

Afbeelding 21 Recreatie in het buitengebied van de gemeente Veghel.

De volgende effecten op natuurwaarden zijn mogelijk als gevolg van de planologische mogelijkheden voor recreatie:

- Verstoring door een toename van recreatiedruk: bij een worst-case benadering van de planologische mogelijkheden voor recreatie is het mogelijk dat het aantal overnachtingsplaatsen fors toeneemt. Hierdoor kan de recreatie intensiteit verhoogd worden. Verhoging van de intensiteit kan leiden tot verstoring van dieren.
- Vermesting door toename van verkeersintensiteiten: bij een worst-case benadering van de planologische mogelijkheden voor recreatie is het mogelijk dat het aantal recreanten fors toeneemt waardoor ook het aantal verkeersbewegingen zal toenemen. Hierdoor kan de stikstofuitstoot- en daarmee ook de stikstofdepositie- toenemen. Een toename van stikstofdepositie kan leiden tot veresting van vegetaties.

Er vinden geen uitbreiding plaats binnen Natura 2000-gebied. En er wordt vanuit gegaan dat er geen uitbreiding mogelijk is in gebieden die onder de EHS vallen.

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 15 km afstand van de gemeente Veghel. Door de beperkte mogelijkheden voor recreatie, de verwachting dat de planologische mogelijkheden maar voor een deel worden ingevuld (in de huidige situatie is recreatie ook zeer beperkt) en de combinatie met de

afstand tot Natura 2000-gebieden wordt niet verwacht dat de planologische mogelijkheden voor reactie zullen leiden tot een toename aan recreatiedruk en een verhoging van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Significante negatieve effecten op habitattypen en soorten worden daarom niet verwacht.

Ecologische Hoofdstructuur

Evenals op Natura 2000-gebieden worden voor de EHS geen significante negatieve effecten door recreatie verwacht, door de beperkte mogelijkheden voor recreatie, de verwachting dat de planologische mogelijkheden maar voor een deel worden ingevuld (in de huidige situatie is recreatie ook zeer beperkt) en de combinatie met de ligging van EHS-gebieden.

Flora- en faunawet

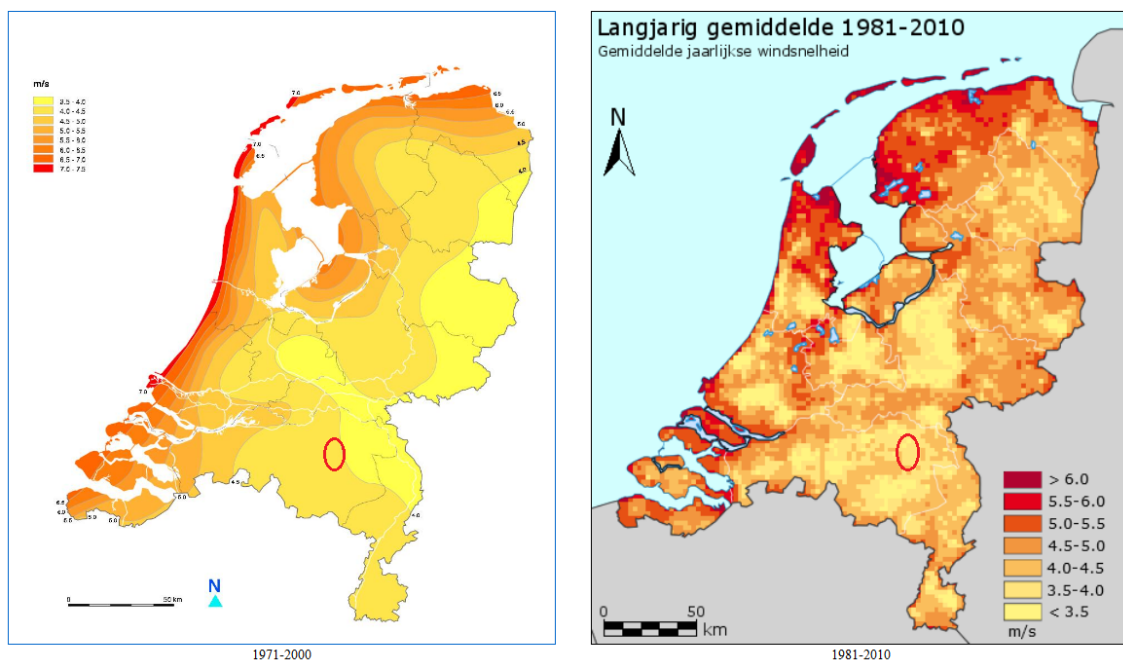
Zwaar beschermde soorten zullen niet tot zeer weinig voorkomen op locaties waar de planologische mogelijkheden voor reactie kunnen worden benut. De verstoring op dergelijke terreinen (binnen of aangrenzend buiten het bouwvlak) is voor de meeste soorten dusdanig groot dat zij zich er niet vestigen. De kans op een negatief effect op zwaar beschermde soorten is daarom klein.

6.14.4 WINDTURBINES

In het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' is de mogelijkheid opgenomen om binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied' windturbines te plaatsen tot een hoogte van maximaal 25 meter.

Omdat er op dit moment nog geen enkele windturbine in werking is in de gemeente Veghel, kan dit in principe leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal windturbines, hetgeen met name een landschappelijk negatief effect heeft. Dit wordt versterkt als de windturbines verschillend van opzet zijn, bijvoorbeeld met twee of drie rotorbladen.

Echter, het risico op massale ontwikkeling van windturbines kan als vrijwel nihil worden bestempeld, omdat Veghel ongunstig ligt voor wat betreft windenergie (zie Afbeelding 22) en omdat het economisch rendement van windturbines tot 25 meter zeer laag is in de huidige energiemarkt. Alleen bij zeer sterke stijging van de reguliere energieprijzen is er risico op grootschalige ontwikkeling van kleine windturbines.

Afbeelding 22 Windkaart van Nederland (bron: KNMI, 2011: De Bosatlas van het klimaat). Veghel is met rode ovaal aangegeven.

7

Aanvulling op het MER

7.1 INLEIDING

De gemeente Veghel heeft het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied' en een MER (het oude MER dat dateert van 2012) van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 ter inzage gelegd. Ook heeft de gemeente Veghel de Commissie voor de m.e.r. gevraagd het oude MER te toetsen. Omdat de eisen die momenteel aan dit type MER wordt gesteld zijn gewijzigd is het voorliggende geactualiseerde MER opgesteld en aan de Commissie voor de m.e.r. ter toetsing voorgelegd. Aan de Commissie voor de m.e.r. is vervolgens gevraagd zowel het oude als het voorliggende geactualiseerde MER te toetsen.

Op 16 mei 2013 heeft de Commissie een toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht (rapportnummer 2428-101). De Commissie heeft zowel het oude MER (MER 1 genoemd) als het voorliggende geactualiseerde MER (MER 2 genoemd) getoetst. Dit toetsingsadvies is opgenomen in bijlage 9. De Commissie signaleerde bij haar toetsing een aantal tekortkomingen die de Commissie essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

Naar aanleiding van het toetsingsadvies is dit aanvullende hoofdstuk opgenomen, waarin is ingegaan op een aantal tekortkomingen die de Commissie essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Deze betreffen:

- De maximale mogelijkheden van het plan zijn niet volledig in beeld gebracht. Hierdoor worden effecten mogelijk onderschat;
- Het voornemen en de in het MER beschreven alternatieven kunnen ten opzicht van de huidige feitelijke situatie alleen leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen kan worden vastgesteld als vooraf zeker is dat de activiteiten die het plan mogelijk maakt de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantasten. Met de wijziging van artikel 19kd van de Natuurbeschermingswet moet waarschijnlijk de vigerende plansituatie als referentie voor stikstof gehanteerd worden. Dit heeft consequenties voor het berekenen van stikstofeffecten.
- Een representatieve samenvatting van het MER ontbreekt, mede doordat er twee verschillende milieueffectrapporten in omloop zijn.

Naast de essentiële tekortkomingen heeft de Commissie aandachtspunten voor de besluitvorming. De Commissie hoopt met deze aandachtspunten een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. In de toelichting van het bestemmingsplan is aangegeven hoe er met deze aandachtspunten is omgegaan.

7.2 DE MAXIMALE MOGELIJKHEDEN VAN HET VOORNEMEN EN UITVOERBAARHEID BESTEMMINGSPLAN BINNEN NATUURBESCHERMINGSWET

7.2.1 TOETSINGSADVIES COMMISSIE VOOR DE M.E.R.

De Commissie signaleert dat in het MER niet alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt worden beschreven. In het ontwerp bestemmingsplan dat van 7 februari 2013 tot en met 20 maart 2013 ter inzage heeft gelegen worden stallen met twee bouwlagen voor pluimvee mogelijk gemaakt. In het MER wordt uitgegaan van één bouwlaag. Hierdoor is de effectbeschrijving in het MER niet uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het voornemen. Voor de besluitvorming is dit essentieel.

Ook valt het de Commissie op dat bij het bepalen van de maximale mogelijkheden is uitgegaan van uitbreiden met pluimvee. Hierdoor ontstaat voor fijn stof op meerdere locaties in het plangebied knelpunten. Naar oordeel van de Commissie is dit een overschatting van de werkelijke problematiek. Daar waar nu al pluimvee wordt gehouden en de stallen kunnen worden uitgebreid, kan de concentratie fijn stof in de lucht echter wel degelijk toenemen. Voor die bedrijven is niet uitgegaan van een worst-case scenario waarbij legkippen in twee bouwlagen kunnen worden gehouden.

De Commissie adviseert in haar toetsingsadvies om in een aanvulling op het MER de effecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan te beschouwen. Ook adviseert de Commissie in haar toetsingsadvies om de effecten voor fijn stof opnieuw te bepalen op basis van de bestaande diercategorieën en in het geval van legkippen te rekenen met twee bouwlagen.

Het voornemen en de in het MER beschreven alternatieven kunnen ten opzicht van de huidige feitelijke situatie alleen leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een bestemmingsplan alleen kan worden vastgesteld als vooraf zeker is dat de activiteiten die het plan mogelijk maakt de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantasten. Derhalve adviseert de Commissie in haar toetsingsadvies om in een aanvulling te onderzoeken of er alternatieven of maatregelen zijn met minder depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden.

7.2.2 BEANTWOORDING TOETSINGSADVIES

Mede naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie en de oorspronkelijke uitkomsten van het voorliggende geactualiseerde MER, heeft de gemeente Veghel de mogelijkheden bekeken om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt te beperken. Het bestemmingsplan kan namelijk niet worden vastgesteld aangezien significante effecten, vanwege stikstofdepositie, op Natura 2000-gebieden als gevolg van de activiteiten uit het bestemmingsplan niet kunnen worden uitgesloten. Als gevolg daarvan heeft de gemeente Veghel besloten de volgende planologische wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan 'Buitengebied':

- De gemeente verwijdt de rechtstreekse omschakelingsmogelijkheid van agrarische bedrijven zonder vee naar grondgebonden veehouderijen.
- De gemeente verwijdt de wijzigingsbevoegdheid van grondgebonden bedrijven tot vergroting van het bouwblok tot 2,5 hectare. Het bouwblok van grondgebonden bedrijven mag maximaal 1,5 hectare bedragen.
- De mogelijkheid tot twee bouwlagen bij pluimveestallen zorgt ten opzichte van de mogelijkheid tot één bouwlaag bij pluimveestallen voor extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Aangezien het bestemmingsplan nu al (uitgaande van één bouwlaag bij pluimveestallen) niet uitvoerbaar is binnen de Natuurbeschermingswet is extra stikstofdepositie, als gevolg van twee bouwlagen bij pluimvestallen,

niet mogelijk. Derhalve heeft de gemeente ervoor gekozen om de mogelijkheid voor twee bouwlagen bij pluimveestallen te verwijderen.

- Bedrijven met minder dan 10 nge aan intensieve veehouderij of niet vallend onder het toetsingskader van het Besluit huisvesting zijn niet langer aangeduid als intensieve veehouderij.
- Voor vergroting/verandering van bouwblokken wordt gebruik gemaakt van de beleidsregel duurzame locaties.

Om het effect van bovenstaande wijzigingen in beeld te brengen is een drietal nieuwe alternatieven (een trendmatig voorkeursalternatief, het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)) opnieuw beoordeeld voor de aspecten natuur (stikstof), geur en fijn stof. Dit zijn namelijk de meest kritische aspecten voor wat betreft de te verwachten milieueffecten.

Met het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zijn de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan 'Buitengebied' beschouwd. In dit alternatief maar ook de andere twee nieuwe alternatieven is geen rekening gehouden met twee bouwlagen voor pluimveestallen aangezien dit in het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet langer mogelijk is. Aangetekend moet worden dat het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) wederom een theoretische exercitie is.

In het trendmatig voorkeursalternatief heeft uitbreiding van veehouderijen plaatsgevonden met de bestaande diercategorieën. Met dit alternatief is op basis van de bestaande diercategorieën het effect op o.a. fijn stof bepaald. Voor de vergelijkbaarheid van het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling & best-case invulling) met het voorkeursalternatief (worst-case invulling & best-case invulling) heeft uitbreiding van veehouderij in deze alternatieven plaatsgevonden met pluimvee. Hierdoor blijft het effect van de planologische wijzigingen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' herleidbaar.

Met het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) wordt een alternatief onderzocht met minder depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden. Het doel van dit alternatief is om aan te tonen dat bij gebruikmaking van de planologische mogelijkheden wordt voldaan aan de Natuurbeschermingswet.

Het trendmatig voorkeursalternatief, nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn uitgewerkt in Bijlage 3.

Natuur

Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998

In Tabel 29 is de ontwikkeling weergegeven van de gemiddelde stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS- correctie veestapel (referentiesituatie)	Voorkeursalternatief (worst- case invulling)	Voorkeursalternatief (best- case invulling)	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)
Kampina & Oisterwijkse Vennen	7,5	5,2	6,1	4,3	16,4	8,6	6,7	10,7	4,8
Strabrechtse Heide & Beuven	4,9	3,4	4,0	2,8	10,5	5,4	4,4	6,9	3,1
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	3,9	2,7	3,1	2,2	8,5	4,4	3,4	5,4	2,4
Deurnsche Peel & Mariapeel	5,3	3,7	4,4	3,1	11,2	5,8	4,7	7,4	3,3
Dommelbeemden	41,5	29,1	34,3	24,0	94,5	49,6	38,9	63,7	29,1
Kavelen	8,7	6,1	7,1	5,0	19,2	10,1	7,8	12,7	5,7

Tabel 29 De gemiddelde stikstofdepositiewaarden voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en de voorkeursalternatief (best-case invulling) op de verschillende Natura 2000-gebieden en het Beschermde Natuurmonument.

Voor een toetsing aan de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet is de vergelijking met de waarden voor Huidige Situatie – CBS het belangrijkste, als een zo goed mogelijke benadering van de huidige feitelijke, legale situatie (de vergelijkingsbasis voor de Natuurbeschermingswet).

Uit Tabel 29 blijkt dat bij een trendmatige ontwikkeling van de veehouderij er ten opzichte van de huidige situatie + CBS correctie een lichte toename ontstaat van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor een vele grotere toename aan stikstofdepositie. Wanneer het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) wordt vergeleken met het voorkeursalternatief (best-case invulling) is wel te zien dat door de wijzigingen in het bestemmingsplan de maximale stikstofbelasting sterk is verminderd.

Gelet op het feit dat de habitats gevoelig zijn voor een te hoge stikstofdepositie en nu al overbelast zijn, is voor deze alternatieven niet op voorhand uit te sluiten dat een toename van de stikstofdepositie niet kan leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de beschermde natuurgebieden.

De stikstofdepositieberekening van de best-case variant op het voorkeursalternatief laat zien dat, met toepassing van de beste staltechnieken en benutting van de planologische mogelijkheden conform de uitgangpunten van het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling), de stikstofdepositie niet toeneemt. De best-case variant op het voorkeursalternatief zorgt namelijk voor een afname van de stikstofdepositie op alle Natura 2000-gebieden en op 1 van de 2 Beschermde Natuurmonumenten. Alleen op het Beschermde Natuurmonument Dommelbeemden blijft de stikstofdepositie door de best-case variant op het voorkeursalternatief gelijk. Dit wordt in tegenstelling tot het voorkeursalternatief (best-case invulling) bereikt doordat de gemeente een aantal wijzigingen heeft doorgevoerd in haar bestemmingsplan die de stikstofdepositie aanzienlijk verminderen.

Middels de best-case variant op het voorkeursalternatief is aangetoond dat het bestemmingsplan in principe uitvoerbaar is binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Weliswaar is toepassing van dergelijke technieken niet direct afdwingbaar via een bestemmingsplan, maar de gemeente kan initiatieven wel toetsen aan de randvoorwaarden van onder andere de Natuurbeschermingswet. De best-case variant op het voorkeursalternatief geeft aan dat er in principe de mogelijkheid bestaat om bij gebruikmaking van de planologische mogelijkheden, te voldoen aan de Natuurbeschermingswet.

De gemeente wordt geadviseerd een dergelijke borging in de planregels op te nemen. Dit door een toename van de emissie niet toe te staan en ook uitbreiding binnen het bestemmingsplan te toetsen aan deze voorwaarden. Gesteld moet worden dat er juridische vraagpunten bestaan over de wijze waarop een dergelijke borging in een bestemmingsplan gestalte moet en kan krijgen.

Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort negatief (-) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) scoort positief (+) ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)
Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	0/-	-	+

Tabel 30 Totale effectscores natuur.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur

In Tabel 31 en Tabel 32 is de ontwikkeling weergegeven van de stikstofdepositie op de Wav-gebieden en EHS-gebieden binnen 1 kilometer van de gemeente Veghel.

	Minimaal	Maximaal	Gemiddeld
Huidige situatie vergund	33	1102	331
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	23	771	231
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	26	958	282
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	19	671	197
Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	76	1682	617
Voorkeursalternatief (best-case invulling)	41	1274	318
Trendmatig voorkeursalternatief	29	969	287
Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	50	1406	448
Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)	24	1095	206

Tabel 31 Stikstofdepositie op Wav-gebieden binnen 1 kilometer van de gemeente Veghel (mol/ha/jr).

	Minimaal	Maximaal	Gemiddeld
Huidige situatie vergund	26	3808	305
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentie Nb-wet)	18	2666	214
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	21	3374	246
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	15	2362	172
Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	61	4781	642
Voorkeursalternatief (best-case invulling)	33	1867	333
Trendmatig voorkeursalternatief	23	3396	267
Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	39	3778	415
Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)	18	738	181

Tabel 32 Stikstofdepositie op overige EHS-gebieden binnen 1 kilometer van de gemeente Veghel (mol/ha/jr).

Uit Tabel 31 en Tabel 32 blijkt dat het trendmatig voorkeursalternatief en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen voor een toename van de gemiddelde stikstofdepositie op de Wav-gebieden en EHS-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel). Bij het trendmatig voorkeursalternatief neemt de gemiddelde stikstofdepositie toe met 45% respectievelijk 55% ten opzichte van de referentiesituatie. Bij het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) neemt de gemiddelde stikstofdepositie toe met 127% respectievelijk 141% ten opzichte van de referentiesituatie. Ook het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zorgt voor een toename van de gemiddelde stikstofdepositie op de Wav-gebieden en EHS-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie. Deze toename van de gemiddelde stikstofdepositie is wel zeer beperkt namelijk 5% ten opzichte van de referentiesituatie.

In de Wav-gebieden zijn voor stikstof zeer gevoelige natuurdoeltypen gelegen. Ook leidt de achtergronddepositiewaarde in de huidige situatie tot een overschrijding van de kritische depositiewaarde van deze gevoelige natuurdoeltypen. In de overige EHS-gebieden zijn echter natuurbeheertypen aanwezig die niet of weinig gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De toename aan stikstofdepositie als gevolg van de alternatieven heeft daarom naar verwachting geen of slechts een beperkt effect op deze overige EHS-gebieden. Het trendmatig voorkeursalternatief op het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

criterium	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	0/-	-	n.v.t. ¹⁰

Tabel 33 Totale effectscores natuur.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

Geur

In onderstaande tabellen (Tabel 34 en Tabel 35) zijn de resultaten weergegeven ten opzichte van de geurgevoelige objecten (zoals woningen in het buitengebied).

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Classificatie*							
Zeer goed	1315	3076	1673	3436	817	2533	1061
Goed	9934	8527	9729	8178	9793	8993	9680
Redelijk goed	581	227	428	216	1130	304	1040
Matig	0	0	0	0	90	0	49
Totaal	11830	11830	11830	11830	11830	11830	11830
Hinder-percentage**	7,0	6,2	6,8	6,0	7,5	6,4	7,4

Tabel 34 Achtergrondbelasting geur binnen de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling)(in absolute aantallen geurgehinderden).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)
---------------------	--------------------------	--	---	--	---	---------------------------------	--

¹⁰ Het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) is alleen beoordeeld voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998. Het doel van deze variant is namelijk om aan te tonen dat er in principe de mogelijkheid bestaat om bij gebruikmaking van de planologische mogelijkheden, te voldoen aan de Natuurbeschermingswet. Het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) is daarom niet beoordeeld voor de overige beoordelingscriteria. Overigens zijn de uitgangspunten waarom de best-case variant is gemodelleerd niet direct ook de best-case variant voor het aspect geur of fijn stof. De best beschikbare staltechnieken voor ammoniak zijn immers niet perse de best beschikbare staltechnieken voor geur en fijn stof.

Classificatie*							
Zeer goed	4	128	45	197	2	162	4
Goed	893	993	910	976	762	871	812
Redelijk goed	594	481	578	450	616	542	593
Matig	190	135	166	122	261	134	244
Tamelijk slecht	74	37	66	30	104	60	93
Slecht	24	10	15	9	33	11	33
Zeer slecht	6	1	5	1	7	5	6
Totaal	1785	1785	1785	1785	1785	1785	1785
Hinder-percentage**	11,0	9,7	10,6	9,3	12,2	9,9	11,9

Tabel 35 Achtergrondbelasting geur buiten de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling)(in absolute aantallen geurgehinderden).

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren.

Uit de tabellen blijkt dat door het trendmatig voorkeursalternatief en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) er ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel) een toename van de geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom wordt verwacht. De toename aan geurbelasting wordt veroorzaakt door de groei aan intensieve veehouderij maar voornamelijk ook door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor een minder grote toename van de geurbelasting dan het voorkeursalternatief (worst-case invulling). Dit wordt veroorzaakt doordat de gemeente bedrijven met minder dan 10 nge aan intensieve veehouderij of niet vallend onder het toetsingskader van het Besluit huisvesting niet langer heeft aangeduid als intensieve veehouderij. Ook wordt dit veroorzaakt doordat in de modellering rekening is gehouden met de duurzaamheidstoets waarbij wordt uitgegaan van een “matig” geclassificeerd woon- en leefklimaat als ondergrens ten aanzien van de achtergrondbelasting voor geurhinder voor objecten in het buitengebied.

Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is beoordeeld als negatief (-)¹¹ ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	-
Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	-

Tabel 36 Totale effectscores geur.

¹¹ Vanwege de methodiek in het toekennen van effectscores scoort het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) hetzelfde als het voorkeursalternatief (worst-case invulling). In werkelijkheid zorgt het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) voor een minder groot negatief effect dan het voorkeursalternatief (worst-case invulling). Dit komt echter niet tot uitdrukking in de effectscores.

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Fijn stof

Bedrijfsvoering

Het trendmatige voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) voorzien in uitbreiding van veehouderijen. Deze uitbreiding van veehouderij zorgt voor een uitbreiding van de fijn stof emissies. Intensieve veehouderijen, in het bijzonder pluimveebedrijven, hebben in vergelijking met een melkrundveebedrijf grote fijn stof emissies. Voor het in beeld brengen van de worst-case ontwikkeling is er bij het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en bij het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) voor gekozen om bouwblokken van intensieve veehouderijen aan te vullen met leghennen. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) veroorzaakt mede daardoor een behoorlijke toename aan fijn stof emissie. Echter is deze fijn stof emissie door de wijzigingen in het bestemmingsplan beperkter dat bij het voorkeursalternatief (worst-case invulling). In het trendmatig voorkeursalternatief is de toename aan fijn stof emissie nog beperkter mede doordat de bouwblokken van intensieve veehouderijen niet zijn opgevuld met leghennen. Naast de uitbreiding van veehouderijen (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderij) verslechtert het leefklimaat t.a.v. fijn stof ten opzichte van de referentiesituatie ook door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is beoordeeld als negatief (-)¹² ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeer

Het trendmatige voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen voor een toename aan transportbewegingen in het buitengebied. Een toename aan transportbewegingen veroorzaakt ook een toename aan fijn stof emissies. De toename aan transportbewegingen is het minst groot is het trendmatig voorkeursalternatief. De toename aan transportbewegingen is in het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) ook minder groot dan bij het voorkeursalternatief (worst-case invulling). Dit wordt veroorzaakt door de wijzigingen in het bestemmingsplan.

Het trendmatig voorkeursalternatief is op het criterium verkeer (fijn stof) beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is beoordeeld als negatief (-)¹³ ten opzichte van de referentiesituatie.

Criterium	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)
Bedrijfsvoering: fijn stof (PM ₁₀)	0/-	-
Verkeer: fijn stof (PM ₁₀)	0/-	-

Tabel 37 Totale effectscores fijn stof.

¹² Vanwege de methodiek in het toekennen van effectscores scoort het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) hetzelfde als het voorkeursalternatief (worst-case invulling). In werkelijkheid zorgt het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) voor een minder groot negatief effect dan het voorkeursalternatief (worst-case invulling). Dit komt echter niet tot uitdrukking in de effectscores.

¹³ Vanwege de methodiek in het toekennen van effectscores scoort het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) hetzelfde als het voorkeursalternatief (worst-case invulling). In werkelijkheid zorgt het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) voor een minder groot negatief effect dan het voorkeursalternatief (worst-case invulling). Dit komt echter niet tot uitdrukking in de effectscores.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

7.3 WIJZIGING IN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998 EN GEVOLGEN VOOR HET BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBIED'

7.3.1 TOETSINGSADVIES COMMISSIE VOOR DE M.E.R.

In relatie tot de wijzigingen van artikel 19kd Natuurbeschermingswet 1998 adviseert de Commissie om in een aanvulling de vergelijking met het vigerende bestemmingsplan te maken op basis van de maximale mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan. Ook adviseert de Commissie om in een aanvulling te bezien op welke wijze de wijziging van artikel 19kd Natuurbeschermingswet 1998 op dit bestemmingsplan van toepassing is en de effectbeschrijving voor stikstof in het MER hierop aan te passen.

7.3.2 BEANTWOORDING TOETSINGSADVIES

Het gewijzigde artikel 19kd biedt een 'nieuw' juridisch verdedigbare redeneerlijn om ten opzichte van de feitelijk bestaande situatie in de nieuwe bestemmingsplannen uitbreidingsmogelijkheden toe te kennen, voor zover die al waren opgenomen in de vigerende plannen. Wanneer die planologische mogelijkheden uit de voorheen geldende bestemmingsplannen in het nieuwe plan opnieuw worden herbestemd zou er dan voor wat betreft het stikstofaspect geen sprake zijn van significante gevolgen als bedoeld in artikel 19j lid 2 Natuurbeschermingswet. Onder vigeur van artikel 19kd 'nieuw' behoeft een Passende Beoordeling uit hoofde van artikel 19j lid 2 Natuurbeschermingswet in dat geval niet te worden opgesteld voor wat betreft het stikstofaspect.

Over de interpretatie van dit gewijzigde artikel is echter nog onduidelijkheid, zo blijkt onder andere ook uit de brief van de Commissie voor de m.e.r. kenmerk 2013-05 Ke/bt van 29 april 2013 (zie op http://www.commissiemer.nl/actueel/2013april/Wijziging_art_19kd_Natuurbeschermingswet_1998). Om deze reden heeft de gemeente Veghel er voor gekozen om geen vergelijking met het vigerende plan te maken en ook nog niet te bezien op welke wijze de wijziging van artikel 19kd Natuurbeschermingswet 1998 op het bestemmingsplan van toepassing is en de effectbeschrijving voor stikstof uit het MER hierop aan te passen. De gemeente Veghel wordt aangeraden de (juridische) ontwikkelingen met betrekking tot de interpretatie van de wijziging van de Natuurbeschermingswet actief te volgen.

7.4 EEN REPRESENTATIEVE SAMENVATTING

7.4.1 TOETSINGSADVIES COMMISSIE VOOR DE M.E.R.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan het besluit een representatieve en integrale nieuwe samenvatting op te stellen. In deze samenvatting dient de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor beschreven te worden. Ook dienen de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis aan de orde te komen. Ook dient er een vergelijking van de alternatieven opgenomen te worden en dient er ingegaan te worden op de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

7.4.2 BEANTWOORDING TOETSINGSADVIES

De gemeente heeft een representatieve samenvatting opgesteld van het MER uit 2011 en het geactualiseerde MER. Het betreft een separaat document.

8

Vergelijking alternatieven en varianten

In Tabel 38 zijn de effectscores voor de alternatieven en varianten per criterium weergegeven.

Aspect	Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Voorkeursalternatief (best0case invulling)	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst- case invulling)	Nieuwe voorkeursalternatief (best- case invulling)	
Natuur	Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	- -	-	0/-	-	+	
	Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	- -	Niet beoor- deeld ¹⁴	0/-	-	Niet beoor- deeld	
	Soortenbescherming Flora- en faunawet	-		Niet beoor- deeld	Niet beoor- deeld		
Geur	Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	-		0/-	-		
	Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	-		0/-	-		
Fijn stof	Bedrijfsvoering: fijn stof (PM ₁₀)	-		0/-	-		
	Verkeer: fijn stof (PM ₁₀)	-		0/-	-		
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding van specifieke landschappelijke patronen/objecten en elementen.	-		Niet beoor- deeld	Niet beoor- deeld		Niet beoor- deeld
	Beïnvloeding van (de context van) historisch landschappelijke patronen, elementen of objecten.	-					
	Beïnvloeding van de archeologische waarden.	-					
Geluid	Invloed op geluidhinder (bij gevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden)	-					

¹⁴ Het voorkeursalternatief (best-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn alleen beoordeeld voor het criterium stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998. Het doel van deze varianten is namelijk om aan te tonen dat er in principe de mogelijkheid bestaat om bij gebruikmaking van de planologische mogelijkheden, te voldoen aan de Natuurbeschermingswet. De varianten zijn daarom niet beoordeeld voor de overige beoordelingscriteria. Overigens zijn de uitgangspunten waarop de varianten zijn gemodelleerd niet direct ook de best-case varianten voor het aspect geur of fijn stof. De best beschikbare staltechnieken voor ammoniak zijn immers niet perse de best beschikbare staltechnieken voor geur en fijn stof.

Aspect	Criterium	Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	Voorkeursalternatief (best0case invulling)	Trendmatig voorkeursalternatief	Nieuwe voorkeursalternatief (worst- case invulling)	Nieuwe voorkeursalternatief (best- case invulling)
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0				
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	-				
Water & Bodem	Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	-				
	Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	-				
	Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0				
Gezondheid	Invloed op gezondheid	p.m.				

Tabel 38 Overzicht effecten alternatieven en varianten.

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

9

Conclusies en aanbevelingen

9.1 CONCLUSIES

Veehouderij

Wanneer het bestemmingsplan 'Buitengebied' zorgt voor een toename aan stikstofbelasting dan zijn er mogelijk ook significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling), voorkeursalternatief (best-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen voor een toename van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie). Indien er gebruik wordt gemaakt van de inzet van de best beschikbare staltechnieken (nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)) is er geen sprake meer van een toename, maar een afname van stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in vergelijking met het referentieniveau. Ook ten opzichte van de AMvB-Huisvesting zal een afname optreden. Uitgaande van de inzet van dergelijke technieken bij nieuwe maar ook bestaande bedrijven, is het dus mogelijk om gebruik te maken van de geboden planologische ruimte, binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor wat betreft het criteria stikstofdepositie op beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998 voor een zeer negatief (- -) effect ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (best-case invulling) zorgt voor een negatief (-) effect ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatig voorkeursalternatief zorgt voor een licht negatief (0/-) effect en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) scoort daarentegen positief (+) ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor wat betreft het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur voor een zeer negatief (- -) effect ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatige voorkeursalternatief scoort voor dit criterium licht negatief (0/-) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Dit omdat de extra stikstofdepositie leidt tot een verslechtering van de toch al gevoelige Wav-gebieden. De toename aan stikstofdepositie heeft naar verwachting geen gevolgen voor de overige EHS omdat hier gevoelige natuurbeheertypen ontbreken. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) heeft daarnaast een negatief (-) effect op soorten beschermd via de Flora- en faunawet. Dit omdat door uitbreiding binnen bestaand bouwvlak of uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen de kans op een verlies aan habitat van de Steenuil groot is.

Het woon- en leefmilieu binnen en buiten de bebouwde kom verslechtert in het voorkeursalternatief (worst-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) ten opzichte van de referentiesituatie vanwege de groei aan intensieve veehouderij en door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het voorkeursalternatief (worst-case

invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatig voorkeursalternatief is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Door uitbreiding van veehouderijen (voornamelijk vanwege de intensieve veehouderij) verslechterd het leefklimaat t.a.v. fijn stof in het voorkeursalternatief (worst-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) ten opzichte van de referentiesituatie. Ook zorgt de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen voor een verslechtering van de fijn stof-emissie. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het trendmatig voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling), trendmatig voorkeursalternatief en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen ook voor een toename aan transportbewegingen in het plangebied voor het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgen daarmee voor een toename aan fijn stof emissies. Het effect van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) op fijn stof (verkeer) is derhalve beoordeeld als negatief (-). Het trendmatig voorkeursalternatief is beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie.

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' hebben invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en de archeologische waarden. De cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden zijn in het bestemmingsplan bestemd en uitbreiding van veehouderijen is alleen mogelijk onder voorwaarden, maar deze voorwaarden dienen nog nader te worden uitgewerkt. Bij de mogelijkheid om melkveestallen tot op 2,5 ha bouwvlak en IV-stallen op 1,5 ha bouwvlak te realiseren is sprake van een maatvoering die fors impact heeft op landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen, historische landschappelijke patronen, elementen of objecten en elementen en archeologische waarden beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) vergroot de kans op een lokale toename van de geluidsbelasting vanwege directe geluidhinder door ventilatoren, laden en lossen en dergelijke en indirecte geluidhinder door verkeersbewegingen (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen. Vanwege de ontwikkeling in het voorkeursalternatief (worst-case invulling) scoort het alternatief negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

In het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zal de toename aan veehouderij niet leiden tot een verslechtering van de verkeersafwikkeling. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie. In het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zal door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer de verkeersveiligheid afnemen. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

De uitbreiding van bouwvlakken van veehouderijen zorgt voor aantasting van de bodemstructuur en de geomorfologische waarde. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium

invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Uitgangspunt is dat uitbreidingen van veehouderijen waterneutraal worden gerealiseerd. Wel kan een toename van de onttrekking van grondwater leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is derhalve op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Ook is als uitgangspunt gehanteerd dat de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij door maatregelen (zoals vloeistofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. Het effect van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is derhalve neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Glastuinbouw

Een toename van glastuinbouw heeft met name effect op het landschap, cultuurhistorie en archeologie. Het effect op de stikstofdepositie is nihil. Voor diverse milieuaspecten gelden vergunningvoorschriften en andere normstellingen. Door de gestelde voorwaarden voor o.a. landschappelijke inpassing en de bescherming van cultuurhistorische en archeologische waardevolle gronden heeft de toevoeging van extra glastuinbouw een licht negatief effect op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Het klein aantal glastuinbouwbedrijven is in de huidige situatie immers al aanwezig.

Teeltondersteunende kassen en voorzieningen

Vanwege de gestelde voorwaarden in het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn de effecten van teeltondersteunende kassen en voorzieningen op natuur- en landschapswaarden beperkt. Op lokaal niveau kunnen natuur- en/of landschapswaarden in agrarische gebieden zonder (potentiële) natuur- en/of landschapswaarden aangetast worden. Verschillende soorten kunnen namelijk hinder ondervinden van bijvoorbeeld plastic oppervlakte.

Afhankelijk van de toe te passen teeltondersteunende kassen en voorzieningen kan er ook sprake zijn van een effect op het grond- en oppervlaktewatersysteem (bijvoorbeeld door een toename aan verhard oppervlak). Ook kan er een effect ontstaan op de bodemkwaliteit dan wel grond- en oppervlaktewaterkwaliteit door het toepassen van bestrijdingsmiddelen. Telen 'uit de grond' kan op dit punt echter ook positieve effecten hebben. Voor de overige thema's (geur, fijn stof, cultuurhistorie, archeologie, geluid, verkeer en gezondheid) zorgen de teeltondersteunende kassen en voorzieningen voor neutrale effecten.

Recreatie

Door de beperkte mogelijkheden voor recreatie, de verwachting dat de planologische mogelijkheden maar voor een deel worden ingevuld (in de huidige situatie is recreatie ook zeer beperkt) en de combinatie met de afstand tot Natura 2000-gebieden wordt niet verwacht dat de planologische mogelijkheden voor recreatie zullen leiden tot een toename aan recreatiedruk en een verhoging van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten op habitattypen en soorten worden daarom niet verwacht. Evenals op Natura 2000-gebieden worden voor de EHS ook geen significant negatieve effecten door recreatie verwacht. Zwaar beschermde soorten zullen niet tot zeer weinig voorkomen op locaties waar de planologische mogelijkheden voor recreatie kunnen worden benut. De verstoring op dergelijke terreinen (binnen of aangrenzend buiten het bouwvlak) is voor de meeste soorten dusdanig groot dat zij zich er niet vestigen. De kans op een negatief effect op zwaar beschermde soorten is daarom klein.

Windturbines

Het risico op massale ontwikkeling van windturbines kan als vrijwel nihil worden bestempeld, omdat Veghel ongunstig ligt voor wat betreft windenergie en omdat het economisch rendement van windturbines tot 25 meter zeer laag is in de huidige energiemarkt. Alleen bij zeer sterke stijging van de reguliere energieprijzen is er risico op grootschalige ontwikkeling van kleine windturbines wat kan leiden tot landschappelijk negatieve effecten.

9.2 AANBEVELINGEN

Stikstof en Natura 2000

Aangeraden wordt in de planregels van het bestemmingsplan een voorwaarde op te nemen waardoor een toename van emissie niet is toegestaan en ook uitbreiding binnen het bestemmingsplan te toetsen aan deze voorwaarden. Niet alleen voor de intensieve veehouderij maar ook voor grondgebonden veehouderijen, zoals melkrunderbedrijven, is een dergelijke borging nodig. Dit mede omdat de grondgebonden veehouderij voor een belangrijk deel bijdraagt aan de ammoniakuitstoot en dus een aanzienlijk aandeel heeft in de stikstofdepositie (zie Tabel 43 in Bijlage 3). Gesteld moet worden dat er juridische vraagpunten bestaan over de wijze waarop een dergelijke borging in een bestemmingsplan gestalte moet en kan krijgen.

Het is raadzaam om de ontwikkelingen rond de Natuurbeschermingswet en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS, rijksbeleid) te volgen. Er moet voldoende juridische borging zijn dat voldaan wordt aan de Natuurbeschermingswet.

Overige aanbevelingen

- Overweeg om in de toelichting van het bestemmingsplan nader aan te geven welke gebieden waarschijnlijk wel en welke gebieden waarschijnlijk niet als een potentiële duurzame locatie worden aangemerkt. Dat geeft meer helderheid voor belanghebbenden. Hiermee kan ook worden ingespeeld op een uitspraak van de Raad van State (Baarle-Nassau).
- Dit MER ontslaat veehouders niet van de plicht om in de toekomst eventueel een m.e.r.-procedure te doorlopen, in geval zij een initiatief ontplooiën voor uitbreiding van hun bedrijf. Het is dus van belang om iedere ontwikkeling te toetsen aan de m.e.r.-(beoordelings)plicht.
- Overweeg om de waardevolle landschapselementen te bestemmen. Hierdoor kan het behoud van landschapswaarden sterker worden verankerd.
- Overweeg om in het bestemmingsplan 'Buitengebied' gericht te verwijzen naar een landschapsbeleidsplan, beeldkwaliteitsplan of voorbeelden van een goede landschappelijke inpassing.
- De gemeente wordt aanbevolen om bij concrete initiatieven de toetsing op soorten uit de Flora- en faunawet te betrekken. Hierbij gaat het om alle activiteiten waarbij ruimtelijke herinrichting (sloop, afgravingen, bouwen, enz.) is voorzien. Het is noodzakelijk om de effecten op beschermde soorten te toetsen. Aanbevolen wordt (in sommige gevallen zelfs verplicht voor een ontheffing) om maatregelen te laten nemen.
- Aanbevolen wordt om de kennisontwikkeling en adviezen op het gebied van gezondheid te volgen. Pas dit zodra algemeen aanvaard waar nodig toe bij de vergunningverlening en het beoordelen van ruimtelijke initiatieven. Indien er vanuit nieuwe kennis of regels aanleiding toe is, verwerk dat dan ook in de planregels van het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'. Om invulling te geven aan een voorzorgsprincipe, kan de gemeente bij nieuwbouw van stallen of uitbreiding van stallen binnen 250 meter van gevoelige functies, een advies van de GGD vragen. Dat geldt ook voor de realisatie van nieuwe gevoelige functies binnen 250 meter van bestaande stallen of een agrarisch bouwvlak.
- Overweeg om, net als voor geur, ook de fijn stof belasting (cumulatief en de lokale bijdrage) mee te nemen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Op deze wijze kan de gemeente meer sturing geven bij de ontwikkeling van de fijn stof belasting.

Daarnaast dienen de monitoring en evaluatie van de feitelijk optredende milieueffecten en de ontwikkeling van de veehouderij bijzondere aandachtspunten voor de gemeente te zijn. Het belangrijkste aandachtspunt is daarbij de ontwikkeling van de veestapel, toegepaste stalsystemen en de emissies van geur, ammoniak en fijn stof uit de veehouderij in het plangebied en de concentraties/belasting van die stoffen.

Bijlage 1

Passende Beoordeling

**PASSENDE BEOORDELING MER
BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBIED' VEGHEL**

GEMEENTE VEGHEL

21 maart 2013

19 juni 2013 Aanvulling naar aanleiding van toetsingsadvies Commissie voor de m.e.r

076940070:0.20 - Definitief

B02012.000186.0120

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Afbakening	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Planbeschrijving	7
2.1	Plangebied	7
2.2	Studiegebied	8
2.2.1	Natura 2000-gebieden binnen de invloedssfeer	8
2.2.2	Beschermde Natuurmonumenten binnen de invloedssfeer	9
2.3	Het voornemen	9
2.3.1	Veehouderij	10
2.3.1.1	Intensieve veehouderij	10
2.3.1.2	Grondgebonden agrarische bedrijven	11
2.3.2	Glastuinbouw	12
2.4	Mogelijke effecten bestemmingsplan 'Buitengebied'	12
2.4.1	Veehouderij en glastuinbouw: stikstofdepositie	12
2.5	Uitgangspunten Passende Beoordeling	13
3	Wettelijke kader en toetsingskader	14
3.1	Natura 2000 en de Natuurbeschermingswet 1998	14
3.2	Toetsingskader Natura 2000-gebieden	15
3.2.1	Algemeen	15
3.2.2	Kampina & Oisterwijkse Vennen	16
3.2.3	Strabrechtse Heide & Beuven	17
3.2.4	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	18
3.2.5	Deurnsche Peel & Mariapeel	19
3.3	Toetsingskader Beschermde Natuurmonumenten	20
3.3.1	Dommelbeemden	20
3.3.2	Kavelen	21
4	Effectbepaling en –beoordeling stikstofdepositie	22
4.1	Algemeen	22
4.1.1	De referentiesituatie	22
4.1.2	De alternatieven en varianten	23
4.1.2.1	Veehouderij	23
4.1.2.2	Glastuinbouw	24
4.2	Beoordelingskader	25
4.2.1	Vermesting en verzuring door depositie van stikstof	25
4.2.2	Beoordelingswijze Nederland	26
4.2.3	Kritische depositiewaarden	30
4.2.4	Achtergronddeposities	32
4.3	Effectbeschrijving en effectbeoordeling	32

4.3.1	Verandering stikstofdepositie door het voorkeursalternatief (worst-case en best-case invulling).....	32
4.3.2	Van ontwerp naar vastgesteld bestemmingsplan 'Buitengebied'	35
4.3.3	Verandering stikstofdepositie door de glastuinbouw	38
4.3.4	Mitigerende maatregelen.....	38
4.3.5	Cumulatieve effecten.....	38
5	Conclusies	39
5.1	Stikstofdepositie.....	39
Bijlage 1	Details rekenwijze alternatieven en varianten	40

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

In 2013 wordt het bestemmingsplan 'Buitengebied' voor de gemeente Veghel opgesteld. Dit bestemmingsplan vormt een integrale herziening van de voor het buitengebied van de gemeente Veghel vigerende bestemmingsplannen. De aanleiding voor deze integrale herziening is in principe vierledig.

- Ten eerste speelt de gedateerdheid van de vigerende bestemmingsplannen en de verschillende herzieningen, wijzigingen en uitwerkingen een rol. In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is geregeld dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.
- De tweede, niet minder belangrijke overweging, is het verkrijgen van eenduidige juridische regels voor het gehele buitengebied. Momenteel kent het grote aantal vigerende bestemmingsplannen evenzoveel variaties in regels. Dit is niet consistent in relatie tot de toetsing- en handhavingstaak van de gemeente en daarbij bovendien moeilijk – zo niet onmogelijk – uit te leggen aan burgers.
- De derde aanleiding heeft te maken met een beperkt aantal recente ontwikkelingen op basis van (eerder) verleende vergunningen. Deze ontwikkelingen worden middels voorliggend plan geformaliseerd.
- De vierde aanleiding voor de integrale herziening vormt de vele wijzigingen in het nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze wijzigingen komen veelal voort uit de veranderingen in de agrarische sector, zoals schaalvergroting en verbreding.

Het bovenstaande vraagt om een actueel, eenduidig, leesbaar, uitvoerbaar en flexibel bestemmingsplan, gericht op het veiligstellen van bestaande waarden en belangen en het faciliteren van (te verwachten) ontwikkelingen. Dit betekent enerzijds regulering van het bestaande ruimtegebruik en anderzijds ontwikkelingen mogelijk maken die passen binnen het vastgestelde beleid.

1.2 AFBAKENING

Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' geldt dat significante effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten en daarom is een Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

In deze Passende Beoordeling draait het om de beantwoording van de volgende centrale vragen:

1. Tot welke (mogelijke) effecten leidt het plan?
2. Wat is de reikwijdte van mogelijke effecten?
3. Hoe beïnvloeden de effecten de kwalificerende natuurwaarden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen?
4. Zijn mogelijke negatieve effecten significant?
5. Op welke wijze kunnen negatieve effecten voorkomen of verminderd worden?

Door de mogelijkheden voor de veehouderij en glastuinbouw in het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn op voorhand effecten op de Natura 2000-gebieden en een Beschermde Natuurmonument als gevolg van een verandering van de stikstofdepositie niet uit te sluiten. Voor de mogelijkheden uit het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn alle andere mogelijke effecten uit te sluiten (zie motivering in paragraaf 2.5 van deze Passende Beoordeling). Een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten als gevolg van de mogelijkheden uit het bestemmingsplan 'Buitengebied' leidt mogelijk tot significante negatieve effecten. In deze Passende Beoordeling wordt het voornemen daarom getoetst op mogelijke effecten van verandering van de stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Het volgende tekstkader beschrijft de rol van de Passende Beoordeling in het MER.

DE ROL VAN DE PASSENDE BEOORDELING IN HET MER

De Commissie voor de m.e.r. zegt het volgende over de rol van een Passende Beoordeling in het MER (website www.commissiemer.nl Tips en praktijkvoorbeelden planMER):

"De lijn die de Commissie hanteert is dat de Passende Beoordeling qua abstractieniveau kan aansluiten bij die van het plan en daarmee de concreetheid van de te nemen besluiten. Bij een meer strategisch plan heeft de Passende Beoordeling het karakter van een verkenning van de kans (het risico) dat het voorgenomen beleid binnen de randvoorwaarden van de natuurbeschermingswetgeving (niet) uitvoerbaar is. Door de onderdelen van het voorgenomen beleid te leggen naast de Natura 2000-gebieden in het plan- of studiegebied kunnen daarover uitspraken worden gedaan op basis van (gemotiveerd) deskundigenoordeel. De conclusies kunnen geformuleerd worden op grond van de 'stoplichtbenadering'."

De Passende Beoordeling richt zich op de gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Om de gehele Natuurbeschermingswetprocedure te kunnen doorlopen, dienen nadere bepalingen plaats te vinden van de haalbaarheid van zowel natuurdoelen als voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling. Aan de hand van voorliggende Passende Beoordeling kan een goede gefundeerde keuze gemaakt worden tussen alternatieven. Indien een definitieve keuze gemaakt is voor een alternatief, zal mogelijk nog een ADC-toets uitgevoerd moeten worden. Dit is overigens alleen het geval als de gekozen alternatief mogelijk significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden heeft. In de ADC-toets worden de Alternatieven, Dwingende reden van groot openbaar belang en Compensatie uitgewerkt. Compensatie is het sluitstuk van de toets en is dus alleen van toepassing als op bevredigende wijze de Alternatieven en Dwingende reden uitgewerkt zijn. In de lijn van wat de Commissie voor de m.e.r. zegt over de rol van een Passende Beoordeling (zie hierboven) moet onderhavige Passende Beoordeling in het kader van het bestemmingsplan 'Buitengebied' gezien worden als een risico-inschatting.

Een toetsing aan de soortbescherming (Flora- en faunawet) vindt niet plaats in voorliggend rapport.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het plan- en studiegebied, het voornemen, de effecten van het bestemmingsplan 'Buitengebied' en op de uitgangspunten voor de Passende Beoordeling. Hoofdstuk 3 beschrijft het wettelijk kader en het daaruit volgend toetsingskader. De effectbeschrijving en -beoordeling voor wat betreft stikstofdepositie, dus de feitelijke toetsing, vindt plaats in hoofdstuk 4. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2

Planbeschrijving

2.1 PLANGEBIED

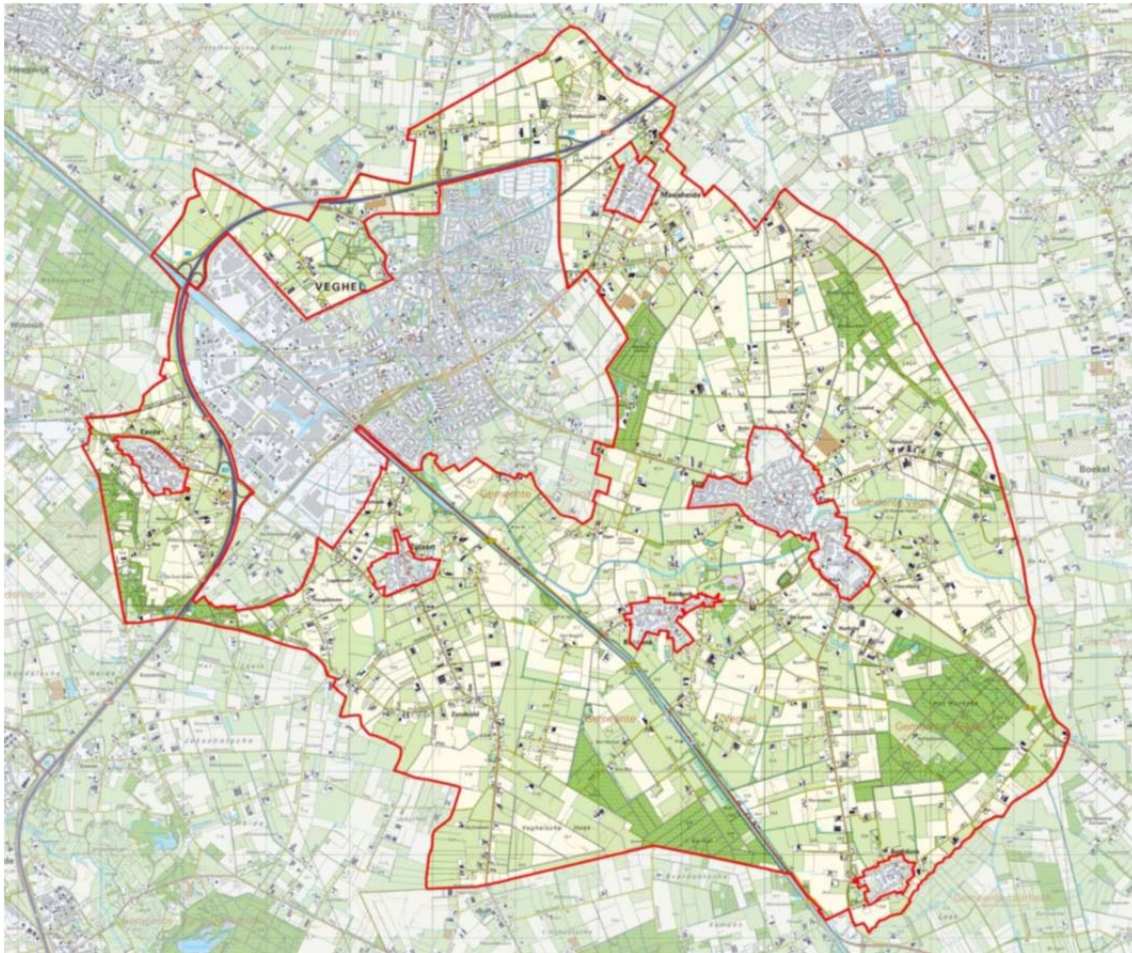
Het plangebied betreft het buitengebied van de gemeente Veghel. Gemeente Veghel ligt in Noord(oost) Brabant te midden van de gemeenten Uden, Boekel, Bernheze, Schijndel, St. Oedenrode, Laarbeek en Gemert-Bakel en telt circa 37.500 inwoners. Opvallende elementen binnen de grenzen van de gemeente zijn de Rijksweg A50, de Aa en de Zuid-Willemsvaart.

De huidige gemeente, met een totale oppervlakte van circa 79 km², is in 1994 ontstaan, na samenvoeging van de Veghel en de gemeente Erp. Momenteel bestaat de gemeente uit de volgende zeven kernen (dorpen): Veghel, Erp, Mariaheide, Zijtaart, Eerde, Keldonk en Boerdonk. Deze kernen, waarvan Veghel de hoofdkern is, behoren niet tot het plangebied. De verschillende buurtschappen zijn wel in het plangebied opgenomen.

Het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan is kleiner dan het plangebied van het (nog geldende) bestemmingsplan 'Landelijk Gebied' uit 2002. Dit komt omdat diverse gronden de afgelopen jaren en/of de komende jaren zijn/worden benut voor stedelijke ontwikkelingen. Het gaat onder meer om nieuwe woongebieden ten zuiden van Veghel (o.a. Veghels Buiten en De Scheifelaar) en ten noorden van Erp (De Bolst) en nieuwe bedrijventerreinen ten zuiden van Veghel (De Kempkens).

Voor deze (stedelijke) ontwikkelingen zijn aparte bestemmingsplannen vastgesteld of in procedure. De betreffende gebieden maken daarom geen deel uit van het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'.

De begrenzing van het plangebied is weergegeven op Afbeelding 1.

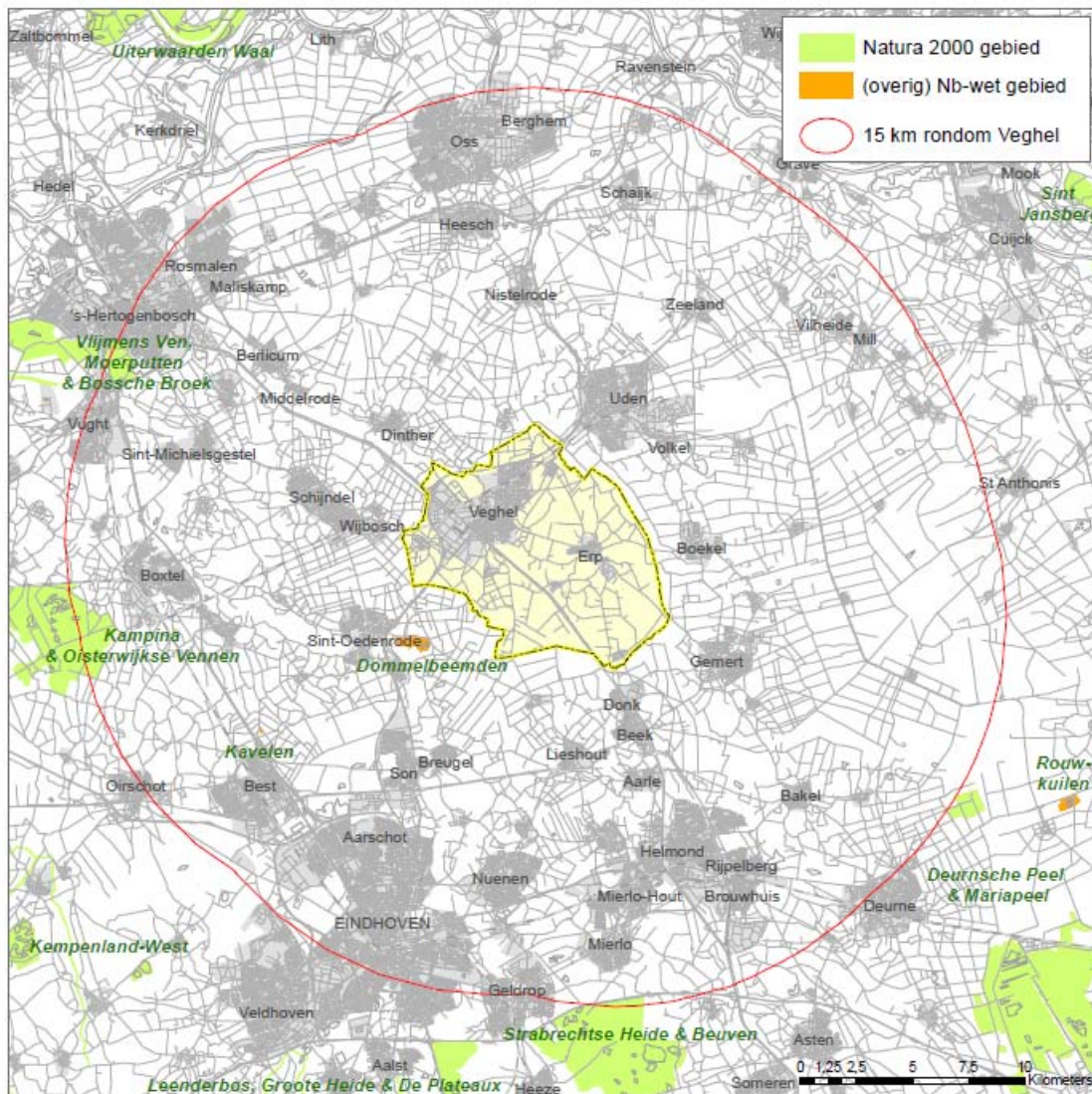

Afbeelding 1 Plangebied bestemmingsplan 'Buitengebied' gemeente Veghel.

2.2 STUDIEGEBIED

2.2.1 NATURA 2000-GEBIEDEN BINNEN DE INVLOEDSSFEER

Uit het Alterra-rapport *Ammoniakemissie en -depositie in en rondom de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten in de provincie Gelderland* (Alterra, 2009) blijkt dat ammoniakdepositie met name invloed heeft op relatief korte afstanden (0-3 kilometer) van de bron. Maar ook op grotere afstanden kan ammoniakdepositie nog invloed hebben op gevoelige natuurlijke habitats. In het Alterra-rapport wordt als maximum toetsingsafstand 10 kilometer aangehouden. Ook de commissie voor de m.e.r. geeft in haar advies *Natura 2000 en verzurende/vermestende deposities in m.e.r.* aan dat naar effecten van stikstofdepositie gekeken moet worden tot een afstand van 10 kilometer en zelfs nog verder wanneer daar aanleiding toe is. In voorliggende Passende Beoordeling wordt nader ingegaan op effecten van het bestemmingsplan 'Buitengebied' op de Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen, Strabrechtse Heide & Beuven, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Deurnsche Peel & Mariapeel (zie Afbeelding 2), binnen een zone van 15 kilometer rondom het plangebied.

Afbeelding 2 Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in de omgeving van de gemeente Veghel.

2.2.2 BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN BINNEN DE INVLOEDSSFEER

In de omgeving van het plangebied heeft het Rijk Dommelbeemden en Kavelen als Beschermde Natuurmonument aangewezen (zie Afbeelding 2).

2.3 HET VOORNEMEN

In onderstaande paragrafen is de planologische ruimte voor de veehouderij en glastuinbouw uit het bestemmingsplan 'Buitengebied' weergegeven. De mogelijkheden uit het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn in m.e.r.-termen het voornemen.

In het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied' heeft de gemeente ervoor gekozen om een aantal van de hieronder genoemde mogelijkheden aan te passen. Dit naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. en de oorspronkelijke uitkomsten van deze Passende Beoordeling. De veranderingen tussen het ontwerp en het definitieve bestemmingsplan zijn weergegeven in paragraaf 4.3.2 van deze Passende Beoordeling.

2.3.1 VEEHOUDERIJ

2.3.1.1 INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Intensieve veehouderijen hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren. Dit betreffen veelal de hokdierbedrijven. Intensieve veehouderijen zijn op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan 'Buitengebied' voorzien van een bouwvlak en een aanduiding 'intensieve veehouderij'. De oppervlakte en vorm uit de vigerende bestemmingsplannen is in dit geval gehandhaafd.

Uitbreiding

Uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is in beginsel rechtstreeks toegestaan. Er geldt echter een aantal uitzonderingen:

1. Allereerst is vergroting van de oppervlakte aan bebouwing ten behoeve van een intensieve veehouderij ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verweingsgebied 2' en ten behoeve van een geiten- en/of schapenhouderij niet toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone – verweingsgebied 2' is dat met afwijking alleen mogelijk in het kader van dierenwelzijn zonder uitbreiding van het aantal dieren/dierplaatsen.
2. Ten tweede is voor vergroting van de oppervlakte aan bebouwing ten behoeve van extra dieren/dierenplaatsen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone - verweingsgebied 1' en/of 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied' een afwijkmogelijkheid opgenomen. In dit geval dient o.a. aangetoond te worden dat sprake is van een duurzame locatie.
3. Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 1,5 hectare. Daarnaast moet het bouwvlak liggen binnen de aanduiding 'reconstructiewetzone - verweingsgebied 1' en/of 'reconstructiewetzone – landbouwontwikkelingsgebied' en dient aangetoond te worden dat sprake is van een duurzame locatie.

Duurzame locatie

Uitgangspunt voor de duurzame locatie zijn de drie voorwaarden uit de Verordening ruimte:

- er zijn aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig die noodzaken tot de beoogde ontwikkeling;
- er wordt zuinig ruimtegebruik toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
- de beoogde ontwikkeling is zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in het bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar is.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

De bovenstaande beperkingen voor intensieve veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verweingsgebied – 2' waren ook al opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. In dit plan werd echter nog gesproken van 'zone rond verzuringsgevoelig gebied' en 'zone rond woonkernen'.

Omschakeling

Omschakeling naar een intensieve veehouderij is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet mogelijk. In het vigerende bestemmingsplan was omschakeling in principe mogelijk buiten de gebieden die zijn voorzien van de aanduiding 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en

'reconstructiewetzone-verwevingsgebied – 2'. Er diende in dit geval sprake te zijn van een duurzame locatie.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan.

2.3.1.2 GRONDGEBONDEN AGRARISCHE BEDRIJVEN

Grondgebonden agrarische bedrijven hebben een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Dit betreffen veelal akkerbouw-, (open grond) tuinbouwbedrijven en graasdierbedrijven. Grondgebonden agrarische bedrijven zijn op de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet specifiek aangeduid. Dit is in overeenstemming met de vigerende bestemmingsplannen.

Uitbreiding

Uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is rechtstreeks toegestaan.

Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 2,5 hectare. Daarnaast mag het bouwvlak niet liggen binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur'. Als een bouwvlak voor een deel binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' valt dan geldt de regeling betreffende de ecologische hoofdstructuur.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

Op basis van de vigerende bestemmingsplannen geldt voor grondgebonden bedrijven binnen de aangewezen Agrarische Hoofdstructuur (AHS) een maximale omvang van 1,5 hectare, tenzij het bestaande bouwvlak al groter is dan mag de oppervlakte met maximaal 25% vergroot worden tot een absoluut maximum van 2,5 hectare. Binnen de aangewezen Groene Hoofdstructuur (GHS) geldt een maximale omvang van 1,5 hectare. De GHS zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen komt nagenoeg overeen met de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Omschakeling

Omschakeling naar een grondgebonden bedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' zonder planologische procedure toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan. Dit houdt in dat alle intensieve veehouderijbedrijven en alle plantaardige bedrijven kunnen omschakelen naar grondgebonden melkveehouderij. Er is in het ontwerp-bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om een woonbestemmingsvlak om te zetten naar een agrarisch bouwvlak (zie art. 25.4.2) Dit betekent dat elke woonbestemming in principe omgezet kan worden naar een agrarisch bedrijf, hetgeen overigens in de praktijk de laatste jaren niet is voorgekomen in de gemeente Veghel.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een grondgebonden bedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met het vigerende bestemmingsplan.

2.3.2 GLASTUINBOUW

Momenteel zijn er in de gemeente Veghel 14 glastuinbouwbedrijven. Deze in de gemeente Veghel aanwezige glastuinbouwbedrijven zijn in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' voorzien van een bouwvlak en een aanduiding 'glastuinbouw'. De oppervlakte en vorm uit de vigerende bestemmingsplannen is in dit geval gehandhaafd.

Uitbreiding

Binnen het toegekende agrarisch bouwvlak is het bouwen van kassen tot maximaal 3 hectare rechtstreeks toegestaan, mits de afstand van de kassen tot woningen van derden niet minder bedraagt dan 30 meter. Een grotere oppervlakte aan kassen dan 3 hectare is niet mogelijk.

Voor vergroting/verandering van het bouwvlak is in het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied' een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. In dit geval mag de oppervlakte van het bouwvlak na vergroting niet meer bedragen dan 4 hectare, waarvan maximaal 3 hectare bebouwd mag worden met kassen. Daarnaast mag het bouwvlak niet liggen binnen de aanduiding 'groenblauwe mantel' en/of 'ecologische hoofdstructuur'.

Vergelijking met vigerende bestemmingsplannen

De bovenstaande regeling komt nagenoeg overeen met de regeling zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen. Alleen voor glastuinbouwbedrijven die liggen in de groenblauwe mantel geldt een beperking. Deze glastuinbouwbedrijven kunnen hun bouwvlak niet verder vergroten.

Omschakeling

Omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met de vigerende bestemmingsplannen.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is het realiseren van een geheel nieuw bouw- en/of bestemmingsvlak. Nieuwvestiging van een glastuinbouwbedrijf is op basis van het bestemmingsplan 'Buitengebied' niet toegestaan. Dit is in overeenstemming met de vigerende bestemmingsplannen.

Doorgroeigebied

Een deel van de gemeente Veghel is op basis van de provinciale Verordening ruimte aangewezen als mogelijk doorgroeigebied. In het bestemmingsplan 'Buitengebied' is voor dit mogelijk doorgroeigebied geen specifieke regeling opgenomen.

2.4 MOGELIJKE EFFECTEN BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBIED'

2.4.1 VEEHOUDERIJ EN GLASTUINBOUW: STIKSTOFDEPOSITIE

De aanwezigheid van nutriënten (m.n. stikstof en fosfor) in lucht, bodem en water speelt direct (habitats) of indirect (soorten) een belangrijke rol in de kwaliteit van de ecosystemen. Met name ecosystemen die gekenmerkt worden door lage nutriëtniveaus zijn gevoelig voor aanvoer van nutriënten van buiten het systeem, maar ook voor processen die in het systeem zelf plaatsvinden. De instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied hebben betrekking op natte tot droge voedselarme ecosystemen, die sterk gevoelig zijn voor toename van het nutriëtniveau, ook wel vermessing genoemd.

De toename van nutriënten in de betreffende gebieden kan plaatsvinden door mineralisatieprocessen in de bodem door verlaging van de grondwaterstand, door aanvoer via grond- en oppervlaktewater of door stikstofdepositie vanuit de lucht. Er is geen sprake van duidelijke kwelstromen vanuit het buitengebied naar de Natura 2000-gebieden, waardoor nutriëntenverspreiding via het grondwater geen substantiële invloed heeft op de Natura 2000-gebieden. Tevens vinden geen substantiële wijzigingen plaats van de grondwaterstand of de waterhuishouding. Derhalve richt deze Passende Beoordeling zich op de stikstofdepositie vanuit de mogelijke landbouwkundige ontwikkelingen.

Stikstof komt van nature voor in de lucht in de vorm van stikstofgas (N₂). Dit wordt door denitrificatie in de bodem gevormd door stikstofbacteriën die nitraat (NO₃⁻) omzetten in stikstofgas. Het stikstofgas kan vervolgens weer door bacteriën in de bodem worden omgezet, zodat het beschikbaar komt voor planten. De aanvoer van N die op deze wijze beschikbaar komt voor planten is beperkt.

Door onnatuurlijke processen is het aanbod van N via de lucht sterk toegenomen. Naast de natuurlijke aanvoer zijn er sinds de industrialisatie in Nederland namelijk belangrijke bronnen bijgekomen en wel: het verkeer, de industrie en de landbouw. De stikstofverbindingen slaan uiteindelijk neer op de bodem, zogenaamde depositie, en in de bodem worden de verbindingen omgezet waardoor de stikstof beschikbaar komt voor planten.

Toename van het nutriënteniveau zal leiden tot verandering in de soortensamenstelling en structuur van de vegetatie, waarbij voedselminnende soorten gaan overheersen ten koste van de kenmerkende soorten van de habitats en soorten waarop de instandhoudingsdoelen zijn gericht.

2.5 UITGANGSPUNTEN PASSENDE BEOORDELING

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor het opstellen van deze Passende Beoordeling:

- Veranderingen in de landbouwbedrijven kunnen leiden tot verschillende effecten op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Mogelijke effecten zijn verzuring, vermesting, oppervlakteverlies door ruimtebeslag, versnippering van leefgebieden van beschermde soorten, verzoeting of verzilting, verdroging of vernatting van gebieden, verandering van stroomsnelheid, verandering van overstromingsfrequentie, verstoring door licht, geluid of trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Deze Passende Beoordeling richt zich volledig op de effecten van stikstofdepositie. Gezien de aard van de voorziene veranderingen, worden veranderingen in populatiedynamiek en soortensamenstelling door andere effecttypen uitgesloten (zie paragraaf 2.4).
- Het studiegebied bestaat uit de Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen, Strabrechtse Heide & Beuven, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Deurnsche Peel & Mariapeel en de Beschermde Natuurmonumenten Dommelbeemden en Kavelen.
- Voor de berekeningen en effectbeoordeling is uitgegaan van de Huidige situatie vergund + CBS-correctie. De Huidige situatie vergund + CBS-correctie vormt een benadering van de “werkelijke situatie” en is vooral van belang vanuit het juridisch kader.
- Voor achtergronddeposities zijn gegevens gebruikt uit jaren die zo dicht mogelijk lagen bij de jaartallen die in het MER zijn aangegeven als uitgangspunten voor huidige situatie en autonome ontwikkelingen.
- De berekeningen van de stikstofdeposities zijn uitgevoerd met OPS-Pro 4.3.
- De stikstofdepositie vanuit veehouderijen wordt vooral veroorzaakt door NH₃. Bij de berekeningen zijn deze dan ook het meest belangrijk. De uitstoot van NO_x van veehouderijen is zeer klein vergeleken met NH₃. Voor veehouderijen zijn ook geen gegevens bekend van de uitstoot van NO_x.
- De stikstofdepositie vanuit de glastuinbouw wordt vooral veroorzaakt door WKK's (Warmte-KrachtKoppeling) in de vorm van NO_x.

3

Wettelijke kader en toetsingskader

3.1 NATURA 2000 EN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 (NBwet) in werking getreden. Deze wet heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. De Natura 2000- gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van andere diersoorten en habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000 netwerk.

Natura 2000-gebieden

Voor de Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd in de (concept) aanwijzingsbesluiten van de betreffende gebieden. In de besluiten staat omschreven wat de doelen zijn met betrekking tot de oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen. Voor sommige doelen betreft dat behoud van oppervlakte en kwaliteit. Maar ook uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit of een combinatie daarvan zijn mogelijkheden. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en soorten. De voorgenomen planwijzigingen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' moeten derhalve getoetst worden aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Om de effecten van een ontwikkeling op een Natura 2000-gebied te toetsen wordt de Habitattoets uitgevoerd. De Habitattoets bestaat uit drie mogelijke onderzoekssituaties, die opeenvolgend doorlopen kunnen worden maar ook los van of in combinatie met elkaar. Deze drie onderzoekssituaties zijn:

- Oriëntatiefase (de Voortoets).
- Verslechteringstoets.
- Passende Beoordeling.

In de oriëntatiefase wordt aan de hand van een Voortoets gekeken of de ontwikkelingen waarin het plan voorziet mogelijk (significante) negatieve gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

Van een negatief effect is sprake wanneer een verstoring optreedt van een kwalificerende soort of een verslechtering van een kwalificerend habitatype. Indien deze verstoring of verslechtering leidt tot een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen voor de betreffende soort of habitatype, dan is sprake van een significant negatief effect.

Indien uit de Voortoets blijkt dat het plan geen negatieve effecten met zich meebrengt is geen verder onderzoek noodzakelijk. Wanneer een significant negatief effect niet op voorhand uitgesloten kan worden moet een Passende Beoordeling worden uitgevoerd. Wanneer een significant negatief effect wel kan worden uitgesloten maar er mogelijk toch sprake is van verslechtering van een habitatype of een habitat van een soort, wordt aan de hand van een verslechteringstoets gekeken welke gevolgen deze negatieve effecten hebben op de betreffende soort of het habitatype.

Beschermde Natuurmonumenten

Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermde en Staatsnatuurmonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermde Natuurmonumenten. Een deel van de Beschermde Natuurmonumenten vallen samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden dat de “oude doelen” van het Beschermde Natuurmonument onderdeel worden van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermde Natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

BEOORDELINGSKADER VAN BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

De status Beschermde Natuurmonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor dat natuurmonument. Het gaat om handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Tenzij er zwaarwegende openbare belangen zijn ('dwingende reden van openbaar belang') die het verlenen van een vergunning 'noodzaken'. In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, hoeft hier geen alternatievenonderzoek plaats te vinden. Ook een Passende Beoordeling is niet verplicht. Bij Beschermde Natuurmonumenten ontbreken de instandhoudingsdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermde natuurmonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden. Voor handelingen buiten het Beschermde Natuurmonument (voor zover aangewezen voor de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998) die significante effecten kunnen hebben op het gebied is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Nbwt¹). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten een Beschermde natuurmonument die negatieve gevolgen kunnen hebben.

3.2 TOETSINGSKADER NATURA 2000-GEBIEDEN

3.2.1 ALGEMEEN

Voor alle Nederlandse Natura 2000-gebieden zijn specifieke doelen gesteld, deze komen in de onderstaande paragrafen aan bod. De doelen voor Nederland zijn overgenomen uit de (concept) besluiten zoals gepubliceerd op de website van het ministerie van EZ (www.natura2000.nl).

¹ In artikel 16 staat dat externe werking alleen geldt voor in het aanwijzingsbesluit beschreven activiteiten. Uit art. 65 blijkt echter dat dit alleen geldt voor Beschermde Natuurmonumenten die na 1 oktober 2005 zijn aangewezen en die zijn er (nog) niet.

3.2.2 KAMPINA & OISTERWIJKSE VENNEN

Gebiedsomschrijving

Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Kampina is een restant van het halfnatuurlijke Kempense heidelandschap, met droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderend riviertje, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen komt nog hoogveenvorming, in het zuiden liggen dopheidevelden. In het stroomdal van de vrij meanderende Beerze staan hoge populieren, elzenbroek, vochtige heide met gagelstruweel en blauwgraslanden. De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting, de dominerende windrichting van de laatste ijstijd, toen dit landschap grotendeels werd gevormd. Vennen die in het gebied aanwezig zijn betreffen doorstroomvennen (o.a. de Centrale Vennen in de Oisterwijkse Bossen), geïsoleerde zure vennen, en vennen in beekdalflanken die (van oorsprong) onder invloed staan van inundatie met beekwater. De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn merendeels ontstaan als uitgestoven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hierin sinds de Middeleeuwen weer open water ontstaan. In het gebied zijn reeds in 1950 de eerste herstelmaatregelen in de vennen uitgevoerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 2 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Kampina & Oisterwijkse Vennen is aangewezen.

	SVI Landelijk (Landelijke Staat van instandhouding)	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal vogels (seizoensmax.)	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H2310 Stuifzanden met struikhei	--	>	>			
H2330 Zandverstuivingen	--	>	>			
H3110 Zeer zwak gebufferde vennen	--	>	>			
H3130 Zwakgebufferde vennen	-	>	>			
H3160 Zure vennen	-	=	>			
H4010A Vochtige heiden	--	=	>			
H4030 Droge heide	--	=	>			
H6230 Heischrale graslanden*	--	>	>			
H6410 Blauwgraslanden	--	>	>			
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)*	--	>	>			
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	>	=			
H7210 Galigaanmoerassen*	-	=	>			
H9190 Oude zuurminnende eikenbossen	-	=	>			

	SVI Landelijk (Landelijke Staat van instandhouding)	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal vogels (seizoensmax.)	Draagkracht aantal paren
H91E0C* Vochtige alluviale bossen	-	=	>			
Habitatsoorten						
H1082 Gestreepte waterroofkever	- -	=	=	=		
H1149 Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1166 Kamsalamander	-	>	>	>		
H1831 Drijvende waterweegbree	-	=	=	=		
Broedvogels						
A004 Dodaars	+	=	=			30
A276 Roodborsttapuit	+	=	=			30
Niet-broedvogels						
A039 Taigarietgans	+	=	=		300	

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen voor Kampina & Oisterwijkse Vennen.

De Landelijke Staat van instandhouding is in de tabel weergegeven. + staat voor positief, - staat voor negatief en - - staat voor zeer negatief.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =< staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft "ten gunste van" formulering, * staat voor prioritair habitattypen. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.3 STRABRECHTSE HEIDE & BEUVEN

Gebiedsomschrijving

De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. Hier is één van de eerste venherstelprojecten uitgevoerd, wat geleid heeft tot de terugkeer van zeldzame soorten. In dit ven wordt water uit de Peelrijt via een bezinkingsbekken ingelaten. Een aantal vennen worden deels gevoed door lokale kwel. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 2 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Strabrechtse Heide & Beuven is aangewezen.

	SVI Landelijk (Landelijke Staat van instandhouding)	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H2310 Stuifzandheiden met struikheide	- -	=	=			
H2330 Zandverstuivingen	- -	>	>			
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	- -	>	>			
H3130 Zwakgebufferde vennen	-	=	>			
H3160 Zure vennen	-	=	=			
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	- -	=	>			
H91E0C* Vochtige alluviale bossen	-	=	>			
Habitatsoorten						
H1831 Drijvende waterweegbree	-	=	=	=		
Niet-broedvogels						
A021 Roerdomp	- -	=	=			5
A022 Woudaap	- -	=	=			2
A127 Kraanvogel	- -	=	=		70	

Tabel 2 Instandhoudingsdoelstellingen voor Strabrechtse Heide & Beuven.

De Landelijke Staat van instandhouding is in de tabel weergegeven. + staat voor positief, - staat voor negatief en - - staat voor zeer negatief.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, < staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft "ten gunste van" formulering, * staat voor prioritair habitattypen. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.4 VLIJMENS VEN, MOERPUTTEN & BOSSCHE BROEK

Gebiedsomschrijving

Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek vormen samen één gebied ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de "Naad van Brabant". Door de ligging in deze overgangszone zijn in het gebied basenminnende water- moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar kranswiervegetaties wordt aangetroffen in sloten. De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan blauwgrasland en elzenbroekbos. Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar blauwgraslanden aanwezig zijn.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 2 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek is aangewezen.

	SVI Landelijk (Landelijke Staat van instandhouding)	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Doelst. Populatie
Habitattypen				
H3140 Kranswierwateren	-	>	>	
H6410 Blauwgraslanden	--	>	>	
H6510A/B Glashaver- en vossenstaarthooilanden	- / --	>	>	
Habitatsoorten				
H1059 Pimpernelblauwtje	--	>	>	>
H1061 Donker pimpernelblauwtje	--	>	>	>
H1145 Grote modderkruiper	-	=	=	=
H1149 Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1831 Drijvende waterweegbree	-	=		=

Tabel 3 Instandhoudingsdoelstellingen voor Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek.

De Landelijke Staat van instandhouding is in de tabel weergegeven. + staat voor positief, - staan voor negatief en -- staat voor zeer negatief.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =< staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft "ten gunste van" formulering, * staat voor prioritair habitattypen. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.2.5 DEURNSCHE PEEL & MARIAPEEL

Gebiedsomschrijving

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Groote Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. Deze gebieden zijn de zuidelijkste representanten van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijnschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaats vindt. De Deurnsche Peel is het Brabantse deel van het gebied en bestaat naast de kern die grenst aan de Mariapeel ook uit een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noorden en Grauwveen en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnsche Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, natte heide op rustend hoogveen en droge heide op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen). De Mariapeel bestaat uit drie complexen (Griendtsveen, De Driehonderd Bunders en Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken,

vennen en open water. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer. Grauwveen bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, droge en vochtige heide, moeras en opgaand loofbos. Er zijn turfgaten aanwezig.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 2 geeft de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en soorten waarvoor Deurnsche Peel & Mariapeel is aangewezen.

	SVI Landelijk (Landelijke Staat van instandhouding)	Doelst. Oppervlakte	Doelst. Kwaliteit	Draagkracht aantal paren
Habitattypen				
H4030 Droge heiden	- -	=	=	
H7110A* Actieve hoogvenen	- -	>	>	
H7120 Herstellende hoogvenen	-	=	>	
Broedvogels				
A004 Dodaars	+	=	=	35
A224 Nachtzwaluw	-	=	=	3
A272 Blauwborst	+	=	=	350
A276 Roodborsttapuit	+	=	=	120
Niet-broedvogels				
A039 Toendrarietgans	+	=	=	
A041 Kolgans	+	=	=	
A127 Kraanvogel	- -	=	=	

Tabel 4 Instandhoudingsdoelstellingen voor Deurnsche Peel & Mariapeel.

De Landelijke Staat van instandhouding is in de tabel weergegeven. + staat voor positief, - staan voor negatief en - - staat voor zeer negatief.

De doelstelling voor oppervlakte, kwaliteit en populatie is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering, =< staat voor Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft "ten gunste van" formulering, * staat voor prioritair habitatype. Hier heeft Nederland speciale verantwoordelijkheid voor.

3.3 TOETSINGSKADER BESCHERMEDE NATUURMONUMENTEN

3.3.1 DOMMELBEEMDEN

Gebiedsomschrijving

Het gebied de Dommelbeemden heeft een oppervlakte van circa 37 hectare en betreft een min of meer natuurlijk beekdallandschap. De kern van het natuurmonument wordt gevormd door een laaggelegen terrein in de bocht van het Dommeldal. Hier bevinden zich de eigenlijke Dommelbeemden, bestaande uit schrale hooi- en weilanden, evenals de 'Moerkuilen', een complex van door vervening ontstane plassen.

Deze kern is omgeven door een hoge rug, met bouwlanden in het noorden en zuiden en een bebost gedeelte in het oosten.

Instandhoudingsdoelstellingen

Alle aanwezige natuurwaarden in het Beschermd natuurmonument zijn beschermd. In het uiterste oosten en zuid-oosten komt stuifzand voor. In de Moerkuilen komen de volgende plantengemeenschappen voor: open water, verschillende stadia van verlanding, elzenbroekbos, heischraal grasland, arm eiken-berkenbos. In en in de omgeving van de Dommelbeemden komen vochtige tot drassige graslanden voor met gemeenschappen uit het moerasspreireaverbond en het dotterverbond. Daarnaast is het gebied van belang voor diverse algemene tot zeldzame soorten bos- en moerasvogels, en voor in het winterhalfjaar doortrekkende zang- en roofvogels. De aanwezige vegetatietypen in het gebied kunnen worden vertaald naar de volgende habitattypen:

- H3130 Zwakgebufferde vennen;
- H6230 Heischrale graslanden;
- H9190 Oude Eikenbossen;
- H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen).

3.3.2 KAVELEN

Gebiedsomschrijving

Het reservaat de Kavelen is 2 hectare groot en ligt op circa een halve kilometer ten noorden van Best. Het vormt een klein fragment van de oorspronkelijke loofhoutbossen in het oostelijk gedeelte van Noord-Brabant.

Instandhoudingsdoelstellingen

Alle aanwezige natuurwaarden in het Beschermd natuurmonument zijn beschermd. Met name de kruidlaag van het bos is rijk aan soorten. Plaatselijk komt een dichte ondergroei voor, die ideale broedgelegenheid biedt aan tal van zangvogels. Op basis van de beschrijving in het Besluit Beschermd natuurmonument valt niet op te maken welke vegetatietypen voorkomen in dit gebied. In het Natuurbeheerplan 2012-2013 van de Provincie Noord-Brabant geldt voor dit bos het beheertype N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos. Dit beheertype kan worden vertaald naar het habitatype H91E0C – Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen).

4

Effectbepaling en –beoordeling stikstofdepositie

4.1 ALGEMEEN

In deze Passende Beoordeling wordt in paragraaf 4.3.1 de stikstofdepositie vanuit het voorkeursalternatief (worst-case en best-case invulling), het voornemen uit het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied', vergeleken met de referentiesituatie. In paragraaf 4.3.2 is de stikstofdepositie vanuit het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling), het voornemen uit het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied', vergeleken met de referentiesituatie.

4.1.1 DE REFERENTIESITUATIE

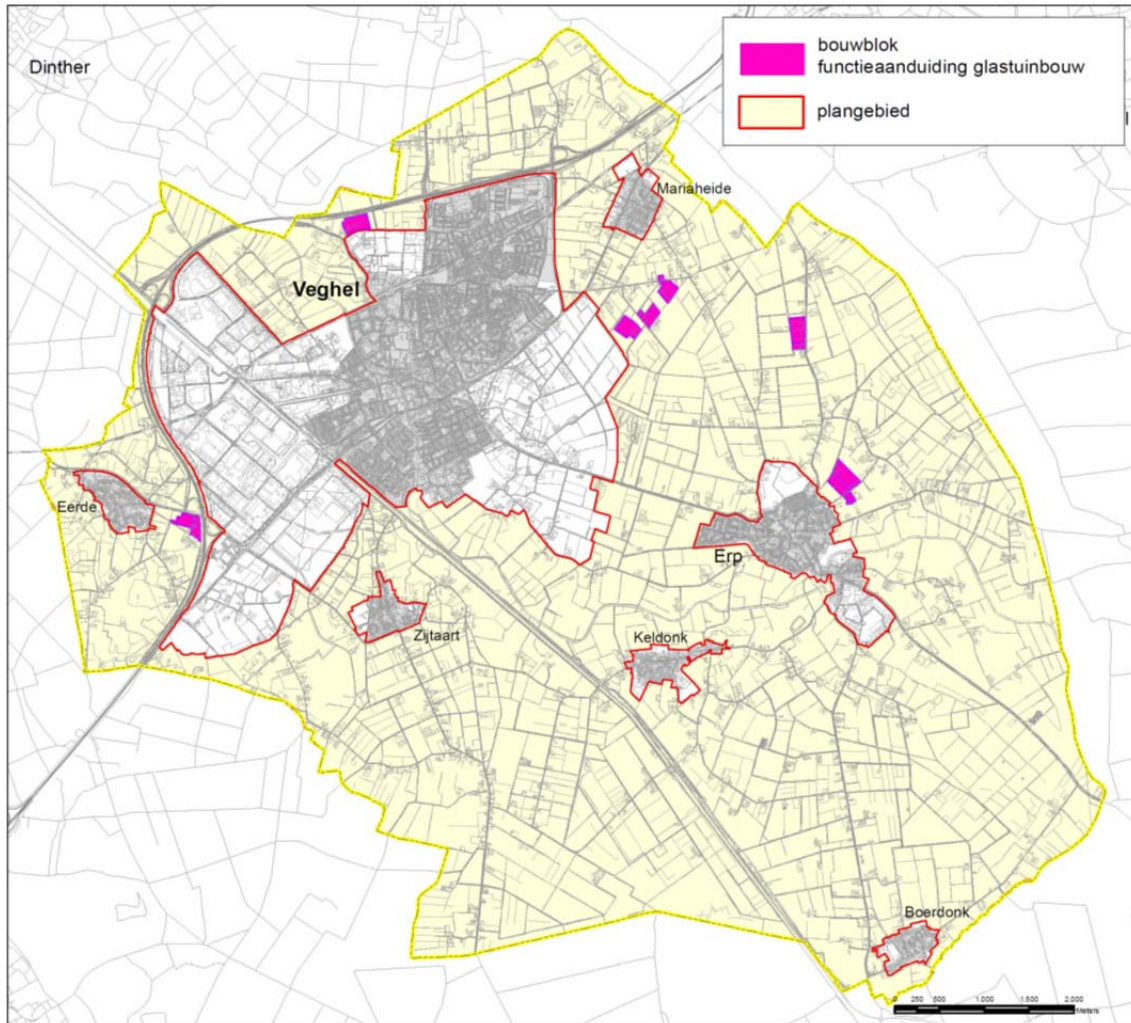
Veehouderij

Er zijn verschillende mogelijkheden om de huidige situatie in beeld te brengen:

- Aan de hand van de Huidige situatie vergund wordt een beeld gevormd van de vergunde situatie.
- De Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting brengt de huidige vergunde situatie in beeld voor de veehouderij. Voor de intensieve veehouderij wordt gecorrigeerd met de lagere stalemissies voortkomend uit de AMvB-Huisvesting. Deze worden voor deze situatie als autonome ontwikkeling gezien.
- Voor plannen, zoals voorliggend bestemmingsplan Buitengebied, geldt de huidige werkelijke situatie als referentiesituatie. Voor deze Passende Beoordeling is uitgegaan van de Huidige situatie vergund + CBS-correctie als beste inschatting hiervan.

Glastuinbouw

Als referentie is uitgegaan van de huidige omvang en ligging van de glastuinbouwbedrijven zoals dat is opgenomen op de verbeelding van het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied'. In het buitengebied van de gemeente zijn meerdere glastuinbouwbedrijven gelegen (zie Afbeelding 3). De meeste liggen tussen Mariaheide en Veghel en ten noorden van Erp.

Abbeelding 3 Glastuinbouwbedrijven in het buitengebied van de gemeente Veghel.

Gezien de trendmatige ontwikkeling van de glastuinbouw in de gemeente over de afgelopen jaren is geen groei te verwachten in de gemeente Veghel.

4.1.2 DE ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

4.1.2.1 VEEHOUDERIJ

Voorkeursalternatief (worst-case invulling)

De 'worst-case variant op het voorkeursalternatief' (voorkeursalternatief (worst-case invulling)) richt zich op de mogelijkheden zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan.

De locaties met een aanduiding IV in 'reconstructiewetzone-extensiveringsgebied' en 'reconstructiewetzone-verweingsgebied 2' houden het huidige bouwvlak. De locaties met een aanduiding IV in 'reconstructiewetzone - verweingsgebied 1' en/of 'reconstructiewetzone - landbouwontwikkelings-gebied' groeien naar een bouwvlak van maximaal 1,5 hectare. Bedrijven deels gelegen in zowel verweingsgebied 1 als verweingsgebied 2 krijgen de mogelijkheden van verweingsgebied 1

Alle grondgebonden veehouderijen en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven buiten de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' groeien naar een bouwvlak van maximaal 2,5 hectare. Als een bouwvlak voor een deel binnen de aanduiding 'ecologische hoofdstructuur' valt dan geldt de regeling betreffende de ecologische hoofdstructuur (huidige omvang bouwblok).

Bij agrarische bouwblokken waarop nu geen vee aanwezig is wordt alle ruimte benut voor vee en opgevuld met melkrundvee volgens bovenstaande specificaties voor grondgebonden veehouderijen. Bedrijven met vee zonder agrarisch bouwblok hebben geen groeimogelijkheden; zij houden wat ze hebben.

Vanwege de worst-case invulling worden de bouwblokken van intensieve veehouderijen aangevuld met leghennen (ongeveer 300 nge, 120.000 leghennen per 1,5 ha) voor zover de milieuruimte t.a.v. geurhinder dit toestaat. De bouwblokken van de overige veehouderijen zijn aangevuld met melkvee (ongeveer 300 nge, 220 melk- en kalfkoeien en 40 vrouwelijk jongvee per 1,5 ha). Basis voor de aanvulling van bouwblokken is de ongeveer 300 nge per 1,5 ha van de Commissie van Doorn. Voor de bestaande stallen gaan we uit van AMvB-Huisvesting en voor de nieuwe stallen gaan we er van uit dat deze voldoen aan de maximale ammoniakemissie zoals opgenomen in de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.

Voorkeursalternatief (best-case invulling)

In aanvulling op het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is er voor het aspect ammoniak een extra variant gedefinieerd en doorgerekend: het voorkeursalternatief (best-case invulling).

Hierbij is uitgegaan van aanpassingen van de bestaande stallen, verdergaand dan de eisen uit het Besluit Huisvesting. Per diersoort is de minimale ammoniakemissie bepaald die op dit moment vergunbaar is (Regeling ammoniak en veehouderij (2013)) en vervolgens zijn emissies van bestaande bedrijven bepaald, indien ze hun dieren zouden houden op de stalsystemen met deze minimale emissies. Deze variant is voor het aspect ammoniak (stikstofbelasting) extra onderzocht en beschreven, om aan te geven of en hoe via bronmaatregelen aan de stallen significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden voorkomen kunnen worden. Dit betreft een modelmatige benadering en is bedoeld om te onderzoeken of en te onderbouwen dat het bestemmingsplan 'Buitengebied' uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998.

In bijlage 1 is nader ingegaan op de modellering van de alternatieven en varianten.

4.1.2.2 GLASTUINBOUW

Niet alleen de veehouderij draagt bij aan de stikstofdepositie, waaronder die op Natura 2000-gebieden, maar ook de glastuinbouw draagt hieraan bij. Dit wordt veroorzaakt door NO_x afkomstig uit stookinstallaties. Analooq aan de veehouderij kan ook een toename van de eventuele stikstofuitstoot tot problemen leiden in verband met de toetsing aan de Natuurbeschermingswet en de huidige stikstofbelasting van die gebieden. Op basis van de huidige regels en in voorbereiding zijnde regels zal een toename van de stikstofbelasting gecompenseerd moeten worden (projectsaldering) of zal de milieuruimte hiervoor opgenomen moeten worden in de PAS (Programmatiese Aanpak Stikstof).

In Veghel wordt in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied ruimte geboden aan de glastuinbouw voor een totaal oppervlakte aan bouwvlakken van 34 hectare (o.b.v. gis-analyse, zie ook Afbeelding 3). Vanwege de wijzigingsmogelijkheid die het nieuwe bestemmingsplan biedt, kan de totale omvang van bouwvlakken glastuinbouw groeien tot ongeveer 45 hectare. De huidige netto oppervlakte aan kassen is volgens CBS-opgave 15 hectare. Stel dat de netto kasoppervlakte maximaal 75% per bouwvlak is, dan

betekent dit in een worst case-aanname een toename van circa 19 hectare netto glas, dus een toename van een factor 2,3 ($2,3 \times 15 = 34$ hectare).

Aan stookinstallaties in de glastuinbouw stelt het Rijk via het Besluit Emissie-eisen Middelgrote Stookinstallaties (BEMS) eisen aan emissies, waaronder die voor NO_x . De emissie-eisen voor installaties vóór 1 april 2010 zijn aanzienlijk soepeler dan die voor installaties die na die datum in gebruik worden genomen. Er is in het BEMS niet één emissiewaarde, maar deze varieert naar gelang het type brandstof. Ook is de omvang van de installatie bepalend voor de emissiewaarde. Aangenomen is dat de in de glastuinbouw gehanteerde installaties op gas worden gestookt en een vermogen hebben van 0,9-2,5 MW².

Vervolgens is met de digitale BEMS (via www.infomil.nl) te bepalen welke emissie-eisen gesteld worden. Deze eisen staan in mg/m^3 en worden omgerekend naar gram NO_x/GJ en vervolgens (via de aanname van 17.000 GJ/ha,jaar) omgerekend naar een uitstoot van $\text{kg NO}_x/\text{ha,jaar}$. De NO_x -uitstoot uit de nieuwe WKK-installaties ligt een factor 2,33 lager dan de oudere WKK-installaties (1.700 versus 3.961 $\text{kg NO}_x/\text{ha,jaar}$). Per 1 januari 2017 echter moeten alle WKK-installaties aan de 'strengere' BEMS-emissie-eisen voldoen.

Gezien de toename met een factor 2,3 van de oppervlakte netto glas en de afname met een factor 2,33 tengevolge van de strengere eisen aan nieuwe stookinstallaties, is sprake van een gelijkblijvende NO_x -emissie en diengevolge van een gelijkblijvende N-depositie op Natura 2000-gebieden. De voorwaarden in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Veghel voor de glastuinbouw hebben dus geen effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en Natuurmonumenten.

4.2 BEOORDELINGSKADER

4.2.1 VERMESTING EN VERZURING DOOR DEPOSITIE VAN STIKSTOF

Bij de beoordeling van de effecten van de landbouwkundige ontwikkeling in het kader van het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn de volgende gegevens van belang:

- De kritische depositiewaarde van kwalificerende habitattypen.
- De achtergronddepositie.
- De bijdrage van de landbouwkundige ontwikkelingen aan de uitstoot van stikstofdepositie.

Kritische depositiewaarde

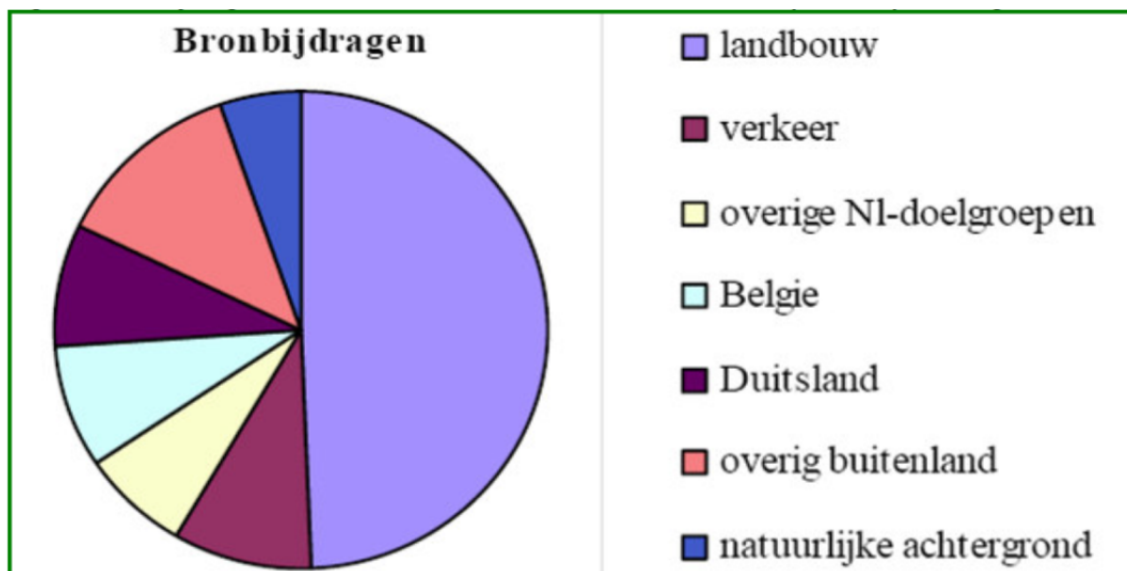
De kritische depositiewaarde is de grens waarboven het niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van een habitatype significant wordt aangetast door stikstofdepositie(verzuring/vermesting). Aangezien depositie van invloed kan zijn op de vegetatie en habitattypen (en daarmee op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden), is er een studie uitgevoerd om kritische depositiewaarden van habitattypen in Nederland te bepalen (Van Dobben et al., 2012).

Achtergronddepositie

De N-depositie in Nederland bestaat uit ammoniak (NH_3) en stikstofoxiden (NO_x). De uitstoot van N-verbindingen bestaat bij verkeer en industrie voornamelijk uit stikstofoxiden (NO_x) en bij de landbouw uit

² Voor installaties met een vermogen van meer dan 2,5 MW gelden strengere emissie-eisen dan voor kleinere installaties. Uit een door ARCADIS uitgevoerde inventarisatie in Zuid-Holland kwam naar voren dat zeer zelden bij een enkel glastuinbouwbedrijf een installatie met een vermogen van meer dan 2,5 MW aanwezig was. Aangenomen mag worden dat installaties van een omvang van meer dan 2,5 MW ook niet voorkomen of voor zullen komen in de gemeente Etten-Leur.

ammoniak (NH_3). De landbouw krijgt veel aandacht bij de stikstofproblematiek. Deze sector veroorzaakt ook een groot gedeelte van de stikstofdepositie in Nederland. Echter, ook andere sectoren veroorzaken stikstofdepositie. De stikstofdepositie op natuurgebieden is voor de helft afkomstig uit de Nederlandse landbouw, in de vorm van ammoniak. Een kleiner deel van de stikstofdepositie is, in de vorm van stikstofoxides, afkomstig van verkeer en industrie. Ongeveer een kwart van de stikstofdepositie is afkomstig uit het buitenland (zie Afbeelding 4).

Afbeelding 4 Bijdragen van verschillende bronnen aan de stikstofdepositie op natuurgebieden (bron: Milieu en Natuurplanbureau, taskforce ovv hr C. Trojan, 2008).

De huidige stikstofdepositie in het plangebied wordt in deze studie onderscheiden in de depositie van de landbouw in het plangebied zelf en de depositie vanuit het totaal aan bronnen, de zogenaamde achtergronddepositie. De bijdrage van de landbouw in het plangebied wordt gemodelleerd. De totale depositie wordt ontleend aan de grootschalige milieukaarten van het PBL.

Bijdrage landbouwkundige ontwikkelingen aan de stikstofdepositie

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' zijn uitbreidingsmogelijkheden opgenomen voor verschillende agrarische bedrijven. Dit kan leiden tot een toename van de ammoniakuitstoot wat extra stikstofdepositie kan veroorzaken op de beschermde habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten. Tevens kunnen de ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan 'Buitengebied' zorgen voor een toename van het verkeer in het gebied. Deze toename kan ook zorgen voor extra stikstofdepositie. De toename van het verkeer zal beperkt zijn. Aangezien er niets aan de wegenstructuur verandert vinden er in relatie tot wegen geen nieuwe ontwikkelingen plaats en worden de effecten van deze depositie buiten beschouwing gelaten. De bijdrage van de landbouw aan de stikstofdepositie wordt voor de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en het voorkeursalternatief (worst-case en best-case) gemodelleerd.

4.2.2 BEOORDELINGSWIJZE NEDERLAND

Beschouwing kritische depositiewaarde

Voor een kwantitatieve beoordeling van het effect van stikstofdepositie op de kwalificerende habitats wordt gebruik gemaakt van de kritische depositiewaarde. Dit is de grens waarboven niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie. Als de stikstofdepositie hoger is dan de

kritische depositiewaarde, dan zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet uit te sluiten.

Met de term 'kritische depositiewaarde voor stikstof (KDW)' wordt bedoeld: "de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische stikstofdepositie" (Van Dobben et al., 2012). Dit komt inhoudelijk overeen met de internationaal gangbare definitie: "de kritische depositie is een kwantitatieve schatting van de blootstelling aan één of meer verontreinigende stoffen, waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden aan gespecificeerde gevoelige elementen in het milieu, volgens de huidige stand van kennis (Nilsson en Grenfeldt, 1988).

Van Dobben et al (2012) geven de meest recente gegevens van kritische depositiewaarden voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Dit rapport bouwt voort op het rapport van Van Dobben en Van Hinsberg (2008). Daarbij zijn geen nieuwe modelgegevens gebruikt. Wel zijn de stappen van het toegepaste protocol opnieuw doorlopen en enkele fouten hersteld. De KDW kan vergeleken worden met de huidige of toekomstige stikstofdepositie om een beeld te krijgen van de knelpunten voor verzuring en vermeting. De KDW moet gezien worden als de meest waarschijnlijke waarde gezien de huidige stand van kennis. Wanneer de atmosferische depositie hoger is dan de KDW van het habitat bestaat er een duidelijk risico op een significant negatief effect, waardoor het instandhoudingsdoel voor een habitat (in termen van kwaliteit en oppervlakte) niet duurzaam kan worden gerealiseerd. Hoe hoger de overschrijding van het kritische niveau en hoe langduriger die overschrijding, hoe groter het risico op ongewenste effecten op de biodiversiteit (Van Dobben et al., 2012).

Bij een vergunningaanvraag moet worden getoetst in hoeverre een initiatief een belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zijn meer factoren van belang dan alleen depositie. De Minister van LNV (nu EZ) heeft dit standpunt ingenomen in de brief waarbij het rapport van Van Dobben en Van Hinsberg (2008) openbaar is gemaakt. In deze brief van het Ministerie van LNV van 16 juli 2008 wordt een lijst van factoren gegeven die, naast stikstofdepositie, eveneens van belang zijn. Dit wordt bevestigd in de "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" dat het ministerie van LNV (2008a) heeft opgesteld. De conclusie is dat bij de toetsing van mogelijk schadelijke initiatieven, aan de kritische depositiewaarden geen absolute betekenis kan worden gehecht. Een significant negatief effect op de staat van instandhouding kan niet worden afgeleid van alleen het overschrijden van de kritische depositiewaarde. Voor een dergelijke conclusie dienen meer factoren te worden bekeken. De kritische depositiewaarden moeten worden gezien als een wetenschappelijk hulpmiddel bij het beoordelen van de milieubelasting van Natura 2000-gebieden.

Toetsingskader stikstofdepositie

Voor het beoordelen van effecten van stikstofdepositie op gevoelige Natura 2000-gebieden bestaat op het moment van het opstellen van voorliggend rapport geen toetsingskader. Het oorspronkelijke Toetsingskader Ammoniak is door de Raad van State vernietigd.

Naar aanleiding daarvan deed de Commissie Trojan (2008) aanbevelingen voor een meer op maatwerk gebaseerde aanpak.

Mede op basis van deze aanbevelingen stelde het Ministerie van LNV (2008a) de "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" op.

In juni 2009 adviseerde de Adviesgroep Huys (2009) aan de Minister van LNV over de problematiek. In een brief van de Minister van LNV (2009a) aan de Tweede Kamer d.d. 30 juni 2009 over Natura 2000, reageert zij op het advies van de Adviesgroep Huys d.d. 19 juni 2009 ("Meer dynamiek bij de uitvoering

van nationale en Europese natuurwetgeving'). De Adviesgroep Huys geeft aan dat de kritische depositiewaarde in het Nederlandse beleid een te grote aandacht heeft gekregen en dat die waarde te strikt is geformuleerd en toegepast. Dit doet geen recht aan de werkelijkheid dat depositie slechts één van de elementen is, die eraan bijdragen dat geen gunstige staat van instandhouding kan worden bereikt of behouden.

De adviesgroep beveelt aan het belang van de kritische depositiewaarde te relativeren en verwacht dat daardoor de nadruk bij toetsing door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zal verminderen.

Deze aanbeveling is in lijn met het advies van de Commissie Trojan (2008). Het ministerie gaf aan dat zij van mening is dat de kritische depositiewaarde niet in absolute termen moet worden gebruikt.

Deze waarde is richtinggevend voor de langere termijn, maar niet noodzakelijkerwijs een realistisch streven voor de korte termijn. Dat geldt zeker in gebieden waar de feitelijke depositie al vele malen hoger is dan de kritische depositiewaarde.

De minister onderschrijft, zoals genoemd door de adviesgroep, het belang van het inzichtelijk maken van de gevolgen van een initiatief voor de instandhoudingsdoelstellingen door middel van een Passende Beoordeling.

Aankondiging nieuw beleid

De minister bereidt een voorstel voor, dat voorziet in een specifiek beoordelingsregime voor stikstof. In de situatie dat een activiteit per saldo niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie in een gebied, heeft deze activiteit geen invloed op de stikstofdepositie en is er feitelijk sprake van een 'stand still-situatie'. In een dergelijke situatie is geen sprake van een project met mogelijk significante effecten, die verband houden met de stikstofemissie. Dergelijke activiteiten zouden volgens het ministerie doorgang moeten vinden. In dat geval wordt de stikstofdepositie bij de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 buiten beschouwing gelaten. Of dit ten aanzien van dit plan zo is, kan worden beoordeeld op grond van een analyse van de historische ontwikkeling van de stikstofdepositie door de tijd heen, in relatie tot de op die momenten geldende wetgeving.

Wettelijk moet worden verzekerd dat bij gelijkblijvende depositie een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 niet kan worden geweigerd.

Rijk en provincies hebben begin november 2009 overeenstemming bereikt over de hoofdlijnen van een effectieve aanpak van de stikstofproblemen in en nabij Natura 2000-gebieden: de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De PAS is op dit moment in voorbereiding, en is naar verwachting begin 2014 gereed.

Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant

De Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant beoogt:

- het beschermen van natuur en landschap, waaronder het terugdringen van de achteruitgang van biodiversiteit door reductie van de stikstofdepositie;
- ruimte geven aan agrarische bedrijfsontwikkeling door het reduceren van vergunningenprocedures in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998;
- het terugdringen van de regeldruk en administratieve lasten door facilitering van saldering via de depositiebank.

Eisen maximale emissie

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een

ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Voor bijvoorbeeld varkensstallen geldt een streefwaarde van 85% reductie t.o.v. traditionele stallen en zijn er ook voldoende technieken beschikbaar die voldoen aan die streefwaarden. Voor een aantal diercategorieën zoals melkkoeien, geiten en legkippen in scharrelstelsel zijn er nog geen stallen/technieken beschikbaar die aan de streefwaarden voldoen. Voor die diersoorten geldt dat gebruik moet worden gemaakt van die technieken die het meest in de buurt van de streefwaarden komen en praktisch toepasbaar zijn. Dit wordt beoordeeld door een commissie van deskundigen die de streefwaarden periodiek bijstelt, naar gelang de beschikbaarheid van nieuwe technieken of een te hoog regionaal depositieniveau.

Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperiodes) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Gecorrigeerd emissieplafond als referentieniveau

Aanvragen voor een Natuurbeschermingswetvergunning c.q. meldingen worden ook getoetst aan het gecorrigeerd emissieplafond. Dit is de emissie van ammoniak volgens de op 7 december 2004 geldende vergunning, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Voor bedrijven die al eerder een Natuurbeschermingswetvergunning hebben gekregen is dat de daarin vergunde situatie, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie hoger dan dit gecorrigeerd emissieplafond, dan dient er gesaldeerd te worden via de depositiebank (zie hierna). Is er onvoldoende saldo beschikbaar, dan kan de vergunning niet verleend worden. Is er voldoende saldo beschikbaar of is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie lager dan het gecorrigeerd emissieplafond (en wordt voldaan aan de hiervoor beschreven eisen m.b.t. maximale emissie per dierplaats), dan is er vanuit de verordening geen belemmering voor vergunningverlening.

Depositiebank Provincie Noord-Brabant

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstofdepositie (N-depositie) op de gevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden van veehouderijbedrijven registreert en via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Salderingen verlopen (verplicht) via de depositiebank. De depositiebank wordt door de provincie beheerd. Door te salderen wordt een door een bedrijf veroorzaakte toename (van emissie van ammoniak, boven het gecorrigeerd emissieplafond) van de N-depositie op een N-gevoelig habitat verevend met de (eerdere) afname van de N-depositie op hetzelfde habitat als gevolg van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de bedrijfsvoering door (een of meer) andere bedrijven. Als er onvoldoende saldo op de bank beschikbaar is, is saldering niet mogelijk en wordt de aanvraag geweigerd.

De depositiebank wordt gevuld³ met:

- depositierechten van veehouderijbedrijven die gestopt zijn na 7 december 2004 en op die datum nog aantoonbaar actief waren;
- depositierechten van bedrijven die sinds 7 december 2004 zowel in emissie (en daarmee in depositie) als ook in aantallen dieren, ingekrompen zijn.

Uitgifte van depositierechten vindt plaats ten behoeve van initiatiefnemers, die een nieuwe stal bouwen dan wel een stal geheel of gedeeltelijk renoveren na 25 mei 2010 waarvoor een bouwvergunning krachtens de Woningwet noodzakelijk is (met de komst van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)

³ Reeds vóór inwerkingtreding van de Verordening bij saldering gebruikte deposities (ten behoeve van eerdere aanvragen van Nb-wetvergunningen of ten behoeve van saldering in het kader van de Crisis- en herstelwet, worden niet opnieuw in de depositiebank opgenomen.

per 1 oktober 2010 vervangen door een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen). Dit in het geval dat de nieuwe situatie leidt tot een depositietoename ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie op 7 december 2004 of, bij het in bezit hebben van een geldende Natuurbeschermingswetvergunning, ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie in die vergunning.

BEREKENINGEN TBV DE DEPOSITIEBANK

In het kader van de depositiebank wordt de depositie berekend als de depositie op alle habitats in een Natura 2000-gebied, welke geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen 25 km van een door te rekenen bedrijf. De berekende depositie wordt per habitattype gesommeerd voor zowel de inkomende deposities als de uitgaande deposities. Op basis van de depositiepiek valt een bedrijf in een bank voor bedrijven tot 5 mol depositiepiek of daarboven. Bedrijven met een depositiepiek die lager is dan 5 mol, mogen saldo's uit beide deelbanken voor saldering benutten. Bedrijven met een depositiepiek van 5 mol of meer alleen maar uit de deelbank voor bedrijven > 5 mol. Op deze wijze wordt een afwaartse beweging t.o.v. de Natura 2000-gebieden gestimuleerd. Saldering is niet mogelijk voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol of meer. Het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Door de eis van saldering bij emissies boven het gecorrigeerd emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en inkrimpers voor er gesaldeer kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen op de gevoelige habitats, niet hoger kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting.

Het gebruik van de planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan 'Buitengebied' wordt geboden, kan dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004, gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting (dus lager dan op basis van de vergunde rechten in december 2004). Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers. Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

De Provincie Noord-Brabant heeft in december 2010 een beleidsregel vastgesteld die ingaat op de bescherming van de zogenaamde natuurmonumenten. Die beleidsregel lijkt op de verordening voor de Natura 2000-gebieden, maar hanteert een andere referentie om te beoordelen of er sprake is van een noodzaak voor saldering. Anders dan voor de Natura 2000-gebieden wordt de vergunde emissie bij de toetsing van de Beschermde Natuurmonumenten niet gecorrigeerd met de emissie-eisen uit het Besluit.

4.2.3 KRITISCHE DEPOSITIEWAARDEN

Bij stikstofdepositie gaat het om vermestende en verzurende depositie. Met de huidige gegevens is het niet mogelijk een onderscheid te maken tussen vermestende en verzurende depositie. In de bepaling van de kritische depositiewaarden zijn zowel verzuring als vermesting verdisconteerd. Van Dobben et al., 2012 hebben een overzicht gemaakt van kritische depositiewaarden toegepast op de Natura 2000-gebieden. Uit dit overzicht is per habitattype de gevoeligheidsklasse voor stikstof overgenomen.

In Tabel 5 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten weergegeven. Tevens zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de habitattypen opgenomen en is weergegeven of de achtergronddepositie van stikstof de KDW in de huidige situatie al

overschrijdt. Bij alle voor verzuring en vermesting gevoelige habitattypen wordt de kritische depositiewaarde overschreden.

Habitatype	KDW (mol N/haljaar)	Kampina & Oisterwijkse Vennen	Strabrechtse Heide & Beuven	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	Deurnsche Peel & Mariäpeel	Dommelbeemden	Kavelen
H2310 Stufzandheiden met struikhei	1071		X				
H2330 Zandverstuivingen	714	X	X				
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	429	X	X				
H3130 Zwakgebufferde vennen	571	X	X			X	
H3140 Kranswierwateren	571			X			
H3160 Zure vennen	714	X	X				
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	1214	X	X				
H4030 Droge heiden	1071	X			X		
H6230 Heischrale graslanden	857	X				X	
H6410 Blauwgraslanden	1071	X		X			
H6510A Glashaver- en vossenstaarthooilanden	1429			X			
H6510B Glashaver- en vossenstaarthooilanden	1571			X			
H7110A Actieve hoogvenen	500				X		
H7110B Actieve hoogvenen	786	X					
H7120 Herstellende hoogvenen	500				X		
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	1429	X					
H7210 Galigaanmoerassen	1571	X					
H9190 Oude zuurminnende eikenbossen	1071	X				X	
H91E0C Vochtige alluviale bossen	1857	X	X			X	X

Tabel 5 De Natura 2000-gebieden en de Beschermden Natuurmonumenten met instandhoudingsdoelstellingen (habitattypen). Voor de habitattypen is de kritische depositiewaarde (KDW) weergegeven. Habitattypen die vet zijn

weergegeven, zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor stikstofdepositie (vermesting en verzuring). De habitattypen zijn oranje gemarkeerd wanneer de gemiddelde achtergronddepositie (zie Tabel 4) de KDW overschrijdt.

4.2.4 ACHTERGRONDDEPOSITIES

De huidige achtergronddeposities in Nederland (2012) zijn weergegeven in Tabel 6. De verwachting is dat ook in de toekomst (2020) nog steeds een overschrijding van de kritische depositiewaarden plaatsvindt op deze stikstofgevoelige habitattypen.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal
Kampina & Oisterwijkse Vennen	1530	2373	3400
Strabrechtse Heide & Beuven	1440	2175	3270
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	1720	2309	3550
Deurnsche Peel & Mariapeel	1790	2457	3580
Dommelbeemden	2300	2768	3780
Kavelen	2300	2300	2300

Tabel 6 Achtergronddepositiewaarden (in mol N/ha/jr.) in 2011 in de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten (bron: CPB/ RIVM, concentratiekaart stikstof van het jaar 2011, berekening uit 2012).

4.3 EFFECTBESCHRIJVING EN EFFECTBEOORDELING

4.3.1 VERANDERING STIKSTOFDEPOSITIE DOOR HET VOORKEURSALETERNATIEF (WORST-CASE EN BEST-CASE INVULLING)

Stikstofdepositiewaarden

Tabel 7 geeft voor de referentiesituatie, het voorkeursalternatief (worst-case en best-case invulling) de minimale, maximale en gemiddelde waarden van stikstofdeposities per Natura 2000-gebied en Beschermde Natuurmonument. Dit betreft de totale depositie van stikstof als gevolg van stalemissies vanuit het plangebied.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)			Voorkeursalternatief (worst-case invulling)			Voorkeursalternatief (best-case invulling)		
	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.
Kampina & Oisterwijkse Vennen	1,6	12,4	5,2	4,8	39,0	16,4	2,5	20,5	8,6
Strabrechtse Heide & Beuven	1,9	10,6	3,4	5,8	32,2	10,5	3,0	16,7	5,4
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	1,5	12,3	2,7	4,5	38,7	8,5	2,4	20,3	4,4
Deurnsche Peel & Mariapeel	2,0	10,7	3,7	5,9	32,0	11,2	3,1	16,6	5,8
Dommelbeemden	12,2	61,3	29,1	40,0	199,9	94,5	21,1	104,7	49,6

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Huidige situatie + CBS- correctie veestapel (referentiesituatie)			Voorkeursalternatief (worst-case invulling)			Voorkeursalternatief (best- case invulling)		
	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.
Kavelen	5,8	6,5	6,1	18,5	20,5	10,1	9,7	10,8	10,1

Tabel 7 De stikstofdepositiewaardes voor de referentiesituatie, het voorkeursalternatief (worst-case en best-case invulling) op de verschillende Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten.

Min.: Minimaal; de waarde van de cel die de laagste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.

Max: Maximaal; de waarde van de cel die de hoogste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.

Gem: Gemiddeld; het gemiddelde van de waarden van alle cellen binnen het rekenkundige grid.

Effectbeschrijving

- Te zien is dat in de huidige situatie met CBS-correctie⁴ de gemiddelde depositie op het Beschermde Natuurmonument Dommelbeemden het grootst is van alle Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonument binnen het invloedsgebied: 34,3 mol N/ha/jr. De laagste gemiddelde depositie is bij het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek: 7,6 mol N/ha/jr.
- De modelresultaten laten voor het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zien dat de depositie op de Natura 2000-gebieden en het Beschermde Natuurmonument toeneemt t.o.v. de huidige situatie met CBS-correctie.

De huidige achtergronddepositie in de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten overschrijdt in alle gevallen de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype.

- Voor Kampina & Oisterwijkse Vennen ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1.530 en 3.400 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype zeer zwakgebufferde vennen is 429 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor andere stikstofgevoelige habitatypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde.
Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 10,3 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Strabrechtse Heide & Beuven ligt de achtergronddepositie tussen de 1440 en 3270 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype zeer zwakgebufferde vennen is 429 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor andere stikstofgevoelige habitatypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde.
Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 6,5 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek ligt de huidige achtergronddepositie tussen de 1720 en 3550 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatypen kranswierwateren is 571 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor andere stikstofgevoelige habitatypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde.
Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 5,4 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Deurnsche Peel & Mariapeel ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1790 en 3580 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatypen actieve hoogvenen en herstellende hoogvenen is 500 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor vrijwel alle andere stikstofgevoelige habitatypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde.
Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 6,8 mol N/ha/jr. zien.

⁴ De CBS-correctie bedraagt 30%. Dit percentage is gebaseerd op het verschil in de huidige (werkelijke) bezetting (CBS-gegevens) versus de vergunde situatie voor de gemeente Veghel.

- Voor Beschermd Natuurmonument Dommelbeemden ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 2300 en 3780 mol N/ha/jr. De aanwezige natuurwaarden kunnen worden vertaald naar verschillende habitattypen, waarvan het meest gevoelige habitatype zwakgebufferde vennen betreft. De kritische depositiewaarde van dit habitatype is 571 mol N/ha/jr, dit wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor de andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde.
Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 60,2 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Beschermd Natuurmonument Kavelen bedraagt de achtergronddepositie in de huidige situatie 2300 mol N/ha/jr. De aanwezige natuurwaarden kunnen worden vertaald naar verschillende habitattypen, waarvan het meest gevoelige habitatype vochtige alluviale bossen betreft. De kritische depositiewaarde van dit habitatype is 1857 mol N/ha/jr, dit wordt in de huidige situatie reeds overschreden.
Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 3 mol N/ha/jr. zien.

Conclusies

De huidige achtergronddepositie zorgt daarmee dus voor alle habitattypen voor een overbelaste situatie. In dergelijke gevallen is elke verdere verhoging van stikstofdepositie door activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zeer ongewenst.

Als gevolg van het voorkeursalternatief (worst-case invulling) de volgende punten naar voren:

- Significant negatieve effecten zijn op alle Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten binnen het invloedsgebied, vanuit het voorkeursalternatief (worst-case invulling), niet uit te sluiten.

Bij elke individuele aanvraag zal worden ingegaan op of een toename van depositie aan de orde is en of effecten op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten optreden. Hierbij kan met behulp van de lokale situatie worden beoordeeld wat per geval effecten zijn. Op dat niveau kan dan ook worden bepaald hoe de lokale situatie is ten aanzien van aanwezige habitats en of toename van depositie in individuele gevallen een probleem is. Dit zal per geval verschillen.

Voorkeursalternatief (best-case invulling)

In het voorkeursalternatief (worst-case invulling) is steeds uitgegaan van AMvB-huisvesting voor zowel de bestaande veebezetting als voor de groei. Voor de meeste diersoorten zijn er stallen mogelijk met veel lagere NH₃-emissie waarden dan die welke gelden voor AMvB-huisvesting, met name voor iv-bedrijven, in mindere mate ook voor melkrundvee. In het voorkeursalternatief (best-case invulling) is daarom uitgegaan van aanpassingen van de bestaande stallen, verdergaand dan de eisen uit het Besluit Huisvesting. Per diersoort is de minimale ammoniakemissie bepaald die op dit moment vergunbaar is (Regeling ammoniak en veehouderij (2013)) en vervolgens zijn emissies van bestaande bedrijven bepaald, indien ze hun dieren zouden houden op de stalsystemen met deze minimale emissies. In relatie tot de berekende stikstofdepositie bij het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zijn de volgende conclusies af te leiden voor het voorkeursalternatief (best-case invulling), zie Tabel 7:

- Het voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor een toename aan stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten binnen de invloedsfeer en heeft daarmee mogelijk significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het benutten van de planologische mogelijkheden die geboden worden in het ontwerp bestemmingsplan, is dus niet mogelijk bij een dergelijke "ontwikkeling".

- Indien er gebruik wordt gemaakt van de inzet van de best beschikbare staltechnieken (voorkeursalternatief (best-case invulling)) is er nog steeds sprake van een toename aan stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten binnen de invloedssfeer in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie). Ook bij de inzet van de best beschikbare staltechnieken is het dus niet mogelijk om gebruik te maken van de geboden planologische ruimte binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

4.3.2 VAN ONTWERP NAAR VASTGESTELD BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBIED'

Mede naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie en de oorspronkelijke uitkomsten van het voorliggende Passende Beoordeling, heeft de gemeente Veghel de mogelijkheden bekeken om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan 'Buitengebied' biedt te beperken. Het bestemmingsplan kan namelijk niet worden vastgesteld aangezien significante effecten, vanwege stikstofdepositie, op Natura 2000-gebieden als gevolg van de activiteiten uit het bestemmingsplan niet kunnen worden uitgesloten. Als gevolg daarvan heeft de gemeente Veghel besloten de volgende planologische wijzigingen door te voeren in het bestemmingsplan 'Buitengebied':

- De gemeente verwijdt de rechtstreekse omschakelingsmogelijkheid van agrarische bedrijven zonder vee naar grondgebonden veehouderijen.
- De gemeente verwijdt de wijzigingsbevoegdheid van grondgebonden bedrijven tot vergroting van het bouwblok tot 2,5 hectare. Het bouwblok van grondgebonden bedrijven mag maximaal 1,5 hectare bedragen.
- De mogelijkheid tot twee bouwlagen bij pluimveestallen zorgt ten opzichte van de mogelijkheid tot één bouwlaag bij pluimveestallen voor extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Aangezien het bestemmingsplan nu al (uitgaande van één bouwlaag bij pluimveestallen) niet uitvoerbaar is binnen de Natuurbeschermingswet is extra stikstofdepositie, als gevolg van twee bouwlagen bij pluimveestallen, niet mogelijk. Derhalve heeft de gemeente ervoor gekozen om de mogelijkheid voor twee bouwlagen bij pluimveestallen te verwijderen.
- Bedrijven met minder dan 10 nge aan intensieve veehouderij of niet vallend onder het toetsingskader van het Besluit huisvesting zijn niet langer aangeduid als intensieve veehouderij.
- Voor vergroting/verandering van bouwblokken wordt gebruik gemaakt van de beleidsregel duurzame locaties.

Om het effect van bovenstaande wijzigingen in beeld te brengen is in deze Passende Beoordeling een tweetal nieuwe alternatieven (het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)) opnieuw beoordeeld.

Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn uitgewerkt in Bijlage 1.

Stikstofdepositiewaardes

Tabel 7 geeft voor de referentiesituatie, het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) de minimale, maximale en gemiddelde waardes van stikstofdeposities per Natura 2000-gebied en Beschermde Natuurmonument. Dit betreft de totale depositie van stikstof als gevolg van stalemissies vanuit het plangebied.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Huidige situatie + CBS- correctie veestapel (referentiesituatie)			Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)			Nieuwe voorkeursalternatief (best- case invulling)		
	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.

Beschermingsgebieden Natuurbeschermingswet 1998	Huidige situatie + CBS- correctie veestapel (referentiesituatie)			Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)			Nieuwe voorkeursalternatief (best- case invulling)		
	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.	Min.	Max.	Gem.
Kampina & Oisterwijkse Vennen	1,6	12,4	5,2	3,1	25,3	10,7	1,4	11,3	4,8
Strabrechtse Heide & Beuven	1,9	10,6	3,4	3,8	21,4	6,9	1,7	9,5	3,1
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	1,5	12,3	2,7	2,9	24,8	5,4	1,3	11,0	2,4
Deurnsche Peel & Mariapeel	2,0	10,7	3,7	3,9	21,3	7,4	1,7	9,4	3,3
Dommelbeemden	12,2	61,3	29,1	26,7	135,5	63,7	12,3	62,0	29,1
Kavelen	5,8	6,5	6,1	12,2	13,5	12,7	5,5	6,1	5,7

Tabel 8 De stikstofdepositiewaardes voor de referentiesituatie, het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) en het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) op de verschillende Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten.

Min.: Minimaal; de waarde van de cel die de laagste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.

Max: Maximaal; de waarde van de cel die de hoogste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.

Gem: Gemiddeld; het gemiddelde van de waarden van alle cellen binnen het rekenkundige grid.

Effectbeschrijving

- De modelresultaten laten voor het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zien dat de depositie op de Natura 2000-gebieden en het Beschermd Natuurmonument toeneemt t.o.v. de huidige situatie met CBS-correctie.
- De modelresultaten laten voor de best-case variant op het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zien dat de depositie op de Natura 2000-gebieden en het Beschermd Natuurmonument afneemt of gelijk blijft t.o.v. de huidige situatie met CBS-correctie.

De huidige achtergronddepositie in de Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten overschrijdt in alle gevallen de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype.

- Voor Kampina & Oisterwijkse Vennen ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1.530 en 3.400 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype zeer zwakgebufferde vennen is 429 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 5,5 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Strabrechtse Heide & Beuven ligt de achtergronddepositie tussen de 1440 en 3270 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype zeer zwakgebufferde vennen is 429 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 3,5 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek ligt de huidige achtergronddepositie tussen de 1720 en 3550 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattypen kranwierwateren is 571 mol N/ha/jr. Dit habitatype wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 2,7 mol N/ha/jr. zien.

- Voor Deurnsche Peel & Mariapeel ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1790 en 3580 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattypen actieve hoogvenen en herstellende hoogvenen is 500 mol N/ha/jr. Dit habitattypen wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor vrijwel alle andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 3,7 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Beschermd Natuurmonument Dommelbeemden ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 2300 en 3780 mol N/ha/jr. De aanwezige natuurwaarden kunnen worden vertaald naar verschillende habitattypen, waarvan het meest gevoelige habitattypen zwakgebufferde vennen betreft. De kritische depositiewaarde van dit habitattypen is 571 mol N/ha/jr, dit wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Ook voor de andere stikstofgevoelige habitattypen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 34,6 mol N/ha/jr. zien.
- Voor Beschermd Natuurmonument Kavelen bedraagt de achtergronddepositie in de huidige situatie 2300 mol N/ha/jr. De aanwezige natuurwaarden kunnen worden vertaald naar verschillende habitattypen, waarvan het meest gevoelige habitattypen vochtige alluviale bossen betreft. De kritische depositiewaarde van dit habitattypen is 1857 mol N/ha/jr, dit wordt in de huidige situatie reeds overschreden. Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) laat een gemiddelde toename van 6,6 mol N/ha/jr. zien.

Conclusies

De huidige achtergronddepositie zorgt voor alle habitattypen voor een overbelaste situatie. In dergelijke gevallen is elke verdere verhoging van stikstofdepositie door activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zeer ongewenst. De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- Significant negatieve effecten zijn op alle Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten binnen het invloedsgebied, vanuit het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling), niet uit te sluiten.

Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)

In het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) is steeds uitgegaan van AMvB-huisvesting voor zowel de bestaande veebezetting als voor de groei. Voor de meeste diersoorten zijn er stallen mogelijk met veel lagere NH₃-emissie waarden dan die welke gelden voor AMvB-huisvesting, met name voor iv-bedrijven, in mindere mate ook voor melkrundvee. In het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) is daarom uitgegaan van aanpassingen van de bestaande stallen, verdergaand dan de eisen uit het Besluit Huisvesting. Per diersoort is de minimale ammoniakemissie bepaald die op dit moment vergunbaar is (Regeling ammoniak en veehouderij (2013)) en vervolgens zijn emissies van bestaande bedrijven bepaald, indien ze hun dieren zouden houden op de stalsystemen met deze minimale emissies. In relatie tot de berekende stikstofdepositie bij het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zijn de volgende conclusies af te leiden voor het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling), zie Tabel 7:

- Het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling) zorgt voor een toename aan stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten binnen de invloedssfeer en heeft daarmee mogelijk significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. Een dergelijke ontwikkeling past niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Het benutten van de planologische mogelijkheden die geboden worden in het definitieve bestemmingsplan, is dus niet mogelijk bij een dergelijke "ontwikkeling".

- Indien er gebruik wordt gemaakt van de inzet van de best beschikbare staltechnieken (het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten binnen de invloedssfeer in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie). Uitgaande van de inzet van dergelijke technieken bij nieuwe maar ook bestaande stallen, is het dus mogelijk om gebruik te maken van de geboden planologische ruimte, binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

4.3.3 VERANDERING STIKSTOFDEPOSITIE DOOR DE GLASTUINBOUW

Zoals in Paragraaf 2.3.2 is berekend is in een worst case-scenario (maximale benutting van de mogelijkheden voor glastuinbouwontwikkeling) sprake van gelijkblijvende N-depositie vanuit de glastuinbouw.

4.3.4 MITIGERENDE MAATREGELEN

Stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregelen dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven is een mogelijk extra mitigerende maatregel (zie resultaat alternatief best beschikbare technieken). Indien de gemeente hiertoe besluit, is het voor de hand liggend om dit toe te passen bij omgevingsvergunningen (Wabo). Ook kan de gemeente een bijdrage leveren aan de implementatie van het generiek beleid gericht op een versnelde afname van de emissie van ammoniak, o.a. door het gebruik van emissiearme stalsystemen en andere technieken om emissies te voorkomen en te beperken te stimuleren en, waar deze verplicht zijn, te controleren op een goede werking. Een actief gemeentelijk beleid gericht op het intrekken van onbenutte planologische mogelijkheden voor hergebruik van bestaande veehouderijen kan helpen de vergunde emissie van ammoniak nog verder te doen dalen. Gezien de afstand tussen de veehouderijen in Veghel en de Natura 2000-gebieden en de Beschermd Natuurmonumenten zullen positieve effecten van een gemeentelijk gebiedsgericht beleid beperkt zijn.

4.3.5 CUMULATIEVE EFFECTEN

In een Passende Beoordeling is het nodig om een beschouwing te geven van de cumulatie van effecten. Immers als een plan op zichzelf slechts geringe effecten heeft, kan het effect aanzienlijk zijn in combinatie met een aantal andere projecten met geringe effecten. In dit geval gaat het om cumulatie van effecten als gevolg van stikstofdeposities.

In de gemeente Veghel is de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein De Kempkens, een nieuwe ontsluitingsweg voor Erp en opwaardering van de N279 voorzien, die naar verwachting leiden tot een toename van stikstofdepositie in de omgeving (informatie van de gemeente Veghel). Vooralsnog zijn deze ontwikkelingen geen onderdeel van de feitelijke situatie. Wanneer deze ontwikkelingen en andere ontwikkelingen in de omgeving ontwikkeld worden, is het noodzakelijk om in nadere toetsingen aandacht te besteden aan mogelijke cumulatie van stikstof in Natura 2000-gebieden en de Beschermd Natuurmonumenten. Indien maatregelen genomen worden (effect- of brongericht) zijn effecten mogelijk uit te sluiten, maar dit moet per project beoordeeld worden door middel van een toetsing waarin cumulatie wordt meegenomen.

5

Conclusies

5.1 STIKSTOFDEPOSITIE

Voorkeursalternatief (worst-case invulling en best-case invulling) en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)

- Significant negatieve effecten zijn op alle Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten binnen het invloedsgebied, vanuit het voorkeursalternatief (worst-case en best-case invulling) en nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling), niet uit te sluiten.

Aangetekend moet worden dat de worst-case varianten van het voorkeursalternatief een theoretische exercitie zijn. De kans dat dit daadwerkelijk plaatsvindt is vrijwel nihil. Echter, vanwege rechterlijke uitspraken moeten in de Passende Beoordeling de effecten van de maximaal planologisch geboden ruimte beoordeeld worden. In de worst-case varianten is geen rekening gehouden met de trend dat er bedrijven zullen stoppen en ook niet dat niet elk bedrijf leghennen zal gaan houden. De effecten die met deze worst-case varianten naar voren komen zijn dan ook een zware overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.

Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)

- Indien er gebruik wordt gemaakt van de inzet van de best beschikbare staltechnieken (het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)) is er geen sprake meer van een toename, maar van een afname van de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten binnen de invloedssfeer in vergelijking met het referentieniveau van de Natuurbeschermingswet (Vergunde situatie gecorrigeerd voor de feitelijke bezetting via de CBS-correctie). Uitgaande van de inzet van dergelijke technieken bij nieuwe maar ook bestaande stallen, is het dus mogelijk om gebruik te maken van de geboden planologische ruimte, binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet.

Bijlage 1

Details rekenwijze alternatieven en varianten

Huidige situatie vergund

Situatie conform vergunningen.

Huidige situatie + CBS-correctie veestapel

De CBS-gegevens voor 2012 voor varkens laten een vooralsnog onverklaarbare en niet realistische stijging zie van 50% in aantallen varkens ten opzichte van 2011 (ver boven de vergunde dieraantallen). De inschatting is dat de CBS-gegevens voor 2012 voor varkens zeker geen correct beeld geven, om onbekende redenen. De CBS-gegevens voor 2011 lijken een realistischer beeld te geven van de werkelijk varkens aantallen in Veghel. In overleg met de gemeente is daarom besloten voor varkens de CBS-gegevens van 2011 te hanteren bij de schatting van de bezetting. De vergelijking van vergunde rechten met de metellingen laat een geschat verschil zien van 36% (NH₃) en 29% (ou). 5-10% hiervan is verdisconteerd in de emissiefactoren in de Rav. Er is daarom een correctie toegepast van 30% voor de emissie van ammoniak en 20% voor geur.

Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting

Alle bedrijven voldoen aan AMvB-Huisvesting.

Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel

Alle bedrijven voldoen aan AMvB-Huisvesting en er is op basis van de vergelijking met de gegevens van het CBS een correctie toegepast van 30% voor de emissie van ammoniak en 20% voor geur.

Voorkeursalternatief (worst-case invulling)

In de worst-case invulling van het voorkeursalternatief worden de bouwvlakken uitgebreid tot de maximaal toegestane omvang volgens het bestemmingsplan. Vervolgens wordt de resterende ruimte op het bouwvlak opgevuld met leghennen (iv-bouwvlakken) of melkrundvee (overige agrarische bouwvlakken) tot 300 nge per 1,5 hectare (Commissie van Doorn). Bestaande stallen (gaan) voldoen aan AMvB-huisvesting, nieuwe stallen aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant.

IV-bouwvlakken worden uitgebreid tot 1,5 hectare (tenzij nu al groter), voor zover niet gelegen in extensiveringsgebied of verwevingsgebied 1. De bestaande stallen (gaan) voldoen aan AMvB-huisvesting. De resterende ruimte (in Nge) wordt opgevuld met leghennen volgens een stalsysteem dat minimaal voldoet aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant, (Tabel 9), uitgaand van 120000 leghennen per 1,5 ha. Voor iv-bedrijven is de milieuruimte t.a.v. geurhinder als beperkende factor meegenomen, bedrijven mogen groeien voor zover de norm voor individuele geurbelasting op objecten niet wordt overschreden.

Bedrijven met een iv-bouwvlak in extensiveringsgebied of verwevingsgebied 1 hebben geen groeimogelijkheden en zijn als "blijvers" geclassificeerd; ze houden wat ze hebben.

Agrarische bouwboxen zonder iv-aanduiding worden uitgebreid tot 2,5 hectare, voor zover niet gelegen in de EHS. Bij bedrijven in de EHS wordt uitgegaan van de huidige omvang bouwvlak, evenals bij bedrijven met een bouwvlak dat nu al groter is dan 2,5 ha.

Bij bestaande veehouderijbedrijven wordt de resterende ruimte (in Nge en indien aanwezig) opgevuld met melkrundvee volgens een stalsysteem dat minimaal voldoet aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant, (Tabel 9), uitgaand van 200 melk- en kalfkoeien en 140 vrouwelijk jongvee per 1,5 ha.

Bij agrarische bouwvlakken waarop nu geen vee aanwezig is wordt alle ruimte benut voor vee en opgevuld met melkrundvee volgens bovenstaande specificaties.

Bedrijven met vee zonder agrarisch bouwvlak hebben geen groeimogelijkheden; zij houden wat ze hebben.

Alle bedrijven voldoen aan AMvB-huisvesting.

In totaal groeit het aantal nge's van 38118 in de huidige situatie vergund naar 132318 nge (+247%) in de worst-case invulling van het voorkeursalternatief. Daarbij komt 10009 nge voor rekening van de 133 iv-bedrijven, 44711 voor rekening van 113 bestaande bedrijven op agrarische bouwvlakken zonder iv-aanduiding en 39592 nge ontstaat op 80 agrarische bouwvlakken zonder iv aanduiding waarop nu geen veehouderij aanwezig is (Tabel 10).

In totaal groeit de NH₃-emissie van 600787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 1290611 kg/jr (+114%) in de worst-case invulling van het voorkeursalternatief. Daarbij komt 208382 kg/jr nge voor rekening van de 133 iv-bedrijven, 314169 voor rekening van 113 bestaande bedrijven op agrarische bouwvlakken zonder iv-aanduiding en 278173 kg NH₃/jr ontstaat op 80 agrarische bouwvlakken zonder iv aanduiding waarop nu geen veehouderij aanwezig is. AMvB-huisvesting zorgt voor een daling van de emissie met 110412 kg/jr.

	Aantal per 1,5 ha	NH ₃ - factor	NH ₃	OU- factor	OU	Fijn stof- factor	Fijn stof	Nge- factor	Nge
Legkippen E2.11.2	120000	0,055	6600	0,34	40800	65	7800000	0,003	317
Melkrundvee A1	220	7,1	1562	0	0	118	25960	1,204	265
Melkrundvee A3	140	3,9	546	0	0	38	5320	0,254	36
Totaal melkrundvee			2108		0		31280		300

Tabel 9 Stallen voldoen aan de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant.

	Aantal bedrijven	Emissie NH ₃ (kg/jr)	OU	Fijn stof (gr/jr)	Nge
Huidige situatie vergund	306	600787	3769932	49923106	38118
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	306	420551	3015946	39938485	26683
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting	306	490375	3536183	49923106	38118
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting + CBS- correctie veestapel	306	343263	2828946	39938485	26683
Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	386	1290611	4824364	304976422	132318
Voorkeursalternatief (best-case invulling)	386	671983	Niet berekend	Niet berekend	132318
Toegevoegd voorkeursalternatief (worst-case)					
Bestaande bedrijven iv (legghennen)	133	208382	1288181	246269610	10009
Bestaande bedrijven geen iv (melkrundvee)	113	314169	0	4661872	44711
Agrarische bouwvlakken zonder vee (melkrundvee)	80	278173	0	4128100	39592
Blijvers	60				

Tabel 10 Bedrijven met een milieuvergunning en bouwvlakken in het plangebied en het effect van het voorkeursalternatief (worst-case).

Voorkeursalternatief (best-case invulling)

In de best-case invulling van het voorkeursalternatief zijn de uitgangspunten grotendeels gelijk aan de worst-case invulling, alleen wordt bij zowel de bestaande stallen als de toe te voegen stallen uitgegaan van de voor wat betreft de emissie van ammoniak beste stallen.

Voor de bestaande veestapel wordt per diersoort bepaald wat de laagst mogelijke emissie is conform de Rav. Deze wordt vervolgens toegepast. Voor nieuwe stallen is uitgegaan van de minimale waarden gegeven in Tabel 11.

In totaal daalt de NH₃-emissie van 600.787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 480.912 kg/jr (-20%), maar is hoger dan de emissie in de huidige situatie + CBS-correctie veestapel.

	Aantal per 1,5 ha	NH ₃ - factor	NH ₃	OU- factor	OU	Fijn stof- factor	Fijn stof	Nge- factor	Nge
Legkippen E2.11.2	120000	0,025	3000	0,34	40800	65	7800000	0,003	317
Melkrundvee A1	220	4,1	902	0	0	118	25960	1,204	265
Melkrundvee A3	140	3,9	546	0	0	38	5320	0,254	36
Totaal melkrundvee			1448		0		31280		300

Tabel 11 Stallen met minimale emissies.

Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)

Dit alternatief komt overeen met de voorkeursalternatief (worst-case invulling) echter gelden de volgende uitgangspunten:

- De gemeente verwijdt de rechtstreekse omschakelingsmogelijkheid van agrarische bedrijven zonder vee naar grondgebonden veehouderijen.
- De gemeente verwijdt de wijzigingsbevoegdheid van grondgebonden bedrijven tot vergroting van het bouwblok tot 2,5 hectare. Het bouwblok van grondgebonden bedrijven mag maximaal 1,5 hectare bedragen.
- Bedrijven met minder dan 10 nge aan intensieve veehouderij of niet vallend onder het toetsingskader van het Besluit huisvesting zijn niet langer aangeduid als intensieve veehouderij.
- Voor vergroting/verandering van bouwblokken wordt gebruik gemaakt van de beleidsregel duurzame locaties. In de duurzaamheidstoets wordt uitgegaan van een als "matig" geclassificeerd woon- en leefklimaat als ondergrens ten aanzien van de achtergrondbelasting voor geurhinder voor objecten in het buitengebied. De achtergrondbelasting op objecten in het buitengebied mag dan maximaal 20 ou bedragen. Deze voorwaarde in scenario's te vertalen is erg complex. Om toch rekening te houden met de beperkingen voortvloeiend uit de duurzaamheidstoets is er daarom voor gekozen de voorwaarde te vertalen in een voorwaarde voor de voorgrondbelasting. Voor een "matig" of beter woon- en leefklimaat ten aanzien van de voorgrondbelasting mag deze maximaal 10 ou bedragen. Bij de bepaling van de milieuruimte voor veehouderijbedrijven is daarom in de scenario's uitgegaan van een norm van 10 ou voor objecten in het buitengebied (i.p.v. de geldende 14 ou).

In totaal groeit het aantal nge's van 38118 in de huidige situatie vergund naar 71116 nge (+86%) in het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling). Daarbij komt 8368 nge voor rekening van de iv-bedrijven, 24741 voor rekening van bestaande bedrijven op agrarische bouwblokken zonder iv-aanduiding (Tabel 12). In totaal groeit de NH₃-emissie van 600787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 837967 kg/jr (+39%) in het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling). Daarbij komt 174229 kg/jr voor rekening van de iv-bedrijven, 173850 kg/jr voor rekening van bestaande bedrijven op agrarische bouwblokken zonder iv-aanduiding. AMvB-Huisvesting zorgt voor een daling van de emissie met 110412 kg/jr.

	Aantal bedrijven	Emissie NH ₃ (kg/jr)	OU	Fijn stof (gr/jr)	Nge
Huidige situatie vergund	306	600787	3769932	49923106	38118
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	306	420551	3015946	39938485	26683
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting	306	490375	3536183	49923106	38118
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting + CBS- correctie veestapel	306	343263	2828946	39938485	26683
Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	306	837967	4613233	258402984	71116
Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)	306	368996	Niet berekend	Niet berekend	71116
Toegevoegd nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)					
Bestaande bedrijven iv (legghennen)	120	174229	1077050	205906442	8368
Bestaande bedrijven geen iv (melkrundvee)	124	173850	0	4661872	24741
Blijvers	62				

Tabel 12 Bedrijven met een milieuvergunning en bouwvlakken in het plangebied en het effect van het voorkeursalternatief (worst-case).

Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)

In het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn de uitgangspunten grotendeels gelijk aan het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling), alleen wordt bij zowel de bestaande stallen als de toe te voegen stallen uitgegaan van de voor wat betreft de emissie van ammoniak beste stallen.

Voor de bestaande veestapel wordt per diersoort bepaald wat de laagst mogelijke emissie is conform de Rav. Deze wordt vervolgens toegepast. Voor nieuwe stallen is uitgegaan van de minimale waarden gegeven in Tabel 11.

In totaal daalt de NH₃-emissie van 600.787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 368.996.912 kg/jr (- 39%), en is lager dan de emissie in de huidige situatie + CBS-correctie veestapel.

Bijlage 2 Beleid en wetgeving

Bijlage 2.1 Europees niveau

Kader	Doel	Positie in gemeente Veghel
Kaderrichtlijn Water (KRW)	Kwaliteitsverbetering oppervlakte- en grondwater gericht op goede chemische en ecologische toestand.	In dit MER zijn de effecten op water beschreven. Waar relevant wordt een relatie gelegd met de waterfuncties zoals geformuleerd door het waterschap en vastgesteld door de Provincie Noord-Brabant o.b.v. de KRW.
Verdrag van Malta	Bescherming van archeologisch erfgoed.	Vergravingen kunnen invloed hebben op het bodemarchief. Ook bij bouwwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met archeologie. In dit MER komt dit globaal aan de orde, bij concrete activiteiten verdient het aandacht. Daarbij zal getoetst worden aan het door de gemeenteraad vastgestelde archeologische beleid.
IPPC-richtlijn	De IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreinigingen.	Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn.
Vogel- en Habitatrichtlijn	Op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschermde gebieden in ontwerp aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen.	Zie onder Natuurbeschermingswet 1998 in Tabel 40.

Tabel 39 Europees beleid, wet- en regelgeving.

Bijlage 2.2 Landelijk niveau

Kader	Doel	Positie in gemeente Veghel
Natuur- beschermings- wet 1998	De Natuurbeschermingswet 1998 geeft uitvoering aan Europese richtlijnen: de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).	De beschermde natuurgebieden die mogelijk beïnvloed worden door de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt en beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet. Het betreft de Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen, Strabrechtse Heide & Beuven, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Deurnsche Peel & Mariapeel en de Beschermde Natuurmonumenten Dommelbeemden en de Kavelen.
Crisis- en herstelwet	Het doel van de Crisis- en herstelwet is het bestrijden van de gevolgen van de economische crisis waarin de mondiale en de Nederlandse economie zich sinds het najaar van 2008 bevinden. De Nederlandse economie zal nog zeker tot 2014 de gevolgen van de recessie ondervinden, met name op het gebied van werkgelegenheid. Door middel van de nieuwe wet moet de economische structuur worden versterkt, zodat Nederland sneller en sterker uit de recessie tevoorschijn komt.	De Crisis- en herstelwet geldt vanaf 1 april 2010 en zorgt voor wijzigingen in de Natuurbeschermingswet 1998.
Wet ruimtelijke ordening	De Wet ruimtelijke ordening (Wro) draagt bij aan vereenvoudiging en versnelling van procedures en beroepsprocedures. Ook zal er een scherpere handhaving zijn.	Vooraf door de mogelijkheid van het opnemen van milieunormen in het bestemmingsplan en het verordenend karakter van gebruiksregels worden nieuwe wegen geopend voor de bescherming van het lokale milieu. In de opzet van de Wro legt de gemeente haar beleid vast in een structuurvisie en worden de planologische mogelijkheden concreet beschreven in de bestemmingsplannen.
Flora- en faunawet	Nederlandse implementatie van de soortenbescherming uit Vogel- en Habitatrichtlijn.	Aangezien op het niveau van MER de detailinformatie niet voorhanden is voor oriëntatie op de Flora- en faunawet schuift deze informatieplicht door naar meer concrete initiatieven.
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte hanteert het volgende motto "Nederland concurrerender, bereikbaar, leefbaar en veilig"	Deze structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is het de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.
Monumentenwet 1998	In de Monumentenwet 1998 is geregeld hoe gebouwde of archeologische monumenten aangewezen kunnen worden als wettelijk	Deze wet is van toepassing op de aanwezige monumenten in het buitengebied van de gemeente Veghel.

Kader	Doel	Positie in gemeente Veghel
	beschermd monument.	
Waterwet	De Waterwet heeft acht bestaande waterbeheerwetten samengevoegd. Daarnaast is vanuit de Wet Bodembescherming de regeling voor waterbodems ondergebracht bij de Waterwet.	Initiatieven op het gebied van veehouderij hebben mogelijk te maken met de Waterwet, waarbij voorheen een andere vergunning nodig was, zoals de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).
Wetgeving op het gebied van dierenwelzijn zoals het Varkensbesluit en het Legkippenbesluit 2003	Er is diverse regelgeving die betrekking heeft op dierenwelzijn.	Deze wetgeving is van toepassing in Veghel.
Wet milieubeheer, waaronder de luchtkwaliteitseisen	De Wet milieubeheer bepaalt welk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen. Daarnaast dient er geen overschrijding te zijn van grenswaarden voor stoffen die in deze wet zijn benoemd.	Toetsing aan wettelijke normen voor fijn stof is relevant en wordt in dit MER behandeld.
Wet geluidhinder	Doel is het voorkomen of beperken van geluidhinder	Geluidstoe- of -afname zal in het MER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden.
Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)	Deze wet vormt het toetsingskader voor geur veroorzaakt door het houden van dieren. Er wordt gerekend met "odour units" (Ou) en geurgevoelige objecten krijgen een beschermingsfactor toegewezen.	De Wgv biedt de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen en hiermee af te wijken van de standaardnorm voor geur. De gemeente Veghel heeft een gebiedsvisie en verordening Wet geurhinder en veehouderij.
Wet ammoniak en veehouderij (Wav)	De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierverblijven. Dit ter bescherming van de zogeheten zeer kwetsbare gebieden.	Deze regels moeten worden toegepast bij de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen.
Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen (AMvB)	Met dit Besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor	Dit besluit moet worden toegepast bij bestaande intensieve veehouderijen en nieuwvestiging van intensieve veehouderijen. In het MER is uitgegaan van toepassing van emissiearme stallen in de autonome ontwikkeling, die als referentie dient.

Kader	Doel	Positie in gemeente Veghel
	die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.	
Wet op publieke gezondheid	Deze wet regelt de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen / vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaaren kunnen opleveren.	De gemeenteraad draagt zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.
IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij	Door het ministerie van VROM is de beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoets die op grond van de IPPC richtlijn voor ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd.	Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van deze beleidslijn.

Tabel 40 Landelijk beleid, wet- en regelgeving.

Bijlage 2.3

Provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau

Kader	Doel	Positie in gemeente Veghel
Provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening	In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) omschrijft de Provincie Noord-Brabant het nieuwe beleid tot 2025.	De SVRO is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor de gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciaal belang aan.
Provinciale Verordening ruimte	De onderwerpen die in de verordening staan, komen uit de Provinciale Structuurvisie. Daarin staat welke belangen de provincie wil behartigen en hoe ze dat wil doen. De verordening is daarbij een van de manieren om die provinciale belangen veilig te stellen.	In de Verordening ruimte staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. Voor een paar onderwerpen zijn in de verordening regels opgenomen die rechtstreeks doorwerken naar de vergunningverlening bij gemeenten.
Koersdocument Stad en Platteland	Provinciale Staten van Brabant maken met dit koersdocument een tussenbalans op van de transitie in het rurale deel van de provincie.	De gemeente Veghel dient invulling te geven aan hun ambities uit het provinciale Koersdocument Stad en Platteland.
Convenant 'beleidsregel stikstof en Natura 2000'/Verordening stikstof en Natura 2000	Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Met het convenant en de daaruit voortvloeiende verordening is een balans gevonden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.	De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.
(Provinciale) Ecologische hoofdstructuur	Realisatie van verbindingen voor verspreiding van planten en dieren	Ontwikkelingen kunnen leiden tot het verstoren van de ecologische hoofdstructuur of het onderbreken of verstoren van een ecologische verbindingszone.
Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Brabant	Op deze kaart worden alle archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen in beeld gebracht die voor bescherming in aanmerking komen. Naast de bestaande waarden wordt op deze kaart ook de archeologische verwachtingswaarde weergegeven.	Deze informatie geeft inzicht in de cultuurhistorische waarden en een indicatie van de kans om daadwerkelijk archeologische vondsten te doen in de gemeente Veghel.
Provinciaal Waterplan (PWP)	Het Provinciaal Waterplan geeft de hoofdlijnen voor het waterbeleid in de provincie. Het PWP is de structuurvisie voor het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat	Het PWP geeft de uitgangspunten weer voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten.

Kader	Doel	Positie in gemeente Veghel
	de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water	
Waterbeheerplan Waterschap Aa en Maas	Het waterschap zorgt ervoor dat het oppervlakte- en grondwater kwalitatief en kwantitatief aansluit bij het maatschappelijk gebruik van de grond. Het waterbeheerplan 2010-2015 beschrijft hoe de doelstellingen gerealiseerd zullen worden.	Deze informatie geeft een indicatie van de kans om daadwerkelijk archeologische vondsten te doen in de gemeente Veghel.
Gemeentelijk geurbeleid	Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij eigen normen stellen.	De gemeente Veghel heeft een eigen geurverordening met gemeentelijke geurnormering opgesteld. Zie paragraaf 4.1.2 Wet geurhinder en veehouderij.
Gemeentelijk planologisch beleid	Natuurbeleidsplan Landschapsbeleidsplan Beleidsregel intensieve veehouderij in kernrandzones.	Verwerkt in dit MER.

Tabel 41 Provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid, wet- en regelgeving.

Bijlage 3

Details rekenwijze alternatieven en varianten

Huidige situatie vergund

Situatie conform vergunningen.

Huidige situatie + CBS-correctie veestapel

De CBS-gegevens voor 2012 voor varkens laten een vooralsnog onverklaarbare en niet realistische stijging zie van 50% in aantallen varkens ten opzichte van 2011 (ver boven de vergunde dieren aantallen). De inschatting is dat de CBS-gegevens voor 2012 voor varkens zeker geen correct beeld geven, om onbekende redenen. De CBS-gegevens voor 2011 lijken een realistischer beeld te geven van de werkelijk varkens aantallen in Veghel. In overleg met de gemeente is daarom besloten voor varkens de CBS-gegevens van 2011 te hanteren bij de schatting van de bezetting. De vergelijking van vergunde rechten met de metellingen laat een geschat verschil zien van 36% (NH₃) en 29% (ou). 5-10% hiervan is verdisconteerd in de emissiefactoren in de Rav. Er is daarom een correctie toegepast van 30% voor de emissie van ammoniak en 20% voor geur.

Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting

Alle bedrijven voldoen aan AMvB-Huisvesting.

Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel

Alle bedrijven voldoen aan AMvB-Huisvesting en er is op basis van de vergelijking met de gegevens van het CBS een correctie toegepast van 30% voor de emissie van ammoniak en 20% voor geur.

Voorkeursalternatief (worst-case invulling)

In de worst-case invulling van het voorkeursalternatief worden de bouwvlakken uitgebreid tot de maximaal toegestane omvang volgens het bestemmingsplan. Vervolgens wordt de resterende ruimte op het bouwvlak opgevuld met leghennen (iv-bouwvlakken) of melkrundvee (overige agrarische bouwvlakken) tot 300 nge per 1,5 hectare (Commissie van Doorn). Bestaande stallen (gaan) voldoen aan AMvB-huisvesting, nieuwe stallen aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant.

IV-bouwvlakken worden uitgebreid tot 1,5 hectare (tenzij nu al groter), voor zover niet gelegen in extensiveringsgebied of verwevingsgebied 1. De bestaande stallen (gaan) voldoen aan AMvB-huisvesting. De resterende ruimte (in Nge) wordt opgevuld met leghennen volgens een stalsysteem dat minimaal voldoet aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant, (Tabel 42), uitgaand van 120000 leghennen per 1,5 ha. Voor iv-bedrijven is de milieuruimte t.a.v. geurhinder als beperkende factor meegenomen, bedrijven mogen groeien voor zover de norm voor individuele geurbelasting op objecten niet wordt overschreden.

Bedrijven met een iv-bouwvlak in extensiveringsgebied of verwevingsgebied 1 hebben geen groeimogelijkheden en zijn als "blijvers" geclassificeerd; ze houden wat ze hebben.

Agrarische bouwvlakken zonder iv-aanduiding worden uitgebreid tot 2,5 hectare, voor zover niet gelegen in de EHS. Bij bedrijven in de EHS wordt uitgegaan van de huidige omvang bouwvlak, evenals bij bedrijven met een bouwvlak dat nu al groter is dan 2,5 ha.

Bij bestaande veehouderijbedrijven wordt de resterende ruimte (in Nge en indien aanwezig) opgevuld met melkrundvee volgens een stalsysteem dat minimaal voldoet aan de eisen van de Verordening stikstof en

Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant, (Tabel 42), uitgaand van 200 melk- en kalfkoeien en 140 vrouwelijk jongvee per 1,5 ha.

Bij agrarische bouwvlakken waarop nu geen vee aanwezig is wordt alle ruimte benut voor vee en opgevuld met melkrundvee volgens bovenstaande specificaties.

Bedrijven met vee zonder agrarisch bouwvlak hebben geen groeimogelijkheden; zij houden wat ze hebben.

Alle bedrijven voldoen aan AMvB-huisvesting.

In totaal groeit het aantal nge's van 38118 in de huidige situatie vergund naar 132318 nge (+247%) in de worst-case invulling van het voorkeursalternatief. Daarbij komt 10009 nge voor rekening van de 133 iv-bedrijven, 44711 voor rekening van 113 bestaande bedrijven op agrarische bouwvlakken zonder iv-aanduiding en 39592 nge ontstaat op 80 agrarische bouwvlakken zonder iv aanduiding waarop nu geen veehouderij aanwezig is (Tabel 43).

In totaal groeit de NH₃-emissie van 600787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 1290611 kg/jr (+114%) in de worst-case invulling van het voorkeursalternatief. Daarbij komt 208382 kg/jr nge voor rekening van de 133 iv-bedrijven, 314169 voor rekening van 113 bestaande bedrijven op agrarische bouwvlakken zonder iv-aanduiding en 278173 kg NH₃/jr ontstaat op 80 agrarische bouwvlakken zonder iv aanduiding waarop nu geen veehouderij aanwezig is. AMvB-huisvesting zorgt voor een daling van de emissie met 110412 kg/jr.

	Aantal per 1,5 ha	NH ₃ - factor	NH ₃	OU- factor	OU	Fijn stof- factor	Fijn stof	Nge- factor	Nge
Legkippen E2.11.2	120000	0,055	6600	0,34	40800	65	7800000	0,003	317
Melkrundvee A1	220	7,1	1562	0	0	118	25960	1,204	265
Melkrundvee A3	140	3,9	546	0	0	38	5320	0,254	36
Totaal melkrundvee			2108		0		31280		300

Tabel 42 Stallen voldoen aan de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant.

	Aantal bedrijven	Emissie NH ₃ (kg/jr)	OU	Fijn stof (gr/jr)	Nge
Huidige situatie vergund	306	600787	3769932	49923106	38118
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	306	420551	3015946	39938485	26683
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	306	490375	3536183	49923106	38118
Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel	306	343263	2828946	39938485	26683
Voorkeursalternatief (worst-case invulling)	386	1290611	4824364	304976422	132318
Voorkeursalternatief (best-case invulling)	386	671983	Niet berekend	Niet berekend	132318
Toegevoegd voorkeursalternatief (worst-case)					
Bestaande bedrijven iv (leghennen)	133	208382	1288181	246269610	10009
Bestaande bedrijven geen iv (melkrundvee)	113	314169	0	4661872	44711
Agrarische bouwvlakken zonder vee (melkrundvee)	80	278173	0	4128100	39592
Blijvers	60				

Tabel 43 Bedrijven met een milieuvergunning en bouwvlakken in het plangebied en het effect van het voorkeursalternatief (worst-case).

Voorkeursalternatief (best-case invulling)

In de best-case invulling van het voorkeursalternatief zijn de uitgangspunten grotendeels gelijk aan de worst-case invulling, alleen wordt bij zowel de bestaande stallen als de toe te voegen stallen uitgegaan van de voor wat betreft de emissie van ammoniak beste stallen.

Voor de bestaande veestapel wordt per diersoort bepaald wat de laagst mogelijke emissie is conform de Rav. Deze wordt vervolgens toegepast. Voor nieuwe stallen is uitgegaan van de minimale waarden gegeven in Tabel 44.

In totaal daalt de NH₃-emissie van 600.787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 480.912 kg/jr (-20%), maar is hoger dan de emissie in de huidige situatie + CBS-correctie veestapel.

	Aantal per 1,5 ha	NH ₃ - factor	NH ₃	OU- factor	OU	Fijn stof- factor	Fijn stof	Nge- factor	Nge
Legkippen E2.11.2	120000	0,025	3000	0,34	40800	65	7800000	0,003	317
Melkrundvee A1	220	4,1	902	0	0	118	25960	1,204	265
Melkrundvee A3	140	3,9	546	0	0	38	5320	0,254	36
Totaal melkrundvee			1448		0		31280		300

Tabel 44 Stallen met minimale emissies.

Trendmatig voorkeursalternatief

Voor dit alternatief gelden de volgende uitgangspunten:

- De gemeente verwijdt de rechtstreekse omschakelingsmogelijkheid van agrarische bedrijven zonder vee naar grondgebonden veehouderijen.
- De gemeente verwijdt de wijzigingsbevoegdheid van grondgebonden bedrijven tot vergroting van het bouwblok tot 2,5 hectare. Het bouwblok van grondgebonden bedrijven mag maximaal 1,5 hectare bedragen.
- Bedrijven met minder dan 10 nge aan intensieve veehouderij of niet vallend onder het toetsingskader van het Besluit huisvesting zijn niet langer aangeduid als intensieve veehouderij.
- Voor vergroting/verandering van bouwblokken wordt gebruik gemaakt van de beleidsregel duurzame locaties. In de duurzaamheidstoets wordt uitgegaan van een als "matig" geclassificeerd woon- en leefklimaat als ondergrens ten aanzien van de achtergrondbelasting voor geurhinder voor objecten in het buitengebied. De achtergrondbelasting op objecten in het buitengebied mag dan maximaal 20 ou bedragen. Deze voorwaarde in scenario's te vertalen is erg complex. Om toch rekening te houden met de beperkingen voortvloeiend uit de duurzaamheidstoets is er daarom voor gekozen de voorwaarde te vertalen in een voorwaarde voor de voorgrondbelasting. Voor een "matig" of beter woon- en leefklimaat ten aanzien van de voorgrondbelasting mag deze maximaal 10 ou bedragen. Bij de bepaling van de milieuruimte voor veehouderijbedrijven is daarom in de scenario's uitgegaan van een norm van 10 ou voor objecten in het buitengebied (i.p.v. de geldende 14 ou).

Intensieve veehouderij

Voor intensieve veehouderij gelden de volgende randvoorwaarden:

- <40 nge iv stopt, geen iv-bouwblok stopt.
- 40-70 nge in extensiveringsgebied, stedelijk gebied of verwevingsgebied 2 stopt.
- 40-70 nge in verwevingsgebied 1 of log blijft.
- >= 70 nge iv in extensiveringsgebied, stedelijk gebied of verwevingsgebied 2 blijft.
- >= 70 nge in verwevingsgebied 1 of log groeit (indien er mogelijkheden zijn).

Bedrijven (mogelijke groeiers) groeien in bouwblokomvang tot 1,5 ha, tenzij het bouwblok nu al groter is. Bedrijven groeien in de nu aanwezige (meest dominante) diersoort, pluimvee in leghennen, vleeskalveren in vleeskalveren en varkensbedrijven als gesloten zeugenbedrijf. De maximale uitbreiding in economische omvang bedraagt 100%. Groei vindt plaats door opvulling van de ruimte op het bouwblok met bovengenoemde dieren, zover de milieuruimte t.a.v. geurhinder dit toestaat. Bestaande stallen (gaan) voldoen aan AMvB-huisvesting, nieuwe stallen aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant.

Economische omvang intensieve veehouderij groeit maximaal met 10%.

De iv veestapel groeit van 19.739 nge in de huidige situatie vergund naar 20.025 nge (1,4% groei). Daarbij leveren de stoppers 1853 nge in.

Melkrundveehouderij

Voor melkrundveehouderij gelden de volgende randvoorwaarden:

- <40 nge stopt, geen agrarisch bouwblok stopt.
- 40-70 nge in de EHS stopt.
- Overige bedrijven met ≥ 40 nge melkrundvee groeien (indien er mogelijkheden zijn).

Bedrijven (mogelijke groeiers) groeien in bouwblokomvang tot 1,5 ha, tenzij het bouwblok nu al groter is. De maximale uitbreiding in economische omvang bedraagt 100%. Groei vindt plaats door opvulling van de ruimte op het bouwblok met bovengenoemde dieren, zover de milieuruimte t.a.v. geurhinder dit toestaat. Bestaande stallen (gaan) voldoen aan AMvB-huisvesting, nieuwe stallen aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant.

Economische omvang melkveehouderij groeit maximaal met 20%. Dit wordt bewerkstelligd door individueel niet een maximale groei van 100% te hanteren maar 34%.

In totaal groeit de melkveestapel van 15.143 nge naar 18.203 nge (20% groei). De stoppers hebben daarbij 602 nge ingeleverd.

	Aantal bedrijven	Emissie NH ₃ (kg/jr)	OU	Fijn stof (gr/jr)	Nge
Huidige situatie vergund	306	600787	3769932	49923106	38118
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	306	420551	3015946	39938485	26683
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting	306	490375	3536183	49923106	38118
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting + CBS- correctie veestapel	306	343263	2828946	39938485	26683
Trendmatig voorkeursalternatief	306	484510	3174816	52711208	41438

Tabel 45 Bedrijven met een milieuvergunning en bouwvlakken in het plangebied en het effect van het trendmatige voorkeursalternatief.

Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)

Dit alternatief komt overeen met de voorkeursalternatief (worst-case invulling) echter zijn de uitgangspunten zoals geformuleerd bij het trendmatig voorkeursalternatief gehanteerd.

In totaal groeit het aantal nge's van 38118 in de huidige situatie vergund naar 71116 nge (+86%) in het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling). Daarbij komt 8368 nge voor rekening van de iv-bedrijven, 24741 voor rekening van bestaande bedrijven op agrarische bouwblokken zonder iv-aanduiding (Tabel 46). In totaal groeit de NH₃-emissie van 600787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 837967 kg/jr (+39%) in het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling). Daarbij komt 174229 kg/jr voor rekening van de iv-bedrijven, 173850 kg/jr voor rekening van bestaande bedrijven op agrarische bouwblokken zonder iv-aanduiding. AMvB-Huisvesting zorgt voor een daling van de emissie met 110412 kg/jr.

	Aantal bedrijven	Emissie NH ₃ (kg/jr)	OU	Fijn stof (gr/jr)	Nge
Huidige situatie vergund	306	600787	3769932	49923106	38118
Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	306	420551	3015946	39938485	26683
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting	306	490375	3536183	49923106	38118
Huidige situatie vergund + AMvB- Huisvesting + CBS- correctie veestapel	306	343263	2828946	39938485	26683
Nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)	306	837967	4613233	258402984	71116
Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)	306	368996	Niet berekend	Niet berekend	71116
Toegevoegd nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling)					
Bestaande bedrijven iv (legghennen)	120	174229	1077050	205906442	8368
Bestaande bedrijven geen iv (melkrundvee)	124	173850	0	4661872	24741
Blijvers	62				

Tabel 46 Bedrijven met een milieuvergunning en bouwvlakken in het plangebied en het effect van het voorkeursalternatief (worst-case).

Nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling)

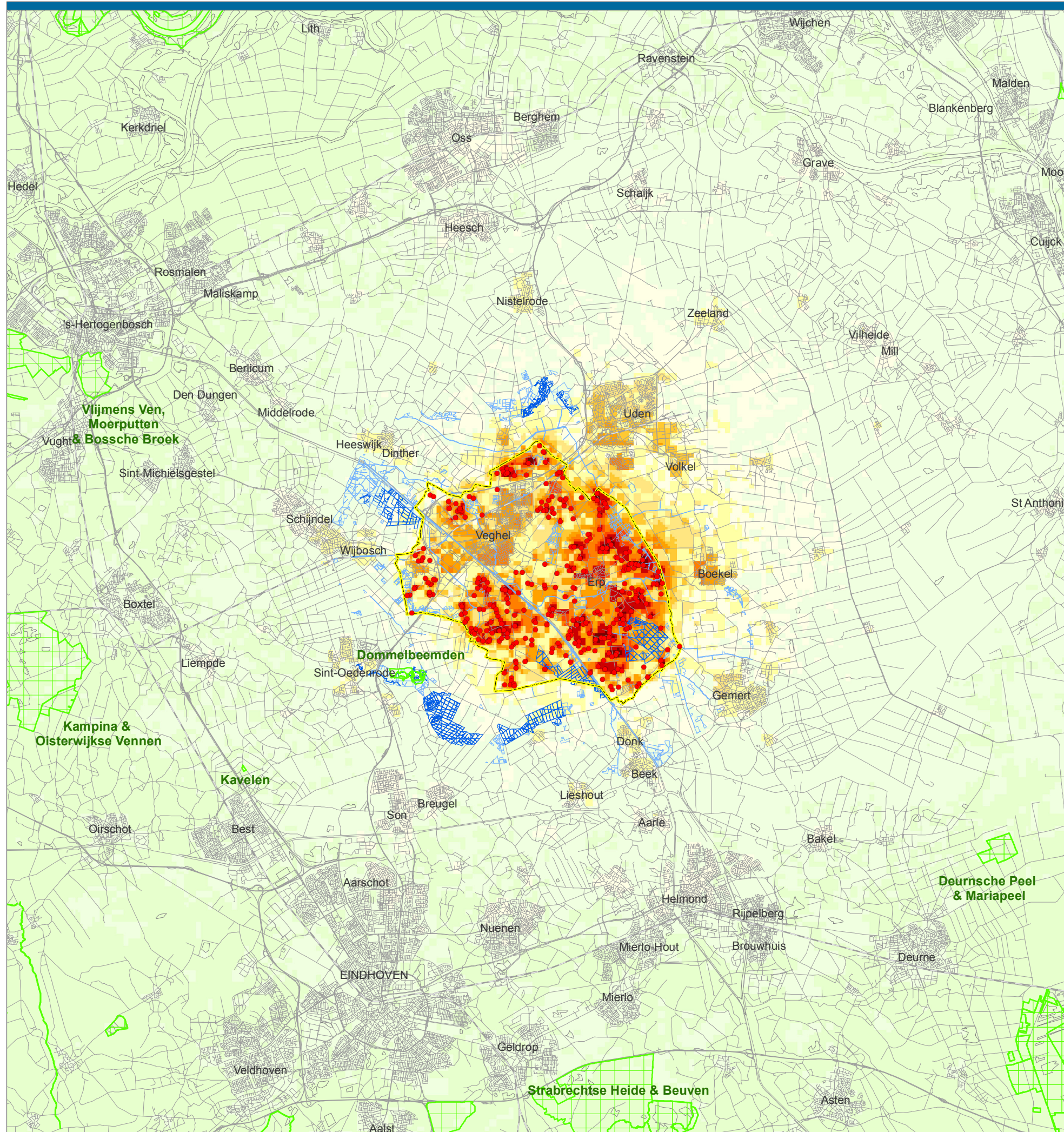
In het nieuwe voorkeursalternatief (best-case invulling) zijn de uitgangspunten grotendeels gelijk aan het nieuwe voorkeursalternatief (worst-case invulling), alleen wordt bij zowel de bestaande stallen als de toe te voegen stallen uitgegaan van de voor wat betreft de emissie van ammoniak beste stallen.

Voor de bestaande veestapel wordt per diersoort bepaald wat de laagst mogelijke emissie is conform de Rav. Deze wordt vervolgens toegepast. Voor nieuwe stallen is uitgegaan van de minimale waarden gegeven in Tabel 44.

In totaal daalt de NH₃-emissie van 600.787 kg/jr in de huidige situatie vergund naar 368.996.912 kg/jr (-39%), en is lager dan de emissie in de huidige situatie + CBS-correctie veestapel.

Bijlage 4

Kaartmateriaal ammoniak en geur

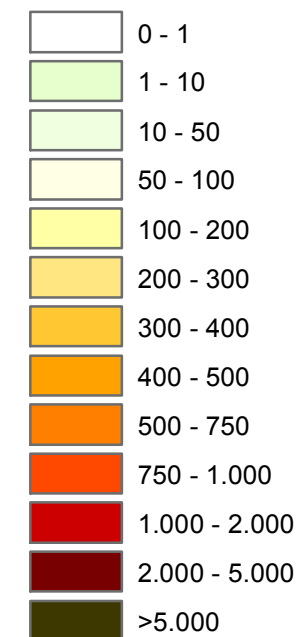

Legenda

veehouderij

• veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in het
plangebied (mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied

zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Veghel)

(overig) EHS
(nabij Veghel)

Plan MER Bestemmingsplan buitengebied gemeente Veghel

Depositie van ammoniak uit stalemissies
- huidige situatie vergund

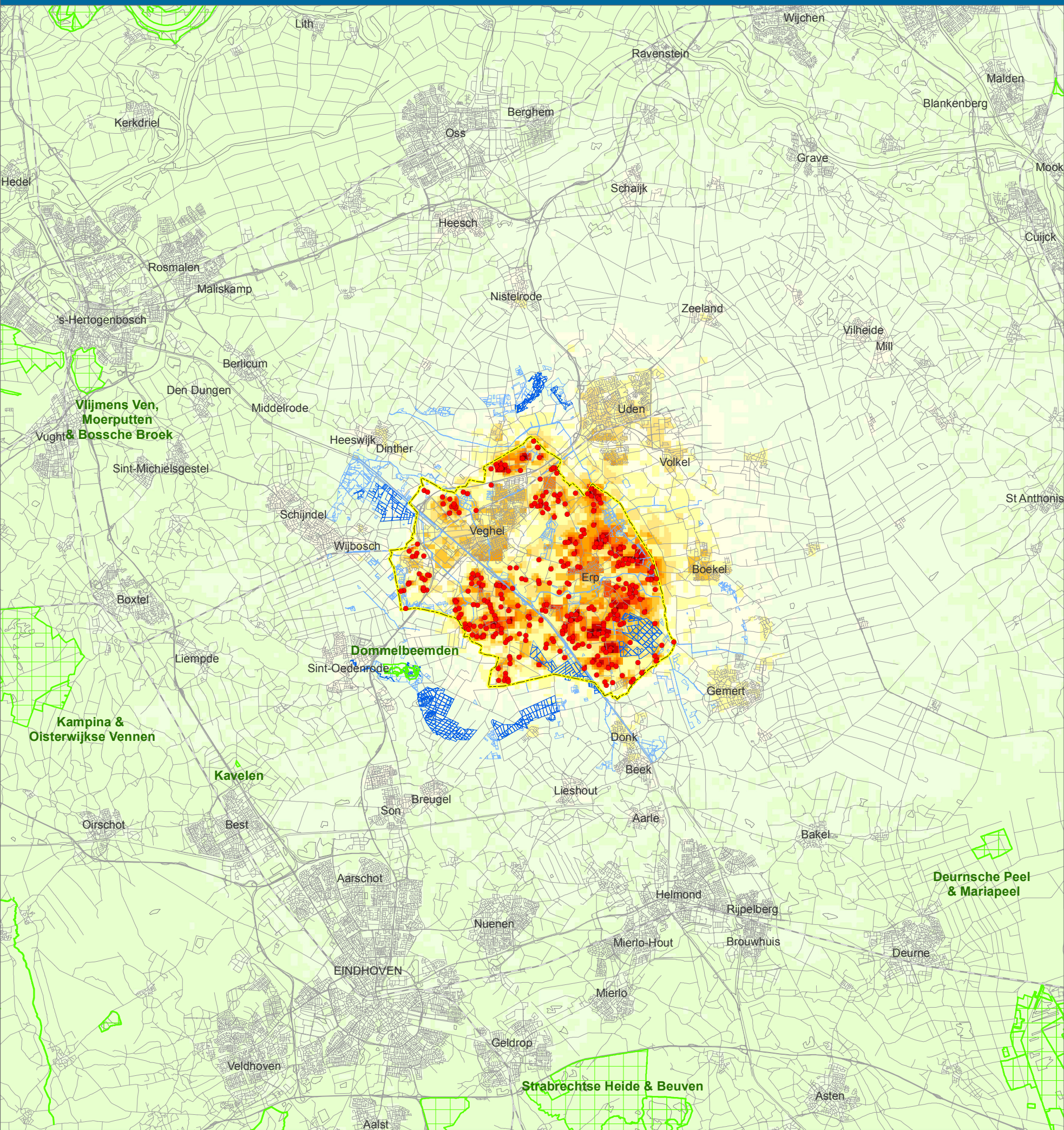
opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:

schaal: 0 0,5 1 2 3 4 5
Kilometers

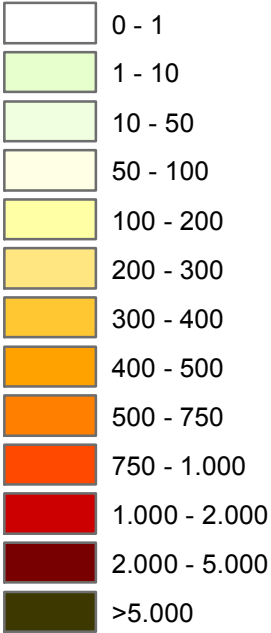
B02012.000186
6 mrt 2013

Legenda

veehouderij
• veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in het
plangebied (mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied
 zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Veghel)
 (overig) EHS
(nabij Veghel)

Plan MER Bestemmingsplan buitengebied gemeente Veghel

Depositie van ammoniak uit stalemissies

- huidige situatie vergund met
Cbs-correctie

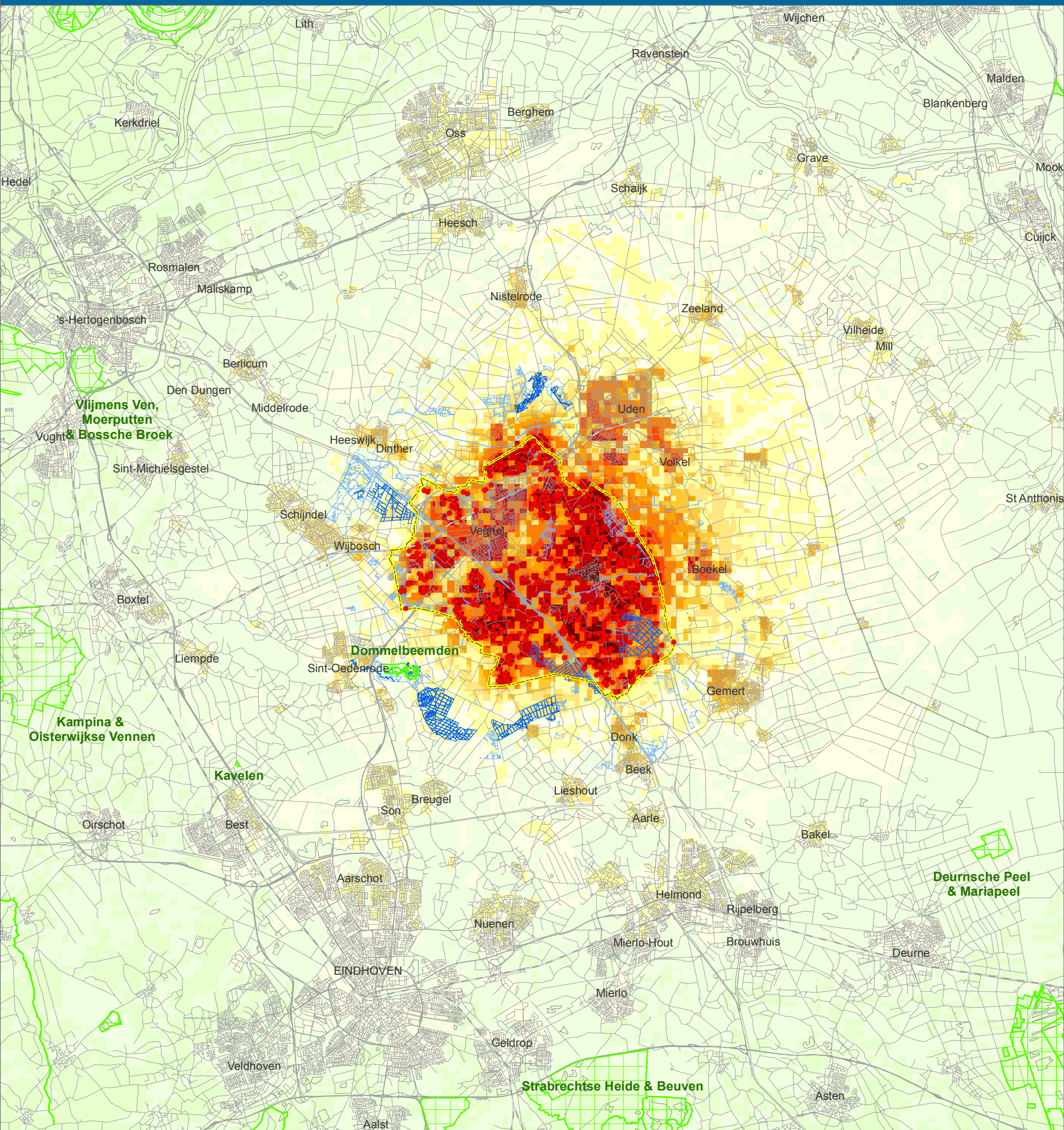
opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:

Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0,5 1 2 3 4 5
Kilometers

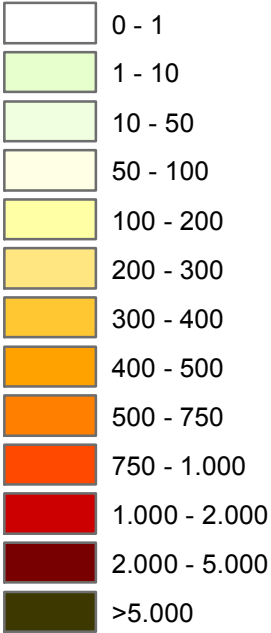
B02012.000186
6 mrt 2013

Legenda

veehouderij
• veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in het
plangebied (mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied
 zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Veghel)
 (overig) EHS
(nabij Veghel)

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

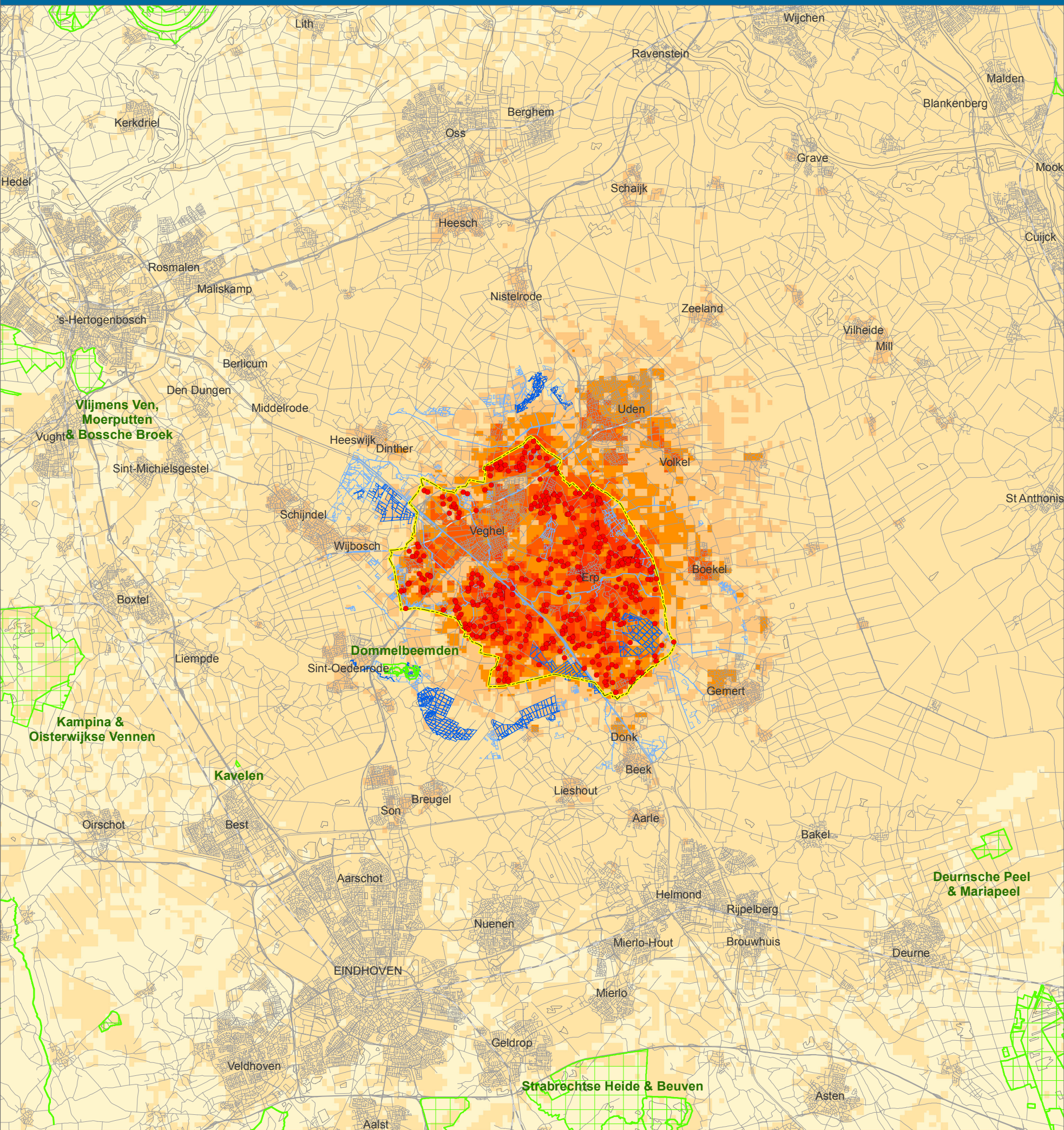
Depositie van ammoniak uit stalemissies
- Voorkeursalternatief - worst-case

opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0,5 1 2 3 4 5
Kilometers

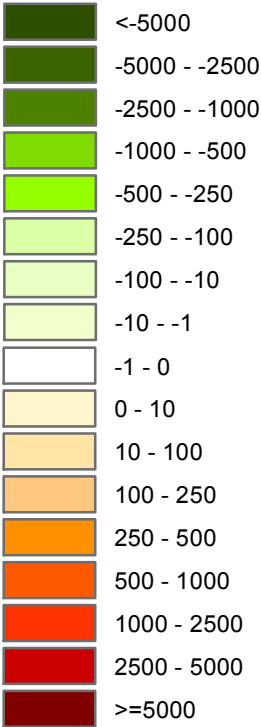
B02012.000186
6 mrt 2013

Legenda

veehouderij
• veehouderij in plangebied

verschil in depositie van ammoniak uit stalemissies (mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied
 zeer kwetsbaar gebied WAV (nabij Veghel)
 (overig) EHS (nabij Veghel)

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

Verschil in depositie van ammoniak uit stalemissies

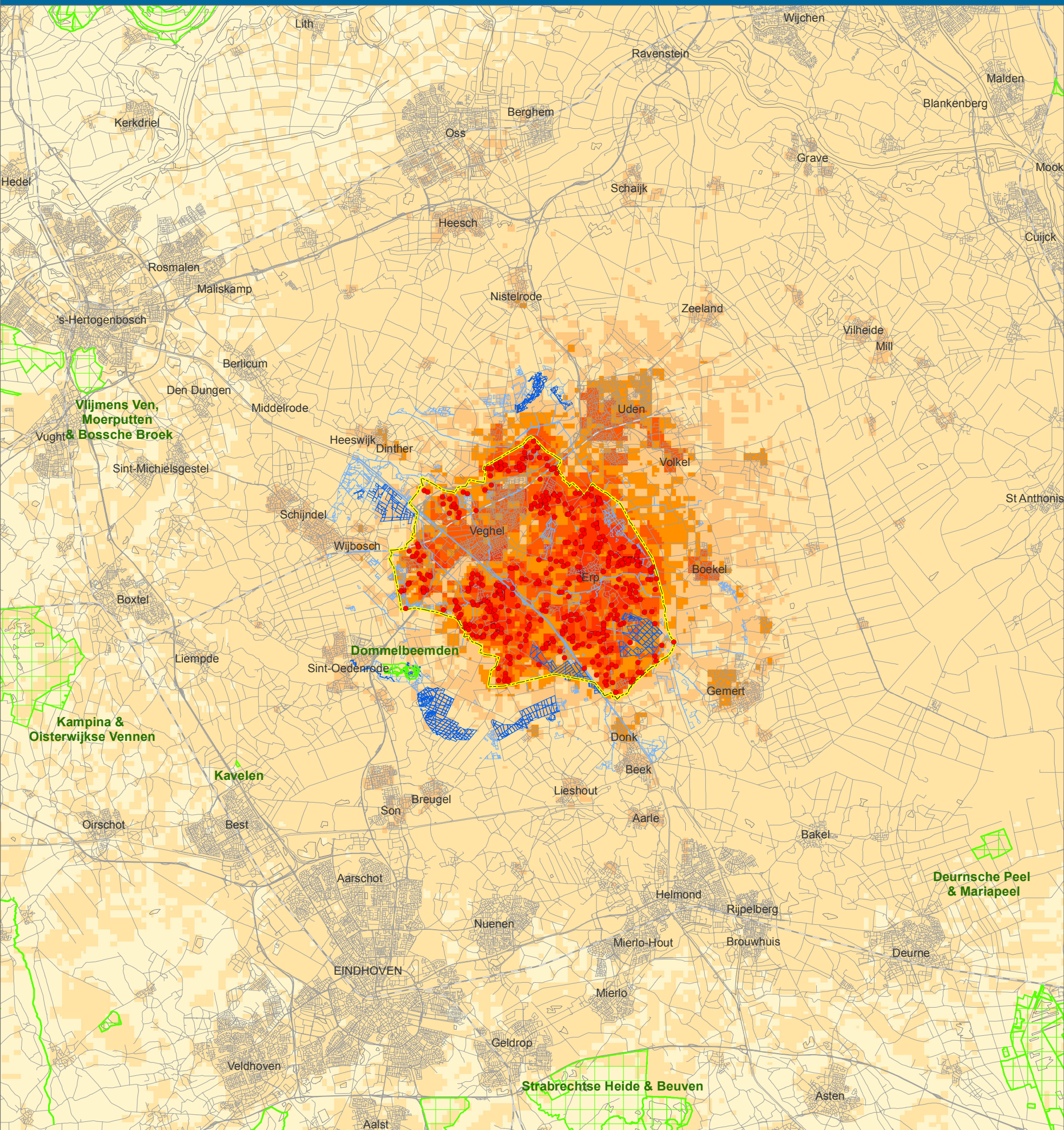
- Voorkeusalternatief worst-case
t.o.v. huidige situatie vergund
met Cbs-correctie

opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometers

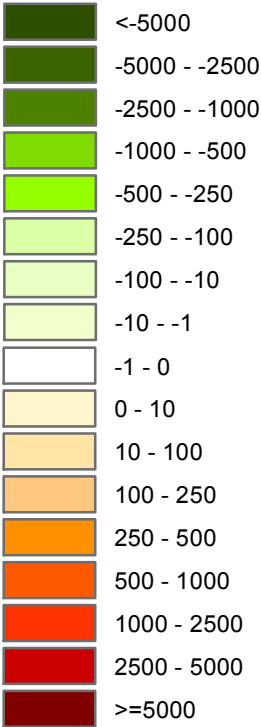
B02012.000186
6 mrt 2013

Legenda

veehouderij
• veehouderij in plangebied

verschil in depositie van ammoniak uit stalemissies (mol/ha/jr)

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- zeer kwetsbaar gebied WAV (nabij Veghel)
- (overig) EHS (nabij Veghel)

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

Verschil in depositie van ammoniak uit stalemissies

- Voorkeusalternatief worst-case
t.o.v. Amvb-huisvesting
met Cbs-correctie

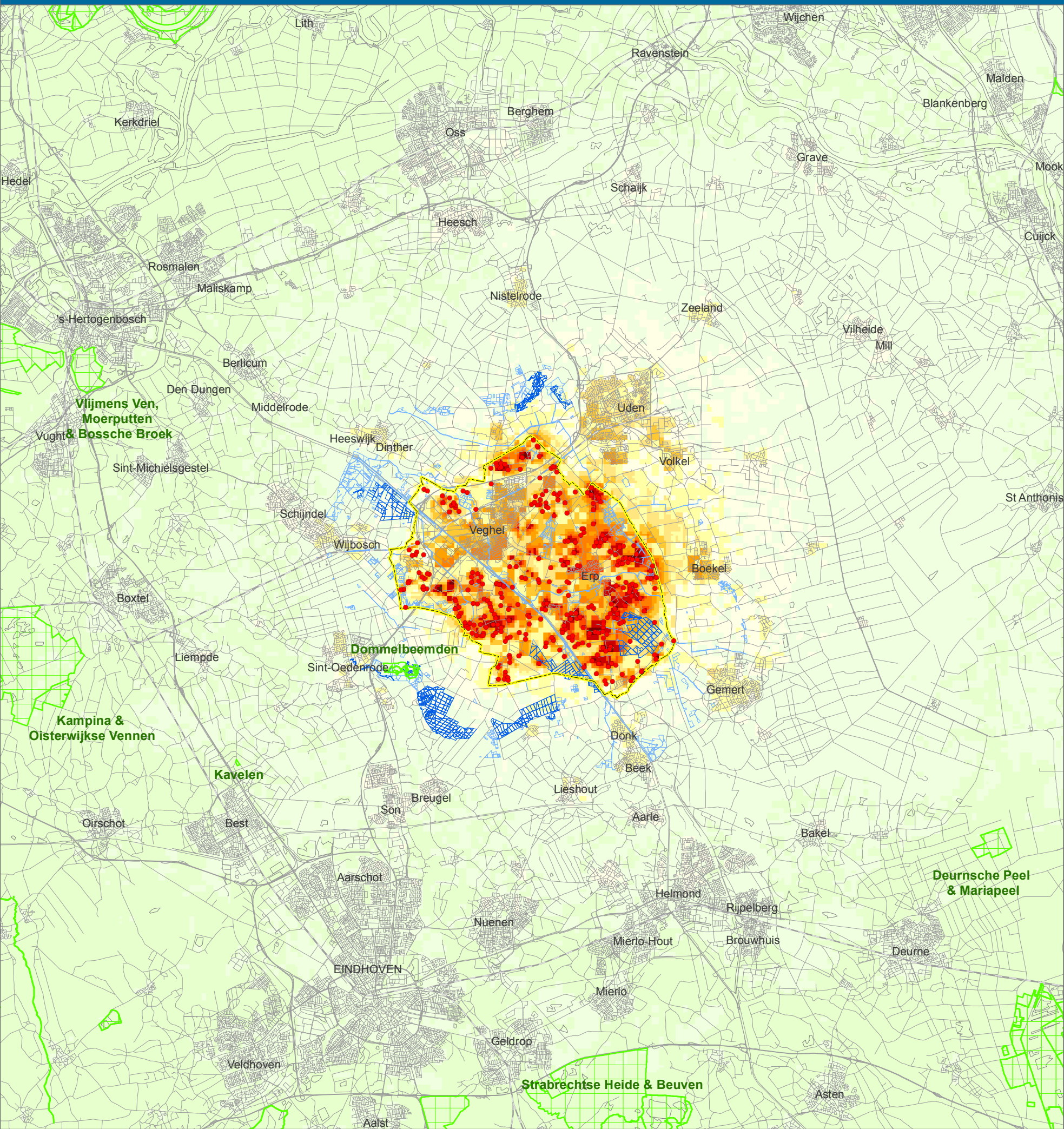
opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:

Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: Kilometers

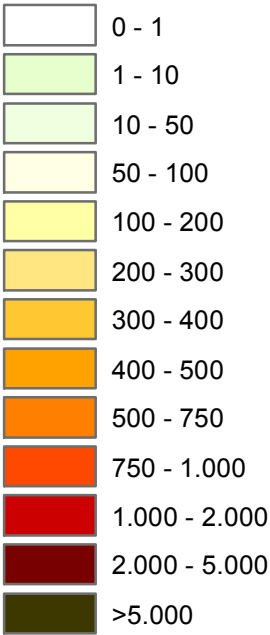
B02012.000186
6 mrt 2013

Legenda

veehouderij
• veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in het
plangebied (mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied
 zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Veghel)
 (overig) EHS
(nabij Veghel)

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

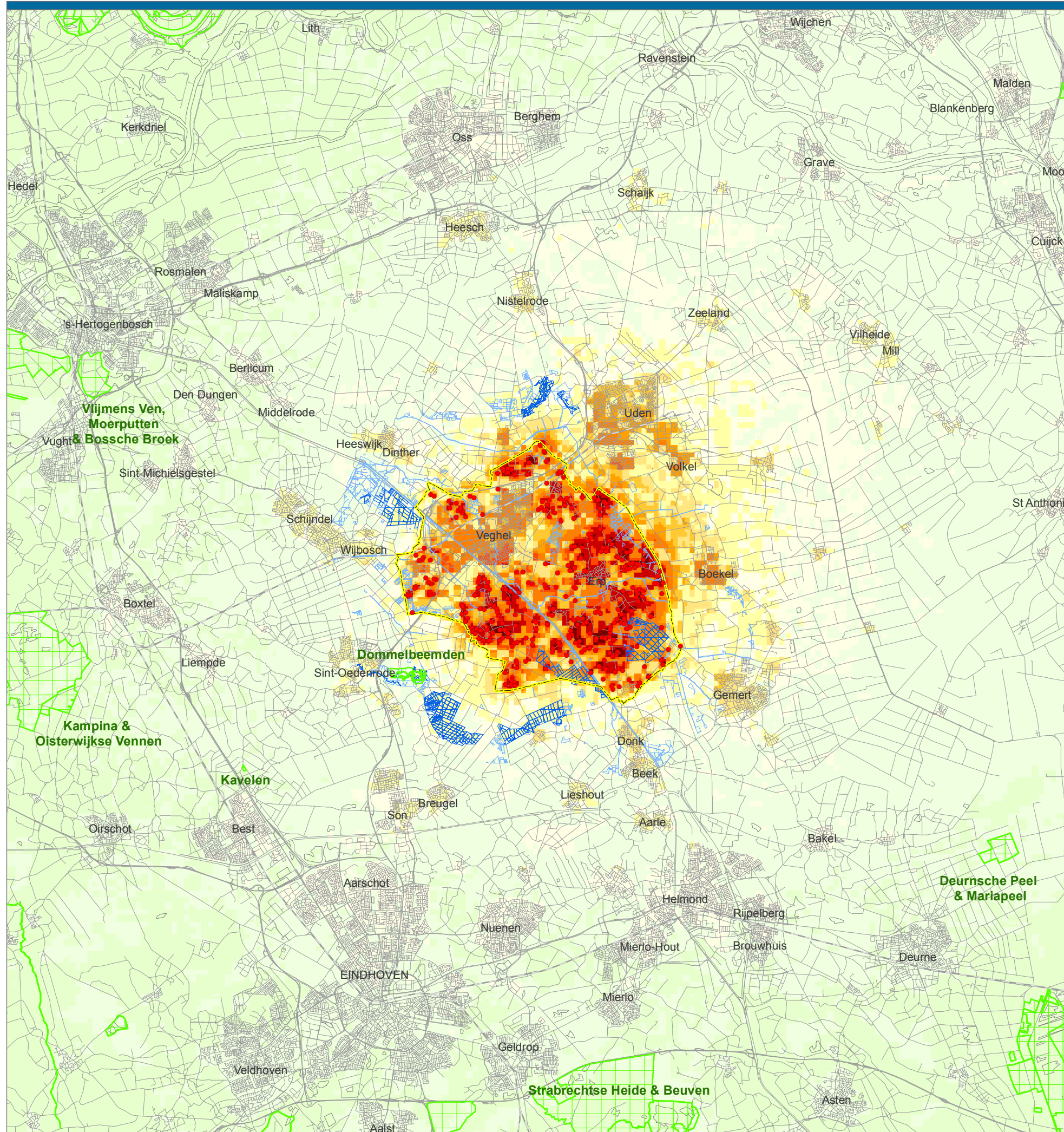
Depositie van ammoniak uit stalemissies
- Voorkeursalternatief trendmatig

opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0.5 1 2 3 4 5
Kilometers

B02012.000186
20 juni 2013

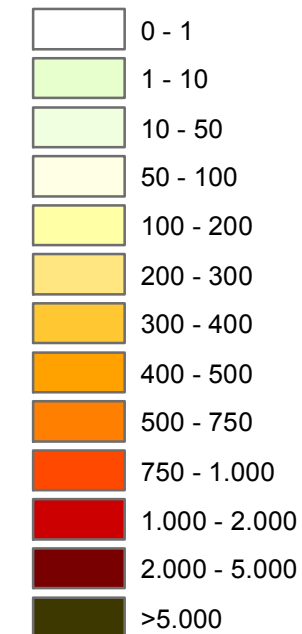

Legenda

veehouderij

• veehouderij in plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies
van veehouderijbedrijven in het
plangebied (mol/ha/jr)

Natura 2000 / Nb-wet gebied

zeer kwetsbaar gebied WAV
(nabij Veghel)

(overig) EHS
(nabij Veghel)

Plan MER Bestemmingsplan buitengebied gemeente Veghel

Depositie van ammoniak uit stalemissies
- *Nieuwe voorkeursalternatief worst-case*

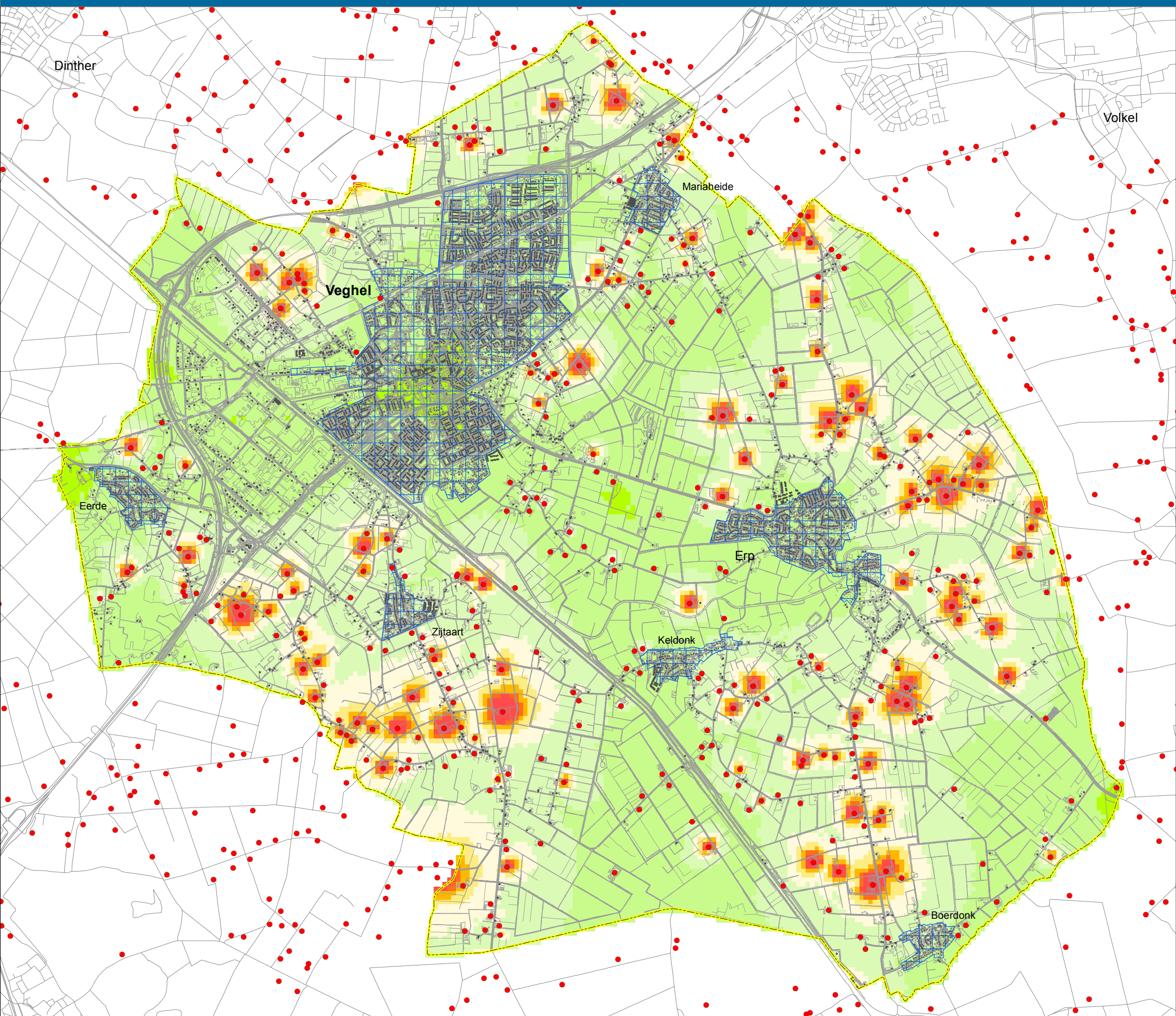
opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:

ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0.5 1 2 3 4 5
Kilometers

B02012.000186
20 juni 2013

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom geurnorm 3

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

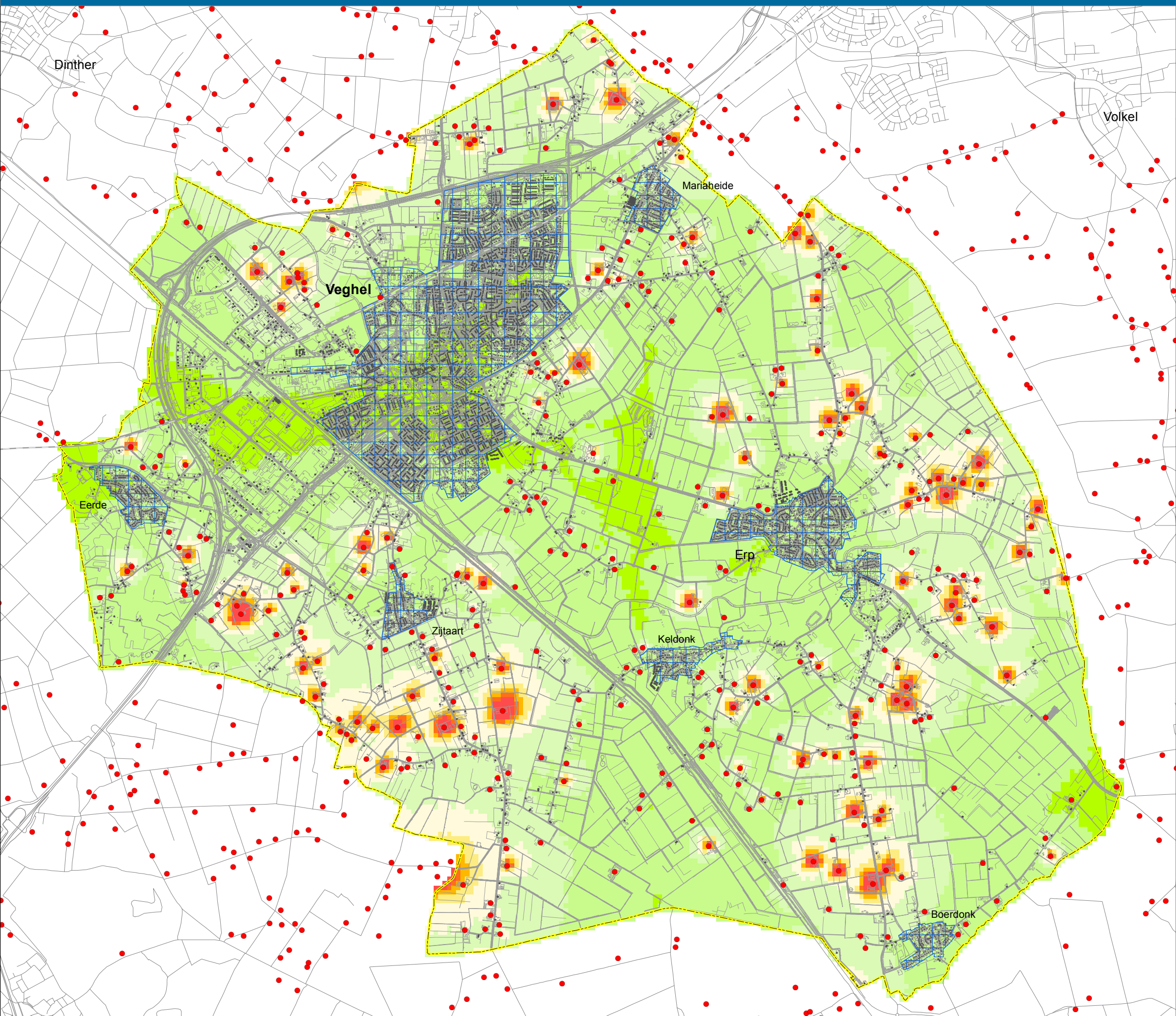
Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder
- huidige situatie vergund

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom geurnorm 3

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

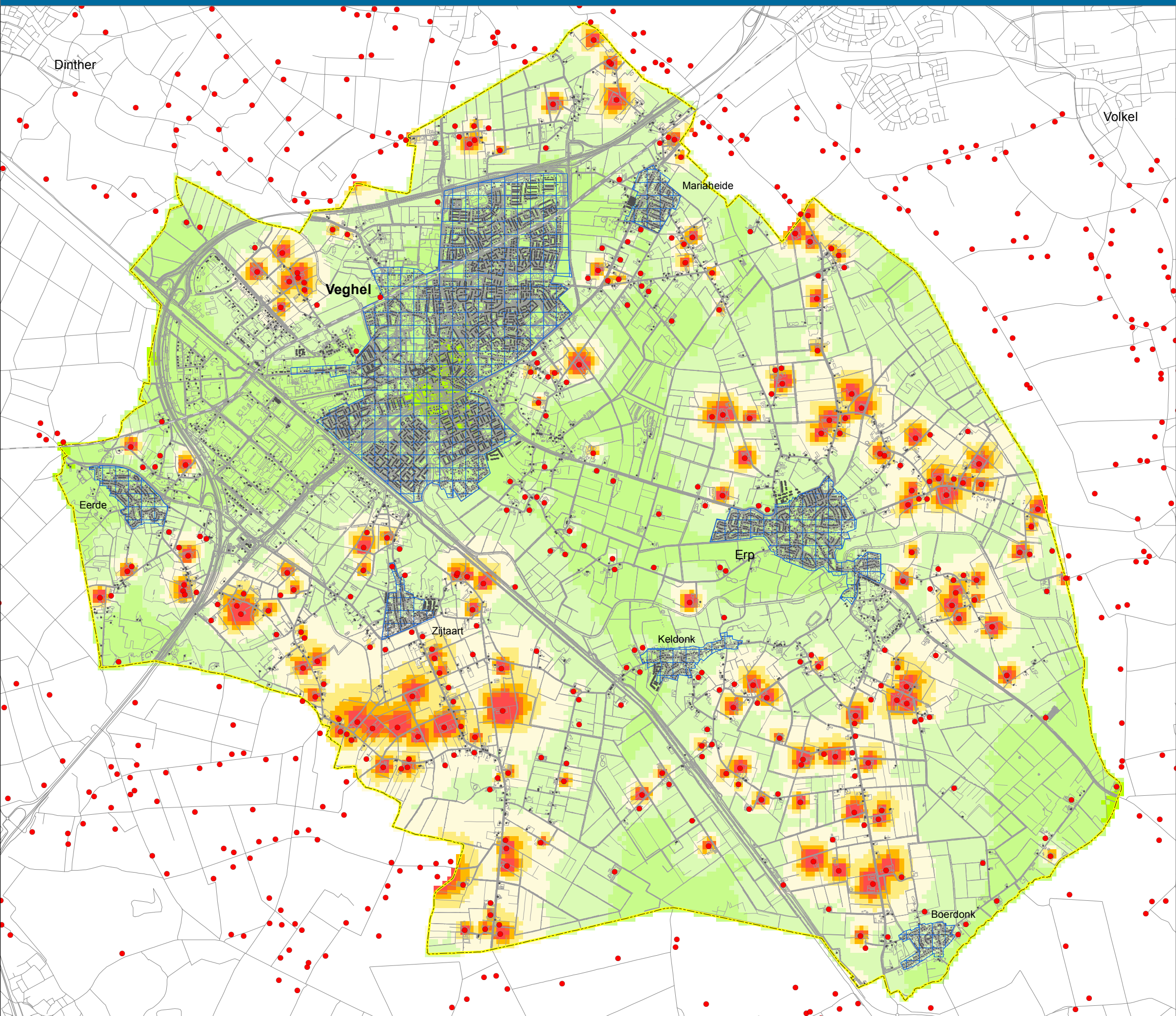
Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder
- Amvb-huisvesting met Cbs-correctie

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom geurnorm 3

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

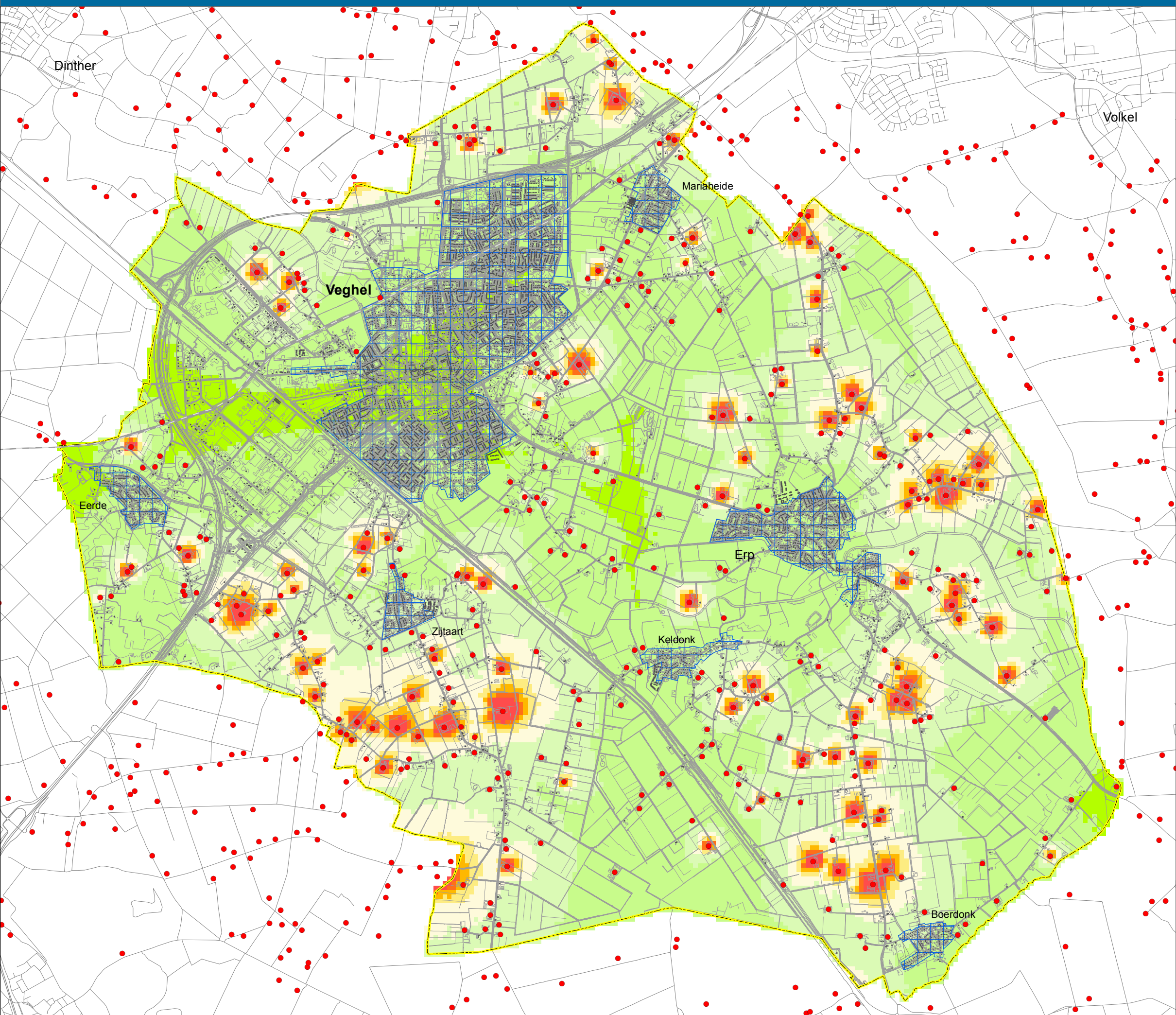
Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder
- Voorkeursalternatief worst-case

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:
gemeente
Veghel

uitvoering:

Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom geurnorm 3

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Plan MER Bestemmingsplan buitengebied gemeente Veghel

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- Voorkeursalternatief trendmatig

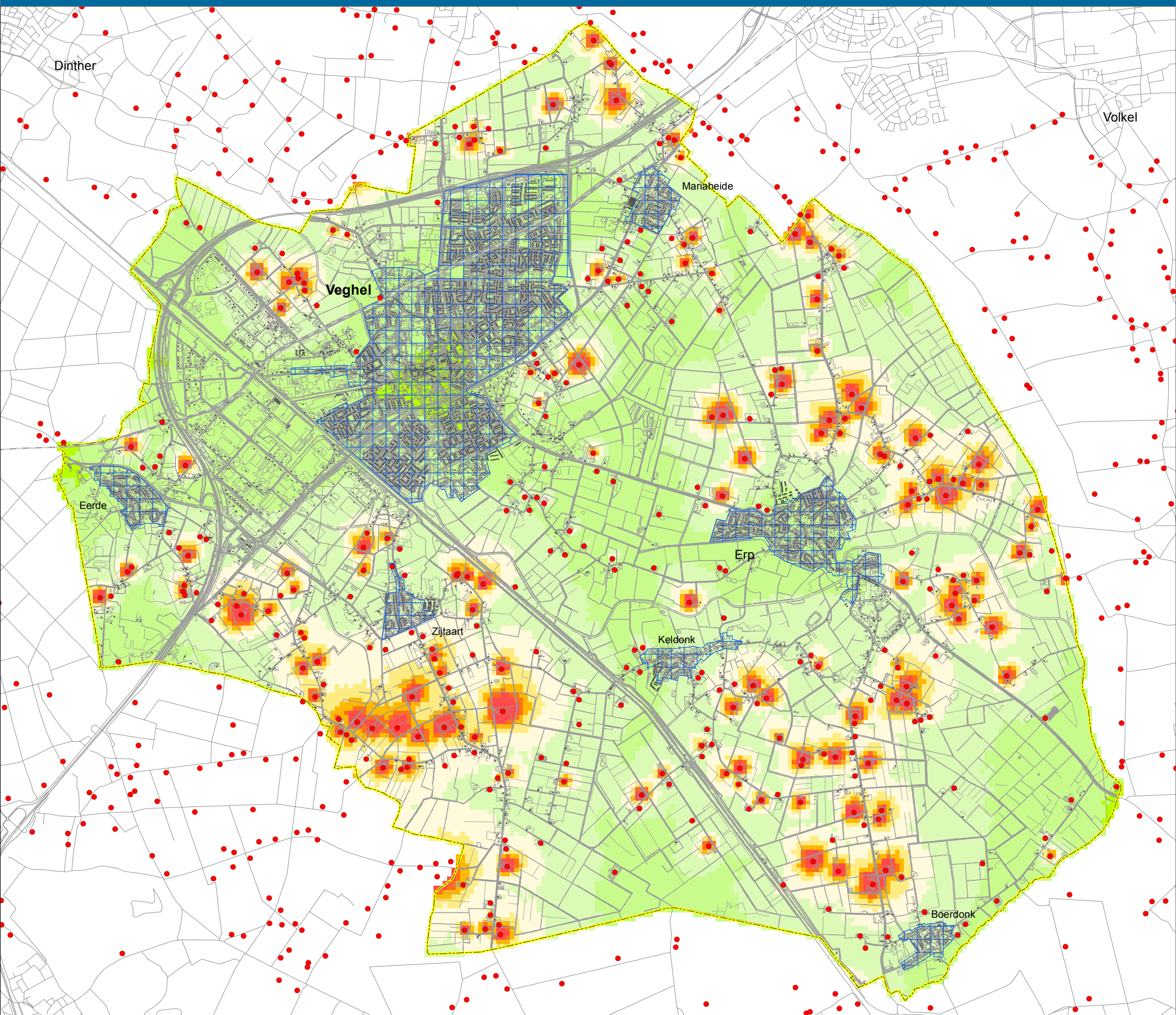
gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:

gemeente Veghel

uitvoering:

ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - bebouwde kom geurnorm 3

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Veghel

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder
- Nieuwe voorkeursalternatief worst-case

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

opdrachtgever:

gemeente Veghel

uitvoering:

 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

Bijlage 5 Gezondheid

In deze bijlage staat de letterlijke tekst uit de samenvatting van het advies “Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen” van de gezondheidsraad van 30 november 2012 en het advies “De invloed van stikstof op de gezondheid” van de Gezondheidsraad van 10 december 2012.

Samenvatting van het advies “Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen”

Waarom kunnen mensen die in de buurt van veehouderijen wonen worden blootgesteld?

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat omwonenden kunnen worden blootgesteld aan micro-organismen en aan stoffen afkomstig van micro-organismen, met name zogeheten endotoxinen, bestanddelen van de celwand van bepaalde bacteriën. Deze microbiële componenten bevinden zich vooral in de grovere fractie van zogeheten fijn stof, een verzamelnaam voor deeltjes in de lucht met verschillende grootte, herkomst en chemische samenstelling. De deeltjescocktail rond veehouderijen is daarmee duidelijk anders samengesteld dan stedelijk fijn stof.

Hoe hangt de concentratie van de diverse componenten in de buitenlucht af van de woonafstand tot een veehouderijbedrijf en van het type bedrijf?

Concentraties van bepaalde stofdeeltjes, endotoxinen en micro-organismen, zullen over het algemeen afnemen met toenemende afstand tot een bedrijf en eveneens afhangen van de mate van emissie vanuit een bedrijf. Ook de meteorologische omstandigheden en de lokale bebouwing en beplanting kunnen daarop van invloed zijn. Blijkens een recent uitgevoerd Nederlands onderzoek werden verhoogde endotoxineniveaus gemeten tot maximaal een afstand van ongeveer 250 meter van specifieke bedrijven. Op zeer korte benedenwindse afstand werden bij varkenshouderijen vijf- tot maximaal tienvoudige verhogingen ten opzichte van de achtergrondconcentratie gevonden. Bij een nertsbedrijf waren de betreffende niveaus wat lager en bij een pluimveebedrijf duidelijk hoger. In hetzelfde onderzoek werden ook enkele metingen gedaan naar bepaalde micro-organismen in de fijnstofmonsters. Zo werd regelmatig de Q-koorts-bacterie gevonden, vooral op meetlocaties waar zich enkele jaren geleden veel Qkoortsgevallen hadden voorgedaan. Ook de veespecifieke MRSA-bacterie werd vaker en in hogere concentraties aangetroffen in een straal van 1.000 meter rond veehouderijbedrijven. De commissie wijst er op dat deze gegevens weliswaar een indicatie bieden van de (potentiële) blootstelling van omwonenden, maar dat we over diverse zaken nog in het duister tasten. Vooral de verschillen tussen grotere en kleinere bedrijven in termen van emissies zijn nog onvoldoende onderzocht. Evenmin is duidelijk hoe de algehele bedrijfsvoering die emissies precies kan beïnvloeden.

Welke gezondheidseffecten kunnen zich bij omwonenden voordoen en in hoeverre zijn die te relateren aan blootstellingsgegevens?

De commissie heeft vastgesteld dat de beschikbare wetenschappelijke informatie hierover schaars en heterogeen is en beperkte zeggingskracht heeft. Naast het zojuist genoemde onderzoek van Nederlandse bodem zijn alleen een Duits en een Amerikaans onderzoek van relatief goede kwaliteit. De opzet van deze onderzoeken verschilt echter, wat de interpretatie van het geheel aan gegevens bemoeilijkt. Er zijn naar het oordeel van de commissie enkele aanwijzingen dat zich bij omwonenden effecten op de luchtwegen kunnen voordoen, in het bijzonder longfunctievermindering en mogelijk allergie. In Nederland kwam Q-koorts duidelijk vaker voor op korte afstand van geitenstallen. Ook longontsteking werd significant vaker gevonden bij omwonenden van geitenbedrijven en pluimveehouderijen. Astma bleek iets minder vaak voor te komen op korte afstand van veehouderijen. De gegevensbasis is echter nog te smal voor conclusies over oorzakelijke kwantitatieve verbanden tussen het optreden van gezondheidsproblemen en blootstelling aan specifieke componenten in het fijn stof.

Het enige gezondheidsrisico waarvoor tot nu toe wel stevig wetenschappelijk bewijs bestaat zijn uitbraken van Q-koorts. Daarmee heeft ons land enkele jaren geleden te maken gekregen.

In hoeverre biedt wetenschappelijke informatie over specifieke componenten van de deeltjescocktail houvast bij de bepaling van de onderhavige gezondheidsrisico's?

Waar rechtstreekse informatie over gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen veel beperkingen kent, rijst de vraag of indirecte informatie of extrapolatie vanuit andere situaties meer licht op de zaak kan werpen. De commissie heeft dat voor de diverse componenten van de deeltjescocktail nagegaan. Over de gezondheidsrisico's van blootstelling aan fijn stof is weliswaar het nodige bekend, maar dat betreft onderzoek in stedelijk gebied. Volgens de commissie verschilt stedelijk fijn stof te zeer van fijn stof rond veehouderijen om als basis te kunnen dienen voor een risicoschatting. Evenmin biedt onze kennis over micro-organismen goede aanknopingspunten. We weten namelijk vrijwel niets over blootstelling-responsrelaties voor deze agentia. Bij endotoxinen ligt het weer anders. Daar is nogal wat onderzoek gedaan naar blootstelling van werknemers in diverse bedrijfssectoren, inbegrepen mensen die in stallen werken. Zo zijn bij concentraties die in de veehouderij voorkomen, zonder uitzondering chronische effecten op de longfunctie gevonden die gepaard gaan met luchtwegklachten. In 2010 heeft de Gezondheidsraad een nieuwe gezondheidkundige advieswaarde voor werknemers afgeleid: 90 EU/m³. Bij blootstelling aan concentraties onder die advieswaarde lopen werknemers geen gezondheidsrisico. Het schort echter aan gegevens over effecten bij de algemene bevolking. Daaronder zouden zich groepen mensen kunnen bevinden die gevoeliger zijn dan werknemers. Een mogelijke manier om daar rekening mee te houden is het toepassen van een onzekerheidsfactor. Hoe groot die factor zou moeten zijn valt op basis van de beschikbare kennis niet te zeggen, mede omdat onduidelijk is hoe middeling van blootstelling over de tijd moet worden verdisconteerd. Zou men desondanks willen kiezen voor toepassing van een dergelijke onzekerheidsfactor, dan ligt volgens de commissie de standaard factor 3 het meest voor de hand. Een gezondheidkundige advieswaarde voor de algemene bevolking zou daarmee 30 EU/m³ bedragen. Vergelijking met de schaarse blootstellinggegevens leert dat alleen op enkele tientallen meters afstand tot sommige veehouderijbedrijven, in het bijzonder een pluimveebedrijf, de endotoxineconcentratie rond de 30 EU/m³ lijkt te kunnen liggen. Wat meer op afstand is die concentratie al gauw minder dan 10 EU/m³. Op basis van de beschikbare kennis acht de commissie het te vroeg om een uitspraak te kunnen doen over de eventuele negatieve gezondheidseffecten van zulke beduidend lagere blootstellingsniveaus.

Welke factoren spelen verder nog een rol bij beschouwingen over het gezondheidsrisico?

De commissie constateert dat de maatschappelijke ongerustheid over de intensieve veehouderij mede bepaald wordt door de risicopercepties van mensen en door geurhinder. Gebrek aan controle op een situatie kan stress in de hand werken. Geurhinder betekent primair een vermindering van de kwaliteit van leven, maar wordt door mensen ook in verband gebracht met gezondheidsklachten.

Wat is een geschikt kader om de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij te beoordelen?

Bij de huidige stand van kennis is het naar het oordeel van de commissie niet mogelijk één kwantitatief beoordelingskader te ontwikkelen, waarin beleidsmatig wordt vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. Wel vindt de commissie dat het bestaande Beoordelingskader Gezondheid en Milieu goede diensten kan bewijzen. Daarin wordt systematisch aandacht geschonken aan de omvang van het probleem, de ernst van de (mogelijke) gezondheidseffecten, de waardering van het probleem, de noodzaak tot en mogelijkheden voor interventie en de kosten en baten van maatregelen. Zo wordt ook maximaal zichtbaar waar wetenschappelijke beschouwingen eindigen en beleidsmatige afwegingen beginnen. Tevens is een zorgvuldig besluitvormingsproces nodig om de gewenste structurering en transparantie te bewerkstelligen. Alle belanghebbende partijen zullen daarin hun inbreng moeten hebben.

Volgens de commissie moet deze aanpak op lokaal niveau zijn beslag krijgen, juist omdat de lokale omstandigheden kunnen variëren. Uiteindelijke weging van elk van de aspecten in het beoordelingskader zou daarmee ook lokaal moeten worden bepaald. Dit alles valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten, met de GGD in een adviserende functie.

Is het nodig en nuttig minimumafstanden tussen woongebieden en veehouderijbedrijven te hanteren?

Het is niet bekend tot welke afstand mensen in de omgeving (omwonenden, bezoekers) onder reguliere omstandigheden verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Bij uitbraken van zoönosen (infectieziekten die van dieren op mensen kunnen worden overgedragen) weten we meer: in het geval van Q-koorts kan het om afstanden tot wel vijf kilometer gaan. Verder worden in de praktijk minimumafstanden gehanteerd op basis van geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij. Een onmiskenbare realiteit is echter de ongerustheid van veel omwonenden. Om daaraan tegemoet te komen kan het inderdaad nuttig en nodig zijn emissiegerelateerde minimumafstanden te hanteren die niet alleen op geurbelasting gebaseerd zijn. Bij de door de commissie bepleite toepassing van het beoordelingskader zouden die dan via lokaal maatwerk moeten worden vastgesteld. Zeker zo belangrijk echter zijn maatregelen om de emissie van deeltjes uit stallen terug te dringen. Technieken zoals luchtwassers kunnen hieraan bijdragen, maar naar het oordeel van de commissie is blijvende aandacht nodig voor nieuwe vormen van bedrijfsvoering en bedrijfshygiëne en voor verduurzaming van de veehouderijsector als geheel. Welke plaats de veehouderijsector in de toekomst kan gaan innemen, qua omvang en locatie, is een politieke vraag die mogelijk een belangrijk thema is voor een nationaal debat. Los van de uitkomst van zo'n debat is er hoe dan ook behoefte aan aanvullend onderzoek van het type dat recent in ons land is uitgevoerd. Alleen zo valt meer zicht te krijgen op de gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen.

Samenvatting van het advies: "De invloed van stikstof op de gezondheid":

Nederland heeft te veel stikstof in het milieu, en dat is ook slecht voor de volksgezondheid. Met haar beleid tegen mestoverschotten en luchtverontreiniging wist de overheid in voorgaande jaren de situatie wel te verbeteren, maar die goede ontwikkeling lijkt te stagneren. De Gezondheidsraad pleit bij de staatssecretarissen van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken voor een intensivering van het stikstofbeleid, en daardoor een schoner milieu en minder gezondheidsproblemen.

Reactief stikstof heeft direct en indirect een ongunstige invloed op de gezondheid. Een belangrijk deel van de directe gezondheidsschade door reactief stikstof komt voor rekening van luchtverontreiniging, een ander deel voor rekening van (verontreiniging van) drinkwater en voeding. Luchtverontreiniging, waaraan stikstofoxiden bijdragen, veroorzaakt schade aan de luchtwegen en het hart- en vaatstelsel. Bij drinkwater en voeding gaat het hoofdzakelijk om nitraat en zijn omzettingsproduct nitriet, dat in verband wordt gebracht met kanker, vooral van het maag-darmkanaal.

Ozon

Indirect heeft reactief stikstof een nadelige invloed op de gezondheid doordat stikstofdioxide bijdraagt aan de vorming van ozon aan het aardoppervlak. Inademing van ozon kan tot schade aan de luchtwegen leiden. Daarnaast kan verontreiniging van lucht, bodem en water met reactief stikstof bijdragen aan mondiale milieuveranderingen als klimaatverandering en aantasting van ecosystemen, en via deze weg wellicht allerlei indirecte gezondheidseffecten veroorzaken.

Schade

De overmaat aan reactief stikstof heeft twee belangrijke oorzaken: de landbouw en veehouderij, en de verbranding van fossiele brandstoffen. Van de totale omvang van de invloed van reactief stikstof op het milieu en de volksgezondheid bestaat een ruwe indicatie. Voor de EU is dat, in geld uitgedrukt, 150-750 euro per inwoner per jaar. Voor Nederland bedraagt de schatting 200-1.000 euro per inwoner per jaar.

De situatie in ons land is namelijk ongunstiger dan gemiddeld in de Europese Unie. Dit heeft te maken met de hoge bevolkingsdichtheid, de intensieve landbouw, de forse industrie en het drukke verkeer.

Beleid intensiveren

Het Nederlandse beleid heeft de hoeveelheid reactief stikstof in de afgelopen decennia teruggedrongen, maar dit proces lijkt de laatste jaren te stagneren. Dat is slecht voor het milieu, maar ook voor de volksgezondheid. Hoewel de invloed van reactief stikstof op de volksgezondheid nog veel onzekerheden kent, maken de beschikbare gegevens voldoende aannemelijk dat de Nederlandse volksgezondheid baat heeft bij verdere reductie van de hoeveelheid reactief stikstof in ons land. Uit het oogpunt van volksgezondheid vindt de Gezondheidsraad dat het stikstofbeleid met nieuw elan voortgezet zou moeten worden.

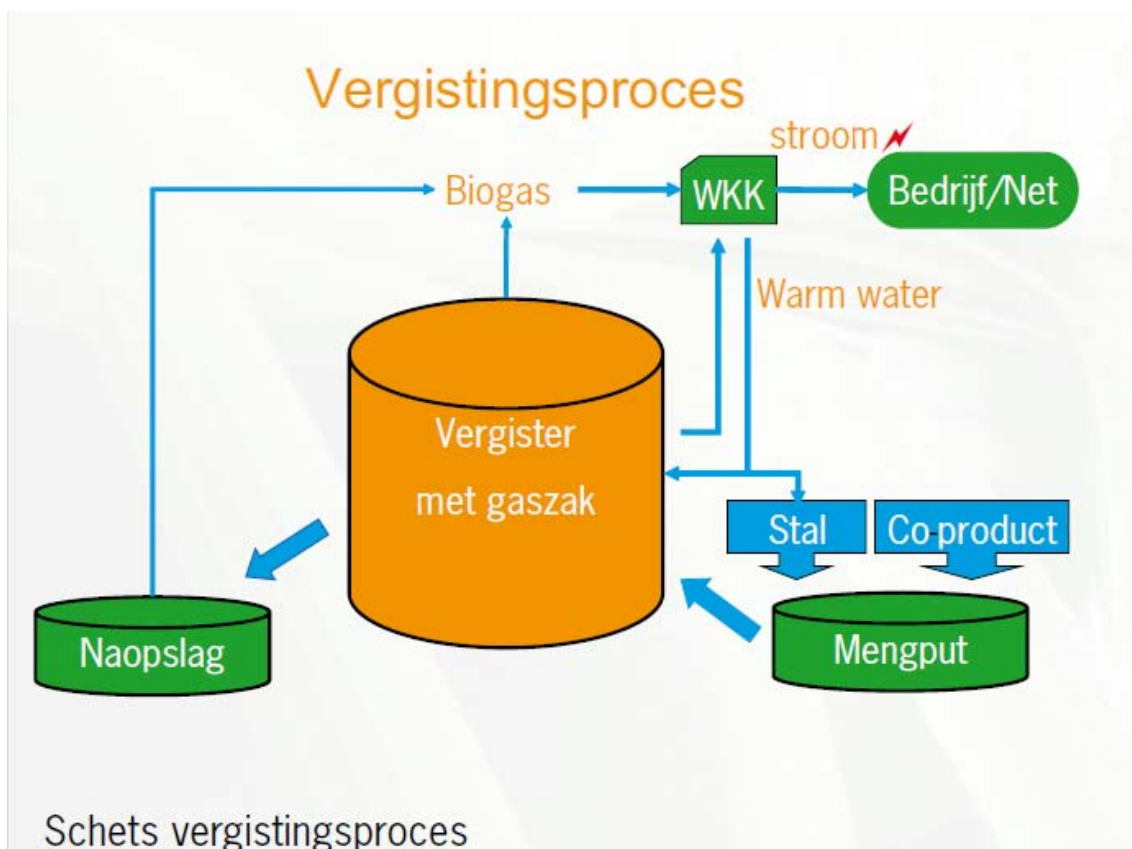
Bijlage 6 Mestbe- en –verwerking

Mestvergisting

Bij mestvergisting wordt de organische stof in mest door bacteriën omgezet in biogas. Mest kan zelfstandig worden vergist, maar dat kan ook samen met ander organisch materiaal gebeuren. In het laatste geval spreken we over co-vergisting. Mestvergisting vindt plaats in elke mestopslag, maar in een mestvergister gebeurt dit onder gecontroleerde omstandigheden. Het geproduceerde biogas wordt opgevangen in een gasopslag boven de vergister. Het biogas bestaat gemiddeld uit 60% methaan en 40% koolstofdioxide. Dit brandbare gas is te gebruiken voor opwekking van elektriciteit. De stroom kan men terug leveren aan de elektriciteitsnet/energieleverancier of gebruiken op het eigen bedrijf.

Na vergisting blijft vergiste mest over, ook wel digestaat genoemd. Deze mest is prima als meststof te gebruiken. Door de afbraak van organische stof bevat het digestaat circa 25% organisch stof minder dan de oorspronkelijke mest. De mest wordt dunner, maar alle mineralen (stikstof, fosfaat, kalium enz.) blijven in de vergiste mest aanwezig. Door het vergistingsproces is een deel van de organisch gebonden stikstof omgezet in minerale stikstof. Daardoor is de stikstof in de mest sneller opneembaar voor de plant.

Het digestaat kan door verdere bewerking worden gescheiden in een dikke fractie en een dunne fractie. Van de dunne fractie wordt met behulp van filtratietechnieken een vloeibare kunstmest en schoon water gemaakt. Op dit moment worden deze technieken in acht pilots in Nederland beproefd. De dikke fractie kan worden gedroogd met de restwarmte en gekorrelde.

Afbeelding 23 Vergistingsproces (Bron: Mestvergisting op het veehouderijbedrijf, Animal Sciences Group, Wageningen UR).

Naar aard en capaciteit zijn er verschillende typen vergisters te onderscheiden, met een verschillend ruimtebeslag, wat keuzes over de ruimtelijke mogelijkheden van de verschillende typen mogelijk en wenselijk maakt. De te onderscheiden typen zijn boerderij-, buurt- en industriële vergisters.

Boerderijvergisters

Mest van uitsluitend het eigen agrarisch bedrijf, al dan niet met co-vergistingsmateriaal. Beperkt ruimtebeslag. De vergisting is een onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering.

Buurtvergisters

Mest van het eigen bedrijf en/of uit de directe omgeving van de installatie, ongeacht de capaciteit, al dan niet met co-vergistingsmateriaal. Het ruimtebeslag is globaal 0,5 - 2 ha.

Industriële vergisters

Mestvergisting met een zodanige verwerkingscapaciteit dat er een zogenaamde 'ontkoppeling' is van de bedrijfsvoering met de regionale verbondenheid omdat anders de installatie niet kan functioneren. Het ruimtebeslag is globaal 2 tot 3 hectare.

Nut en noodzaak van mestvergisting

Nederland heeft in het kader van energievoorziening en klimaatverandering, doelen geformuleerd voor de productie van duurzame energie (biomassa, wind, zon).

Programma's van het rijk en de provincie Gelderland bevorderen de productie van biogas uit biomassa door middel van co-vergisting (dierlijke mest met co-producten).

Mestvergisting kan bijdragen aan verschillende duurzaamheidsdoelen:

- Winnen van energie (biogas) als alternatief voor fossiele brandstof, wat bijdraagt aan het verminderen van CO₂-emissies.
- Verbeteren van de afzetmogelijkheden van de mest door de mest na het vergisten te scheiden en te bewerken tot beter afzetbare deelproducten. Door de strengere mestwetgeving worden de mogelijkheden om mest op andere bedrijven in ons land als meststof te benutten, steeds kleiner. Dit betekent dat bedrijven met een mestoverschot steeds meer op zoek moeten naar alternatieve afzetmogelijkheden voor de mest.
- Vervangen van kunstmest door scheidingsproducten kan bijdragen aan energiebesparing omdat het maken van stikstofkunstmest veel energie kost.
- Minder transportkilometers en dus minder verkeer en energie voor de mestafzet, mits het volume van de restproducten lager wordt door nabewerking (ontwatering) van het digestaat.
- Minder emissie van broeikasgas uit de stal mits de mest snel uit de stal wordt afgevoerd naar de vergister.

Aandachtspunten en randvoorwaarden mestvergisting

Hieronder zijn een aantal aandachtspunten en randvoorwaarden met betrekking tot het milieu opgenomen die betrekking hebben op mestvergisting. Dit op basis van mogelijke effecten van mestvergisting op de volgende aspecten:

- Mest en het mestoverschot.
- Duurzaamheid, energie en broeikasgassen.
- Verkeer.
- Externe veiligheid.
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie.
- Luchtkwaliteit: geur, ammoniak, NO_x en PM₁₀.
- Geluid.
- Bodem en water.
- Licht.

Effect op de mest en het mestoverschot

Vergisten van mest gaat in de eerste plaats om het winnen van energie in de vorm methaangas uit de organische stof in de mest. Daarbij neemt het organische stofgehalte van de mest af, wat nadelig is voor het op peil houden van het organische stofgehalte in de landbouwgrond. Vergisten laat de meststoffen, bijvoorbeeld stikstof, fosfaat en kali niet verdwijnen uit de mest: die blijven in de vergiste mest, het digestaat achter. Als het digestaat wordt gescheiden, ontwaterd en bewerkt tot geconcentreerde natte en droge scheidingsproducten (mineralenconcentraat en/of mestkorrels) verbetert dat de afzetbaarheid van de mest. Bijvoorbeeld als kunstmestvervanger (concentraat) of als organische mestkorrels, wat bovendien minder transportvolume en daardoor minder transportkilometers betekent. De bewerking tot kunstmestvervanger verkeert nog in een experimenteel stadium. Of bewerken en afzetten van scheidingsproducten op grote schaal gaat lukken is nog onzeker en afhankelijk van wettelijke erkenning van de kunstmestvervangers, de afzetbaarheid van de scheidingsproducten en de rentabiliteit van mestvergisting: kosten versus de energieprijzen. Positief voor de mestafzet is het hygiëniserende effect van verhitten, wat vereist is bij export van mest.

Vergisten van mest gebeurt, om het rendabel(er) te maken, vaak in combinatie met het vergisten van organische reststoffen en/of speciaal daarvoor geteelde gewassen, bijvoorbeeld energiemais. Daarmee nemen de hoeveelheid digestaat en de hoeveelheid meststoffen daarin wel toe, wat de hoeveelheid mest (digestaat) dus juist vergroot. Wettelijk is bepaald dat als meer (gewicht)

covergistingsmateriaal dan mest vergist wordt, het digestaat niet meer een toegelaten meststof is maar afval.

Effect op duurzaamheid, energie en broeikasgassen

Gebruik van landbouwgrond voor energieteelt (bijvoorbeeld energiemaïs) vergroot de concurrentie om de ruimte tussen energievoorziening, voedselvoorziening en biodiversiteit.

(Co)vergisten van mest levert per saldo veel meer energie dan het (transport)energie kost. Een vergister van 100.000 ton per jaar kan circa 5000 huishoudens van elektriciteit voorzien, door het gas te verbranden in een motor die een dynamo aandrijft. Het gas is ook als biogas af te zetten, wat wel investeringen vergt voor het reinigen van het gas en het injecteren van het gas in het gasnet.

Of er bespaard wordt op transportkosten van de mest is afhankelijk van het al of niet scheiden en indikken van het digestaat. Als dat wel gebeurt is flink te besparen op transportenergie voor de mestafzet. Als dat niet gebeurt is zelfs meer transportenergie nodig in geval van covergisting.

Biogas vermindert de behoefte aan fossiele energie wat bijdraagt aan het sluiten van de koolstofkringloop en daarmee bijdraagt aan het verminderen van de uitstoot van CO₂ naar de atmosfeer.

Als vergisten van de mest leidt tot een kortere verblijftijd van de mest in mestkelders in de stal of andere opslagen, dan kan dat leiden tot minder uitstoot van methaangas (een sterk broeikasgas) uit deze opslagen.

Effect op verkeer

Nabij de vergister neemt het verkeer toe naarmate de installatie groter is en er meer covergisting wordt toegepast. Of vergisting in ruimer verband leidt tot minder transport is afhankelijk van het al of niet scheiden en indikken van het digestaat. Als dat wel gebeurt is flink minder transport nodig voor de mestafzet. Als dat niet gebeurt is zelfs meer transport nodig in geval van covergisting.

Vergisters zullen moeten liggen aan voor de mate van transport geschikte infrastructuur. Aanvoer van mest met een pijpleiding kan het transport nog aanzienlijk beperken.

Effect op externe veiligheid

Opslag van biogas in een drukloos gasreservoir vormt geen groot extern veiligheidsrisico, zeker als er zich geen grote groepen mensen in de nabijheid bevinden. Afhankelijk van de omvang van de gasopslag ligt de risicocontour (kans van één op 1 miljoen om te overlijden als gevolg van een ongeval in verband met de inrichting) op 25 tot 120 meter afstand.

Effect op landschap, cultuurhistorie en archeologie

Meest opvallend zijn de mestvergistingsilo's die tot circa 10 meter hoog kunnen zijn. Boerderijvergisters zullen in de regel goed inpasbaar zijn op een boerderijerf. Grote industriële vergisters zullen het best passen (aansluitend) op een bedrijventerrein met vergelijkbare activiteiten. De inpassing van buurtvergisters zal moeten gebeuren op de meest geschikte plek in een buurt: aansluitend bij een agrarisch erf of andere geschikte locatie, bijvoorbeeld een industrieterrein.

Effect op luchtkwaliteit: Geur, ammoniak, NO_x en PM₁₀

De installaties zullen moeten voldoen aan geluidseisen en aan de uitstooteisen voor ammoniak, geurstoffen, stikstofoxiden en fijnstof. Verder zullen de installaties moeten voldoen aan de uitstooteisen voor NO_x en PM₁₀. Lokale toename van emissie van ammoniak uit mestvergisting is niet uit te sluiten

zodat een passende beoordeling vereist zal zijn van geval tot geval. Mestbewerking en mestverwerking waarbij gebruikt wordt gemaakt van de algemene technieken als mestscheiding leveren een relatief geringe bijdrage aan de emissie van een agrarisch bedrijf en is qua aard van uitstoot vergelijkbaar met een stalsysteem. Door kortere verblijftijd van de mest in de stallen zal minder emissie van ammoniak optreden. Aangenomen wordt dat door het toepassen van vergistingsinstallaties in de gemeente Veghel de stikstofdepositie per saldo niet zal toenemen. Weliswaar kan ter plaatse van de vergistingsinstallaties de stikstofdepositie toenemen. Dit omdat bij de mestvergistingstechniek met co-producten NOx-emissies optreden (de omvang daarvan is sterk afhankelijk van o.a. de co-producten en de vormgeving van de installaties). Aangenomen kan echter ook worden dat bij aanwending van een verbeterd mestproduct minder emissies zouden kunnen optreden, mede door de betere beschikbaarheid van mineralen voor het gewas.

Effect op geluid

Geluidbronnen van covergisting zijn de WKK-motoren (voor opwekken stroom uit biogas), transport, pompen, drogen en pelleteren van het digestaat, ventilatoren en de noodfakkel. Afhankelijk van de omvang van de installatie is in het algemeen een grotere afstand tot geluidgevoelige objecten vereist. Op een industrieterrein geldt de geluidzonering voor dat industrieterrein.

Effect op bodem en water

Installaties voor mestvergisten zijn zo aan te leggen en te beheren dat niet of nauwelijks effecten op water en bodem optreden. Dit door afkoppelen en infiltreren van hemelwater en goede voorzieningen om de bodem te beschermen die bij de vergunningverlening geëist worden.

Effect op licht

De installaties brengen extra verlichting met zich mee. Dat betekent dat bij voorkeur is aan te sluiten bij al "verlichte" locaties.

Bovenstaande aspecten zullen van geval tot geval beoordeeld worden in het kader van de omgevingsvergunning mede in relatie tot de bescherming van Natura 2000-gebieden.

Aanbevelingen mestvergisting

Aanbevolen wordt voor de uitwerking van het beleid voor mestvergisting:

- Mestvergisters op zo groot mogelijke afstand van stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden te situeren.
- Afspraken maken met de provincie Gelderland over de wijze van omgaan met mestvergisters in relatie tot de Programmatische aanpak Stikstof en het Convenant stikstof en Natura 2000.

Bijlage 7

Verklarende woordenlijst

<i>Achtergronddepositie</i>	Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.
<i>Alternatief</i>	Eén van de mogelijke oplossingen om de doelstellingen te bereiken.
<i>Archeologie</i>	Wetenschap die een bepaalde cultuur of samenlevingsvorm in een bepaalde periode in het verleden tracht te doorgronden via bodemvondsten en andere (stoffelijke) overblijfselen.
<i>Archeologische verwachting</i>	Dit zijn gebieden met potentiële archeologische waarden (op basis van archeologische verwachtingskaart).
<i>Autonome ontwikkeling</i>	De ontwikkeling van het milieu en andere factoren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd; het betreft alleen die ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid.
<i>Bestemmingsplan</i>	Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.
<i>Bevoegd Gezag</i>	De overheidsinstantie die bevoegd is (het m.e.r.-plichtige) besluit te nemen (en die de m.e.r.-procedure organiseert).
<i>Commissie voor de m.e.r. / Cmer</i>	Onafhankelijke commissie die het Bevoegd Gezag adviseert over richtlijnen voor de inhoud van het MER en de beoordeling van de kwaliteit van het MER.
<i>Cultuurhistorie</i>	De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.
<i>Cumulatief effect</i>	Optelsom van effecten.
<i>Decibel (dB(A))</i>	Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.
<i>Ecologische verbindingszone (EVZ)</i>	Groenzones die een netwerk vormen ter bevordering van de migratie van bepaalde doelsoorten.
<i>EHS</i>	Ecologische hoofdstructuur (EHS) is een stelsel van natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindende zones in Nederland om de duurzaamheid van ecologische waarden te versterken zoals dat is vastgelegd in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR, kabinetsstandpunt 1993) en later in de Nota Ruimte.

<i>Emissie</i>	Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.
<i>Fauna</i>	Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.
<i>Flora</i>	Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.
<i>Geomorfologie</i>	Wetenschap die de natuurlijke vorm van het landschap bestudeert, zoals die ontstaan is door geologische processen en eventueel beïnvloed is door menselijk handelen.
<i>Gevoelige bestemming</i>	Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.
<i>Grondgebonden veehouderij</i>	Alle veehouderijen niet zijnde de intensieve veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om paarden- en melkveehouderij.
<i>Initiatiefnemer</i>	De rechtspersoon die (de m.e.r.-plichtige activiteit) wil ondernemen.
<i>Instandhoudingsdoelstellingen</i>	Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.
<i>Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)</i>	Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat voornamelijk om de pluimvee-, kalveren- en varkenshouderij. Men is niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).
<i>Kritische depositiewaarde</i>	Dit is de hoeveelheid (ammoniak)depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.
<i>m.e.r.</i>	Milieueffectrapportage, de procedure.
<i>MER</i>	Milieueffectrapport, het document.
<i>Mitigeren</i>	Verzachten, matigen of verlichten van de negatieve gevolgen (milieueffecten) van een ingreep.
<i>Natura 2000</i>	Europees Netwerk van beschermde natuurgebieden.
<i>Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)</i>	Dient als bekendmaking van het voornemen tot het opstellen van het Milieueffectrapport en beschrijft de kaders/detailniveau voor de

	verkenning.
NO_x	Stikstofoxiden.
NO_2	Stikstofdioxide.
PAS	Programmatiese Aanpak Stikstof
<i>Passende beoordeling</i>	Een beoordeling die moet worden opgesteld, t.b.v. de vergunningverlening binnen de Natuurbeschermingswet 1998, indien significante effecten niet uitgesloten kunnen worden.
<i>Plangebied</i>	Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.
PM_{10}	Fijn stof deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 10 micrometer.
$PM_{2,5}$	Fijn stof deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 2,5 micrometer.
<i>Referentiesituatie</i>	De situatie in het plangebied wanneer enkel de autonome ontwikkelingen en niet de voorgenomen activiteit plaatsvindt. Ten opzichte van deze situatie worden de effecten van de activiteit beoordeeld (ook wel nulalternatief).
<i>Significant (negatief) effect</i>	Effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald.
<i>(Stikstof)depositie</i>	Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond.
<i>Studiegebied</i>	Gebied waarbinnen relevante effecten op kunnen treden veroorzaakt door de ingreep.
<i>Toetsingsadvies</i>	Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.
$\mu g/m^3$	Microgram per kubieke meter.
<i>Verkeersafwikkeling</i>	Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.
<i>Waterkwaliteit</i>	Chemische samenstelling van water.
<i>Waterkwantiteit</i>	De hoeveelheid water.
<i>Watersysteem</i>	Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Wav-gebied

Gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur.

Bijlage 8 Literatuurlijst

- Alterra, 2007: Megastallen in beeld
- ARCADIS, 2012: Regionaal de hand aan de kraan?
- ARCADIS, 2010: Notitie reikwijdte en detailniveau voor planMER bestemmingsplan landelijk gebied van de gemeente Veghel
- Commissie voor de milieueffectrapportage, 1 juli 2010 (rapport 2428-46): Bestemmingsplan buitengebied Veghel, Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
- Commissie voor de milieueffectrapportage, 16 mei 2013: Toetsingsadvies MER bestemmingsplan buitengebied Veghel
- Commissie voor de milieueffectrapportage, 29 april 2013: brief over wijziging art. 19kd Natuurbeschermingswet 1998
- Commissie Trojan, 2008: Stikstof/ammoniak in relatie tot Natura 2000, Een verkenning van oplossingsrichtingen. Rapport van een taskforce onder voorzitterschap van de heer C. Trojan in opdracht van de Minister van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit
- Croonen adviseurs & BRO, 2001: Landschapsbeleidsplan Veghel
- Croonen en BRO, 2001: Landschapsbeleidsplan Boekel-Uden-Veghel
- CROW, 2002: Handboek Wegontwerp – Erftoegangswegen
- Gemeente Sint-Oedenrode, Veghel en Laarbeek, 2007: Ontwikkelplan Landbouwonwikkelingsgebied Jekschotse Heide
- Gemeente Veghel, 2009: Ruimtelijke criteria voor de landbouwonwikkelingsgebieden
- Gemeente Veghel, 2002: Bestemmingsplan 'Landelijk gebied'
- Gemeente Veghel, 2004: Bestemmingsplan 'Landelijk gebied' aanvulling
- Gemeente Veghel, 2007: Ontwikkelplan LOG's Zijtaart en Keldonk-Boerdonk
- Gemeente Veghel, 2009: Archeologische verwachtingskaart
- Gemeente Veghel, 5 oktober 2010: Nota van zienswijzen op Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het plan-MER herziening bestemmingsplan 'Landelijk Gebied'
- Gemeente Veghel & Waterschap Aa en Maas, 2004: Masterplan Aa-Veghel: Een nieuw perspectief voor het Aa-dal
- GGD Noord-Brabant: Informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid
www.ggdgelre-ijssel.nl/scripts/download.asp?ID=3314
- Infomil, 2008: Nederlandse emissierichtlijn lucht
- Kragten, 2008: Ontwikkeling Leijgraaf
- LEI, 2011: In perspectief, over de toekomst van de Nederlandse agrosector
- LEI en CBS, januari 2013: Land- en tuinbouwcijfers
- Ministerie van LNV, 1998: Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet 98)
- Ministerie van LNV, 2002: Reconstructiewet concentratiegebieden
- Ministerie van VROM, 2007: *Wet Luchtkwaliteit*
- Ministerie van VROM, 2007: Wet geurhinder en veehouderij
- Ministerie van VROM: Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL),
<http://www.saneringstool.nl>
- Ministerie van Volksgezondheid, d.d. 29 mei 2009: Brief Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705
- Ministeries van VWS en VROM, 1998: Handreiking externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen

- MNP: Grootschalige Concentratiekaarten Nederland
- Pouderoyen, 2010: Gebiedsvisie Buitengebied in Ontwikkeling
- Provincie Noord-Brabant, 2005: Reconstructieplan Peel en Maas
- Provincie Noord-Brabant, 2010: Structuurvisie Ruimtelijke Ordening
- Provincie Noord-Brabant, 2010: Buitengebied in Ontwikkeling
- Provincie Noord-Brabant, 2010: Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015
- Provincie Noord-Brabant, 2008: Natuurbeheerplan
- Provincie Noord-Brabant: Diverse thema kaarten (www.brabant.nl)
- RIVM, 2008: Briefrapport 609300006, Intensieve veehouderij en gezondheid, Overzicht van kennis over werknemers en omwonenden
- RIVM: Themapagina Q-koorts <http://www.rivm.nl/cib/themas/Q-koorts/q-koorts-publiek.jsp>
- Staro Natuur en Buitengebied, jaartal: Natuurbeleidsplan gemeente Veghel Natuurlijk Ambitieuus 2009-2020
- Staro, 2010: Visie natuurontwikkeling Vlagheide; Van nature divers
- VNG, 2009: VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering

Bijlage 9

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

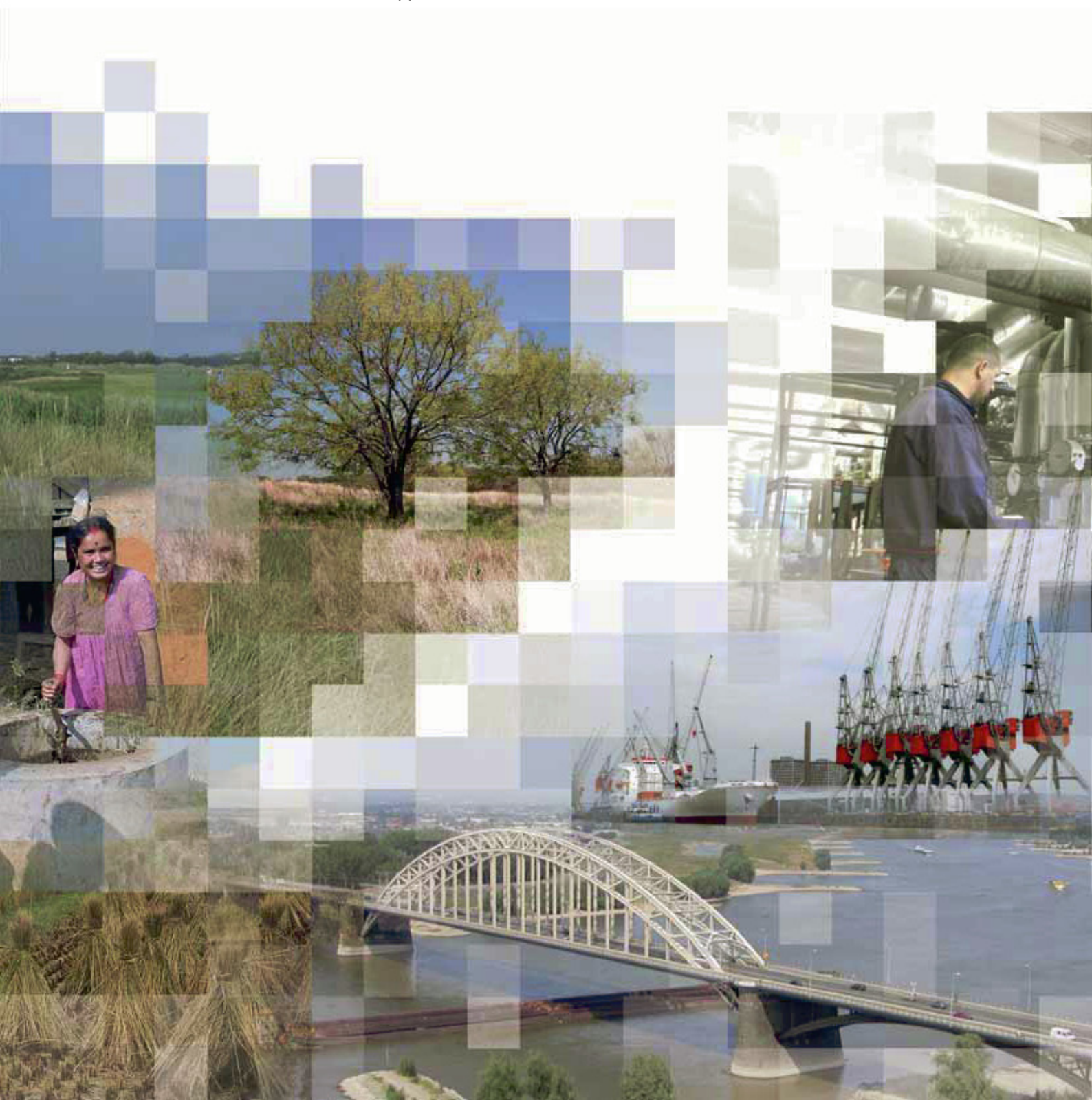

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Buitengebied Veghel

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

16 mei 2013 / rapportnummer 2428-101

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Veghel herzielt het bestemmingsplan voor het landelijke gebied. Hierin wordt onder andere de planologische ontwikkelingsruimte voor veehouderijen vastgelegd. Ook is een passende beoordeling opgesteld vanwege mogelijk effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom is voor de besluitvorming over het bestemmingsplan een plan-MER (verder MER) opgesteld. De gemeenteraad van Veghel is bevoegd gezag in de m.e.r.-procedure.

Procedure

Van 7 februari 2013 tot 20 maart 2013 heeft een MER samen met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen op het stadhuis van de gemeente Veghel (MER 1). Op 22 maart is een gewijzigd MER (MER 2, met een andere inhoud) ter toetsing naar de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ gestuurd. Op 4 april heeft de Commissie ook MER 1 ontvangen dat ter inzage heeft gelegen. De Commissie heeft de informatie uit beide documenten² meegenomen in de toetsing. De Commissie adviseert het MER en het gewijzigde MER alsnog tezamen ter inzage te leggen, zodat iedereen kennis kan nemen van de nu beschikbare milieuinformatie voorafgaand aan de voorgenomen vaststelling van het bestemmingsplan.

Over het ontwerpbestemmingsplan en MER 1 zijn zienswijzen ingebracht. De Commissie heeft deze zienswijzen betrokken bij dit advies. MER 2 heeft nog niet ter inzage gelegen.

Advies

In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER. De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Deze betreffen:

- De maximale mogelijkheden van het plan zijn niet volledig in beeld gebracht. Hierdoor worden effecten mogelijk onderschat.
- Het voornemen en de in het MER beschreven alternatieven kunnen ten opzicht van de huidige feitelijke situatie allen leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen kan worden vastgesteld als vooraf zeker is dat de activiteiten die het plan mogelijk maakt de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantasten. Met de wijziging van artikel 19kd van de Natuurbeschermingswet moet waarschijnlijk de vigerende plansituatie als referentie voor stikstof gehanteerd worden. Dit heeft consequenties voor het berekenen van stikstofeffecten. Zie ook §1.1 van dit advies.
- Een representatieve samenvatting van het MER ontbreekt, mede doordat er twee verschillende milieueffectrapporten in omloop zijn.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Indien in dit advies wordt verwezen naar het MER, dan worden beide rapporten samen bedoeld, behalve als expliciet anders vermeld.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan het besluit een aanvulling op het MER op te stellen waarin bovenstaande punten zijn opgenomen. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe. In hoofdstuk 3 gaat de Commissie in op aandachtspunten voor geur en cultuurhistorie.

1.1 Wijziging van artikel 19kd van de Natuurbeschermingswet

Op 25 april is een wijziging van artikel 19kd Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De wijziging heeft, specifiek voor stikstof, gevolgen voor de referentiesituatie waarmee een voorgenomen plan moet worden vergeleken. Bij het opstellen van het plan-MER kon hier nog geen rekening mee worden gehouden. Vanwege de interpretatieruimte die het gewijzigde artikel biedt, heeft de Commissie m.e.r. aan de betrokken bewindspersonen om een nadere interpretatie van het artikel gevraagd. Gelet op de meest waarschijnlijke bedoelingen van de wetgever gaat de Commissie er van uit dat de effecten van stikstofdepositie als gevolg van plannen moeten worden vergeleken met het vigerende planologische kader. De Commissie adviseert deze vergelijking alsnog te maken en op basis van de juiste vergelijkingsbasis de effectbeschrijving voor stikstof te herzien.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Voornemen en maximale mogelijkheden

In het MER worden niet alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt beschreven. In het ontwerp bestemmingsplan worden stallen met twee bouwlagen voor pluimvee mogelijk gemaakt. In het MER wordt uitgegaan van één bouwlaag. Hierdoor is in de effectbeschrijving in het MER niet uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het voornemen. Voor de besluitvorming is dit essentieel.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan te beschouwen.
--

Overigens valt op dat bij het bepalen van de maximale mogelijkheden is uitgegaan van uitbreiden met pluimvee op alle nog niet ingevulde bouwvlakken in het bestemmingplan. In de gemeente worden echter voornamelijk varkens gehouden. Nieuwvestiging is niet mogelijk. Het is daarom realistischer om per locatie uit te gaan van uitbreiding met dezelfde diercategorieën als nu al aanwezig zijn.

2.1.1 Fijn stof

In het worst-case scenario is uitgegaan van uitbreiding met alleen pluimvee. Hierdoor ontstaan voor fijn stof op meerdere locaties in het plangebied knelpunten. Naar oordeel van de Commissie is dit een overschatting van de werkelijke problematiek. Daar waar nu al pluimvee wordt gehouden en de stallen kunnen worden uitgebreid, kan de concentratie fijn stof in de lucht echter wel degelijk toenemen. Voor die bedrijven is niet uitgegaan van een worst-case scenario waarbij legkippen in twee bouwlagen kunnen worden gehouden.

De Commissie adviseert om de effecten voor fijn stof opnieuw te bepalen op basis van de bestaande diercategorieën en in het geval van legkippen te rekenen met twee bouwlagen.

2.2 Alternatieven

In MER 1 zijn beleidsalternatieven beschreven. De stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van de beleidsalternatieven uit MER 1 zijn niet volledig beschreven. De beleidsalternatieven uit MER 1 zijn niet in MER 2 opgenomen. Terwijl beleidsalternatief 2 uit MER 1 wel minder negatieve effecten heeft op beschermde soorten, stikstofdepositie, landschap (groenblauwe mantel), cultuurhistorie, gezondheid, geur en fijn stof.

In MER 2 zijn geen alternatieven beschreven, maar wel twee scenario's (worst case en best case) voor de vastgelegde plansituatie (pagina 66 MER 2). In de Passende beoordeling (pagina 34 PB) is een heldere beschrijving van Natura 2000-gebieden opgenomen en zijn de instandhoudingsdoelstellingen, staat van instandhouding en knelpunten in beeld gebracht. De effecten van stikstofdepositie zijn bepaald voor de maximale invulling van het plan (zie §2.1 van dit advies) en afgezet tegen de huidige feitelijke situatie.

Uit de vergelijking van deze berekeningen van stikstofdepositie ten opzichte van de huidige feitelijke situatie blijkt dat het voornemen (maximaal ingevuld) leidt tot een toename van de depositie in de Natura 2000-gebieden.³ De kritische depositiewaarden voor diverse habitat-typen en soorten worden in de huidige situatie al overschreden.

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 van dit advies is recent een wetswijziging van kracht geworden die gevolgen heeft voor de wijze waarop de effecten van extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in kaart gebracht en beoordeeld moeten worden. Gelet op de meest waarschijnlijke bedoelingen van de wetgever gaat de Commissie er van uit dat de effecten van stikstofdepositie als gevolg van plannen moeten worden vergeleken met het vigerende planologische kader. Bij het opstellen van het MER kon hier nog geen rekening mee worden gehouden. De Commissie stelt vast dat, ervan uitgaande dat deze interpretatie de juiste is, het MER enige, maar nog niet voldoende informatie bevat om te beoordelen in hoeverre het plan wijzigingen inhoudt ten opzichte van het oude planologische kader. Het MER geeft daarmee op dit moment nog niet voldoende onderbouwing om aan te tonen dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van verschillende Natura 2000-gebieden uitgesloten is. Daardoor ontbreekt in het MER een alternatief dat binnen wet- en regelgeving uitvoerbaar is.

³ Hierop wordt ook gewezen in enkele zienswijzen.

De Commissie adviseert in een aanvulling:

- de vergelijking met het vigerende plan te maken op basis van de maximale mogelijkheden van het nieuwe plan,
- te bezien op welke wijze de wijziging van artikel 19hd Natuurbeschermingswet 1998 op dit plan van toepassing is en de effectbeschrijving voor stikstof in het plan-MER hierop aan te passen,
- te onderzoeken of er alternatieven of maatregelen zijn met minder depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden.

2.3 Samenvatting

Een representatieve samenvatting van het MER ontbreekt. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Mede doordat er twee verschillende milieueffectrapporten in omloop zijn, wordt aan deze voorwaarde niet voldaan.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan het besluit een representatieve en integrale nieuwe samenvatting op te stellen. Beschrijf in deze samenvatting de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor. Beschrijf de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn. Geef een vergelijking van de alternatieven en ga in op de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

Nog overzichtelijker is het als niet alleen een nieuwe samenvatting wordt opgesteld, maar als beide MER-rapporten worden samengevoegd tot één rapport, zodat volstrekt duidelijk is welke informatie van toepassing is voor het bestemmingsplan. Dit acht de Commissie echter niet essentieel, omdat met een goede samenvatting voldoende overzicht kan worden geboden.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie hoopt met onderstaande opmerkingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Geur

In MER 1 is de cumulatieve geurbelasting bepaald voor de in 2010 vergunde situatie en de daaruit berekende referentiesituatie en voor twee beleidsalternatieven. Op basis van deze kaarten is per alternatief aangegeven bij hoeveel geurgevoelige objecten een (te) hoge geurbelasting kan worden ervaren. Omdat in de beleidsalternatieven het aantal geurbelaste objecten iets afneemt wordt gesteld dat het nieuwe bestemmingsplan een positief effect heeft

voor geurhinder. De beleidsalternatieven beschrijven echter niet de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

In MER 2 is de cumulatieve geurbelasting en het aantal geurbelaste objecten opnieuw berekend uitgaande van de in 2012 vergunde situatie en maximale invulling van de ruimte die het bestemmingplan biedt. Daarbij is aangenomen dat de uitbreiding bij intensieve veehouderijen wordt gerealiseerd met legkippen. Bij dit worst case-scenario blijkt dat een toename van geurhinder kan optreden.

Uitbreiding van een intensieve veehouderij is echter alleen mogelijk op een 'duurzame locatie'. Bij uitbreiding van het aantal dieren/dierplaatsen en bij uitbreiding van het bouwvlak wordt de bestaande achtergronddepositie voor geur betrokken bij de bepaling van 'duurzame locatie'. De normering is in een geurverordening vastgelegd. Hiermee wordt voorkomen dat nieuwe geuroverbelaste situaties kunnen ontstaan.

De Commissie is van oordeel dat met deze regels cumulatie van geurhinder kan worden voorkomen en dat het MER daarom voldoende informatie bevat voor de besluitvorming.

3.2 Cultuurhistorie

Het beeld van de cultuurhistorische waarden in het plangebied, zoals dat in het MER geschetst wordt, lijkt onvolledig te zijn.⁴ In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan wordt dieper ingegaan op de cultuurhistorische waarden. Ook hier ontbreekt echter een integrale cultuurhistorische inventarisatie met bijbehorende waarderingssystematiek. Hierdoor is niet duidelijk waarom aan bepaalde cultuurhistorische elementen (historische bouwkunst, dorpskernen en geografie) wel en andere geen waardering is toegekend. Enkele voorbeelden van mogelijke aanvullingen:

- de nog herkenbare historische infrastructuur van bedijkingen en stoomtramlijntjes;
- aan de genoemde buurtschappen als Zondveld en Leinserondweg, zouden kunnen worden toegevoegd: De Laren, De Hoek en De Kraanmeer;
- het opnemen van alle bouwwerken die in het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) genoemd zijn als beeldbepalend pand.

Doordat niet inzichtelijk is welke inventarisatie- en waarderingssystematiek aan deze keuzes ten grondslag ligt is niet duidelijk of er sprake is van een volledig beeld van de aanwezige cultuurhistorische waarden. De Commissie adviseert dit volledige beeld in de integrale cultuurhistorische inventarisatie⁵ op te nemen, inclusief waarderingssystematiek.

⁴ Hierop wordt ook gewezen in een zienswijze.

⁵ Modeling heeft de gemeente aangegeven dat een dergelijke inventarisatie in voorbereiding is.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Veghel

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Veghel

Besluit: vaststellen of wijzigen van een Bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14.0, D14.0

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: de gemeente Veghel stelt haar bestemmingsplan Buitengebied vast

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Stadskrant Veghel d.d. 6 mei 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 3 mei 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 1 juli 2010

kennisgeving MER in de Staatscourant, Stadskrant Veghel en op www.veghel.nl

ter inzage legging MER: 7 februari t/m 20 maart 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 5 april 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 16 mei 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Drs. W. Smal (secretaris)

Drs.ing. C. Sueur

Ir. van der Vlist (voorzitter)

dr. N.P.J. de Vries

drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- PlanMER Buitengebied Veghel, 27 april 2011, gemeente Veghel (MER 1)
- PlanMER Buitengebied Veghel, 21 maart 2013, Arcadis (MER2)
- Ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Veghel (met daarbij Regels, Toelichting, Verbeeldingen), 17 januari 2013, gemeente Veghel

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 23 april 2013 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Buitengebied Veghel

ISBN: 978-90-421-3768-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

Colofon

MER 2 BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBOED

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Veghel

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

Jordy Houkes
Koen Albers

GECONTROLEERD DOOR:

Frans Dotinga

VRIJGEGEVEN DOOR:

Frans Dotinga

19 juni 2013
076939864:0.34

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.